

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

102'nci Birleşim
11 Temmuz 2024 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Aydın Milletvekili Seda Sarıbaş'ın, Srebrenitsa Soykırımını Uluslararası Düşünme ve Anma Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın, ülkedeki sığınmacılar meselesine ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

III.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz'un, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 2.- Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'nın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 3.- İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 4.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 5.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 6.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 7.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, dün Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda dinledikleri İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın sunumuna ilişkin açıklaması
- 8.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, vatandaş borç batağında hayat mücadelesi verirken saray eşrafinın refah içinde yaşamaya devam ettiğine ilişkin açıklaması
- 9.- Tekirdağ Milletvekili Gökhan Diktaş'ın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 10.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu'da öncelikli olarak Gölyüzü ve Sanayi Kavşaklarına köprülü kavşak yapılmasının can ve mal güvenliği açısından büyük önem arz ettiğine ilişkin açıklaması
- 11.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 12.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 13.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesinde görev yapan Doktor Uğurcan Ağcaoğlu'nun intiharına ilişkin açıklaması
- 14.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur ilinin 3'üncü yatırım teşvik bölgesinde olmasından kaynaklı yatırım çekemediğine ilişkin açıklaması
- 15.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Kayseri'deki intihar vakalarında son yıllarda yaşanan artışa ilişkin açıklaması
- 16.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, düşük alım fiyatları ve yetersiz destekler yüzünden üreticinin fındıktan kaçmaya başladığına ilişkin açıklaması
- 17.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 18.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Valiliği İl Özel İdaresi bünyesindeki personel alımının mülakatla yapılacağını duyurulmasına ilişkin açıklaması
- 19.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Kızılaya 35 kez kan bağışlayan bir vatandaşa verilen 14 ayar altınların sahte çıkmasının Kızılaya duyulan güveni derinden sarstığına ilişkin açıklaması
- 20.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, 15 Temmuz zaferinin yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 21.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İsrail'in Filistin'de uygulamış olduğu soykırıma ve zulme, işçi ölümlerine, kamuda ücretli olarak çalışan kişilerle ilgili bir taban ücret olmamasına, daha önceki Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Cahit Turhan'ın Kuzey Marmara Otoyol İşletmesine CEO olarak atanmasına, daha önce Hazine ve Maliye Bakanlığı yapan Lütfi Elvan'ın Kalyon Holdingin Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak görev almasına ilişkin açıklaması
- 22.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Srebrenitsa katliamına, kadın işçi ile kadın memur arasındaki süt izni eşitsizliğine, sosyal yardımlardaki artışlara, ekonomideki gidişatın kötü olduğuna ve seçimlerde verilen sözlerin tutulmadığına ilişkin açıklaması
- 23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 11 Temmuz Srebrenitsa Soykırımını Uluslararası Düşünme ve Anma Günü'ne, Srebrenitsa'da yaşanan vahşetin bir benzerinin bugün Filistin'de yaşandığına ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak sundukları genel görüşme talebine ilişkin açıklaması

24.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Srebrenitsa katliamının yıl dönümüne, 3 Ağustos 2014'te Şengal'de IŞİD tarafından Ezidilere yönelik bir soykırım gerçekleştiğine, hasta tutsak Mehmet Darga'ya, Y ve S tipi cezaevlerine ve 3 mahpusun bu cezaevlerinin kapatılması için yaptıkları açlık grevine, Tahir Elçi cinayetiyle ilgili açıklanan gerekçeli karara ilişkin açıklaması

25.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, özellikle emekliler ve asgari ücretliler bakımından artık yaşamın dayanılmaz bir noktaya geldiğine, milyonlarca emekli, asgari ücretli zor koşullarda yaşarken birilerinin üçer dörder maaş almaya devam ettiğine, dün Plan ve Bütçe Komisyonunda ve bugün Adalet Komisyonunda görüşülen kanun tekliflerine ilişkin açıklaması

26.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Srebrenitsa soykırımına ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından Resmi Gazete'de yayınlanan bir genelgeyle 11 Temmuz'un "Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü" olarak ilan edildiğine, İsrail'in soykırım suçlarına karşı bugün de Srebrenitsa'daki sessizliğin olduğuna ilişkin açıklaması

27.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Temmuz 2021'deki yangın felaketinde evleri tamamen yanan Alanya'nın Bayır köyündeki vatandaşlar için yapımına başlanan afet konutlarının hâlâ tamamlanmadığına ilişkin açıklaması

28.- Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'in, Sivas'ın bazı ilçelerinde dolu ve yağmur felaketinden etkilenen çiftçilerin yaşadığı sıkıntıların giderilmesi için acil çözümler talep ettiklerine ilişkin açıklaması

29.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, emeklilere, asgari ücrete zam beklediklerine ama zam haberini alamadıklarına, her akşam saat dokuzda ışıklarını yakıp söndürdüklerine ve buradan duymayanlara, görmeyenlere milyonlar adına seslerini yükselttiklerine ilişkin açıklaması

30.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Çayırova Çağdaşkent Blokları 2'nci etapta bugün millet bahçesi inşaatı ve yağmur dolayısıyla bir felaket yaşandığına ilişkin açıklaması

31.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, Srebrenitsa ve Gazze katliamını lanetlediğine, geçen hafta itibarıyla Erzurum'un da içinde olduğu Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaşanan sel felaketlerine ilişkin açıklaması

32.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve bu gece bir televizyon programında Yeniden Refah Partisi Genel Başkan Yardımcısı Doğan Aydal'ın Cumhurbaşkanı'na yönelik ifadelerine ilişkin açıklaması

IV.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- CHP Grubunun, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol ve arkadaşları tarafından, Sivas ve Başbağlar katliamının azmettiricilerinin ve faillerinin tespit edilip gerekli işlemlerin başlatılması ve toplumsal adaleti sağlayacak süreçlerin işletilmesi amacıyla 10/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Temmuz 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun daha önce haftalık çalışma günlerinin dışında çalışılmasına karar verilen 12/7/2024 Cuma günü toplanmamasına ilişkin önerisi

V.- GENEL GÖRÜŞME

A) Görüşmeler

1.- Sivas Milletvekili Abdullah Güler ve 141 milletvekilinin; MHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Grup Başkan Vekili Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın; CHP Grubu adına Grup Başkan Vekilli Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın Srebrenitsa soykırımının unutturulmaması, Filistin halkına yönelik benzer saldırıların ve bu türden insan hakları ihlallerinin önlenmesine yönelik tedbirlerin görüşülmesi; İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ve Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in; DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Srebrenitsa soykırımının unutturulmaması ve benzer soykırımların önüne geçilmesi; Saadet Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın 11 Temmuz Srebrenitsa soykırımını anma günü ilan edilmesi, Gazze'de yaşanan insani krizin sona erdirilmesi ve kalıcı barışın sağlanarak benzer soykırımların önüne geçilmesi konularında genel görüşme açılmasına ilişkin önergeleri (8/35, 36, 39, 37, 38, 40)

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Srebrenitsa katliamının acısını Divan olarak kalplerinde hissettiklerine ve duygularının bütün yakınlarıyla, acı çekenlerle birlikte olduğuna; Gazze'yi, Şengal'i ve tüm zulüm gören mazlumları da hep bu kantarda tartmak gerektiğini unutmayacakları bir feraset ve olgunluğu dilediklerine ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 100 Milletvekilinin Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi (2/2239) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 143)

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden genç misafire "Hoş geldiniz." denilmesi

11 Temmuz 2024 Perşembe
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.05
BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER
KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Mustafa BİLİCİ (İzmir)
-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşimini açıyorum.

Elektronik sistemle yoklama yapmayacağız.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Srebrenitsa Soykırımını Uluslararası Düşünme ve Anma Günü münasebetiyle söz isteyen Aydın Milletvekili Seda Sarıbaş'a aittir.

Bir saniye arkadaşlar... Bugün programımız çok sıkışık, ilk 20'nin dışında maalesef hiçbir arkadaşına söz vermeyeceğiz, kürsüye kimse gelmesin lütfen.

Buyurun Sayın Sarıbaş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Aydın Milletvekili Seda Sarıbaş'ın, Srebrenitsa Soykırımını Uluslararası Düşünme ve Anma Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümü münasebetiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi ve kardeş Bosna halkını saygılarımla selamlıyorum.

Dünyada soğuk savaş döneminin sona ermesinin ardından yaşanan bazı gelişmeler 6 federe cumhuriyetten oluşan Yugoslavya'nın dağılmasına yol açmıştır. Bosna, 1992 yılının Şubat ayında yapılan bir referandumun ardından bağımsızlığını ilan etmiştir ancak Bosna'nın bağımsızlık kararını tanımayanlar Saraybosna'yı kuşatma altına alarak dünyanın o güne kadar görmediği bir savaş, katliam ve soykırımı başlatmıştır. 11 Temmuz, Bosna'da Boşnakların gözyaşlarının olduğu tarihtir. 11 Temmuz, Bosna Savaşı'nı görmezden gelen uluslararası kuruluşlardan cesaret alan Sırp kasaplarının Srebrenitsa soykırımını yaptığı tarihtir. 11 Temmuz, 8.372 Boşnak'ın sadece Müslüman olması nedeniyle şehit edilerek son yüzyılın en büyük soykırımının yaşandığı gündür. 11 Temmuz, bir kızın "Anne, hâlâ seni hayal ediyorum/Abla, ağabey; her gece sizi rüyamda görüyorum/Yoksunuz, sizi arıyorum/Nereye gitsem sizi görüyorum/Anne, baba; neden yoksunuz?/Bosna'm, sen benim annemsin/Bosna'm, sana 'anne' diyeceğim/Bosna annem, Srebrenitsa kız kardeşim/Yalnız kalmayacağımı" şarkısını söylediği ve yüreklerin dağıldığı gündür. Srebrenitsa soykırımı sadece Bosna Hersek'te değil tüm dünyada acının ve adalet arayışının sembolü hâline gelmiştir. Acılar ve hüznler taze olmakla birlikte, hâlâ evladını ya da yakınına toprağa vermemiş, bedenlerine ulaşılamamış binlerce can bulunmaktadır. Kelimelerin kifayetsiz kaldığı bir andır, bir tarihtir Srebrenitsa.

Merhum lider Aliya İzzetbegović'e "Müslüman topraklarında bir daha böyle bir katliam yaşanır mı?" diye sordular, cevap olarak ise "Müslüman Boşnaklar bu katliamı unutursa bu topraklarda tekrar böyle bir soykırım yaşanır. Savaşta büyük zulme uğradınız, zalimleri affedip affetmemek elbette ki sizin tercihiniz. Ne yaparsanız yapın ama asla soykırımı unutmayın çünkü unutulmuş soykırım tekrarlanır." dedi. Bizler asla unutmayacağız ve unutturmayacağız. Bugün, geçmişi unutmadan, tarihten ders alarak benzer dramların yaşanmadığı, barış ve huzur dolu bir geleceği inşa etmek hepimizin ellerindedir. Elbette bazı izler silinmiyor, bazı acıların telafisi yok, yitirilen gencecik fidanlar geri gelmiyor. Bildiğimiz bir şey var, bir masum insanın ölümü tüm insanlığın ölümüdür. Ancak son yıllarda tekrar görüyoruz ki Filistin'de benzer bir kıyım uygulanmaya devam edilmektedir. Dünya kamuoyunda güçlü olarak bilinen bazı ülkelerin vicdanları alması gereken dersleri almadığı için yine aynı sessizlikle izliyorlar bu katliamı.

"Gözleri karanlığa alışmış/Vücutları acıya alışmış/Benim çocuklarımı kuşları beslerken katlettiler." Srebrenitsa'da yaşanan zulmü anlatan, gönlümüze bir ateş olarak düşmüş bu dizeler ise yaşananların hafızalarımızda dipdiri kalmasını sağlıyor. Tüm dünyaya Filistin için, Srebrenitsa için haykırmaya, bu zulmü unutturmamaya devam edeceğiz. Türkiye olarak bizler, Bosna Hersek başta olmak üzere tüm Balkanlarda istikrar ve güven ikliminin hâkim olması için bugüne kadar çok çaba sarf ettik. İnşallah, bundan sonra da Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde elimizden gelen tüm desteği vermeye devam edeceğiz.

Bu düşüncelerle, Srebrenitsa'da yaşamlarını yitiren kardeşlerime Allah'tan rahmet diliyorum. Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi, dost ve kardeş Bosna Hersek halkını saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Sarıbaş.

Gündem dışı ikinci söz, ülkemizdeki sığınmacılar meselesi hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Birol Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

2.- İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın, ülkedeki sığınmacılar meselesine ilişkin gündem dışı konuşması

BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, yirmi dokuz yıl önce Bosnalı 8.370 insanı -tıpkı bugün, sözüm ona medeni dünyanın gözünün önünde soykırıma maruz bırakılan- Srebrenitsa'da hayatını kaybeden insanlarımızı, şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Bu soykırımı gerçekleştiren ve bugün hâlâ soykırımcı olarak var olanları da lanetliyorum.

Hemen sözümün başında şunu ifade etmek isterim: Herhangi bir meselede sonuçları değil bu sonuçlara bizi götüren sebepleri düşünüp anlamadan, irdelemeden sağlıklı sonuçlar elde edemeyiz. Suriye'de 2011'den bu yana yaşanan gelişmelere ve bugün gelinen noktaya işte böyle bakmak lazım, sebepleri irdeleyerek bakmak lazım çünkü önümüzde hem Suriye hem de sığınmacı meselesi var ve bunu aşmak için ülke olarak, millet olarak sağlıklı adımlar atmaya ihtiyacımız var. On üç yılda yaşanan acı tecrübeler, "Kim ne söyledi, ne yaptı ve tüm bunlar neye mal oldu?" aslında herkesçe bilinmektedir. O nedenle, ben şimdi hızlıca birkaç hususu hatırlatmak istiyorum. Biz Saadet Partisi olarak ta işin başında, başta, Suriye'yle sınırımızda var olan mayınların kaldırılması ve temizlenmesine karşı gelerek bugünleri öngördük. Sürecin en başından itibaren Türkiye'nin Suriye'nin iç işlerine bu kadar müdahil olmamasının gerekliliğini hep dile getirdik. Suriye yönetimiyle köprülerin atılmaması gerektiğini müteaddit defalar dile getirdik. O dönemdeki Genel Başkanımız Mustafa Kamalak Bey'in Başkanlığında, bugün Genel Başkanımız olan Sayın Temel Karamollaoğlu Bey ve bugün aramızda bulunan Sayın Milletvekilimiz Necmettin Çalışkan'ın da içinde bulunmuş

olduğu bir heyetle beş gün süreyle Suriye'de bulunduk Saadet Partisi olarak, yetkililerle görüştük, Esad'la görüştük. Bütün bu görüşmelerden sonra notlarımızı, öngörülerimizi o gün iktidarda bulunan arkadaşlara ilettik, yol haritasına işaret ettik.

Tabii, biz bütün bunları yaparken Esedci, Baasçı ve İrancı olarak da bir kısım sözüm ona yazarlar, çizerler, kanaat önderleri, iktidarla yan yana hizalanmış olan insanlarca ayar verilmeye tabi tutulduk ve maalesef içimizden bazıları da o dönemde ayartıldı. Bizim Suriye tutumumuzun, yaklaşımımızın yanlış olduğuna bizi ikna için genel merkezimize heyetler hâlinde gelip gidiyorlardı. Neyse, bütün bunlar geldi geçti. Bizim haklılığımız ya da iktidarın yanlış tutumu bir şey ifade etmiyor. Şimdi, iktidar Suriye'yle normalleşmenin gerekliliğini dile getirdi ve biz bunu kıymetli görüyoruz. Ancak bu kıymetli gördüğümüz hususu yeniden sağlıklı adımlar atarak ancak realize edebileceğimizi ifade ediyoruz. Bugünden sonra atılacak her bir adımda gerçekçi olunmalı ve Suriye'nin normalleşmesinin ya da Türkiye ile Suriye'nin normalleşmesinin öyle üç beş yıl içerisinde mümkün olmayacağı hakikatiyle yola başlamalıyız. On yıllara sâri bir gelecekte Suriye normalleşecek ve biz de Suriye'yle normalleşeceğiz. Bu hakikat çerçevesinde adımlarımızı atmalıyız ve bunu bilmeliyiz.

İki; İsrail'in bu bölgede bir çıban olarak bulunduğu ve durduğunu, BOP'un amaçlarını, küreselcilerin ve emperyalistlerin bölgemizdeki varlığını ve planlarını bilerek adımlarımızı atmalıyız. 2011'den bu yana yaşanan göç dalgasının bugün ve gelecekte hem Suriye'nin hem de Türkiye'nin demografisine, sosyolojisine, psikolojisine nasıl etki edeceğinin iyi analiz edilmesi gerekmektedir. Ülkemizde bulunan ve sayıları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Birol Aydın, bu vesileyle, Sayın Grup Başkan Vekilleriyle de bir mutabakata vardık, sadece bu oturuma mahsus konuşma süreleriyle sınırlı kalacağız. Bundan sonraki arkadaşlar, son sözünüz araya gitmesin.

Buyurun, selamlayın lütfen.

BİROL AYDIN (Devamla) – Bir dakikam var mı?

BAŞKAN – Buyurun.

BİROL AYDIN (Devamla) – Sığınmacılara “Haydi, hepinizi topyekûn Suriye'ye gönderiyoruz, göndereceğiz.” yaklaşımının hem yanlış, doğru olmadığını hem de gerçekçi olmadığını bilerek adımlar atmamız gerektiğini; kademeli olarak, Suriye'nin iyileştirile iyileştirile bir kısım sığınmacıların gönderilmesinin ancak mümkün olduğunu bilmemiz gerektiğini ifade ediyorum. Ayrıca, insani göç doğru yönetilir ise ve yönlendirilirse bu, ülkemiz ve milletimiz için büyük bir güç ve imkân, eğer yanlış yönetilir, tabiri caizse yönetilemez ise ülkemiz ve milletimiz için sorun olacağını bilerek hareket etmemiz gerektiğinin altını çizmek istiyorum.

Son olarak, ülkemizdeki problemlerin asıl sebebinin temelde sığınmacılar olmadığını fakat tüm sorunların sebebinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BİROL AYDIN (Devamla) – ...basiretsiz, öngörüsüz, fütursuzca keyfi hareket eden anlayıştan kaynaklandığını ifade ediyorum.

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Aydın.

Bu vesileyle diğer arkadaşlara da hatırlatalım, bu oturuma mahsus uzatma yapmayacağız. Herkes konuşmasını ona göre düzenlerse fikirleri eksik kalmamış olur.

Teşekkür ediyorum anlayışınız için.

Gündem dışı üçüncü söz, Antalya'nın sorunları hakkında söz isteyen Antalya Milletvekilimiz Sayın Aliye Coşar'a aittir.

Buyurun Sayın Coşar. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ALİYE COŞAR (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası pazar araştırmaları şirketi Euromonitor International'ın 2023 yılı raporunda, yabancı ziyaretçilerin dünyada en çok ziyaret ettiği şehirler arasında Antalya 16,5 milyon kişiyle 4'üncü sırada yer alıyor. Turizm gelirleriyle ve tarım gelirleriyle ülke bütçesine ciddi katkı sağlayan Antalya, bütçeye bu kadar katkı sağlamasına rağmen bütçeden hak ettiği payı alamıyor. Kamu yatırımları konusunda şehir yok sayılıyor. Turizm sezonunda Antalya'nın doğu ilçelerinde yoğunluk artmaktadır. Aksu, Serik, Manavgat ve Alanya'yı Antalya merkeze bağlayan kara yolunda normal zamanlarda dahi trafik sıkışıklığı vardır. Turizm sezonunda havalimanından ve başka şehirlerimizden Alanya ve Manavgat'a gelecek olan turistlerin trafik çilesi bitmiyor. Antalya-Alanya Otoyolu Projesi'nin, bırakın yapılmasını, ihalesi bile aralık ayında yapıldı, otoyol projesi bile yarım. Antalya-Alanya Otoyol Projesi Antalya'ya ulaşmıyor, Serik ilçemizde sonlanıyor. Trafiğin en yoğun yaşandığı Antalya-Serik arası mesafe maalesef projede yok. Yol, Alanya'ya ulaşmıyor, Konaklı'da sonlanıyor. Ne yazık ki AKP'nin her işi gibi bu işi de yarım.

Değerli arkadaşlar, Alanya'da 2015 yılında inşasına başlanan Alanya Yeniköy Barajı tam dokuz yıldır bitirilemedi. Tarımsal sulamada Türkler, Payallar, Konaklı Mahalleleri için önemli olan bu baraj ne zaman bitecek?

Manavgat'ta, yıllardır söz verilen, 500 yataktan 300 yatağa düşürülen, ihtiyaçları bile karşılayamayacak olan hastanenin akıbetini defalarca sorduk. 2023 Mayıs ayında, seçimlerden önce, törenlerle temelini attığınız hastane inşaatında bir yılı geçtik, ortada inşaatın temelinden başka bir şey yok, inşaat ilerlemiyor ve hastanenin yer seçiminde zemin sıvılaşması olmasına rağmen neden burada ısrar etmektesiniz?

Ayrıca, Manavgat'ta kapalı devre su sisteminin yaygınlaştırılması gerekmektedir. Ne yazık ki AKP'nin bu konuda da bir çalışması yok. Demre, Finike, Kumluca ve Manavgat'ta yaşanan son dolu ve hortum afeti sonrası hasar tespit çalışması yapılan ancak TARSİM'li olmayan çiftçinin zararları hâlen karşılanmadı. Üreticinin yanında olmayan AKP tarım politikalarıyla üreticimizi de kandırmaktan vazgeçsin. Kumluca'da Bakanlık ve Devlet Su İşlerinin dere ıslahı ve temizliği çalışmalarının ihalesi kamuda tasarruf tedbirleri kapsamında iptal edilmiş, olası bir sel felaketinde ciddi zararlar doğacaktır; dere ıslah ve temizlik çalışmaları tasarruf edilecek bir konu değildir.

Değerli arkadaşlar, TOKİ'nin en çok arsa sattığı illerin başında Antalya gelmektedir, son örneği ise Finike'dir. Finike'de 5 bin metrekareye yakın arazi Millî Emlaktan TOKİ'ye geçirilerek satışa sunuluyor. Eğer bu arsalar Millî Emlak tarafından satılmış olsa belediyeler bu satıştan yüzde 40 pay alacak ve belediyelere gelir sağlanacaktı; bu satışlarla sizin amacınız Cumhuriyet Halk Partili belediyeleri ve halkı cezalandırmaktır. TOKİ, AKP'nin emlakçısı gibi çalışıyor; nerede arazi var, nerede rant var, TOKİ orada. Halkçı belediyelerin işlettiği plajlarda dahi AKP, Cumhuriyet Halk Partili belediyelere vermemek için ellerinden geleni yapıyor; bunun son örneği Sarısu ve Bambus Plajlarıdır. Serik'te ise Belek ve Kadriye günübirlik alanları ve sahilleri plan değişikliğiyle rantta açılmak isteniyor; halkın denize gireceği alanlar tek tek kapatılıyor. Turizm Bakanının ücretsiz plaj müjdesine rağmen Bakanlığın işaret ettiği plajlarda fahiş fiyatlarla hizmet veriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİYE COŞAR (Devamla) – Başkanım, son...

BAŞKAN – Selamlayın.

ALİYE COŞAR (Devamla) – Yine, AKP'nin kıyılardaki son rantçı örneği Demre, Kekova, Üçağız'daki ÖÇK sınırlarında arkeolojik sit alanında bölge halkı kullanımında olan yer iskele ve otopark ihalesiyle büyük bir firmaya verildi. Bölge halkı, Demre Belediyemiz ve doğaseverlerin direnişine rağmen bir çivi dahi çakılamayacak yer rantta açıldı.

Antalya'nın değerlerini talan edeceğinize turizm ve tarım kenti Antalya'nın hak ettiği ve yarım bırakılan yatırımlarının tamamlanmasını istiyoruz.

Saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Coşar.

Şimdi sayın üyeler, sadece 20 milletvekiline yerinden birer dakika söz vereceğim.

İlk söz Mustafa Oğuz...

Sayın Mustafa Oğuz, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz'un, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; insanlık tarihinin en acımasız trajedilerinden biri olan Srebrenitsa katliamında Bosna Hersek'in Srebrenitsa kasabasında 8 binden fazla Boşnak Müslüman kadın, çocuk ve yaşlı demeden katledildi. Bu vahşet modern dünyanın gözleri önünde gerçekleşen bir soykırım olarak tarihe geçti. Bu katliam sadece Boşnak halkının değil, tüm insanlığın ortak yarasıdır.

Srebrenitsa bizlere barışın inşasının ne kadar hayati olduğunu hatırlatmaktadır. Bizler bu acı hatıraları unutmadan benzer trajedilerin tekrar yaşanmaması için elimizden geleni yapmakla yükümlüyüz.

Srebrenitsa'da binlerce kardeşimiz hayatını kaybetti ve bugün Filistin'de binlerce kardeşimiz hayatını kaybetmeye devam ediyor. Hayatını kaybeden kardeşlerimizi anarken barışın ve adaletin tesis edilmesi yönündeki kararlılığımızı bir kez daha vurgulamak istiyorum. Gelecek nesillere barış dolu bir dünya bırakmak adına, bu tür insanlık suçlarının bir daha yaşanmaması için hep birlikte ve var gücümüzle çalışmaya devam etmeliyiz.

BAŞKAN – Sayın Zeki Korkutata...

2.- Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'nın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

"Srebrenitsa-Bir Düşüm

Srebrenitsa! Umutlar soldu,

Gökyüzü karardı, acı ve hüznü doldu.

Güvenli bölge dediler, koruyacaklar dediler,

Ama barış gücü askerleri, insanlığını yitirdiler.

O ormanlarda yankılandı çığlıklar,

Fabrikalar, depolar, ölüm yuvaları oldu.

Hollandalı askerlerin yürekleri soğuk,

İnsanlık denen şey, boğazlarda bir düşüm oldu.

Ve sonra başladı toprak kanla dolmaya,

Gençler, babalar, kardeşler,

Birer birer değil, hep beşer-onar-yüzer,

Gömüldü toprağa topluca, o narin bedenler.

Dünya sadece izledi, izledi.

Barış dedikleri uzak bir hayal,

Soğuk bir yalan idi.

İnsanlık! Bir avuç umudu koruyamadı,

Srebrenitsa'nın göğsünde bir acı, bir düşüm vardı.

O soğuk karanlık gecelerde,

Unutulmaz bir utanç, silinmez bir izi kaldı."

Her yıl bu acı dolu gerçeği görmeli, tüm dünyaya barışın ne kadar kıymetli olduğunu hatırlatmalıyız.

BAŞKAN – Sayın Ceyda Bölünmez...

3.- İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bugün Avrupa'nın kalbinde yaşanan insanlık tarihinin en kara lekelerinden olan Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümü. Bu matem günümüzde şehitlerimizin kederli ailelerine ve tüm Boşnak kardeşlerimize en içten taziyelerimi sunuyorum. Merhum Aliya'nın "Ne yaparsanız yapın ama soykırımı unutmayın çünkü unutilan soykırım tekrarlanır." sözlerindeki hikmeti ve acı gerçeği bugün dünya üzerinde yaşanan tabloyu gördüğümüzde aklımızdan çıkaramıyoruz. Unutulmamalıdır ki Bosna Hersek'in istikrarı Balkanların ve Avrupa'nın istikrarı için anahtar niteliktedir. Türkiye olarak Bosna Hersek'in bir istikrar, barış ve refah bölgesi hâline dönüşmesi için üzerimize düşeni yapmaya devam edecek, hak ve adalet arayışında Bosnalı kardeşlerimizi hiçbir zaman yalnız bırakmayacağız. Bir kez daha Srebrenitsa şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyor, aziz hatıraları önünde saygıyla eğiliyorum.

BAŞKAN – Sayın Mustafa Hakan Özer...

4.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İnsanlık tarihinin en kara lekelerinden biri olan Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümünde soykırım sonucu yaşamlarını yitiren tüm şehitleri rahmetle yâd ediyorum. Birleşmiş Milletlerin güvenli ilan ettiği bölgede binlerce silahsız Boşnak Müslüman'ı Birleşmiş Milletler görevi yürüten Hollandalı askerler Sırlara teslim ederek dünyanın gözü önünde katletti. Bu soykırıma Birleşmiş Milletler de doğrudan ortak olmuştur. Hâlâ insanlık katlediliyor aynı bugün Gazze'de olduğu gibi. Birleşmiş Milletler ve sözde medeni ülkeler bugün de soykırıma sessiz kalıyor. Çocukların ve annelerin ahi bu soykırımlara arka çıkanların yakasını bırakmayacak. Türkiye olarak her zaman canımızdan bir parça olarak gördüğümüz Bosnalı ve Gazzeli kardeşlerimizin yanında olmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Cevahir Asuman Yazmacı...

5.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün Avrupa tarihinin utanç günüdür. Tam yirmi dokuz yıl önce dünyanın gözleri önünde Srebrenitsa'da 8.372 kardeşimiz acımasızca katledildi. İnsanlık onurunun ayaklar altına alındığı Avrupa tarihinin kara lekesi olan Srebrenitsa'da acılar tazeliğini koruyor. Birleşmiş Milletler tarafından 11 Temmuz Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü ilan edildi ancak soykırım tekrarlanmaya devam ediyor. Dünyanın gözü önünde Gazze'de sivil on binlerce insan kendilerini medeni addeden Batı'nın alkışları eşliğinde Netanyahu ve Hükümeti tarafından öldürülüyor.

Bu vesileyle, dinmeyen acının adı Srebrenitsa katliamının 29'uncu yılında hayatını kaybeden 8 binden fazla kardeşimizi ve Gazze'de yaşamını yitiren 38 binden fazla kardeşimizi rahmetle anıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Ali Kıratlı...

6.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ KIRATLI (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

11 Temmuz 1995 yılında dünyanın gözü önünde, Avrupa'nın göbeğinde, Srebrenitsa'da 8.372 canımız katledildi, binlercesi de yaralandı. Hâlâ babasına yapılan baskıyla ormanda saklandığı yerden zorla indirilen Nermin'in katledilişi gözlerimin önünde. 7 Ekim 2023, aradan yirmi sekiz yıl geçse de tarihler değişse de Batı'nın kirli zihniyeti hiç değişmedi. Katil İsrail dünyanın gözü önünde 15 bini bebek, çocuk olmak üzere 45 binden fazla masum insanı vahşice katlediyor, soykırım yapıyor, öldürmeye devam ediyor. Sadece bu zulüm ve katliamları yapanları değil sessiz kalanları da unutmayacağız. Merhum Aliya İzzetbegoviç'in dediği gibi "Soykırımı asla unutmayın, unutulun soykırım tekrarlanır."

Srebrenitsa katliamının ve soykırımının 29'uncu yıl dönümünde yaşamını yitiren Boşnak kardeşlerimizi ve katil İsrail'in katlettiği Filistinli kardeşlerimizi rahmetle anıyor, terör devleti katil İsrail'i ve bu soykırımları yapanları lanetliyorum.

BAŞKAN – Sayın Asu Kaya...

7.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, dün Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda dinledikleri İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın sunumuna ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Dün, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın kadın-erkek fırsat eşitliği alanındaki Bakanlık politikalarının sunumunu dinledik. Komisyonunda bir deprem bölgesi kadın milletvekili olarak Bakan Yerlikaya'ya söylediğimi tekrar etmek istiyorum. Deprem bölgesinde yaşayan, konteynerlerin içine hapsedilmiş kadınlarımız şiddete uğruyor, ses çıkaramıyor; kız çocuklarımız tacize uğruyor, ses çıkaramıyor. Sayın Bakan dün kadın-erkek eşitliğini sağlamak için İçişleri Bakanlığının birçok derneğe milyonlarca lira destek verdiğini söyledi. Deprem bölgesinin kadınlarının haberi olmayan bu destekler kimlere verilmektedir? Bu dernekleri ve verdiğiniz rakamları açıklayın. Bu dernekleri hangi kriterlere göre seçtiniz? Kimlere verildiğini bizim de depremzede kadınlarımızın da bilmediği bu paraların depremzede kadınlarımızın yaralarını sarmadığı aşikârdır. Deprem bölgesindeki her geçen gün derinleşen eşitsizliklerin sona erdirilmesi için acil eylem planı uygulaması çağrısında bulunuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Serkan Sarı...

8.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, vatandaş borç batağında hayat mücadelesi verirken saray eşrafının refah içinde yaşamaya devam ettiğine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP iktidarına sesleniyorum: Vatandaşımız borç batağında hayat mücadelesi veriyor, saray eşrafı refah içinde güllük gülistanlık yaşamaya devam ediyor. Bu tablo, Türkiye Bankalar Birliğinin kredi ve kredi kartı borcunu ödeyemeyen vatandaşlarımızın her geçen gün arttığını gösteren tablo. Bu yılın ocak-mayıs döneminde yasal takibe düşmüş borçlu vatandaş sayısı 750 bine ulaşmış durumda, geçen yıla göre yüzde 40 artmış. İcra takibindeki borç ise 200 milyar lirayı aşmış durumda. Peki israf saray ne yapıyor? Beş ayda 5 milyar lira parayı babasının parası gibi harcıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan ABD'ye 5 uçakla gidiyor. "Tasarruf" diyorlar, makam araçlarını ABD'ye uçuruyorlar. Millet borç içinde, israf saray şatafat ve saltanat peşinde. Hiç mi vicdanınız sızlamıyor? Bu böyle gitmez, seçim gelecek, israf bitecek, adil bir düzen kurulacak, vatandaşlarımız refaha erecek.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gökhan Diktaş...

9.- Tekirdağ Milletvekili Gökhan Diktaş'ın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

GÖKHAN DİKTAŞ (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

11 Temmuz 1995'te Avrupa'nın göbeğinde yaşanan Srebrenitsa katliamında 8 binden fazla Boşnak kardeşimiz sırf kimliklerinden ötürü vahşice katledildi. Hayatını kaybedenlerin anısını yaşatmak bizim insanlık görevimizdir. Bundan yirmi dokuz yıl önce Bosna'da yaşanan tarafsız acının benzeri bugün Gazze'de yaşanıyor. Gazze'de kardeşlerimizin yaşadığı zulüm, tıpkı Srebrenitsa'da olduğu gibi vicdanlarımızı sızlatmaktadır. Bu katliamlar insanlık tarihinin kara bir lekesidir. Srebrenitsa'da yaşanan katliamın faileri uluslararası mahkemelerde nasıl yargılandıysa Filistin'de yaşanan soykırımın sorumluları da elbette yargılanacaktır. Barış ve küresel adalet için elini taşın altına koyan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde güçlünün haklı olduğu değil, haklının güçlü olduğu bir dünya için hep birlikte çalışacağız. Bu katliamları unutmayacak ve unutturmayacağız.

BAŞKAN – Sayın İsmail Akgül...

10.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu'da öncelikli olarak Gölyüzü ve Sanayi Kavşaklarına köprülülük kavşak yapılmasının can ve mal güvenliği açısından büyük önem arz ettiğine ilişkin açıklaması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ankara-İstanbul D100 Kara Yolu'nun Bolu şehir merkezinden geçmesinden dolayı şehir içi trafiği ile D100 Kara Yolu'nun kesiştiği 14 kilometrelik hatta yer alan 12 kavşağın 8'i sinyalizasyon kavşak şeklindedir. Bolu'nun kuzey ve güneyi arasında en yoğun geçişin sağlandığı Sanayi Kavşağı, Gölyüzü Kavşağı, Üniversite Kavşağı ve Organize Sanayi Kavşağı noktalarında yaşanan trafik kazaları can kayıplarına neden olmaktadır. Şehir içi trafik yoğunluğuna da sebep olması nedeniyle öncelikli olarak Gölyüzü ve Sanayi Kavşaklarına köprülülük kavşak yapılması vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği açısından büyük önem arz etmektedir. Sayın Ulaştırma Bakanımız Bolu ziyaretinde yerinde incelediği Gölyüzü ve Sanayi Kavşaklarında acilen köprülülük kavşak yapılması gerektiğini dile getirmiş ve gerekli çalışmaların yapılacağını da söylemişti. Köprülülük kavşakların yapımıyla ilgili paydaş olan Ulaştırma Bakanlığının ve Bolu Belediyesinin konuyla ilgili hassasiyet göstermelerini bekliyor, tüm Bolululu hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Mestan Özcan...

11.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 11 Temmuz 1995 yılında Sırp 8 bini aşkın savunmasız masum Müslümanı dünyanın gözünün önünde, Avrupa'nın göbeğinde büyük bir katliamdan geçirdi. Öldürülenlerin cesetleri tanınmasın diye parçalanarak toplu mezarlara gömüldü. Bu katliam Batı'ya egemen ideolojinin insanlıktan yana nasipsiz kaldıklarını, ne ölçüde vahşi ve yok edici olduklarını bir kez daha göstermiştir. Srebrenitsa'da aslında insanlık, masumiyet, vicdan ve temel haklar öldürülmüştür.

İnsanlığın her sıkıntısına duyarlı olmayı ahlaki ve insani sorumluluk bilen bir medeniyetin mensubu olarak Srebrenitsa katliamı başta olmak üzere bütün katliamları, soykırımları, özellikle bugünlerde katil İsrail'in Filistin'de yaptığı zulmü ve zulümleri kınıyorum. Srebrenitsa'da yaşanan vahşeti hep canlı kalan acı hatıralarla 29'uncu hüzün yılında da unutmamak, unutmayacağız ve asla unutturmayacağız. Bilge Kral Aliya İzzetbegoviç'in dediği gibi, "çünkü unutulmuş soykırım tekrarlanır."

Gazi Meclisimizden Bosnalı kardeşlerimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Aşila...

12.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila'nın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) – Ne yaparsanız yapın ama soykırımı asla unutmayın çünkü unutulmuş soykırım tekrarlanır. Dün Ruanda'da Srebrenitsa'da gerçekleşen soykırım unutulmaya yüz tutulduğu için bugün Gazze'de soykırım acımasızca devam etmektedir. 1995'te Krivaya 95 harekâtının bir sonucu olarak gerçekleşen Srebrenitsa katliamı İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'daki en büyük katliam olma özelliğine sahiptir. Avrupa'nın göbeğinde Müslümanlara yapılan zulme tüm dünya sessiz kalmıştı, ta ki Erbakan Hoca Bosnalıları eğitip donatarak Sırp 8 bini aşkın savaşıyla çıkarıncaya kadar. Sırp 8 bini aşkın savaşıyla vermeye başlayınca siyonist haçlı Batı harekete geçerek Sırbistan'ı kurtarmak için savaşın durmasını sağladı.

Soykırımın 29'uncu yılında, hayatını kaybeden 8.372 kardeşimizi rahmetle anıyor, sözlerime Aliya İzzetbegoviç'in "Bizi toprağa gömdüler fakat tohum olduğumuzu biliyorlardı." sözleriyle tamamlıyor; teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Heval Bozdağ...

13.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesinde görev yapan Doktor Uğurcan Ağcaoğlu'nun intiharına ilişkin açıklaması

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Sayın Başkan, İzmir 9 Eylül Üniversitesi Hastanesinde Plastik Cerrahi Bölümünde asistan hekim olarak görev yapan doktor Uğurcan Ağcaoğlu yaşadığı baskı ve mobbinge dayanamayarak önce istifa etmiş, daha sonra ise intihar etmiştir. Bu intihar, asistan hekimlerin uzun süredir devam eden çalışma koşullarıyla ilgili sorunlarını, hekimlerin maruz kaldığı baskı ve mobbingin ne kadar ağır ve yaşamsal boyutlara ulaştığını bir kez daha göstermiştir. Performans sistemiyle birlikte kölelik uygulamalarını aratmayacak hâle gelen bu sistemde asistan hekimlerin büyük çoğunluğu günde on üç, on dört saat çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Ayda ortalama 11-12 olan nöbetler, azalan asistan sayısı, artan hasta yükü, liyakatsiz yöneticiler, genç hekimleri tüketmiştir. Hekim intiharları politiktir, sağlığı metalaştıran bu sistemin sonucudur. Hekimlerin insan onuruna yaraşır koşullarda çalışabilmesi için yoğun iş yükü ve uzun çalışma saatlerini dayatan bu sisteme son verilmelidir. Mobbing iddiaları için derhâl soruşturma başlatılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın İzzet Akbulut...

14.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur ilinin 3'üncü yatırım teşvik bölgesinde olmasından kaynaklı yatırım çekemediğine ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yatırım teşvik bölgeleri ülkemizde 6 bölgeye ayrılmış, en avantajlı bölge 6'ncı bölge. İlim Burdur 6'da değil, 5'te değil, 4'te değil, 3'te. Ne yazık ki 3'te olmasından kaynaklı yatırım çekemiyor. Bu anlamda 300 bin nüfusu da bir türlü aşamıyor. En az 5'inci bölgeye geçmek gibi yüksek bir talebimiz var. Yine batı bölgesine yani Gölhisar'a, Dirmil'e, Çavdır'a, Kahramanlı'ya, Tefenni'ye, Yeşilova'ya, Kemer'e hitap edecek bir organize sanayi bölgesine ihtiyacımız var. Çavdır-Kayacık bölgesinde bir yer bulundu ama orman arazisi diye Millî Emlaka devri sağlanmıyor. Orman arazisi denilen yer çalılıktan ibaret. Bu anlamda, buranın bir an önce Millî Emlaka devri ve organize sanayi bölgesi için Burdur'a kazandırılmasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Dursun Ataş...

15.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Kayseri'deki intihar vakalarında son yıllarda yaşanan artışa ilişkin açıklaması

DURSUN ATAŞ (Kayseri) - Sayın Başkan, eskiden huzur şehri olarak anılan Kayseri'de son yıllarda artan intihar vakaları hem kentimizin hem de ülkemizin geleceği için ciddi bir alarm niteliği taşımaktadır. Emniyet ve Jandarmanın verilerine göre, 2020 yılında 67; 2021 yılında 95; 2022 yılında 97; 2023 yılında ise 100 kişi intihar etmiştir. Peki, neden bu insanlar canlarına kıyıyor? Kayseri'nin sürekli yoksullaşması ile intihar sayılarının her yıl artması arasında nasıl bir ilişki var? Bu trajik olayların arkasında hangi sosyoekonomik ve psikolojik sorunlar yatıyor? Kayseri'de yaşayan vatandaşlarımızı çaresizliğe iten sebepler nedir? İntihar vakalarında bu artışların nedenlerini sorgulamak, çözüm yollarını aramak hepimizin sorumluluğudur. Kayseri'de yaşanan bu intihar vakaları sadece rakamlardan ibaret değil; her biri birer hayat, birer insan, birer ailedir. Bu acılara daha fazla tanık olmamak için acil ve etkili önlemler alınmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Talih Özcan...

16.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, düşük alım fiyatları ve yetersiz destekler yüzünden üreticinin fındıktan kaçmaya başladığına ilişkin açıklaması

TALİH ÖZCAN (Düzce) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Fındık sezonunun başlamasına çok kısa bir süre kaldı. 500 binden fazla üretici, ailesiyle birlikte milyonlarca kişi fındıkla geçimini sağlamaktadır. Fındık üreticisi her yıl tüccarların ve yabancı firmaların insafına terk ediliyor; gübre, mazot, ilaçlama ve işçilik masrafları her gün artıyor. Düşük alım fiyatları ve yetersiz destekler yüzünden üretici fındıktan kaçmaya başladı. Ekim alanları azalıyor, dünyada fındık üretimindeki payımız yüzde 80'lerden yüzde 70'lere geriledi. Fındık ihracat rakamlarımız giderek düşüyor. Fındıkta yaşanan sorunlar acilen çözümlenmelidir. Ülkemizin dünya şampiyonu olduğu fındık sektörünü yeniden ayağa kaldırmalıyız. Gelin, üreticinin beklentisi olan 200 lira taban fiyatını ilan edelim, artık bu yıl fındık üreticimizin yüzünü güldürelim. Düzce ve Karadeniz Bölgesi güzel haberler bekliyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sami Çakır...

17.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, 11 Temmuz 1995'teki Srebrenitsa katliamı Uluslararası Adalet Divanı tarafından

Avrupa'da yaşanan ve İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki en büyük soykırım olarak kabul edilmiş ve insanlık tarihine kara bir leke olarak geçmiştir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 23 Mayıs 2024 tarihli kararıyla, bu soykırım günü "Uluslararası Düşünme ve Anma Günü" olarak kabul edilmiştir. Bu kararı önemli bulmakla birlikte, geçmişte yaşanan bu tür vahşetlerin günümüzde de aynen devam etmesi bu kararların sembolik olmaktan öteye geçmediğinin işareti. Güçlünün haklı olduğu bir dünyanın şahidi olmak, haklının güçlü olduğu güne kadar mücadele etmeyi insan olarak üzerimize bir vazife olarak yüklemektedir.

Bosna direnişini saygıyla selamlarken dün Srebrenitsa ile bugün Gazze'nin aynı kaderi paylaştığı gerçeği modern dünyanın yüzüstü yüzünü göstermektedir diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Tahtasız...

18.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Valiliği İl Özel İdaresi bünyesindeki personel alımının mülakatla yapılacağının duyurulmasına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Çorum Valiliği İl Özel İdaresi bünyesinde, 20 ayrı meslek grubunda çalıştırılmak üzere İŞKUR üzerinden 57 personel alınacağı duyuruldu. İş için 1.837 vatandaşımız başvuru yaptı. Alımların mülakatla yani torpille yapılacağı söylendi.

Mülakat liyakatin katilidir. Mülakatın yanlış olduğunu Çorum'da basın açıklamasıyla duyurdum. Cumhurbaşkanı da seçimden önce söz verdi, "Mülakat kalkacak." dedi. Sözünüzde durun!

Valimizi ve Genel Sekreterimizi bir kere de Türkiye Büyük Millet Meclisinden uyarıyorum. Mülakat torpildir, 1.837 kişinin vebalini almayın. Alımlar, başvuru yapan ve şartları uygun olan vatandaşlarımız arasından noter huzurunda kurayla belirlenmelidir. Halkımıza söz veriyorum: Hak, hukuk, adalet ve liyakat mücadelemiz devam edecek.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mühüp Kanko...

19.- Kocaeli Milletvekili Mühüp Kanko'nun, Kızılaya 35 kez kan bağışlayan bir vatandaşa verilen 14 ayar altınların sahte çıkmasının Kızılaya duyulan güveni derinden sarstığına ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Kızılaya 35 kez kan bağışlayan bir vatandaşa verilen 14 ayar altınların sahte çıkması, çocukluğumuzun en güvenilir kurumlarından biri olan Kızılayın geldiği durumu gözler önüne sermektedir. Bu durum, yalnızca bir bireyin hayal kırıklığı yaşamasına neden olmakla kalmıyor, aynı zamanda toplumun Kızılaya duyduğu güveni de derinden sarsıyor. Kızılay yıllardır ülkemizin en önemli yardım kuruluşlarından biri olarak bilinmektedir. Acil durumlarda, doğal afetlerde sağlık alanında sunduğu yardımlarla halkımızın gönlünde taht kurmuştur. Ancak son yıllarda karşılaşılan skandallar ve bu tür üzücü olaylar Kızılayın itibarını ciddi şekilde zedelemektedir. Bir kurumun yıllar boyunca inşa ettiği güvenini, itibarını bu tür olaylarla kaybetmesi kabul edilemez. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mustafa Alkayış...

20.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, 15 Temmuz zaferinin yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - 15 Temmuz, milletimizin feraseti ve cesareti sonucunda üzerinde yaşadığımız toprak parçasının nasıl vatan kılındığını gösteren destansı bir zaferdir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; pazartesi günü, 15 Temmuz zaferimizin yıl dönümü. Darbe girişimi, demokrasinin vazgeçilmez unsuru olan seçimle iktidara gelmiş Hükümetimizi milletimize hizmet yolundan alıkoyma çabasıydı. Ancak milletimiz bu hain darbe girişimini meydanları doldurarak, ölümü göze alarak başarısızlığa uğratmıştır. Bugün bir taraftan 251 vatandaşımızı kaybetmenin hüznünü yaşarken diğer taraftan da dünyada eşine az rastlanır bir direnişe şahit olmanın haklı gururunu yeniden yaşıyoruz. Bilmemiz gerekir ki hiçbir zafer altın tepside sunulmaz. Tarih boyunca kazandığımız her zaferin arkasında büyük bir fedakârlık vardır.

Ben bu vesileyle bütün şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler arkadaşlar.

Şimdi Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Bugüne mahsus Sayın Grup Başkan Vekillerini de beş dakikayla sınırlıyoruz. Üç dakikadan sonra 2 kez uzatma vereceğim toparlayabilmeniz için.

İlk söz, Saadet Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Bülent Kaya'ya ait.

Buyurun Sayın Kaya.

21.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İsrail'in Filistin'de uygulamış olduğu soykırıma ve zulme, işçi ölümlerine, kamuda ücretli olarak çalışan kişilerle ilgili bir taban ücret olmamasına, daha önceki Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Cahit Turhan'ın Kuzey Marmara Otoyol İşletmesine CEO olarak atanmasına, daha önce Hazine ve Maliye Bakanlığı yapan Lütfi Elvan'ın Kalyon Holdingin Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak görev almasına ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İsrail'in Filistin'de uygulamış olduğu soykırım ve zulmün her geçen gün artarak devam ettiğini maalesef, üzülerək müşahade etmekteyiz. Milletimiz bu konuda tepkilerini ortaya koymakta ama Dışişleri Bakanlığımız da tepkiden öte, caydırıcı herhangi bir diplomatik teması maalesef bugüne kadar ortaya koyabilmiş değil. Bütün inkâr politikalarına rağmen somut adımları ya zamanında atamamaları ya da caydırıcı ve etkili bir adım atamamaları sebebiyle İsrail bir adım geri atmadığı gibi, zulmünü her geçen gün artırmaya devam etmektedir. Bugün İsrail'in kullanmış olduğu petrolün yüzde 40'ının Bakü-Ceyhan Petrol Boru Hattı üzerinden Türkiye aracılığıyla İsrail'e ulaştırıldığı gerçeğini hiçbir zaman gözümüzün önünden ayırmamamız lazım. Bu konuyu protesto eden kişilere iktidarın talimatıyla güvenlik kuvvetlerinin sert müdahalelerde bulunmasının da asla ve asla kabul edilecek bir şey olmadığını buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Bir diğer önemli husus, alınmamış tedbirlerden dolayı işçi ölümleri. 2024 yılının ilk altı ayında, 878 işçi kardeşimiz, iş güvenliği sorunları ve denetim eksiklikleri sebebiyle hayatını kaybetti. Bu 878, birileri için rakamsal olarak adet manasına gelebilir ama 878 ocağın âdeta yanması manasına geliyor. 9 kardeşimizi kaybettiğimiz İliç'teki maden kazasının ne kadar infial meydana getirdiğini gözümüzün önüne getirdiğimiz zaman, 878 işçi kardeşimizin vefatı demek 100 tane İliç kazasının ilk altı ayda gerçekleşmesi manasına geliyor. Dolayısıyla bu konuda da iktidarımızı özellikle iş ve işçi kazalarıyla ilgili gerekli güvenlik önlemlerinin alınması ve denetimlerinin yapılmasıyla ilgili görevi davet ettiğimizi buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Milletimizin gündeminde olan bir diğer önemli sorun, kamuda ücretli olarak çalışan kişilerle ilgili bir taban ücret olmaması. Özellikle Millî Eğitim Bakanlığında, Aile Bakanlığında, Diyanet İşleri Başkanlığında ücretli çalışan ama 10 bin TL civarında bir sefalet ücretine mahkûm edilmiş binlerce insanımızın varlığı maalesef bir gerçektir. Dolayısıyla açlık sınırının bile 18 bin TL olduğu bir dönemde 10 bin TL civarında kamuda çalışan ve ücretli olan bu kesimin varlığı, aynısının özel sektöre de yansması

gibi bir durumla karşı karşıya bırakıyor. Bunu tasarruf tedbirleriyle açıklamak mümkün değil çünkü medyaya yansıyan haberlerde EURO 2024 için Almanya'ya uçakla götürülen araçların oluşturduğu konvoy, NATO toplantısına 4 uçak, bu 4 uçak yetmezmiş gibi buradan götürülen Mercedesler ve diğer araçlar -zaten yurt dışından Türkiye'ye geliyor- hangi itibar açılığıyla bunları tekrar hava atmak için yurt dışına götürüyoruz, doğrusu anlamakta zorlanıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun devam edin Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bir diğer önemli husus, siyasi ahlak ve etik. Daha önceki Ulaştırma Bakanı Sayın Cahit Turhan, Karayolları Genel Müdürüken görevden alındı, ardından Cumhurbaşkanımız tarafından Danıştay üyesi olarak atandı ve emekli oldu, ardından da Ulaştırma Bakanı olarak görevlendirildi. İlgili şahıs, Kuzey Marmara Otoyolu İşletmesine CEO olarak atandı. Düşünün, bir devlet en büyük ihalelerini verdiği bir şirkete kendi Bakanının CEO olarak görevlendirilmesine ses çıkarmıyorsa burada çok ciddi bir siyasi ahlak sorunu olduğunu hep beraber kabul etmemiz gerekiyor çünkü işveren durumunda olan devletin veya bir sözleşmenin tarafı olan devletin, karşı tarafa kendi Bakanını hem de tam da kendi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitirelim lütfen Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – ...görev sahasıyla görevlendirmiş olması asla ve asla kabul edilecek bir şey değil. Biz, Sayın Cahit Turhan'ın Marmara Otoyol İşletmeleri CEO'su olarak atanmasının Sayın Cumhurbaşkanının bilgisi dışında olduğunu umut etmek istiyoruz. Şayet böyle bir durum söz konusuysa Sayın Cumhurbaşkanının bu konuya derhâl el atması lazım, değilse onun rızası ve bilgisi dâhilinde olduğunu kabul etmek durumunda kalmış olacağız. Aynı şey Sayın Lütfi Elvan için de geçerli. Daha önce Hazine ve Maliye Bakanlığı yapmış olan bir değerli siyasetçi Kalyon Holdingin Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak görev alıyor ki Kalyon İnşaat devletle en fazla işi olan şirketlerden bir tanesi. Böyle kamuyla yoğun işleri olan şirketlerde ya Hazine ve Maliye Bakanlarını ya da Ulaştırma Bakanlarını üst düzey yönetici olarak atarsanız bu millet bu şirketlerin yeterince denetlenip denetlenmediği ya da kamudan bunlara kaynak aktarılıp aktarılmadığıyla ilgili ciddi kuşklar duyar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bu siyasi ahlaksızlığa son vermeniz gerektiğini ifade ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaya.

Sayın Buğra Kavuncu, buyurun lütfen.

22.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Srebrenitsa katliamına, kadın işçi ile kadın memur arasındaki süt izni eşitsizliğine, sosyal yardımlardaki artışlara, ekonomideki gidişatın kötü olduğuna ve seçimlerde verilen sözlerin tutulmadığına ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bugün çok acı bir gün; bir dramı, bir trajediyi bugün hep beraber anacağız. Srebrenitsa'yla ilgili ortak alınan bir karar var, bütün grupların almış olduğu bir karar, çok anlamlı. Konuyla ilgili arkadaşlarımız açıklama yapacaklar. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından insanlık tarihinin gördüğü en büyük vahşet, bugün birçoğumuzun yakasında Srebrenitsa çiçeği var; çok anlamlı, Srebrenitsa'daki annelerin, anaların dikmiş olduğu bir çiçek, bir sembol. Buradaki 11 yaprak 11 Temmuz 1995'i temsil ediyor; beyaz renk katledilen masumları; yeşil, İslam'ı ama onunla beraber barışı, umudu, ümidi ve bu acının taze tutulması gerektiğini sembolize eden yakamızda tuttuğumuz bir hatıra. Dolayısıyla, biz bugün, o gün katledilen bütün kardeşlerimizi saygıyla, rahmetle, minnetle anıyoruz. Avrupa'nın ortasında meydana gelmiş bir katliam bu. 8.372 masum insan... Bütün bunlar olurken Avrupa sessiz kaldı ama Avrupa mesela, bir futbol oyuncumuzun yapmış olduğu bozkurt işaretine sessiz kalmadı. Yine aynı Avrupa, Sırp sporcuların ki bu katliamları yaparken Sırp Çetniklerin kullanmış olduğu o Çetnik işaretine sessiz kaldı ama bu Avrupa bozkurt işaretine tahammül edemedi. Avrupa'da Kur'an-ı Kerim yakılıyor. Avrupa'nın yaklaşımı, Avrupa'nın bu acımasız "medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar" yaklaşımı maalesef hiç değişmedi. Hem bunu kınıyoruz, bu vesileyle de hem Gazze'de hem Doğu Türkistan'ta zalimce ızdırap altında olan bütün kardeşlerimizi, bütün soydaşlarımızı da anmış oluyoruz.

Gündeme getirmek istediğim bir başka konu, önemli bir konu çünkü ciddi bir ayrımcılık ve haksızlık var. Süt izni konusu. Süt izni, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanunu'nda düzenlenmiştir. Kanunun temel amacı doğum yapan annelere kadının annelik izni sonrasında hem iş hayatına adapte olabilmek hem de bebek için en önemli besin kaynağını, beslenmenin devamını sağlayabilmek. Şimdi, burada bir ayrım var; kadın işçinin günlük emzirme saati kadın memura göre kısıtlı ve süresini de ancak çocuk 1 yaşına gelene kadar kullanabiliyor. Kadın işçi ile kadın memur arasında oluşan bu eşitsizliğin ortadan kaldırılması amacıyla bir kanun teklifi hazırladık, bunu da kamuoyunun dikkatlerine sunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayalım lütfen.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Üçüncü değinmek istediğim konu, sosyal yardımlarla alakalı verilere biz şöyle bir göz attık; tabii, çok ciddi bir artış var. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının hazırladığı yardım karnesine göre Türkiye'de yardıma muhtaç hane sayısının son altı ayda 300 bin artışla 4 milyon 278 bine çıktığını net olarak görüyoruz.

Tabii, ekonomikle ilgili gidişat çok kötü. Seçimlerde verilmiş olan sözler var. Kandırılı kandırıla kandırmayı öğrenmiş bir iktidar var. Bakın, orada neler taahhüt edildi seçmene? Dendi ki: "Mülakat kaldırılacak." Kaldırılmadı. Dendi ki: "8 binin altında, 10 binin altında emekli maaşı olmayacak." 1 milyon 780 bin emekli bugün 8 bin TL'nin altında kök maaş alıyor ve zam alıp alamayacağını bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Bitiriyorum Başkanım.

Gabar'da petrol bulundu, Karadeniz'de doğal gaz çıktı; bütün bunların ekonomiyi besleyeceği söylendi. Nerede? Bu bozukluk hiç bitmedi. TÜİK Başkanının yaptığı açıklamalar, Maliye Bakanının yaptığı açıklamalar birbirleriyle çelişiyor. Demek ki bütün bunlar blöfmüş, kandırılı kandırıla kandırmayı da öğrenmiş bir iktidarla karşı karşıyayız. Buradan bir kez daha sesleniyoruz: Emekliyi bu ekonomik yükün altında ezdirmeyin ve gerekeni yapın diyoruz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kavuncu.

Sayın Erkan Akçay, buyurun lütfen.

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 11 Temmuz Srebrenitsa Soykırımını Uluslararası Düşünme ve Anma Günü'ne, Srebrenitsa'da yaşanan vahşetin bir benzerinin bugün Filistin'de yaşandığına ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak sundukları genel görüşme talebine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

11 Temmuz 1995; Sırp yöneticileri Karadzić ve Milosević'in emirleriyle katil Mladić komutasındaki Sırp lar Avrupa'nın göbeğinde yaklaşık 8 binden fazla sivil Boşnak'ı sistematik bir biçimde vahşice katletmişti. Sözde uygar Batı gözler önündeki bu soykırıma sessiz kalmıştır, hatta bir kısmı da yardım etmiştir. 11-16 Temmuz 1995 tarihleri arasında Srebrenitsa'da yaklaşık 2 milyon 200 bin kişi evini barkını terk etmek zorunda kalmış, 100 binin üzerinde insan toplama kamplarında işkenceye uğramış, kadınlara tecavüz edilmiş, 985 cami yıkılmıştır. Katil Mladić "Türklerden intikam almanın zamanı geldi." sözüyle Batı'nın Türk milletine olan asırlık kinini ortaya koymuştur. Osmanlı'nın nizamîlem ülküsüyle, adaletle yönettiği topraklar Batı'nın ırkçı, materyalist ve sömürgeci zihniyetiyle kana bulanmıştır. Birleşmiş Milletler 23 Mayıs 2024 tarihli kararla 11 Temmuz "Srebrenitsa Soykırımını Uluslararası Düşünme ve Anma Günü" olarak kabul etmiştir.

Srebrenitsa'da yaşanan vahşetin bir benzeri bugün bütün dünyanın gözü önünde Filistin'de yaşanmaktadır. İsrail 7 Ekimden bu yana Gazze'de yüzde 70'i çocuk ve kadın olmak üzere 38 binden fazla Filistinliyi katletmiştir. Birleşmiş Milletler ve uluslararası örgütler İsrail'in katliamlarını kınamaktan öteye geçmemektedir. Gazze'de de yaşanan katliamların sona erdirilmesi konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisine önemli bir sorumluluk düşmüştür. Srebrenitsa soykırımının unutturulmaması, İsrail'in Gazze'ye yönelik gerçekleştirdiği saldırıların bir an önce sonlandırılması, Filistin halkının ve dünyanın diğer bölgelerindeki insanların benzer soykırımları yaşamaması için insanlığın duyarlılığının artırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci maddesi ile Meclis İçtüzüğü'nün 101, 102 ve 103'üncü maddeleri gereğince Milliyetçi Hareket Partisi olarak genel görüşme talebimizi de sunmuş bulunuyoruz. Bütün gruplar olarak da inşallah bu ortak genel görüşmeyi gerçekleştireceğiz.

Bu vesileyle, Srebrenitsa'da katledilen Boşnak kardeşlerimizi, Bilge Kral Aliya İzzetbegović'i ve Gazze'de katledilen Filistinli kardeşlerimizi bir kez daha rahmetle anıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başkan, bugün beş dakikayla sınırladık.

Buyurun, toparlayalım lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İnsanlığın bir kez daha böyle acılar yaşamamasını temenni ediyorum.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit, buyurun.

24.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Srebrenitsa katliamının yıl dönümüne, 3 Ağustos 2014'te Şengal'de IŞİD tarafından Ezidilere yönelik bir soykırım gerçekleştiğine, hasta tutsak Mehmet Darga'ya, Y ve S tipi cezaevlerine ve 3 mahpusun bu cezaevlerinin kapatılması için yaptıkları açlık grevine, Tahir Elçi cinayetiyle ilgili açıklanan gerekçeli karara ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, Srebrenitsa katliamının yıl dönümü ve bu katliam Avrupa'nın göbeğinde yaşandı. Bütün insanlık tarafından lanetlenen bu katliamda yaşamını yitirenleri ben de saygıyla, hürmetle anıyorum. Tabii, bu katliamların aslında ilk olmadığını ama ne yazık ki son olmadığını da biliyoruz. Srebrenitsa katliamından sonra, çok yakın bir tarihte, 3 Ağustos 2014 tarihinde de Şengal'de IŞİD tarafından Ezidilere yönelik bir soykırım gerçekleşti ve bu soykırımda da binlerce Ezidi canımız yaşamını yitirdi. Bu anlamıyla, özellikle Ezidilerin 74'üncü ferman olarak gördükleri bu katliam da bu soykırım da BM tarafından karar altına alındı. Bu anlamıyla bunun çok anlamlı ve önemli olduğunu ifade etmek istiyorum. Bugün nasıl Srebrenitsa katliamında yaşamını yitirenleri hep beraber anıyorsak, bu soykırımı nasıl hep beraber lanetliyorsak ve yaşamını yitirenlerin anısı önünde nasıl saygıyla eğiliyorsak umuyor ve diliyorum ki Şengal'de soykırıma uğrayan Ezidiler açısından da Meclis bir gün bu tutumu ortaya koyacaktır ve bütün soykırımları bir ayırım yapmadan hep beraber anacak, bütün soykırımlara karşı ortak bir tutumu gerçekleştirecektir umudumu da buradan ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın vekiller; tabii, çok şey konuşuyoruz, hak ihlallerini konuşuyoruz. Dünden elimde kalan ama çok yakıcı olan bir şeyi buradan paylaşmak istiyorum. Bir hasta tutsak Mehmet Darga, Giresun Espiye L Tipi Cezaevinde tutuluyor, 65 yaşında, tekli bir hücrede tutuluyor, otuz iki yıldır mahpus, -evet, tam otuz iki yıldır cezaevinde- tansiyon ve şeker hastası, kronik gastrit hastası, kalp hastası; hapishanedeyken iki kez anjiyo oldu, ihtiyaçlarını tek başına karşılayamıyor; ailesi Şırnak'ta -on iki saatlik bir yolculukla ancak gidip geliniyor- on iki yıldır eşi yanına gidemedi ve bütün bunlara rağmen hâlâ tekli hücrede tutulan bir mahpus. Otuz iki yıldır çıkması gerekirdi ama ne yazık ki çıkarılmıyor. Bütün bu hasta mahpusların cezaevinde tutulmasının -şartlı tahliyelerinin- yani zamanlarını doldurdıkları hâlde tahliye edilmemelerinin bir işkence olduğunun altını çizmek istiyorum ve buna dair de Adalet Bakanlığının ve ilgililerin hızla bir adım atması gerektiğini de ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın vekiller; dün hukuk komisyonumuz yine Y ve S tipi cezaevleriyle ilgili bir rapor açıkladı. Şimdi, bu cezaevleri kuyu tipi cezaevleri. Ne var bu cezaevlerinde? Yirmi iki buçuk saat havalandırmadan faydalanamıyorsunuz, tek başınıza hücrede tutuluyorsunuz. Sadece bir buçuk saat havalandırma hakkı var, orada kimseyle temas edemiyorsunuz. Bu hapishanelerin hücre kapıları elektronik kilitle ve sistemden açılmadığı takdirde açılmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayalım lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Mapus kalp krizi geçirse bile, eğer bu sistem kilitlenirse hiçbir şekilde müdahale edilemiyor. Tamamen insansızlaştırmayı ve tamamen mapusu aslında tecrit etmeyi, insanlık onurundan arındırmayı içeren cezaevi tipleri olduğunu görüyoruz. O anlamıyla, güneşi bile görmeyen ve yirmi dört saat kamerayla izlenen bu kuyu tipi cezaevlerinin çok ciddi bir sorun olduğunu, bunun aslında tecritin geldiği yeri göstermesi açısından da önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

Şimdi, açlık grevi var. 3 mapus... Nurettin Kaya, Cemil Kurt, Oktay Kelebek, Cem Dursun, Alişan Gül; bunlar açlık grevi yapıyorlar. Nurettin Kaya ölüm orucunda bu Y ve S tipi cezaevleri kapatılsın diye.

Onlarca defa Adalet Bakanlığına ilettik, onlarca defa Mecliste bunları dile getirdik ama hâlihazırda hiçbir adım atılmıyor. Bu S ve Y tipi, kuyu tipi, eskinin "tabutluk" denilen -ki Eskişehir tabutluğu meşhurdur- cezaevi sistemine geçildiğini görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitirelim lütfen Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Pencerelerdeki havalandırmaların tellerinin bir iğne deliği kadar olduğunu, asla oradan hava sızmadığını ifade etmek istiyoruz. Bu anlamıyla, çokça rapor var, çokça başvuru var ama ne yazık ki bütün bunları gören, bütün bunları gidermeye çalışan bir hükümet ve devlet aklı yok, bir iktidar aklı yok.

Hani çok başlık var önümde ama bugün beş dakikayla sınırladığınızı için değinemeyeceğim. Son olarak şunu söyleyip bitirmek isteyeyim: Bu cezaevlerinden cezasızlığa uzanan bir ağ var. Tahir Elçi'nin gerekçeli kararı açıklandı, mahkeme şunu demiş: "Biz atış yapanı tespit edemedik." Pes diyoruz, pes diyoruz! Onca zaman yargılama, delilleri toplamama, sonunda da

Tahir Elçi'nin katillerini aklayan bir yargı rejimiyle karşı karşıyayız. Bunu kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şunu tutanaklara geçireyim Başkan, siz açmayabilirsiniz: Tahir Elçi kameraların karşısında katledildi, bütün toplumun gözü önünde katledildi ama buna rağmen katilleri aramızda geziyor. Bu, asla kabul edeceğimiz bir şey değil. Hayatını barışa vakfetmiş Tahir Elçi'nin cinayetinin aydınlatılma mücadelesine bundan sonra da devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Koçyiğit.

Sayın Murat Emir, buyurun lütfen.

25.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, özellikle emekliler ve asgari ücretliler bakımından artık yaşamın dayanılmaz bir noktaya geldiğine, milyonlarca emekli, asgari ücretli zor koşullarda yaşarken birilerinin üçer dörder maaş almaya devam ettiğine, dün Plan ve Bütçe Komisyonunda ve bugün Adalet Komisyonunda görüşülen kanun tekliflerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizin en yakıcı gündemi yoksullaşma, geçim sıkıntısı. Özellikle emeklilerimiz ve asgari ücretliler bakımından artık yaşam dayanılmaz bir noktaya gelmiş durumda. Herkesin gözü kulağı sarayda, Cumhurbaşkanında, Mehmet Şimşek'te, Mecliste ve zam istiyorlar, haklı olarak zam istiyorlar. Özellikle emeklilerimizin, 2 milyon emeklimizin kök maaşı 8 bin lira, eğer yüzde 24 zam yapacaklarsa maaş artışından bir kuruş bile ellerine geçmeyecek. Bir an evvel kök maaşın artırılması gerekiyor. 2 milyon emeklimizin de geliri 10 bin lira düzeyinde, yüzde 24 artırırsanız ne olacak? 2 bin lira, 3 bin lira sadaka gibi verseniz ne olacak? Emekli nasıl geçinecek, nasıl yaşayacak? Emekli eşiyile ilaç alsa, bir tansiyon, bir şeker ilacı alsa aylık ödemesi gereken 500-600 lirayı bulurken emekliye "Sen al 12 bin lirayla geçin, sana bu zam yeter demek." insafsızlıktır. Diyorlar ki: "Emekli maaşını asgari ücret seviyesine çekmemiz mümkün değil." Peki, sizin kamu-özel iş birliğiyle yapılan, şirketlere, yandaş şirketlere milyarlarca dolar döviz kirası ödemeniz mümkün oluyor. Har vurup harman savurmak mümkün, yandaş şirketlerin vergi borcunu silmek mümkün ama emekliye gelince mümkün değil. Bunu kabul etmiyoruz. Tercihinizi milyonlardan yana, açlığa mahkûm ettiğiniz milyonlardan yana yapacaksınız, bütçenizden verecekseniz emekliye vereceksiniz, asgari ücretliye vereceksiniz, memurunuzla vereceksiniz. Yüzde 24 enflasyon rakamı zaten yalan. Bunun yalan olduğunu, sahte olduğunu herkes biliyor, kimse bu oyuna razı değil ve mutlaka bir çözüm bekliyorlar ama beyler hâlâ toplanacaklar, konuşacaklar. Bu akşam da toplanacaklarmış ama diyorlar ki: "Öyle heveslenmeyin, bizim toplantımız zam için falan değil çay içeceğiz." Bu dönemde, herkesin beklediği bir dönemde insanların umutlarıyla oynamayın, insanları açlığa terk etmeyin.

Peki, milyonlarca emekli, asgari ücretli böylesine zor koşullarda yaşarken birileri ne yapıyor? Birileri üçer, dörder maaş almaya devam ediyor Sayın Başkan. Tasarruf paketi getirdiler, daha dün görüşüldü Plan ve Bütçe Komisyonunda. İlk başta sanki çift, çoklu maaşlara sınırlama getiriyormuş gibi görünüyor ama bakıyorsunuz ki Varlık Fonu şirketlerini dışarıda tutmuşlar. Yani ne demek? Türkiye'nin göz bebeği, sermaye yapısı kuvvetli, azıcık para kazanan ne kadar şirketi varsa Varlık Fonuna koymuşlardı ve Varlık Fonunun o geniş yönetim kurullarında bol maaşlar, yağlı ballı maaşlar almak serbest olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayalım lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) – Ziraat Bankası, Vakıfbank, Halkbank, Borsa İstanbul, Türk Hava Yolları, PTT, BOTAŞ, Turkcell, TÜRKİSAT'tan -say sayabildiğin kadar- bunlardan yağlı ballı maaş almaya devam edecekler. Biz bunu asla kabul etmiyoruz, tasarruf yapılmalıdır. Tasarruf yapılacaksa saraydan başlanacak, jetlerden başlanacak, lüks araçlardan başlanacak, şatafattan başlanacak, silinen vergi borçlarından başlanacak, kur korumalı mevduatla verilen 1,2 trilyon para kime verildiyse o para alınacak, Türkiye'nin başına kur korumalı mevduatı bela edenlerden de hesap sorulacak. Kimin bunu bela ettiğini de hepimiz biliyoruz; bir ekonomist vardı Türkiye'de, her şeyi biliyordu, ekonominin en iyisini biliyordu, nas varken faiz veremezdi; faiz yüzde 8,5'tan geldi şimdi -gerçek faiz- yüzde 50'lere ve bedelini maalesef 85 milyon olarak ödüyoruz.

Sayın Başkan, sabrınızı zorlamayacağım, sadece bir konu var çok önemli; şu anda Adalet Komisyonunda görüşülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) – Adalet Komisyonunda görüşülen yasa teklifiyle, kadınlarımıza tekrar eşlerinin soyadını alma zorunluluğu getiriliyor. Bu, iki yıldan son derece tehlikeli. Birincisi, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği hükmün aynısını getirerek, şu yüce Meclisin çatısı altında Anayasa'ya yani namusları ve şerefleri üzerine yemin ettikleri Anayasa'ya meydan okuma cesaretini gösteriyorlar. Bunu şiddetle reddediyoruz. Burası Anayasa'ya meydan okunacak yer değildir, Anayasa'ya uyulacak yerdir. Tabii ki Anayasa değiştirilebilir ama Anayasa'yı değiştirecekseniz de bulacaksınız 360'ı, 400'ü, öyle geleceksiniz. Ama bununla bile yapamazsınız çünkü Anayasa'nın eşitlik ilkesi 2'nci maddesindedir ve değiştirilemez; bunu da hatırlatmış olalım. Ayrıca da kadınları ikinci sınıf gören, "geleneğimiz" bahanesine yaslanarak, aile birliği bahanesine yaslanarak kadınları eşit görmeyen anlayışı da toptan reddediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) – Son cümle Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Mikrofonu açamıyoruz, beş dakikayla sınırladık.

Buyurun siz de, tutanaklara geçsin.

MURAT EMİR (Ankara) – Peki.

Bu ülkenin kadınlarını ikinci sınıf görmenin bedelini çok ağır yaşarsınız, ateşle oynuyorsunuz. Ateşle oynamaktan vazgeçin. Tüm kadınlar sizi öyle bir çarpar ki neye uğradığınızı şaşırırsınız.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Emir.

Adalet ve Kalkınma Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Abdulhamit Gül.

Buyurun lütfen.

26.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Srebrenitsa soykırımına ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından Resmi Gazete'de yayınlanan bir genelgeyle 11 Temmuz'un "Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü" olarak ilan edildiğine, İsrail'in soykırım suçlarına karşı bugün de Srebrenitsa'daki sessizliğin olduğuna ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 11 Temmuz Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü'ndeyiz. 8.372 masumu kaybettiğimiz, yerin, göğün haykırdığı ama dünyanın sustuğu "Srebrenitsa soykırımında hayatını kaybeden tüm kardeşlerimizi rahmetle yâd ediyorum. Bu insanlık suçunu Gazi Meclisimizden en kuvvetli ifadelerle lanetliyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından Resmî Gazete'de yayınlanan bir kararla, genelgeyle 11 Temmuz "Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü" ilan edilmiştir; Cumhurbaşkanımızın bu kararıyla 11 Temmuz, Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü olarak kabul edilmiştir. Çok anlamlı bir karardır, duruştur; bunun için şükranlarımızı sunuyoruz. Yüreğimizin bir köşesi İstanbul ise diğer köşesi Saraybosna'dır Srebrenitsa'dır. Bosnalı kardeşlerimizin acısını millet olarak hep yüreğimizde hissediyoruz, hissetmeye de devam edeceğiz.

Srebrenitsa, Avrupa'nın ortasında bir soykırımın adıdır. Srebrenitsa, insanlık tarihinin en kara lekelerinden biridir. Srebrenitsa, suskun, sessiz ve ikiye bölünmüş Batı'nın bir utanç vesikasıdır. Srebrenitsa, "güvenli bölge" diye adlandırıldıktan sonra 8 binden fazla insanın bir gecede katledildiği bir soykırım bölgesidir. Srebrenitsa, 4 yaşındaki bir Boşnak çocuğun "Çocukları küçük kurşunla öldürürler değil mi anneciğim?" dediği bir sorunun yeridir. Elbette savaşlar kaçınılmaz olarak karşımıza çıkabilir, kaçınılmaz olarak dünya savaşlarla yüzleşmiştir ama savaşın da bir hukuku vardır, işte o hukukun uğramadığı yerin adı Srebrenitsa'dır. Orada -soykırıma uğrayan- aynı zamanda Batı'nın da her zaman vurguladığı değerler, hukukun evrenselliği, insanın üstünlüğü, insanın varoluşu, yaşam hakkı yine soykırıma maruz kalmıştır.

Bilge Kral Aliya İzzetbegović -hayatı, duruşu- cezaevinde, hukukçuluğunda, siyasi hayatında, Dayton'a kadar varan tüm mücadelesinde öğretmenlik yapmaya devam etmiştir ve daima insanlığa bu öğretmenliğini sürdürecektir. Bunlardan "Ne yaparsanız yapın ama soykırımı unutmayın, soykırım unutulursa tekrar edilir." öğüdü insanlığa çok önemli bir vasiyettir.

Dünya, soykırımı engelleyememiş ama yıllar sonra ancak "Pardon." demiştir. Soykırım, 2007...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayalım lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – En sevdiklerinin cenazelerine mavi kelekelerin kanatlarında ulaşan Bosnalı kardeşlerimiz Avrupa'nın ortasında soykırımın sorumlularını asla affetmeyecektir. Yüreğiyle, vicdanıyla var olması gereken Bosnalı kardeşlerimizin umudu ölüm çiçekleri Srebrenitsa'da açmaya devam edecektir, bunu kimse engelleyemeyecektir. Srebrenitsa'yı unutmamak, Batı'nın ikiye bölünmüş tavrını da unutmamak, unutmayacağız.

Bugün, aynı anlayışın iz düşümünü Gazze'de görüyoruz. İsrail'in soykırım suçlarına karşı bugün de aynı sessizlik var. 95'te Srebrenitsa'da sınıfta kalan uluslararası toplum bugün, yine, Batı cephesinde yeni bir şeyin olmadığını bizlere bir kez daha göstermiştir. Tarihimizin ve rahmetli Aliya'nın emaneti olarak -son görüşmesini Cumhurbaşkanımızla yapmıştı- her zaman Saraybosna'nın yanında olacağız ve Bosna Hersek'in birliği, beraberliği, burada yaşayan tüm halkların bir ve beraber olarak yaşaması için her türlü diplomatik girişimleri de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Bitirelim lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Cumhurbaşkanımız Amerika'da da bugün bulunduğu tüm temaslarda dile getirmiştir. Saraybosna'yı, Srebrenitsa'yı asla unutmayacağız. Saraybosna'nın, Bosna Hersek'in ve tüm mazlumların yanında yer almaya devam edeceğiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Gül.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

IV.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- CHP Grubunun, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol ve arkadaşları tarafından, Sivas ve Başbağlar katliamının azmettiricilerinin ve faillerinin tespit edilip gerekli işlemlerin başlatılması ve toplumsal adaleti sağlayacak süreçlerin işletilmesi amacıyla 10/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (706 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Temmuz 2024 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

11/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 11/7/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol ve arkadaşları tarafından, Sivas ve Başbağlar katliamının azmettiricilerinin ve faillerinin tespit edilip gerekli işlemlerin başlatılması ve toplumsal adaleti sağlayacak süreçlerin işletilmesi amacıyla 10/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (706 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 11/7/2024 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Elâzığ Milletvekili Sayın Gürsel Erol konuşacaklar.

Buyurun Sayın Erol. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır, uzatamıyoruz.

CHP GRUBU ADINA GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Yakın tarihimizde insanlık onurunu yaralayan -katliam anlayışıyla- yaşadığımız iki önemli olayın geçen hafta anmasını yaptık. Bunlardan biri 2 Temmuz Madımak olayları, ikincisi ise 5 Temmuz Başbağlar katliamı. Gerçekten ikisi de insanlık onurunda derin izler bırakan katliamlardır, bu iki katliam da. Ama geldiğimiz noktada, Madımak katliamıyla ilgili soruşturmanın zaman aşımından kaynaklı düşürülmesi ve mahkemesinin sonuçlanmaması da ayrıca gönüllerde ve yüreklerde ayrı yaralar açmıştır. AK PARTİ hükümetlerinin bence en doğru yaptığı işlerden biri geçmişte 12 Eylül'ü gerçekleştiren generallerin yargılanma sürecini başlatmasıydı. O süreci hep birlikte hatırlayalım: Anayasa maddesi olduğu hâlde yani "Yargılanamaz." Anayasa maddesi olduğu hâlde, 2010 yılındaki referandumda 12 Eylül generallerinin yargılanmasıyla ilgili süreç başladı ve 12 Eylül'ü gerçekleştiren generaller yargılandı ve bu son derece doğru bir iştir. Yani bu ülkenin demokrasisini, cumhuriyet tarihimizi, insanların hak ve özgürlüklerini, yaşamlarını tehdit eden bir sürecin yargılanması mutlaka gerekiyordu ve yapıldı. Ama bu yapılırken 2 Temmuzda

Sivas Madımak'ta insanların inançlarından dolayı, yaşamlarından dolayı, kültürlerinden dolayı Pir Sultan Abdal Şenlikleri'ne katılmak üzere gittikleri bir süreçte canları katledildi ve yakılarak katledildiler.

Değerli milletvekilleri, hepimizin soyu sopu birbirimizden farklı olabilir. Biz Alevi olabiliriz, Sünni olabiliriz, Türk olabiliriz, Kürt olabiliriz. Soyumuz sopumuz kendi zenginliğimizdir yani farklılıklarımız üzerinden ayrılmak yerine ortak değerlerde buluşmayı becerebilmeliyiz. Ama hepimizin ortak bir kimliği var. Hepimizin, bu ülkede yaşayan herkesin -ister Alevi olun, ister Sünni olun, ister Laz olun, ister Çerkez olun, ister Türk olun, ister Kürt olun- ortak bir tek kimliği vardır. Nedir o? Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olmaktır. Bu devlet hepimizin, bu cumhuriyet hepimizin. Bu devletten, bu cumhuriyetten de bu ülkede yaşayan 85 milyon yurttaşımızın, yurttaşlık haklarının anayasal güvence altında olmasını ve anayasal güvence altında haklarını araması hepimizin en doğal hakkıdır. Ama ne yazık ki Madımak'ta böyle bir tabloyla karşı karşıya kalmadık. İnsanlar katledildiler, yakıldılar. Oradaki bu eylem yalnızca kişilere yönelik bir eylem değildi; oradaki eylem, oradaki katliam Türkiye'de yaşayan Alevilere, Alevi inancına ve gerçekten insanların özgürce düşünmesini savunan, insanların inançlarını özgürce yaşamasını savunan insanlara karşı yapılan bir katliamdı. Eğer bir toplumsal uzlaşma, toplumda bir barış, bir hoşgörü ve bu olayların bir daha yaşanmamasına yönelik, geleceğe yönelik bir kaygımızın olmamasını istiyorsak... Sayın Bakanım, ben sizin Adalet Bakanlığı döneminizi de bilirim, gerçekten bir devlet adamlığı kimliğiyle görev yaptınız, demin oturan arkadaşlarıma da söyledim; herkes sizden, Adalet Bakanlığı dönemindeki uygulamalıdan son derece memnundu. Ben kendi adıma memnundum ama sizden AK PARTİ'nin Grup Başkan Vekili olarak... Madımak katliamından kaynaklı, zaman aşımından kaynaklı bu davanın görülmemesi ve faillerinin cezalandırılmaması asla ve asla doğru değildir. 12 Eylül generallerinin yargılanmasını Anayasa değiştirerek gerçekleştirmişseniz sizden beklentimiz, bu Madımak katillerini de yargılayın, bu Madımak katillerinin yaptıklarını yanlarına kâr bırakmayın. Bu, yalnızca şahıslara yapılan bir eylem, bir katliam değil; aynı zamanda bir inanca, bir değere, bir kültüre, bir geleneğe yönelik yapılan katliamdır. (CHP sıralarından alkışlar)

İkincisi de 5 Temmuz Başbağlar, burada da aynı şekilde... Burada zaten görünen o ki derin güçler toplumu karşı karşıya getirmek için 2 Temmuzda Madımak, 5 Temmuzda Başbağlar... Yani toplumsal kaosu yaratmak için yapılan bir eylem bu. Ve bununla ilgili de bir araştırma komisyonu kurularak toplumun ileriki süreçte aynı risklerle karşı karşıya kalmaması için, bu faili meçhul cinayetler, yargısız infazlar gibi bir tarafa itilip raflarda kalmaması için, bir daha kimsenin bu tür eylemlere cesaret etmemesi için, bizim Meclis olarak araştırma önergesine "evet" oyu vererek bu konuyla ilgili failerin tespiti ve arkalarındaki derin güçlerin de tespitinin yapılmasını bilgilerinize arz eder, saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Erol.

Saadet Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Kaya.

Süreniz üç dakikadır, uzatamıyoruz.

Buyurun Sayın Kaya.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin önerisiyle ilgili grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, "1993 yılı" denildiğinde aklımıza ilk gelen cümle laboratuvar yıl olduğudur. 1993 yılında Türkiye'de yaşanan olağanüstü gelişmeler aslında Türkiye içinde planlanan oyunların ne denli büyük olduğunun en önemli göstergesidir. Mesela ilk haber Uğur Mumcu'nun katledilmesi, suikasta uğramasıyla beraber gelmiştir. Uğur Mumcu'nun ardından Adnan Kahveci'nin problemli yani tam olarak hâlâ anlaşılabilen bir gerekçeyle trafik kazasında hayatını kaybettiğini görüyoruz. Sonra, Eşref Bitlis Paşanın helikopterinin düşürülmesiyle beraber şehit olduğu haberiyle aslında o yılı yaşıyoruz ve Turgut Özal, rahmetli Cumhurbaşkanının vefatı da yine 1993 yılında, 33 askerimizin şehit edilmesi de yine 1993 yılında. Dolayısıyla 1993 yılı için bizim söyleyeceğimiz en önemli cümle laboratuvar yıl olduğudur. Madımak katliamı ve Başbağlar katliamında aslında fotoğrafın tamamında, bir anlamda bu 1993 yılında hem toplumsal fay hatlarının harekete geçirilmesiyle hem insanımızın birbirine düşürülmesi, etnik ve mezhepsel fay hatlarının harekete geçirilerek insanların tamamen birbirinin arkasında duramayacağı bir noktaya taşınmasıyla alakalı bazı gelişmeler olduğunu net olarak görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, 1993 yılında Madımak katliamı yaşandıktan sonra Parlamentoda bir araştırma grubu kurulmuş, komisyon kurulmuş, komisyon bir rapor yayınlamış 1993 yılında. Bu raporda önemle vurgulanan bazı cümleler var, onları ifade etmek istiyorum. Diyor ki raporda: "O dönemde başta vali olmak üzere olayların nasıl evrileceğini bilmeyen yöneticilerin ortaya koyduğu basiretsiz yaklaşım, öngörüsüz yaklaşım olayların bu denli büyümesine sebep olmuştur." Dolayısıyla o gün Sivas'ta yaşanan ve Genel Başkanımızın özellikle yaptığı konuşmalarla orada toplanan insanlara dağılması yönünde yaptığı telkinler ve bir belediye başkanı olarak ortaya koyduğu çaba bu komisyon raporunda da kendisini gösteriyor. Tabii, Başbağlar katliamı daha sonra oldu. Şimdi, bizde Madımak ve Başbağlar'ın arkasında kimler varsa, o gün bunları kim bu millete yaşattıysa her birisinin araştırılması, soruşturulması, netice itibarıyla tarihin karanlık sayfalarında kalmaması yönündeki irademizi ortaya koyuyor, bunu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaya.

İYİ Parti Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Ömer Karakaş.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır, uzatamıyoruz.

Teşekkürler.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Madımak katliamı ve Başbağlar katliamı Türkiye'nin yakın tarihindeki en derin yaralarından ikisidir. Her iki olay da Türkiye'nin birlik, beraberlik ve kardeşlik ruhuna ciddi zararlar vermiş, toplumda derin izler bırakmıştır. 2 Temmuz ve 5 Temmuz 1993 yılından beri içimizde sönmeyen bir yangın vardır. 2 Temmuz günü 35 aydın, sanatçı ve yazarımızın hayatını kaybetmesine neden olan Madımak katliamı, ülkemizin demokrasi ve insan hakları tarihine kara bir lekedir. Şairin dediği gibi "Kalbin varsa türkü yakarsın/Kalbin yoksa insan yakarsın." Şimdi, Madımak katliamında o tarihte en genç ozanlarımızdan birisi olan, 22 yaşında hayatını kaybeden, halk ozanımız Hasret Gültekin'i hep şu mısralarla hatırlıyoruz: "Bir insan ömrünü neye vermeli/Tükenip gidiyor ömür dediğin/ Yolda kalan da bir yürüyen de bir/Savrulup gidiyor ömür dediğin." Şimdi, Madımak katliamından sadece üç gün sonraysa 5 Temmuzda Başbağlar katliamıyla 33 masum köylümüz katledilmiştir. Evleri yıkılmış, vahşice, köy halkı büyük acılar yaşamıştır. Şimdi, burada, Başbağlar'daki insanlarımızı da "Yakılmıştı tüm evleri/Kan doldurdu dereleri/Söyle bana kanlı testi/Kim öldürdü bebeleri vay, vay!" diye hep hatırlarız ama maalesef, biz bunları hatırlarken de bunların faileri, azmettiricileri hâlen bulunamamıştır.

Değerli milletvekilleri, bu iki katliamın bizlere yaşatılması, ülkemizin birlik ve beraberliğine, barış ve huzur içinde yaşama ifadelerine vurulmuş ağır bir darbedir. Bizler, bu tür acıların bir daha yaşanmaması için gerekli tedbirleri almalı, toplumumuzda hoşgörü ve anlayışı pekiştirecek politikalar geliştirmeliyiz. Sağ-sol, Alevi-Sünni, Kürt-Türk demeden bu ülke birlik, beraberlik içerisinde geleceğe umutla bakmalı, birliğimizi beraberliğimizi bozacak hiçbir şeye hiçbir şekilde müsaade etmemeliyiz.

Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Karakaş.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit konuşacaklar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakika Sayın Koçyiğit.

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, yas-ı matem oruçları pazar günü başladı ve bugün Alevi inancına mensup canlarımızın orucunun 5'inci günü. Ben de bu vesileyle bütün Alevi canlarımızın tuttuğu orucun Hak katında kabul olmasını Allah'tan niyaz ediyorum. Tabii, niye yas-ı muharrem orucu tutuyor Aleviler? Çünkü bin dört yüz yıl önce Hazreti Hüseyin ve onun 72 yol arkadaşı beraber katledildiler, şehit edildiler ve o gün bugündür aslında Aleviler yaşadıkları coğrafyada hem yas tutuyorlar hem mücadele ediyorlar ama aynı zamanda da sürekli ve sistematik olarak aslında katliamlara uğruyorlar. Bunu söyleyebiliriz.

Özellikle geçmişte Selçuklu'dan Osmanlı'ya ve oradan cumhuriyet tarihine geldiğimiz zaman aslında geçmiş tarihin aynı zamanda Alevilerin katliam tarihi olduğunu da ifade etmemiz gerekiyor. Bir taraftan, Ebussuud gibi zevatların aslında verdiği fetvalarla katledildiler. Bir taraftan, Topal Osman'a kırdırıldılar ama o da yetmedi, birçok yerde de hedef gösterildiler. Gün geldi, "7 Alevi öldürdüğünüzde cennete gidersiniz." denildi. Gün geldi, "Alevinin kestiği haramdır, yenmez." denildi. Gün geldi, tuttuğumuz ceme dil uzatıldı, iftira edildi. Malatya'dan Maraş'a, Sivas'tan Çorum'a, Gazi'den Ümraniye'ye ama çok daha öncesi, Koçgiri'den Dersim'e bu ülke tarihinin aynı zamanda bir Alevi katliamları tarihi olduğunu ifade etmemiz gerekiyor. O anlamıyla şunu söyleyelim: Bu topraklarda Alevi öldürmenin suçu yoktur, bu topraklarda Alevi katletmenin suçu da yoktur. Bunu en iyi şekilde Sivas katliamında aslında oradaki katillerin, çok açık ve net bir şekilde katil oldukları kameralara yansıyanların ya affedilmesinden ya da tespit edilmemesinden ve en nihayetinde de Sivas katliamı davasının aslında zaman aşımıyla akamete uğratılmasından çok iyi biliyoruz. Ne yapılmaya çalışılıyor? Aleviler asimile edilmeye çalışılıyor, Aleviler inançlarından döndürülmeye çalışılıyor, Aleviler baskıyla, zorla sindirilmeye çalışılıyor. Ama bilinmeyen bir şey var: Biz korkuyu Kerbelâ'da bıraktık ve biz korkuyu Kerbelâ'da bıraktığımız gibi Hüseyini duruşu da içimizde taşıyoruz. Ne olursa olsun bu topraklarda tek bir Alevi can varsa tek bir ocakda tütüyorsa şunu söyleyelim: Biz o inancı devam ettireceğiz, bu süreçler devam edecek, inancımıza, itikadımıza uzanan her ele, her anlayışa karşı da dik duracağız, mücadele edeceğiz.

Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Koçyiğit.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Bülent Tüfenkci.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakika, uzatamıyoruz.

AK PARTİ GRUBU ADINA BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin ve insanlığın en karanlık, en insanlık dışı katliamlarından ikisi Sivas Madımak ve Erzincan Başbağlar katliamlarıdır. Bu katliamların arkasındaki temel güdü ve oyun, ülkemizin farklı kesimlerini birbirine karşı getirerek toplumsal barışına, huzuruna, refahına, birlik ve beraberliğine karşı yapılmış olmasıdır. Başbağlar katliamında PKK terör örgütü kullanılarak insanlığa karşı bir katliam gerçekleştirilmiştir. Süreç içerisinde geriye doğru bakıldığında yapılan araştırmalar, dinlenen canlı tanıklar, ülkemizin içerisinden geçtiği süreçler -ne kadar önemli olduğu- ülkeyi bölme, karıştırma noktasında nasıl hesap ve oyun içerisinde olunduğunu göstermesi bakımından önem arz etmektedir. Geçmişte yaşanan olaylardan ders alarak tıpkı 6-7 Eylül olayları gibi, tıpkı 15 Temmuz'daki hain darbe girişimi gibi ülkemizi bölmeye yönelik bölücü ve hain planların bitmediğini göstermek bakımından önem arz etmektedir. Elbette ki Başbağlar ve Sivas katliamlarının olduğu zamandaki iktidarların eksiklikleri, yapması gerekenleri yapmaması, öngörememesi, yansız ve eşitçi yargılamalar yapamaması, iki katliam arasındaki bağlantıyı görmemesi ve görmemesiyle oradaki mağdurların haklarının savunulması ve yargılamalar belki uzun sürmüştür. Ancak AK PARTİ iktidarı döneminde konu çok yönlü ve boyutlu olarak ele alınmıştır, alınmaya da devam edilmektedir. Biz acılar üzerinden siyaset yapmadık çünkü "Annelerin gözyaşının rengi olmaz." dedik; iki katliamı yaptırın eller ayırdır, katliamlar bakımından da ayırım yapmadık. AK PARTİ iktidarı olarak yargı kararlarına saygı duymakla birlikte kimseyi ötekileştirmeden, ayrımcılık yapmadan, demokratik hukuk devleti sınırları içerisinde terör ve teröristlerle mücadelelemiz devam edecektir. Elbette ne Sivas katliamını ne Başbağlar katliamını ne de bugünkü 29'uncu yıl dönümünü yaşadığımız Srebrenitsa soykırımını unutmadık; bir kez daha buradan da lanetliyoruz. Hayatlarını kaybedenlere rahmet, yakınlarını kaybeden ailelere de başsağlığı diliyorum.

Hükümetimiz ve iktidarımız her türlü terör örgütüne karşı ve arkasındaki güçlere karşı her alanda mücadelesine devam etmekte, hem sınırlarımız içerisinde hem de sınırlarımız dışında bu oyunları bozmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tüfenkci.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.35

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Mustafa BİLİCİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince, gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmına geçiyoruz.

Sivas Milletvekili Abdullah Güler ve 141 milletvekilinin Srebrenitsa Soykırımının Unutturulmaması, Filistin Halkına Yönelik Benzer Saldırıların ve Bu Türden İnsan Hakları İhlallerinin Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Görüşülmesi Amacıyla (8/35); Milliyetçi Hareket Partisi Grubu Adına Grup Başkan Vekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın Srebrenitsa Soykırımının Unutturulmaması, Filistin Halkına Yönelik Benzer Saldırıların ve Bu Türden İnsan Hakları İhlallerinin Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Görüşülmesi Amacıyla (8/36); İYİ Parti Grubu Adına Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ve Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in Srebrenitsa Soykırımının Unutturulmaması ve Benzer Soykırımların Önüne Geçilmesi Amacıyla (8/37); Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu Adına Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Srebrenitsa Soykırımının Unutturulmaması ve Benzer Soykırımların Önüne Geçilmesi Amacıyla (8/38); Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Ankara Milletvekili Murat Emir ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın Srebrenitsa Soykırımının Unutturulmaması, Filistin Halkına Yönelik Benzer Saldırıların ve Bu Türden İnsan Hakları İhlallerinin Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Görüşülmesi Amacıyla (8/39); Saadet Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın 11 Temmuz Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü İlan Edilmesi, Gazze'de Yaşanan İnsani Krizin Sona Erdirilmesi ve Kalıcı Barışın

Sağlanarak Benzer Soykırımların Önüne Geçilmesi Amacıyla (8/40) Bir Genel Görüşme Açılmasına İlişkin Önergeleri Üzerine Genel Kurulun 9/7/2024 Tarihli 100'üncü Birleşiminde Açılması Kabul Edilen Birlikte Yapılacak Genel Görüşme'ye başlıyoruz.

V.- GENEL GÖRÜŞME

A) Görüşmeler

1.- Sivas Milletvekili Abdullah Güler ve 141 milletvekilinin; MHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Grup Başkan Vekili Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın; CHP Grubu adına Grup Başkan Vekilli Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın Srebrenitsa soykırımının unutturulmaması, Filistin halkına yönelik benzer saldırıların ve bu türden insan hakları ihlallerinin önlenmesine yönelik tedbirlerin görüşülmesi; İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ve Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in; DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Srebrenitsa soykırımının unutturulmaması ve benzer soykırımların önüne geçilmesi; Saadet Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın 11 Temmuz Srebrenitsa soykırımını anma günü ilan edilmesi, Gazze'de yaşanan insani krizin sona erdirilmesi ve kalıcı barışın sağlanarak benzer soykırımların önüne geçilmesi konularında genel görüşme açılmasına ilişkin önergeleri (8/35, 36, 39, 37, 38, 40) (*)

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 103'üncü maddesine göre genel görüşmede ilk söz hakkı önerge sahibine aittir. Daha sonra, İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre siyasi parti gruplarına ve şahıslar adına 2 üyeye söz verilecektir.

Alınan karar gereğince, siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmalar 2 konuşmacı tarafından yapılabilecektir. Önerge sahibi ile şahıslar adına yapılacak konuşma süreleri onar dakika, gruplar adına yapılacak konuşma süreleri ise yirmişer dakikadır.

İlk söz, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya'ya aittir.

Cemalettin Kani Torun Beyefendi'yle birlikte kullanılacağı için süreniz on dakikadır.

Uzatma yapamıyoruz bugüne mahsus.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bugün, acısı hâlâ taze olan, yüreğimizde bir kor gibi yanan Srebrenitsa katliamının 29'uncu yıl dönümü.

Srebrenitsa sadece bir katliam, sadece bir vahşet değildir; Srebrenitsa Avrupa'nın utancı, insanlığın dramı, Batı'nın ikiye bölünmüşlüğü tasdik edilmiş hâli, 20'nci yüzyılın son çeyreğinde, Avrupa'nın ortasında, Orta Çağ'dan kalma bir soykırımdır. Srebrenitsa'nın şahitleri hâlâ yaşıyor ve o şahitler sanki yüreklerinde tüm dünyanın yükünü taşıyor ve o acıyı sadece insanlar değil, sanki yer, gök, tüm canlılar da taşıyor.

Saygıdeğer milletvekilleri, 2009 yılıydı; 11 Temmuz günü Saraybosna'dan yola çıktığımızda, ekranlardan gördüğümüz, haberlerden dinleyip okuduğumuz Srebrenitsa'ya doğru yol alıyorduk. Bizimle beraber akın akın Srebrenitsa'ya giden Boşnaklar sanki birer canlı cenaze gibiydiler. Kimse bir şey konuşmak istemiyor, herkesin dudakları sürekli kıpırdıyor ve yol boyu dua ediyorlardı. Düşünsenize, bizlerin uzaktayken bile dayanamadığımız katliamları, soykırımı onlar doğrudan yaşamışlardı. Yol boyunca zaman zaman trafik yoğunlaşıyordu. Bir ara, otobüste bir hareketlenme oldu, Boşnak kardeşlerimiz öfkeli tonda bir şeyler konuşmaya başladılar. Nedenini sorduğumuzda "Sırlar her zamanki yoldan Srebrenitsa'ya girişe izin vermiyorlar, yol uzayacak." dediler. Yani dün katliam yapan Sırp güçleri bugün bile o katliamın anılmasını istemiyor, elinden geldiği kadar bu anımları engellemeye çalışıyor.

Otobüs mecburen orman içine doğru yöneldi. Srebrenitsa'yı geride bırakıp şehrin arka girişine doğru ilerlediğimizi fark ettik ve ilk evi gördük; iki katlıydı, balkonunda bayrağımız asılıydı; ihtiyar bir ninemiz ve yanında ona göre daha genç başka bir hanımefendi bulunuyordu. Ninemizin başında annelerimizin kullandıkları bembeyaz bir örtü vardı. Her ikisinin de gözyaşları sel olmuştu; ellerini koydukları balkon duvarından şehre girenleri izliyorlardı. Sonra Potoçari Mezarlığı'na geçtik, Hollandalı askerlerin Boşnakları Sırlara teslim ettiği fabrikayı gezdik. Duvarlardaki kirlere karışmış kan izlerini gördük. Mezarlık fabrikaya yakın bir yerdeydi. Toplu mezarlardan çıkarılan DNA testleriyle kimlikleri tespit edilen kemikler sahiplerine teslim edilmiş, namazlarının kılınması için bekliyorlardı. Kimseyle göz göze gelmek istemiyorlar, o yemeşil tabutların başında başlarını öne eğmiş şekilde gözyaşı döküyorlardı. Tören, konuşmalar, cenaze namazı derken ardından hafif tabutlar omuzlara alındı ve herkes yakınlarının kemiklerini toprağa vermek için koşuşturmaya başladı. O gün gördüklerimi hiç unutamadım; çaresizliğin fotoğrafına bütün çıplaklığıyla şahit olmuştum; İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yaşamın en büyük insanlık trajedisiydi. Sırlar öylesine sistemli hareket etmişlerdi ki "Toplu mezarlar uydulardan da tespit edilemez." diye mezarlara metal parçalar koymuşlardı ancak cesetler toprağa başka bir hayat vermiş, artemis çiçekleri açmaya başlamıştı. Daha sonra bu çiçeklerle beslenen işte burada gördüğünüz mavi keleklerin belli bölgelerde çoğaldığı tespit edildi. Çok ince hesap yapan Sırlar mavi kelekleri hesap edememişlerdi. Toplu mezarlar bu keleklerin yardımıyla tespit edilmeye başlandı. İşte, bu vahşeti, açan çiçekler ve mavi kelekler ortaya çıkarmıştı. Tüm ince hesapları, ihanetleri; zarif çiçekler ve kanat çırpmasıyla dünyamıza renk katan kelekler ifşa etmişti.

Dikkat ettiyseniz konuşmamda mazlum Bosnalıların bizim bayrağımızı taşıdığını söyledim çünkü bizler hâlâ o coğrafyalar için çok başka şeyler ifade ediyoruz. İşte, bu nedenle Balkanlardaki miraslarımıza sahip çıkmak zorundayız.

Değerli milletvekilleri, sözlerimin sonuna doğru gelirken şunları ifade etmek istiyorum: Bugün Srebrenitsa'yı aratmayan olaylar dokuz aydır her gün Gazze'de yeni bir Srebrenitsa olarak yaşanıyor. Aynı orada olduğu gibi Gazze'de çocuklar, yaşlılar ve kadınlar katlediliyor.

Biz Srebrenitsa'yı anarken hep "BM'ye bağlı Hollanda askerleri Boşnakları sattı." deriz. BM, bu utançtan kurtulmak için geçtiğimiz mayıs ayında 84 ülkenin "evet" oyuyla Srebrenitsa katliamını tanıdı ve 11 Temmuz Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü olarak kabul etti.

Şunu ifade etmeliyim ki: Srebrenitsa'nın bize anlattığı başka bir ders de erdemli olmaktır. Nitekim merhum Aliya der ki: "Savaş yenildiğinde değil, düşmana benzediğimizde kaybedilir." İşte, mavi keleklerin, bizim orada gördüğümüz şekliyle mavi keleklerin ortaya koyduğu çaba koskoca dünyanın Bosna'da ortaya çıkan soykırıma karşı hiçbir şey yapamamasına çare olmuş ve mavi kelekler, Boşnak kardeşlerimizin o noktada onların katliama uğradıklarını tescil etmişti.

Saygıdeğer milletvekilleri, şunu ifade etmek istiyorum: Bugün Gazze'de katliamlar yaşanırken gereken adımları atmayan, yaşananlara kayıtsız kalan, İsrail'e destek veren ülkeleri tarih ve insanlık vicdanı, yarın "Gazze'yi anma günü" olarak ilan etse de asla affetmeyecek. Ve biz, öyle bir şekilde hareket etmeliyiz ki bugün Gazze neyse, Srebrenitsa odur; Ruanda neyse, Srebrenitsa odur; katliam nerede olursa olsun, soykırım nerede yaşanırsa yaşansın, her bir soykırıma karşı insanlık vicdanı olarak

(*) Birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen (8/35, 36, 37, 38, 39, 40) esas numaralı Genel Görüşme Önergelerinin ön görüşmeleri 9/7/2024 tarihli 100'üncü Birleşimde yapılmıştır.

hep birlikte ayağa kalkmak ve netice itibarıyla o soykırımlara ortak tepkiyi göstermek zorundayız.

İşte, Gazze'yi söyledik, biz bugün Srebrenitsa'yı konuşuyorsak Gazze'yi de konuşmak zorundayız, Gazze'yi de mutlaka dile getirmek zorundayız. Bugün Parlamentoda grubu bulunan diğer siyasi partilerin ortak girişimiyle Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü'nün bütün partiler tarafından kabul ediliyor olması ve ortak bir gündemle bu toplantıyı yapıyor olmamız çok değerli ama aynı şekilde Gazze'de de dünyanın farklı bölgelerinde de soykırımı mutlaka dile getirmekle mükellef olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Ne demişti Aliya? "Savaş yenildiğinde değil, düşmana benzediğimizde kaybedilir." İşte, bugün 8.372 kardeşimizin -biraz önce ifade ettiğim şekliyle- Bosna Hersek'te, Potoçari Mezarlığı'nın hemen yanı başında bir fabrikada Hollandalı askerlerin insafına terk edilen ve "Burası güvenli alan, burayı terk etmeyin, burada güvende olacaksınız." dedikleri hâlde Sırp Çetniklerin insafına terk edilen o insanların hangi acıları yaşadığını daha iyi anlamakla mükellef olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, şunu da söylemekten kendimi alıkoyamayacağım: Biz Birinci Kosova Muharebesi'nin sonuçlarını yaşıyoruz. Bugün hâlâ altı yüz yıldan beri Sırpların Osmanlı'nın 1389'da yapmış olduğu girişime verdiği tepkileri görüyoruz ve Sırpların hâlâ büyük Sırbistan idealiyle yola çıktığını görüyoruz. 1995 yılında Dayton Barış Antlaşması'yla beraber ortaya çıkan manzara akan kanı durdurdu, doğru ama şu anda Bosna Hersek'te 3 ayrı kanton var ve 3 ayrı kantonla beraber sekiz aylık dönemlerle yönetilen bir ülke var. Sekiz aylık periyotlarla her kimliğin Cumhurbaşkanı işbaşına geliyor ve netice itibarıyla diplomaside, bürokraside geleceğe güvenle bakamayan ve sürekli iç karışıklıklarla tehdit edilen bir Bosna Hersek var, kantonlarla yönetilen bir Bosna Hersek var. Bir kantondan çıkıp Sırp kantonuna giriyorsunuz, sözlerimin başında ifade ettiğim şekliyle Srebrenitsa'ya geçerken bir Sırp kantonundan geçmek zorundasınız. Sırpların mezar başlarında Sırp askerlerini görüyorsunuz. Niye bekliyorlar biliyor musunuz? 11 Temmuz günlerinde "Buradan geçen Boşnaklar Sırpların mezarlarına saldırabilir." diye bununla hareket ediyorlar.

Değerli milletvekilleri, Bosna Hersek bize uzak değil, Bosna Hersek bizim çok yakın coğrafyamız; Bursa neyse, Kayseri neyse Bosna da odur ve orada, Bosna'nın herhangi bir yerinde gezerken gördüğünüz manzara size Anadolu'nun herhangi bir kasabasında gezerken gördüğünüz manzarayla eş değerdir. Ve değerli milletvekilleri, her şeye rağmen, bütün yaşanmışlıklara rağmen, 1995 yılına rağmen, o dönemde soykırımı uğrayan Boşnaklara rağmen Bosna'da, Balkanlarda dolaşması gereken ruh Aliya İzzetbegović'in ruhudur. Ne diyor Aliya İzzetbegović? Diyor ki Bilge Kral: "Hiç kimse intikam peşinde koşmamalı sadece adaleti aramalıdır." Biz de adaleti arayacağız, adaletle sığınacağız, adaletle hareket edeceğiz ve inşallah Srebrenitsa'yı unutturmayacağız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaya.

Değerli arkadaşlar, Divan olarak bugünün önemine binaen grubu bulunmayan siyasi parti temsilcilerine ve bağımsız milletvekillerine talepleri hâlinde yerinden söz verme kararı aldık. Lütfen, bu konuda talebi olan sayın milletvekilleri Divana bu taleplerini iletirlerse düzenlemesini yapacağız. Taktiren böyle uygun gördük, Sayın Grup Başkan Vekillerinin bu konudaki anlayışına sığınıyoruz.

Teşekkür ederim.

Saadet Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Sayın Cemalettin Kani Torun.

Süreniz on dakikadır Sayın Torun.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; siyasi parti gruplarının ortak talebiyle alınan 11 Temmuz Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü ilan edilmesi ve benzeri soykırımların önlenmesine yönelik genel görüşme kararı üzerine Gelecek-Saadet Grubu adına söz aldım. Öncelikle bu karara imza atan tüm gruplara şükranlarımı sunuyorum.

Bundan sadece yirmi yıl önce Avrupa'nın göbeğinde "Bosna Savaşı" denilen süreçte Bosnalılara karşı onlarca katliam ve kıyım gerçekleştirildi. En kanlı olan Srebrenitsa'daki olayların soykırım olarak adlandırılması ve sorumlularının cezalandırılması en nihayetinde adalet yerini bulmuş izlenimi veriyor. Ancak geçtiğimiz haftalarda bu soykırımın tarihini anma yıl dönümü olarak kabul eden Birleşmiş Milletler kararı hakkın teslim edilmesi kesinlikle değildir. Müslümanların silahlarını ellerinden alıp savunmasız bırakan ve öldürülürken gülerce ve aylarca yalnızca seyredip harekete geçmeyerek, sadece iki gün içinde 8 binden fazla Srebrenitsa'nın katledilmesine giden yolu inşa eden Avrupalılar için alınan bu yıl dönümü kararı ancak bir günah çıkarmaktan ibarettir. Bu günah çıkarma anlayışı tam da günahın işlenmesine ses çıkarmayıp hatta ortak olup sonradan pişmanlığı dile getirerek günahlardan arındığını zannedenlerin bugünkü durumunu ortaya koyuyor. Gözlerimizin önünde bir soykırım gerçekleşiyor ve en vahşi suçlar işlenirken öldürdükleri insanları hayvan olarak gördüklerini söylemekten de çekinmiyorlar. Sonradan günah çıkaracak birkaç adımla bu günahı arınacakları zannıyla bugün failler için bahaneler üretiyorlar.

Sayın milletvekilleri, Holokost ve İkinci Dünya Savaşı'ndaki diğer zulümleri dolayısıyla kolektif bir suçluluk duygusunu yüklenen Almanya, -bir görüşe göre buradan hareketle- İsrail'in gerçekleştirdiği soykırımı görmezden geliyor ve İsrail'e destek olmayı sürdürüyor. Ancak biz, bunun İsrail'in Filistinlilere karşı işledikleri suçlara ses çıkararak, özellikle de Müslümanları bastırmak için uydurulmuş bir yol olduğunu biliyoruz. Almanya, adına "antisemitizm" denen bu söylemle katliama desteği meşrulaştırmakta ve bu konuda ayrıcalıklı bir konum elde etmeye çalışmaktadır. Almanya Gazze'deki durumu "soykırım" olarak değerlendiren Uluslararası Adalet Divanı'ndaki davaya rağmen İsrail'e silah ve finans transferi ile politik desteğini sürdürmektedir.

İsrail'in soykırımına ortak olan bir diğer ülke Birleşik Krallık, İngiltere de soykırımcı bir gelenekten gelmektedir. Hindistan'ın ve Kenya'nın yerel nüfusundan yüz binlerce insanı öldüren Birleşik Krallık'ın, bugün yine beyaz olmayanların öldürülmesinde bir beis görmediğine şahit oluyoruz. Kenya'da Mau Mau isyanı sırasında 1952-60 yılları arasında binlerce Kenyalı isyancı ve sivil, İngiliz kuvvetleri tarafından işkenceye maruz kalmış, hapsedilmiş veya öldürülmüştür. İngiltere'nin bu tür eylemleri, sömürgecilik dönemindeki insan hakları ihlallerinin birer örneğidir. Sömürgeci mirasının hiçbir şekilde Gazze için utanma yaratmadığı İngiltere yönetiminin geçen haftaki seçimlerde halkı tarafından cezalandırılması ise insanlık vicdanı adına umut verici olmuştur.

Diğer taraftan, İsrail'e destek için Akdeniz'e savaş gemilerini gönderen Fransa'nın Ruanda ve Cezayir'de yaşanan katliamlardaki rolünü de tarih açıkça ortaya koymaktadır. Ruanda'da 1994 yılında yaşanan ve yaklaşık 800 bin Tutsi'nin öldürüldüğü soykırımı Fransa'nın askerî ve lojistik desteği belirleyici olmuştur. Cezayir'de ise 1954-62 yılları arasında süren bağımsızlık savaşı sırasında yüz binlerce Cezayirli'nin öldürüldüğü sistematik katliamlar Fransa'nın sömürgeci politikalarının acımasız yüzünü göstermektedir.

Amerika Birleşik Devletleri de dünya genelinde kendi çıkarları doğrultusunda askerî müdahalelerde bulunmaktan ve sivil kayıplara yol açmaktan hiç çekinmeyen bir rejime sahiptir. Özellikle Vietnam, Afganistan ve Irak'ta gerçekleştirdiği işgallerde milyonlarca insanı öldürmüş, bu ülkelerde trajedilere imza atmıştır. Irak'ta 2003 işgalinin ardından yaşanan kaos ve şiddet ortamında yüz binlerce sivil hayatını kaybetmiş, ülke istikrarsızlık içine sürüklenmiştir. Yine, Latin Amerika'da on yıllar boyunca katliamcı rejimlere destek olmuştur.

Kıymetli milletvekilleri, evrensel insan hakları, hukukun üstünlüğü ve demokratik yönetim adına her fırsatta dünyanın

geri kalanına ders vermeye kalkan bu ülkelerin kendi bağrında Srebrenitsa soykırımına seyirci kalmış olmaları ve bugün Gazze soykırımına karşı kör tutumları bir basiretsizlik değil, asıl inandıkları beyaz üstünlüğünden dolayıdır.

Bosna Hersek, Balkanların merkezinde yer alması nedeniyle bölgesel istikrar ve güvenliğin sağlanmasında kritik bir konuma sahiptir. Bu bağlamda, etnik ve dinî çeşitlilik içeren toplumsal yapısının korunması ve güçlendirilmesi iç barış ve uyumun sağlanması açısından önemlidir. Bosna Hersek'in ve tüm Balkanların istikrar ve huzurunun korunmasını kendi istikbaliyle bir gören bir ülke olarak Bosna Hersek'in NATO'ya dâhil edilmesinin desteklenmesi gibi atacağımız başka adımlar da mevcuttur. Türkiye, bu adımların takipçisi olacak ve her platformda Bosna Hersek'in hukukunu muhafaza etmeye devam edecektir. Bu vesileyle tekrar, Bilge Kral Aliya İzzetbegoviç başta olmak üzere, Bosna direnişinin öncülerini ve soykırım kurbanlarını saygı ve rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün tüm hatipler yapacakları konuşmalarda katliamları anarak Batı'nın ikiye bölünmüş tutumundan, katliamlarla dolu dünya tarihinden bahsedecekler. Katliamları unutmamak, unutturmamak, bir anma günüyle en azından her sene tekrar etmek, bu katliamlardan ders çıkarmak için bir vesiledir. Srebrenitsa başta olmak üzere, konuşmamda zikrettiğim katliamlarda demokrasi ve insan hakları söz konusu olduğunda mangalda kül bırakmayanların nasıl sağır ve dilsiz kaldığını, birçok Batı ülkesinin menfaatleri söz konusu olduğunda nasıl eli kanlı birer katille dönüştüğünü gördük.

Aliya İzzetbegoviç "Unutulan soykırımlar tekrarlanır." diyor. Bugün de yanı başımızda Gazze'de tarihin en korkunç, en acımasız katliamlarından biri yaşanmakta, katil Netanyahu, insanlık tarihinde yaşanan savaş suçlarının hepsini tek başına Gazze'de işlemektedir. Okulların, hastanelerin bombalandığı, insanların açlığa mahkûm edildiği, kadınların ve çocukların diri diri yandığı bir soykırıma tanıklık ediyoruz ancak bu sefer bir fark var ki Batılı hükûmetler tutumlarına devam etseler de dünya genelinde dili, dini ve rengi farklı olan milyonlarca hatta milyarlarca insan, İsrail'e karşı Filistin'in yanında yer almıştır. Yürüyüşlerle, eylemlerle İsrail karşıtı duruşlarına aradan geçen uzun zamana rağmen devam etmektedirler.

Biz de Türkiye olarak önce ülkemizde demokrasi ve insan haklarını tahkim ederek bir ve beraber olmalı, güçlü Türkiye'yi tüm toplum kesimleriyle birlikte inşa etmeliyiz, ardından da yeni 11 Temmuzların yaşanmaması için güçlü bir irade ortaya koymalıyız. Filistin meselesinde ülkemizin göstermiş olduğu performans, halkımızın hassasiyetine, tarihimize ve Güney Afrika gibi üstün gayret gösteren ülkelere nazaran maalesef zayıf kalmıştır. 11 Temmuz vesilesiyle, Gazze'de yaşanan katliamın bitmediğini, kısır iç siyasetin, geçici yapay gündemlerin bu zulmü bize unutturmaması gerektiğini sizlere hatırlatıyorum. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından alınan ateşkes kararının derhâl uygulanması ve bu katliamın son bulması için atılacak her adıma en güçlü şekilde destek olacağımızı ifade ediyorum.

Değerli arkadaşlar, soykırımlar incelendiğinde ana sebep, ırkçılık ve kendinden olmayana düşmanlık ve "dehumanization" yani insan kabul etmeme olarak görünüyor. İsrail yetkilileri, Filistinlileri insan görmediklerini alenen söylüyorlar. Ruanda'da soykırımcı Hutular, Tutsilere "hamam böceği" demişlerdi. Son zamanlarda ülkemizde yayılan bir ırkçılık dalgasını görmezden gelmeyelim. Bu konuda gerekli tedbirleri alıp bu akımın bir dalgaya sebep olmaması için gerek sosyal medyada gerekse başka platformlarda Adalet ve İçişleri Bakanlıkları daha aktif olup soykırımcıların etkin olmasını önlemeli ve genç insanlara yönelik okullarda ve medyada eğitici kampanyalar yapılmalıdır. Ülkemizin, Kayseri'de meydana gelen olay benzeri olaylarla, pogromlarla anılması yüz karasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) – Bu konuda, yetkilileri olaylar gelişmeden tedbir almaya çağırıyorum.

Kardeşlik ve dostluğun egemen olduğu bir dünya dilekleriyle, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Torun.

İYİ Parti Grubu adına ilk konuşmacı Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan.

Süreniz on dakikadır Sayın Türkkan.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Balkanlar'da yaşanan ve acısı hiç dinmeyen büyük soykırımın 29'uncu yıl dönümünde Srebrenitsa katliamı şehitlerini ve büyük acıyı anmak için İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Yüce Parlamento'yu saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada Türk milletinin kadim değerleri ve tarihî mirası doğrultusunda Bosna Hersek'in Srebrenitsa kasabasında yaşanan büyük utancı, "medeniyet" denilen Avrupa'nın gözü önünde yaşanan bir soykırımı anıyoruz. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Avrupa'da yaşanan bu tarifi mümkün olmayan soykırım gecesi ezanlar karanlığa uyandı. Evet, ezanlar sadece ve sadece karanlığa uyandı çünkü insanlık ölmüştü. Binlerce Boşnak; kadın, çocuk, bebek demeden evlerinden çıkarıldı. Büyük korkularla ve acılar çekilerek ölüme sürüldüler bu çocuklar. Bu katliamda savunmasız ne kadar çocuk, kadın, yaşlı varsa hedef alındı ve sistematik bir şekilde de yok edildiler. Bu vahşet, insanlık onurunun ayaklar altına alındığı kara bir lekedir. Bosnalı bir çocuğun annesine sorduğu bir soru var. Aslında Bosna katliamını anlatacak tek cümle buydu: "Anne, çocukları küçük kurşunlarla öldürüyorlar, değil mi?" diyor.

Markale'de pazar yerinde, Saray'da pazar yerinde, Markale'de Sırp baskını sırasında öldürülen bir çocuğun annesine mezarlıkta rastladım. Hemen olayların içindeydi. Buradaki arkadaşlar da tanır, Davut Nuriler arkadaşımın beraber Priyepolye'den uzun bir kısmını yürüyerek gitmiştik. Mezara bir taş koymuşlar, sabah annesi kalktı, arkadaşlarını gördü. Arkadaşları, anneleri tarafından evden uğurlanıyorlardı: "Uğurlanırken çocuklarının ceketlerini sevdiklerini gördüm. Ben çok kıskandım onları, senin mezar taşını okşamaya geldim." dedi.

Böyle bir katliamın savunucusu olan Balkanlardaki Sırp ve diğer Çetnikler, bu katliamı ilk defa yapmamışlardı. 1912'de benzeri bir katliam oldu, Balkan Savaşı sırasında -belki de burada bulunan arkadaşların akrabaları, eşleri, dostları var- benzeri yaşandı. Tarihin en büyük soykırımıdır o. 1,5 milyon kişi katledildi Balkanlarda, 8 milyon kişi vatanlarından sürüldü. O 1,5 milyon kişinin... Sadece ve sadece gelen o 2,5 milyonun -1,5 milyon katledildi diyorum ya- bir kısmı da hastalıktan öldü, bir kısmı soğuktan öldü, bir kısmı açlıktan öldü ve ana vatana sadece 400 bin kişi varabildi. Balkan Savaşı'yla ilgili Amerikan tarihçisi Justin McCarthy'yi okuyun; "tarihin en büyük soykırımı" olarak nitelendirir. Amerikalılara 1915 Ermeni soykırımıyla ilgili bir sunum yapıldığında, maalesef Türk tarihçilerinin hiçbirisini sunamadık biz Balkanlarda yapılan bu katliamla ilgili, bir Amerikalı tarihçinin kitabından alıntılar yaptık. Balkanlara reva görülen, Balkanlardaki Türk ve Müslümanlara reva görülen bu katliamlara sessiz kalırsanız biliniz ki yüz sene sonra benzeri tekrar olacaktır.

Katliamlar, Balkanların kaderidir, Balkanlarda yaşayanların kaderidir. Hani burada zaman zaman benim de muhatap olduğum "Siz de göçmen değil misiniz?" lafı var ya. Biz göçmen değiliz arkadaş, biz sığınmacı değiliz; biz fethederek geldik, biz fethedenlerin çocuklarıyız, biz evladıfatihan torunlarıyız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Beş yüz elli sene uç beyliği yaptık orada, "Git." dediler, gittik, uç beyliği yaptık; "Gel." dediler, geldik. Beni Suriyeli sığınmacılarla karşılaştıran, beni sığınmacılarla eş gören zihniyeti buradan lanetliyorum. Evet, beş yüz elli yıl o topraklarda uç beyi kalanların hâlâ torunları, evlatları var; benim de akrabalarım var, amca çocuklarım var, kuzenlerim var, hâlâ Makedonya'da yaşıyorlar.

Geçtiğimiz günlerde Sayın Hakan Fidan'ın bölgeye bir ziyareti vardı. Dışişleri Bakanımız orada, Makedonya'daki Balkan

Ülkeleri Zirvesi'nde bütün Makedonya ve diğer Balkan ülkelerinin siyasetçileriyle görüşüyor. Kimlerle görüşmüyor biliyor musunuz? Hiçbir Türk partisi lideriyle görüşmüyor, hiçbir Türk milletvekiliyle görüşmüyor, hiçbir TSK temsilcisiyle görüşmüyor. Yahu, arkadaş, hâlâ uç beyliği yaptırdığınız bu insanlara siz orada bu muameleyi reva görürseniz, yarın, öbür gün onlar da benzeri şekilde katliama maruz kaldıklarında ne söyleyeceksiniz, ne yüzünüz olur? Oradaki insanların hepsinin boynu büküktü. Ben Balkan Türküyüm, ben Üsküplüyüm. Beni aradılar, "Ya, Hakan Fidan Bey'e ulaşabilir misiniz?" diye. "Ben muhalefet milletvekiliyim, Hakan Fidan benim telefonuma çıkmaz. Bir iktidar milletvekilini arayın." dedim. "Biz burada Makedon mevkidaşlarımıza karşı mahcup olduk. Türk Dışişleri Bakanı geldi ve bizimle görüşmedi. Bizim ondan bir talebimiz yok, elini sıkarak Türk'ün gücünü hissetmek istedik, başka da hiçbir şey istememiştik." dedi. Onu bile çok gördünüz o şimdi katliama uğradıkları için andığımız uç beylerinin çocuklarına.

Bir taraftan da şu anda Filistin'de zulme uğrayan, aynı katliama maruz kalan çocuklar aklıma geldi ama bir şey daha var, bakın, size bir şey söyleyeyim: O gün Sırlar bu katliamı yaparken Türkiye'den Sırlara hiçbir lojistik destek gitmedi, hiçbir Türk gemisi Sırlara gitmedi ama Gazze'de Türk gemileri İsrail'e mal taşıdı. Belki de bugün ile o günün arasındaki en büyük fark var oydu, bu iktidarla o zamanki iktidar arasındaki büyük fark oydu. Gazze'deki çocukların katliamına seyirci kalmamak çok doğru bir iş ama onlara bu katliamları yapanlara karşı da aynı tutumu sergilemek çok daha önemli bir iştir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Türkkan.

İYİ Parti Grubu adına ikinci konuşmacı Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Hamşioğlu.

Buyurun Sayın Hamşioğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün insanlığın ortak bir acısını anmak için toplanmadık aslında burada çünkü Bosna'da yaşananlar hiçbir zaman insanlığın ortak derdi, ortak acısı, ortak ızdırabı olmadı. "Modern" Batı, gözü önünde yaşanan vahşete, katliama, soykırıma göz yumdu. Tıpkı Türkmeneli'de, tıpkı Karabağ'da, tıpkı Doğu Türkistan'da ve nice Türk ve İslam yurdunda olduğu gibi. O gün de 1995 Temmuzunun 11'inde de ve hatta o günün geldiğini çığlık çığlığa haber veren günler, geceler boyunca da Bosna'da, Srebrenitsa'da yaşananlar, yalnız ve ancak yüreğinde Batı Trakya'nın, yüreğinde Rumeli'nin, yüreğinde Balkanların onlarca yıllık hasretini taşıyanların, "evladıfatihan" dendiğinde ciğeri sızlayanların derdiydi.

Şimdi Bosna'da yaşayanlar "Hayat, geçmişte kaldı." diyor. Hayattalar ama yaşamıyorlar. Yaşadıkları son şey acı; o klişe, bildiğimiz adıyla dinmeyen acı, kendinden sonra başka hiçbir duygunun o yüreklerde yeşermesine izin vermeyen o acı. Modern Batı'nın, modern dünyanın göz yumduğu bu soykırımdan kurtulmaya çalışırken ölüm yürüyüşünde katledilen binlerce Boşnak kardeşimiz, yalnızca bedenlerinin defnedilmesinin bile yıllar sürdüğü, cenazelere toplu mezarlarda ulaşılan bir dramdan söz ediyoruz. Cenazelere ulaşmak için bugün çoğumuzun yakasında olan bu Srebrenitsa çiçeklerinin izinin sürüldüğü, o mavi keleklerin izinin sürüldüğü vahşi gerçekle, gerçeküstü, mucizevi bir sabrın, dayanma gücünün iç içe geçtiği bir trajediden söz ediyoruz; ufka dalgın bakışlı kadınların hedef tahtası, hâlâ uzaklardan bir yerden saçları bu çiçeklerle süslü çocukları sanki... Affedersiniz. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hamşioğlu, isterseniz yerinizden devam edebilirsiniz. Takdir sizin.

Buyurun.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Yok.

BAŞKAN – İsterseniz ara da verebiliriz.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Devam edeceğim, tamam.

...kayboldukları yaşta dönecekmiş gibi bakan kadınların ülkesinden.

Bu arada, bir pusula gibi sadece mezarlarının üzerinde açar var sayılan bu çiçekler, bugün bizim yakamızda ise eğer herkes bilsin ki bizim de bugün, içimizde birer mezar var ve biz artık nasıl öldüğümüzü konuşmayacağız, güneşin altındaki yerimizi alacak, önce kendimiz yüksek sesle gerçekleri haykıracak, sonra dünyanın bu gerçeklerle yüzleşmesini sağlayacak, hesap soracak ve böylelikle yaşanan, yaşanması muhtemel yeni soykırımlara engel olacağız.

Merhum Aliya İzzetbegović'in dediği gibi "Zalimleri affedip affetmemekte serbestsiniz. Ne yaparsanız yapın ama soykırımı unutmayın çünkü unutilan soykırım tekrarlanır." diyecek ve asla unutmayacağız. Srebrenitsa unutulmasını mı istiyorsunuz, o zaman, Boşnak kardeşlerimizin katledildiği gerçeğiyle birlikte neden katledildiklerini de hiç unutmayacağız. Sırların, Boşnak kardeşlerimizi kimden öç almak uğruna katlettiklerini de hiç unutmayacağız, kimliğimizi hiç unutmayacağız. O kimliğin kıtalar, milletler, ülkeler üzerindeki tezahürlerini unutmayacağız ve soykırımların ancak kırılmak istenen soylar tarihe karışırsa maksadına ulaşmış olacağını unutmayacağız.

Bu âlemden, bazı milletlerin canının diğerlerinden daha ucuz olmasını bir kabul olmaktan çıkaracağız. Cüssesi, bütçesi ne olursa olsun kimseye canımıza paha biçtiymeyeceğiz ancak o zaman zambaklar şiirdeki gibi yeniden açar ve Bosna, ölümsüz bir hürriyet kuşu olarak Bilge Kral'ın avuçlarına konar, ancak o zaman keyifli sevdalinkalar tutturur Mostar'da genç kızlar, delikanlılar ve ancak o zaman gül yüzlü ninelerin duaları cennetteki evlatlarına ebedî zaferi muştular.

Bugün, en yüksek perdeden dillendirilen, eyleme geçirilen İslam düşmanlığının altında yatanın ne olduğunu söylemekten çekinmeyecek ve korkmayacağız. Zahirde İslam düşmanlığı olan şeyin batında Türk'e ve Türklüğe düşmanlık olduğunu -ki Karadiç bunu en açık ve seçik ifadelerle bütün dünyaya duyurmuştu- kavrayacak ve ona göre hareket edeceğiz. Türk'ün gönül coğrafyasında Türk'e dair ne varsa düşman olan, hiçbir vakit medeni olmadığını bildiğimiz Batı'nın, çetniğe yol verip bozkurda "Dur!" diyen Batı'nın zihninin ardında sakladığı Orta Çağ karanlığının meydana çıkmak için nasıl hevesle beklediğinin ayırımında olacak, Türk devletini güçlü ve tetikte kılacağız. Bunu yaparken de dış politikada rasyonellikten ayrılmayacak, güvenlik bürokrasimizi devlet ve millet düşmanlarının eline bırakmayacak, savunma sanayimiz tümüyle millî hâle gelene kadar uğraşacağız. Güçlü bir ekonominin, kalkınmış, müreffeh bir devletin dünya sahnesinde neler yapabileceğinin farkında olarak üreteceğiz, üreteceğiz, üreteceğiz. Kendi içimizdeki istikrarsızlık ve kavgaların "Türk beklenendir." diyerek bizi bekleyen milyonların başına ne felaketler getirdiğinin farkında olacak ve ona göre davranacağız. İktidarı elinde tutmanın bu hâliyle gururlanılacak bir şey olmadığını anlayacak, yapılan en küçük bir hatanın bile sadece kendi devlet idaremizde tesiri olmadığını idrak edeceğiz. Attığımız her adımı ona göre tartaacağız, söylediğimiz her sözü ona göre söyleyeceğiz. Hamaşi nutukların, havalı sözlerin arkasına saklanıp popülizmin şehvetiyle değil, binlerce yıllık devlet aklıyla, tecrübesi ve mirasıyla hareket etmek zorunda olduğumuzu kavrayacağız. Biz dünyayla rekabet edebilen bir Türkiye'nin yüz yıldır hasret çeken coğrafyalardaki mazlum ve mahzunların yürek çarpıntısı olduğunu görmemek, bilmemek için meselelere Türkçe bakamıyor olmak gerektiğinin farkındayız. Ancak bundan daha mühim ve tehlikeli olarak bu meselelere emperyalizmin penceresinden de Vehhabi gözlüğünden de selefi cihatçı perspektifinden de bakılmasına müsaade etmeyeceğiz. Tertemiz Türklüğümüzü ve Müslümanlığımızı şerefli bir bayrak gibi dalgalandıran Üsküp'ü, Selanik'i, Ohri'yi, Kosova'yı, Bosna'yı asla terk etmeyeceğiz. Bu uğurda gerek Bosna Savaşı'nda gerekse daha sonraki süreçte taş üstüne taş koyan herkesi şükranla hatırlayacak, devletimizin tüm kurumlarına, emek verenlerine

teşekkürü borç bileceğiz. Bunu yaparken de Aliya'nın sözleriyle, ibadethaneleri yıkmak bizlere bilhassa yasak edilmiştir. Bu yasak sayesinde bugün Sırbistan'da -ki bu ülke dört yüz sene Türkler tarafından idare edilmiştir- Decani, Graçaniça ve Sopacani manastırları ayakta kalmıştır, bunlara hiç dokunulmamıştır. Zira, saygıyla yaklaştığımız kitapta böyle yazılmıştır. Biz farklı inançlara saygıyla yaklaşarak Avrupa demokrasi geleneklerine göre davranmış olmayacak, doğrudan ve açık bir şekilde böyle bir şey yapamayacağımızı söyleyen kutsal kitabımızın emrine uymuş olacağız. Velhasıl, bu savaşı ölerek kaybetmediğimiz gibi düşmanlarımıza benzemeyerek de kazanacağız. Tüm bunların yanında, Balkan coğrafyasıyla bizi birleştiren gönlümüzün Mostar köprülerini yıkmak isteyen emperyalist Batı'nın gölgesinde beşinci kol faaliyetleri yürütenlere, bunlara çanak tutanlara, bu coğrafyaları narkoterör ve sınır aşan suçlarla kirlletmeye çalışanlara asla göz yummayacağız. Aliya'nın omuzlarına asker parkası yük eden Batı'nın ikiyüzlülüğüne karşı duracağız, putları reddedip idealleri koruyacağız. Kısacası, Türkçe bakacağız, Türkçe söyleyeceğiz, Türk olacağız ve Allah'a yemin ederim, biz köle olmayacağız.

Büyük Türk milletinin Meclisini selamların en güzeliyle, Aliya İzzetbegović'in Bosnalı askerleri selamladığı konuşmasındaki hepimizin unutmadığı, unutamadığı o selamıyla selamlıyorum: Esselamünaleyküm. (İYİ Parti ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Hamşioğlu.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Saffet Sancaklı konuşacak.

Buyurun Sayın Sancaklı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım ve bizleri televizyonları başında izleyen büyük Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, duygusal bir gün, Srebrenitsa'yı anma günümüz. Tabii, şu anda, inanın, Bosna'dan Türkiye Büyük Millet Meclisini seyrediyorlar ve bugün burada alınmış olan bir karar, bütün partilerin ortak görüşüyle böyle bir görüşmenin açılması, gerçekten, bunun tekrardan dünyaya duyurulması açısından Bosna'dan da büyük teşekkürleri var, büyük minnetleri var. Ben de herkese teşekkür ediyorum bu vesileyle.

Tabii, Srebrenitsa'yı anlatacağım biraz, orada yaşanmış bazı hikâyeler var, onlardan da size bir şeyler anlatacağım ama Srebrenitsa katliamından on beş yirmi yıl öncesine dönerek size Yugoslavya'nın nasıl dağıldığı ve bugünlere nasıl geldiği, Srebrenitsa katliamına nasıl geldiği hakkında birkaç şey anlatmak istiyorum. 1970'li yılların ortasında Yugoslavya, dünyada komünizmle yönetilip en iyi yaşayan ülkeydi, refah seviyesi de diğer ülkelere göre çok yüksekti, lideri de Cumhurbaşkanı da Mareşal Tito idi; oldukça eşitlikçi bir adamdı yani kimsenin dinine, ırkına pek karışmak istemiyordu, mümkün olduğu kadar yumuşak davranıyordu. Tabii, o zaman kimler vardı Yugoslavya'da? Sırlar var, Boşnaklar var, etnik gruplar var, Hırvatlar var, Makedonlar, Slovenler, Kosovalılar, Karadağlılar. 70'li yılların ortasında yavaş yavaş şey konuşulmaya başlanıyor: "Ya, ana dilinde eğitimi biz de alalım, herkesin kendi dilinde, ana dilinde eğitim alsın, bu da resmîleşsin. Bayrağın yanına biz de bayraklarımızı koyalım, ülke öyle yönetilsin." Tabii, bu dilleniyo yavaş yavaş, basında yer alıyor, insanlar arasında konuşulmaya başlanıyor. Tito'nun danışmanları gelip Tito'ya bunu anlatıyorlar, diyorlar ki: "Böyle böyle bir istek var halkımızdan." "Ne yapalım?" diyor. Diyorlar: "Ya, bir referandum yapalım, bakalım halkımız bunu hakikaten istiyor mu, istemiyor mu?" Ve bir referandum yapılıyor. Bu referandumda çok yüksek bir yüzdeyle "evet" çıkıyor ve bütün gruplara hem ana dilinde eğitim hem kendi bayraklarının da Yugoslavya'nın bayrağının yanına konulmasına izin veriliyor. Birkaç sene sonra, 1980 senesinde Tito ölüyor. 1991'de de Yugoslavya parçalanıyor. 18 milyonluk bir Yugoslavya yediye bölünüyor. Küçük küçük devletçikler var şu anda hepinizin bildiği gibi; herhâlde en yüksek nüfuslu, 4-5 milyon ve daha az.

Tabii, bunu niye anlattım, niye böyle bir başlangıç yaptım? Bazen tarihten ders almak lazım, eğer tarihten ders almazsak -Allah korusun- başımıza her şey gelebilir. Bazen Türkiye'de de birtakım istekler, konuşmalar oluyor; kendilerine göre belki haklı taraflar olabilir ama bizim birlikte olmaktan başka çaremiz yok. Bu Anadolu coğrafyasında biz bin yıldır beraber yaşıyoruz, kardeşçe yaşıyoruz ve bundan sonra da aynı şekilde yaşamamız gerekiyor.

Tabii, savaş nasıl başladı? İşte, 90'lı yılların başında ortalık karıştı iyice, herkes kendi tarafından çekmeye başladı, bağımsızlıklar ilan edilmeye başlayınca, tabii, Sırlar da Yugoslavya'nın kendisinin olduğunu düşündüğü için de buna kendilerine göre bir müdahale etmeye kalktılar ve ortalık karışmaya başladığı anda Partizan-Velez Mostar maçı var Belgrad'da; Partizan, Sırların takımı; Velez Mostar da Müslümanların takımı. Orada olaylar başladı ve onlarca kişi katledildi Belgrad'da. O, en son kıvılcım oldu işte, o kıvılcımdan sonra da ortalık tamamen karıştı, zaten savaş başladı. Bu savaşın sonunda sadece Müslümanlardan 300 binin üstünde şehit edilen var; bunun 44 bini kadın, 17 bini çocuk ve 20 bin de kayıp var.

Tabii, Srebrenitsa'ya gelecek olursak da o gece neler oldu orada? Savaş başlamış, büyük bir katliam var, Batı her zamanki gibi seyrediyor, müdahale etmiyor, ölüye yatıyorlar; Avrupa'nın göbeğinde katliam var, hiç kimse bir şey demiyor. Tabii, Srebrenitsa'nın bir özelliği var, Birleşmiş Milletler askerlerini getiriyorlar oraya, güya işte, orada bir silahsızlanma yapacaklar, bir güvenli bölge oluşturacaklar ve başlarına da Hollandalı bir general getiriyorlar, ismi de Thom Karremans. Tabii, o akşamın olduğu günden bir gün önce diyor ki: "Bu bölge, güvenli bölge; silahsızlanacak bu bölge." Bütün Müslümanların evinden silahlarını toplatıyorlar. "Burada silaha gerek yok, biz varız, bize emanetsiniz..." Hatta orada anlatıyorlar, diyorlar ki: "Bu Hollandalı askerler bize yemek veriyordu, bizimle akşamları top oynuyorlardı, bize çok yakın davranıyorlardı; biz bunları çok yakın dost zannettik." Ama o silahlar toplandıktan sonra da... İşte, Sırların lideri var, o zamanki komutanları Ratko Mladić, bunlar anlaşmışlar -o gecenin videolarını seyrettim ben, mutlaka siz de izlemiştinizdir. O silahları toplattığı gece bu Hollandalı generalle Sırp general kadeh tokuşturuyor- Hollandalı general diyor ki Sırp generale: "Evet, artık Türkler senindir, ne istersen yapabilirsin." Kendisi de diyor ki: "Evet, Türklerden intikam alma günümüz geldi, bugün bu intikam alınacak." Ve topluyorlar herkesi o meşhur akü fabrikasına, erkekleri kamyonlarla götürüp öldürüp gömüyorlar, kadınları da orada tutuyorlar.

Tabii, orada ilk belirlemeye göre 8.372 gibi konuşuluyor ama aşağı yukarı 20 bin kişi... Çünkü hâlâ şu anda 12-13 bin kayıp var bulunamayan. Erkekleri infaz ediyorlar, kadınlara günlerce orada tecavüz ettikten sonra kadınları da öldürüyorlar. Yani İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yapılan en büyük katliamdır dünyada.

Tabii, bu olaylar olduktan sonra, 1995 senesinde, üç sene geçmiş, katliam var Avrupa'nın göbeğinde, diyor ki Birleşmiş Milletler: "Ya, bir dakika, bu savaş nereden çıktı? Biz bunu durduralım." Ne zaman diyorlar? Ne zaman ki Müslümanlar, Türkler güçlendi, askerini, ordusunu kurdu -kazanmaya başlayacağız- savaşı da durdurdular. O zaman da bir Dayton Anlaşması imzalandı ki o Dayton Anlaşması da hiçbir zaman Bosna'nın huzur içinde yaşamayaacağını anlaşmasıdır. Ama bizimkiler mecbur kaldı imzaladı "Savaş dursun." diye. Şu anda bildiğiniz gibi, Bosna'da -üç tane- kantonlar var: Sırlar var, Müslümanlar var, Boşnaklar var ve Hırvatlar var. Her birinin cumhurbaşkanı var. Ülkede sekiz ayda bir Cumhurbaşkanı değişiyor. Bir Cumhurbaşkanı Konseyi var; hiçbir karar alamıyorlar, hiçbir şey yapamıyorlar özellikle bizimle ilgili konularda. Tabii, bunun üstüne, 2002 yılında bir rapor hazırlandı, Hollandalılar "Evet, biz katliamı önleyememiştik." dedi ve 2002 senesinde Hollanda Hükûmeti toplu istifa etti. Sonra Birleşmiş Milletler, işte, 23 Mayıs 2024'te bir karar aldı; 11 Temmuz Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü ilan etti. 193 üye var; 84'ü "evet" demiş, 19'u "ret", 68'i çekimser. Tabii, bu nedir? Cinayeti işleyen katil bir de gidip cenazesinde ağlar. Kendilerine göre günah çıkarıyorlar ama zamanında müdahale etseydiniz de bunlar olmasaydı.

Tabii, bir sürü hikâye var orada, mutlaka biliyorsunuz ama belki de bilmediğiniz birkaç tane hikâye vardır, vaktimi iyi değerlendirmek için onlardan size bahsedeyim biraz.

Savaş bitti. Ben ailece o savaşı orada yaşamış ve bizzat içinde bulunmuş bir ailenin çocuğuyum. Biraz evvel konuşmacı bir arkadaşımız şey söyledi: “‘Göçmen’ diyorlar size, işte, sığınmacılarla veya bilmem kimlerle karıştırıyorlar.” Bunu sakın kimse karıştırmamasın. Benim atalarımı Osmanlı, Konya’daki Karaman bölgesinden oraya göndermiş uç beyliği yapmak için. Yüzyıllarca kalmışız; sonra tekrar geri çağırmış, biz gelmişiz. Onun için, kimse Balkan Türklerini “sığınmacı”, “göçmen” veya başka bir dille adlandırmamasın, sizden rica ediyorum. (MHP, AK PARTİ, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Tabii, savaş bitti; 20 bin kayıp var, kimsenin haberi yok bu toplu mezarlardan. Sabahları Bosna’da kahve içme kültürü vardır, böyle büyük cezveye yaparlar, herkes 4-5 tane kahve içer. Tabii, kayıplar için de -eşini kaybetmiş, anasını kaybetmiş, çocuğunu kaybetmiş- karşıya bir kahve daha koyarlar ve o bir gelenek oldu sonra. “Neden yoksun?” diye -“...”(*) Boşnakçası- böyle bir ritüel yapıldı. Herkes kayıpları arıyor ama kimse bulamıyor. İşte, şu meşhur mavi kelekler hikâyesi. Hikâyenin de aslı tam şöyle: Kayıplar var, bulunamıyor, bu mavi kelekler bir vadiye geliyorlar, o vadide çeşitli çiçekler var ama sadece bu mavi kelekler Artemis çiçeğine konuyorlar yani bu sembol olarak “Srebrenitsa çiçeği” dediğimiz Artemis çiçeğine konuyorlar, sonra akşam kaybolup gidiyorlar. Bu günlerce, haftalarca sürüyor, “Ya, bu nasıl bir iş?” diyorlar, takip ediyorlar, bulamıyorlar. Bilim adamlarını çağırıyorlar, diyorlar ki: “Gelsenize ya, burada bir doğa olayı var, biz bunu çözemedik.” Bilim adamları geliyor, bakıyorlar bu mavi kelekler her gün geliyorlar, o vadide bir sürü çeşit çiçek var, sadece buna konuyorlar. “Ya, dur, bunları biz takip edelim, akşam nereye gidiyor bunlar?” diyorlar. Akşam bunları takip ediyorlar, bunlar bir tane vadiye geliyorlar, sadece Artemis çiçekleri var. Bu böyle her gün gidiyor, geliyor, hep aynı şey, diyorlar ki: “Akşam bu kondukları Artemis çiçeğinin olduğu vadiyi bir kazalım, bakalım, buradan ne çıkacak?” İşte arkadaşlar, orayı bir kazıyorlar bu en büyük toplu mezar orada çıkıyor. Bu da Allah’ın bir hikmeti olarak bu mavi kelekler ve bu Artemis çiçeğinin manasını bize gösteriyor.

Şimdi, o kahveyi içiyorlar ya sabahları. Bosna’ya tabii gitmişsinizdir, görmüşsünüzdür, Bosna’da kahve fincanlarının kulpu yoktur yani kahveyi böyle içeriz ya biz bu üç parmakla, kulp yoktur. Bunun da nedeni şudur: Savaş zamanında Sırpların o aşırı fanatikleri olan ve “Çetnik” diye tabir edilen insanların bir tane selamı var. Bu selam da şudur, buradan göstermek istemiyorum. Serçe parmağını ve yanındaki yüzük parmağını kapatarak 3 parmağını havaya kaldırıp Çetnik selamı yaparlar bunlar. İşte savaş zamanında Müslümanların serçe parmağını ve yüzük parmağını kestiler, dediler ki: “Bundan sonra siz kahve içerken Çetnik selamıyla kahve içeceksiniz, 3 parmakla içeceksiniz. Onun için savaştan sonra bütün kahve fincanlarının kulpları kırıldı ve Bosnalılar şöyle içer, göstereyim: Hilal şeklinde, doğal olarak böyle içer kahvesini çünkü kulp yoktur o fincanlarda. Bunu bile dayattılar o zaman yani illa bizim selamımızla, siz kahvenizi bile içerken bizi anacaksınız diye. Tabii, Müslümanlar bunu kabul etmedi, Türkler bunu kabul etmedi. 1994 senesinde ben Belgrad’a gittim, o zaman savaş devam ediyordu. Ana haber bültenlerini dinliyorum orada, aynen şöyle söylüyorlar... Şimdi, Balkanlara gittiğinizde görmüşsünüzdür, Balkanlardaki herhangi bir ülkedeki bir Müslüman’a “Turcin” derler. Turcin, Sırpça Türk demek. Yani “Müslüman” demezler, “Boşnak” demezler, “Makedonyalı” “Kosovalı” demezler, “Turcin” derler. O gün ana haber bültenlerinde diyor ki: “Bugün yapılan çatışmalarda 275 Türk’ü öldürdük.” Yani onların bize bakış şekli ve bakış açısı aynen böyledir. Onun için, biraz önce söylediğim gibi, onlar bizim direkt ailemizdir, direkt bizim soyumuzdur oradaki insanlar.

Gene bir gün, ben siyasete başladığımda, bir televizyon programında bana dediler ki: “Siz Balkanlardan geliyorsunuz herhâlde. Nereden geliyorsunuz?” Ben de dedim ki: “‘Türk’üm’ demenin zor olduğu yerden geliyorum ben.” Spiker baktı: “Ne diyor bu acaba?” İşte Balkanları bilmeyenler benim ne dediğimi zaten anlayamazlar. Biz eğer oradaki, Balkanlardaki soydaşlarımıza sahip çıkmazsak, eğer onlara gerekli desteği vermezsek inanın, oradaki zayıflama bizim ana vatanımızda bizi zayıflatacaktır. Onun için, bizim Balkanlara her zaman sahip çıkmamız gerekiyor.

Bir hikâye daha anlatayım size: Şimdi, rahmetli Aliya İzzetbegoviç, arkadaşlarımla hepsinin, konuşmacıların hepsinin söylediği o meşhur sözünü söylemiştir: “Katliamları unutmayın, soykırımları unutmayın çünkü unutursanız bu tekrarlanacak.” Yani bu tarihte hep böyle olmuş. Ve savaş sırasında da rahmetli Aliya İzzetbegoviç “Biz onlar gibi davranmayacağız, biz intikam almayacağız, biz adalet istiyoruz.” diyor. Bu, Türklüğün, Müslümanlığın ferasetini göstermektedir. İşte, bu büyük lider, savaşın bitiminde... Mostar şehri var; Mostar’da -o bölge ağırlıklı Hırvatların yaşadığı bölge- Hum tepesi var yukarıda, yüksek bir tepe; dünyanın en büyük haçını diktiler oraya betondan yani böyle iniş geçtiği zaman uçaktan bile görülen çok büyük bir haç yaptılar. Tabii, bütün bu olan olayların, yüzyıllardır olan olayların haç ve hilal savaşından doğan ihtilaftan dolayı ve mücadeleden dolayı olduğunu da zaten hepimiz biliyoruz. Tabii, Hırvatlar orada bir gövde gösterisi yapmak için dünyanın en büyük haçını diktiler oraya ve oranın generali -ismi şu anda aklımda değil- rahmetli Aliya İzzetbegoviç’i çağırıyor “Aliya, sana bir şey söyleyeceğim: Bu kadar savaşınız ettiniz, 300 binden fazla şehit verdiniz ama görüyorsunuz, biz gene de buraya, Bosna’nın göbeğine dünyanın en büyük haçını diktik. Ne diyorsun bu konuda?” diyor. Rahmetli bakıyor, “Akşam sana cevap versem olur mu?” diyor. “Tabii, niye akşam?” diyor. “Öyle, akşam cevap vereyim ben sana.” diyor. Akşam oluyor, Aliya geliyor “Tekrarlasana bir daha, ne sormuştun bana?” diyor. Hırvat general “Dünyanın en büyük haçını diktik; bakalım siz böyle bir hilal dikebilecek misiniz?” diyor. Aliya da “Gel, sana bir şey göstereyim.” diyor. Gökte de bir hilal var akşam, “Bak, oraya iyi bak. Siz ne kadar büyük haç yaparsanız yapın, hiçbir zaman o hilali geçemeyeceksiniz.” diyor ve tarihî bir cevap veriyor. Onun için şu anda da aynı şey; işte, 1995, 2003, 2004, 2023, aynı şey Gazze’de yaşanıyor arkadaşlar. Yani bunlar hiçbir zaman durmayacaklar zaten, hep devam edecekler bu işe. Onun için bizim birlikte hareket etmemiz lazım, birlik olmamız lazım. Bizim birbirimize yapışmamız lazım ki bu Türkiye Cumhuriyeti’ni dünyanın en güzel memleketini... Hakikaten bir cennet varsa bu dünyada onun da Türkiye olduğunu hepimiz biliyoruz, sahip çıkmamız lazım. Evet siyaset yapıyoruz, evet çeşitli düşüncelerimiz olabilir ama birinci düşüncemiz Türkiye Cumhuriyeti’ni ilelebet payidar etmektir ve onu yaşatmaktır. Onu da bize kim söylüyor? Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk söylüyor. Bizim o zaman ona göre davranmamız lazım, ona göre hareket etmemiz lazım.

Ben tekrardan teşekkür ediyorum böyle bir oturum yapıldığı için, bütün partiler buna “evet” dediği için. Şu anda da Bosna’dan bizi seyreliyorlar ve inanın, çok memnunarlar. Birkaç tane telefon aldım ben, dediler ki: “Böyle böyle bir oturum olacak, doğru mu?” Tabii ki böyle bir oturum olacak, hem güzel olan tarafı, daha da iyi olan tarafı bütün partilerin ortak isteğiyle ve ortak imzasıyla yapılıyor ve bütün partiler de bunlarla ilgili gerekli konuşmaları yapacaklar dedim, çok mutlu oldular.

Ben, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Bugün biraz duygusalılık var tabii ama normal bu da. Bir kez daha söylüyorum: Birlikten, beraber olmaktan başka çaremiz yok; biz bu cennet vatana sahip çıkmak zorundayız.

Hepinize beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Sancaklı.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Özgül Saki.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır Sayın Saki.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, “Bosna’da uzun zamandır farklı kültürlerin halkları bir arada yaşıyordu ve etnik karışım o kadar derindi ki herhangi bir ayrıştırma ancak vahşet ve kan dökülmesiyle başarılabilirdi.” der Saraybosna Blues kitabında ünlü yazar Semezdin Mehmedinoviç. Tam da Sovyetler Birliği’nin dağıldığı; sosyalizmin ölümünün, liberalizmin zaferinin sevinç naraları içinde ilan edildiği bir dönemde emperyalizmin yeni av sahası oldu Yugoslavya. Etnik milliyetçilik köpürterek Bosna kana boyandı.

Yugoslavya iç savaşı sırasında Birleşmiş Milletler tarafından “güvenli bölge” ilan edilen Srebrenitsa’da binlerce insan yine Birleşmiş Milletlerin ve tüm dünyanın gözü önünde Sırp milliyetçisi Çetnikler tarafından katledildi. Başta Birleşmiş Milletler NATO gücü olmak üzere uluslararası kuruluşların bu katliama sadece seyirci kalmayıp Sırlara destek verdiği, kendilerine sığınan Boşnakları zorla Sırlara teslim ettikleri artık belgelere de yansıdı. Nazilerin 6 milyon Yahudi’yi ve 500 bin Roman’ı katletmesinden beri modern Avrupa’nın orta yerinde yaşanan bu büyük soykırım bugün hâlâ açıklığa kavuşturulmuş değil. 2007 yılında Uluslararası Adalet Divanı tarafından “soykırım” olarak tanımlanmış, birinci dereceden bazı sorumlular mahkûm edilmiştir ancak tarihteki her katliam gibi asla gerçek failerin tamamı açığa çıkartılmamıştır. Binin üzerinde cenazeye hâlen ulaşılamamıştır. Yine, çok büyük sayıda kayıplar vardır.

Srebrenitsa bölgesinde gerçekleşen vahşetin hemen ardından, 95 yazının sonunda Sırp birlikleri toplu mezarları kazarak ölüleri çıkartıp başka mezarlara naklederken ölü bedenlerin taşınması esnasında parçalanması nedeniyle çok sayıda ölünün vücutlarının parçaları farklı mezarlara dağılmıştır. Bu dehşet verici durum bugüne dek ölümlerin kimliklerinin belirlenmesini neredeyse imkânsız hâle getirmiştir. Soykırımda ölen binden fazla insana dair hâlâ herhangi bir iz bulunamamıştır. Failerin en baştan beri yaklaşımı ise inkâr ve örtbas oldu. Bugün artık ortaya çıkan mezarlara ve politik sorumlularına ilişkin hakikat, adalet, vicdan temel alınacağına milliyetçi hezeyanlarla dolu komplo teorileri dolaşıma sokuluyor.

Ölüye Saygı ve Adalet İnisiyatifi’nin Ekim 2022’de İstanbul’da gerçekleştirdiği konferansa yakınları savaşlarda, çatışmalarda, kitlesel pogromlarda katledilen Filistin, Lübnan, Irak ve Bosna Hersek’ten gelen konuşmacılar katılmıştı. O konferansa katılan, Bosna Hersek’te bireysel ve toplu mezarların açılması için mücadele yürüten antropolog Ewa Klonowski şöyle söylüyor: “1992-1995 savaşı sırasında Bosna Hersek’te binlerce insan katledildi. Sırlar başlatmıştı bu savaşı. Defnedilen Boşnaklara ulaşmak istiyordu devlet, bu ölümlerin naaşlarına ulaşmak istediler. 1996’da Uluslararası Savaş Suçları Heyeti bunu değerlendirmek istedi; böylece, toplu mezarları keşfetmek amacıyla çalışmalar başladı. Toplu mezarlardan kemik çıkarma işlemlerine ben de katıldım. Öldürülüp mağaralara atılan insanlar vardı, kuyular vardı. Bu çalışma ve aramalarda bizim açımızdan en zor olanı yanmış insanları tespit etmektir. Bir mezarda 143 erkek yanmış olarak bulundu. Yaklaşık 25.500 kadın tespit edebildik. 24.300 kişinin DNA’sı ise tespit edilmeyi bekliyor, hâlen 17.600 kayıp var. Savaş biteli yirmi yedi yıl oldu, mücadelemiz devam edecek.”

Ayrıca, Bosna savaşının kadınlar açısından çok başka bir tezahürü de var. Bosna savaşında sistematik tecavüz, kadınlara yönelik kitlesel bir şiddet politikası olarak devreye sokuldu. Tecavüzlerin büyük bir çoğunluğu, tecavüzü bir terör ve etnik temizlik aracı olarak kullanan Sırp ordusu ve Sırp paramiliter güçler tarafından işlendi. Savaş sırasında tecavüze uğrayan kadınların 10 bin ile 50 bin arasında olduğu zannediliyor çünkü kesin resmî rakamlar bilinmediği için sadece böyle tahmin ediliyor.

Yine, TJA’nın 13-14 Ocakta Diyarbakır’da düzenlediği Uluslararası Kadın Konferansı’nda Filipinler’den, Filistin’den, Kolombiya’dan, İran’dan, güney Kürdistan’dan kadınlar savaş koşullarında kadınlara sistematik cinsel şiddet saldırılarını kayıtlara geçirdiler ve ortak deneyimlerini, ortak acılarını, ortak yaslarını tutma konusunda ve bunu bir politik mücadele alanına akıtmak konusunda söz birliği ettiler. Srebrenitsa katliamı sırasında, soykırımı sırasında birçok kadın sistematik tecavüz sonucu hamile kaldı ve bu çocukların, tecavüz sonucu olan çocukların akıbeti meselesinde kadınlar bir kez daha hem kendi toplulukları tarafından hem de tecavüz eden Sırlar tarafından tekrar tekrar mahkemelerde şiddete maruz bırakıldılar.

Bakın, çok benzer bir durumu biz çok yeni yaşadık. Bu katliamın benzerleri, benzer soykırımlar bu coğrafyada 1988’de Halepçe’de Kürtlere, 2014’te Şengal’de IŞİD tarafından yine Ezidi Kürtlere karşı işlendi. Ezidi halkının “74’üncü ferman” olarak adlandırıldığı 3 Ağustos katliamları silsilesinde 5 bin kişi öldürüldü, 10 binin üzerinde insan kaçırıldı ve kadınlar pazarlarda esir olarak satıldı. Etnik köken ve dinî inanç, sosyolojik kategori, siyasal görüş fark etmeksizin aynı duygularla, aynı kararlılıkla, böylesi pogromlara, soykırımlara karşı çıkmadığımız sürece hiçbir sonuç alınamayacağını tarih bize defalarca gösterdi. O yüzden, tarihte bu tür katliamlara, pogromlara karşı -demin dediğim gibi- ortak tutum meselesi ancak tüm katliamların kendi temelinde ortaklığını görerek mümkün. Bunu niye söylüyorum? Ermenilere, Rumlara, Alevilere, Kürtlere yönelik soykırım, pogromlar gerçeğinde bir başka tutum, Bosna’da bir başka tutum alamazsınız; aldığınızda yeni soykırımlara yol açıyorsunuz demektir.

Bakın, tarihsel anda farklı soykırımların, farklı siyasal atmosferlerde yapılmasını konuşuyoruz; bir de öyle coğrafi alan var ki aynı mekânda mesela, 1915’te katledilenlerin toplu mezarı ve -aynı mezarda- 90’lı yıllarda kürdistan coğrafyasında katledilenlerin mezarı, toplu mezarı Nevala Kasaba buna bir semboldür.

Dolayısıyla ben sözlerimi sonlandırırken diyorum ki: Srebrenitsa soykırımının 29’uncu yıl dönümü ve katledilen binlerce kadının, binlerce insanın anısını önce saygıyla anıyorum. Sonra saygıyla anmakla kalmayıp benzer tüm soykırımlar için, pogromlar için öfkeyi, acıyı mücadeleye dönüştürme sözü vererek, ortak olarak tüm katliamların hesaplarını, soykırımın hesaplarını sormak konusunda şu anda burada DEM PARTİ adına da söz vermiş oluyorum.

Bakın, burada, bu katliamlar tarihsel olarak farklı farklı coğrafyalarda olabilir ama olmaya da devam ediyor. Bu yeni katliamların önüne geçmek, soykırımların önüne geçmek için hakikati açığa çıkarmak gerekir. Hakikat komisyonları kuruluyordu biliyorsunuz ve çözüm sürecinde benzer hakikat komisyonlarını bu coğrafyada da kuralım istemiştik. Sonunun nasıl ortaya çıktığı belli; yeni savaşlar yeni şiddetlerle. Dolayısıyla, ben diyorum ki: Gelin, tüm coğrafyadaki soykırım pogromlara ilişkin tüm hakikati ortak olarak, mücadele ederek çıkartalım ve bundan sonra ezilen halklar, kadınlar, hiçbir toplumsal kesim soykırımlara maruz bırakılmasın. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Saki.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Diyarbakır Milletvekili Sayın Ceylan Akça Cupolo.

Süreniz on dakikadır Sayın Cupolo.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu ve ekranları başında bu Genel Kurulu takip eden bütün halkları saygıyla selamlıyorum ve bugün Potoçari Anıt Mezarlığı’na giden ve kalplerinde daha önce sevdiklerinin doldurduğu o büyük yeri, o büyük yerdeki, o boşluktaki sızıyı hisseden bütün Bosnalıları saygıyla selamlıyorum. Acılarını en derinden hissettiğimi üzerinden yirmi dokuz yıl geçmiş olsa bile bu acının ne kadar büyük olduğunu anladığımı ve bu acının bir parçası olmuş bir halkın da parçası olduğumu tekrar hatırlatmak istiyorum. Bu acıyı anlıyoruz çünkü biz de benzer süreçlerden geçtik. Bu acı; tabii ki de benden önceki konuşmacılar yirmi dokuz yıldır süregelen bu anımlarda bunun tarihsel kökenine değiniyorlar, neden oldu, nasıl oldu, kim yaptı, buna çok

değiniyorlar ama daha az değinilen neyse ki benden önceki hatip arkadaşımın değindiği o etnik milliyetçi, militarist nefretin hedefi olan kadınlara yönlendirilen cinsel şiddete birazcık değinmek istiyorum ve bu cinsel şiddeti anlatırken 1992 yılında 18 yaşında olan Emina'nın hikâyesini anlatmak istiyorum. Emina'nın hikâyesi bir gazeteci tarafından raporlanmış ve kayda geçmiş bir hikâye. Emina otobüs durağında beklerken Sırp askerlerce kaçırılıyor ve boş bir depoya götürülüyor. Orada başkaca kadınlarla birlikte, başkaca Bosnalı Müslüman kadınla birlikte on hafta boyunca tecavüze uğruyor ve tecavüz sırasında jiletle vücudunu kesiyorlar ve ona dininden ötürü belli hakaretlerde bulunuyorlar, "Sizin gibi Müslümanlar yaşamayı hak etmiyorlar. Siz hamile kalırsanız da Müslüman pislikler doğuracağınıza en azından Çetnikler doğurun." denilerek hakaretler ediliyor. Emina on hafta boyunca 16 kez tecavüze uğruyor ve daha sonra biraz un karşılığında satılıyor. Neyse ki o dönemde Tuzla'ya getiriliyor, o Sırp'lardan olan, hamile kaldığı o çocuk en azından kurtuluyor ve Emina hayatı boyunca bu travmanın fizikselleşmiş hâline bakmak zorunda kalmıyor. Emina'nın olayı yalnızca Emina'ya özgü bir şey değildi, 50 bine yakın Bosnalı Müslüman kadına o dönemde tecavüz edildi ve tecavüz, savaş süreçlerinde militarist erkek aklın bir savaş aleti edevatı olarak kadınlara uyguladığı bir şiddet biçimidir. O dönemde etnik militarizm ile etnik milliyetçilikle manipüle edilen, toksik zehirlenmiş olan Sırp toplumu bu tecavüz hikâyeleri ortaya çıktığında diyorlar ki: "Bunlar Batı'nın Sırbistan'a karşı yürüttüğü birer kampanyadır. Bizim askerlerimiz öyle şeyler yapmaz. Sırp halkının düşmanları tarafından abartılan olaylardır." ve tecavüzü yönlendiren, bu sistematik tecavüz kampanyasının başında duran Sırp komutanları da kahramanlar olarak nitelendiriyorlar.

Emina'nın hikâyesinden yaklaşık yirmi yıl sonra Şengal'de "Leyla" isimli bir kadın 2014 Ağustosunda eşini ve 2 çocuğunu yanına alarak evinden bir an önce çıkmak zorunda kalıyor çünkü Müslüman komşuları IŞİD çetelerine "Burada kâfir birisi var, gelin, alın." dedikleri için evini terk etmek zorunda kalıyor. Leyla ne yazık ki kaçamıyor, çocuklarıyla birlikte bir IŞİD'li komutanın eline düşüyor ve iki yıl boyunca çeşitli milletlerden, Suudisinden Lübnanlısına, Filistinlisine, Hollandalısına, Iraklısına varan çeşitli milliyetlerden erkeğin tecavüzüne uğruyor, bir seks kölesi olarak tutuluyor ve daha sonra Suriyeli bir insan kaçakçısının aracılığıyla 20 bin dolara Leyla ailesine satılıyor, 2016 yılında bu işkenceden kurtuluyor. Leyla kurtulmuş olabilir ama 3 bini aşkın Ezidi kadın şu anda hâlâ köle olarak tutuluyorlar, işkence görüyorlar ve bir kısmı şu an Ankara'da Hacı Bayram'da, bir kısmı Kırşehir'de tutuluyor. Bir tanesi şu an Çocuk Esirgeme Kurumunda bir IŞİD'li ailenin gözetiminde ortaya çıktı bu kız çocuğu. Bu IŞİD'li aileyi kendi ailesi sanıyor ama bu Ezidi bir kız çocuğu; bir savaş ganimeti olarak alınmıştı. Bu devletin şu anda bu kızın ailesini bulmaya dair göstermiş olduğu bir çaba yok.

Ve elbette ki bu cinsel şiddet, kadınların bedenini savaşı sürdürebileceği bir alan olarak görme anlayışı yeni bir anlayış değil. Sadece 1992'de çıkmadı, 1995'te çıkmadı, 2014'te olmadı, 2016'da olmadı ama 1915'te Anadolu'da, 1930'da Zilan'da, 1938'de Dersim'de, 1995'te Bosna'da, 2014'te Şengal'de ve 2024'te şu anda Gazze'de hâlâ devam ediyor. Kadınların bedeni savaşın tam hedefi olmaya devam ediyor. Bu vesileyle, tabii, Srebrenitsa'dan bahsederken şunu diyoruz, diyoruz ki: "BM'nin gözetiminde oldu, BM'nin güvenli bölge dediği yerde oldu." diyorsunuz. Doğrudur; bundan birkaç yıl önce BM'nin New York'taki Genel Kurulunda bir harita kaldırıldı ve o haritada bir güvenli bölge gösterildi ve o güvenli bölge şu anda kadınların militarist erkek, etnik milliyetçi ve bazı geri anlayışlı kafalarla, cinsel şiddete, tecavüze ve soykırıma maruz kaldığı yerlere dönüşmüştür.

Önümüzde 3 Ağustos var. 3 Ağustos dünyanın neredeyse her yerinde insanlar Şengal'de bu Ezidi kadınlara yapılan soykırımı kabul ettikleri için Türkiye için de bir fırsat olarak görüyorum çünkü bugün Bosnalıların, Bosnalı Müslümanların acısını hissediyoruz, gerçekten burada hissediyoruz ama aynı zamanda Ezidi kadınların acısını da hissedelim diyoruz. Hiçbirini diğerinden daha az veya daha fazla görerek değil, tam da eşit, acının hiçbir şekilde yarıştırılmayacağı bir yerden hissederek 3 Ağustos kadın kırmızı ve soykırıma karşı uluslararası bir eylem günü olarak kabul edelim diyoruz.

Bugün her yerde bu ülkenin en üst bürokratları gezerek "Üçüncü dünya savaşı olacak. Üçüncü dünya savaşı geldi, tam tepemizde." diyorlar ama aynı zamanda askerî anlaşmalar yapmaya devam ediyorlar, daha çok silah satıyorlar, daha çok bomba yapıyorlar, daha çok askerî uçak yapıyorlar ve bu süreç olurken, BM'nin güvenli bölgelerinden, BM'nin güvenli bölge olabileceği yerlerin anlatıldığı genel kurullardan, BM'nin 1325 no.lu Kararı'na değinerek konuşmamı sonlandırmak istiyorum. Bu karar "Çatışmalı süreçlerde kadınların barış süreçlerine aktif bir şekilde dâhil edilmesini devletlerin gündemine koyalım." diyor. Ben de bu Meclisin gündemine bu kararı koymak istiyorum çünkü savaşlar en çok biz kadınları hedef alıyor, bizim bedenimizi hedef alıyor. Bizim çocuklarımızı, sevdiklerimizi, annelerimizi babalarımızı, erkek kardeşlerimizi, eşlerimizi, arkadaşlarımızı, dostlarımızı, bizleri hedef alıyor ve bunun için bizlerin, biz kadınların barış süreçlerine aktif bir şekilde dâhil olmasını sağlamayı bu Meclisin gündemine koymak istiyorum.

Bitirirken şu an takmakta olduğum bu kolyeyi yapan arkadaştan bahsetmek istiyorum. O, kadınlara yönelik cinsiyetçi şiddeti protesto ettiği için, bu şiddetin önünde durmak için aktif bir şekilde çalışmalarda yer aldığı için şu an yedi yıldır cezaevinde ve o cezaevinde bir şeftali kabuğundan ve birkaç tane zeytin tanesinden bana bir kolye yapıp göndermişti. O kadın demişti ki: "Varto'da çirliçiplak toprağa, o yolun ortasına atılan Kevser de ve aynı şekilde Şengal'deki Leyla da, bunların hepsi kız kardeşlerimizdir ve hep birlikte özgürleşene kadar mücadele etmeliyiz."

Tekrar, Bosna'da katledilen kadınları, çocukları, erkekleri, anneleri, babaları, Şengal'dekileri ve bütün dünyada soykırımın hedefi olan bütün halkları saygıyla anıyorum, hepsinin mücadelesinin bizim mücadelemiz olduğunu söylüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Cupolo.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.21

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.43

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Muhammed ADAK (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Yunus Emre.

Buyurun.

Süreniz on dakikadır Sayın Emre.

CHP GRUBU ADINA YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İnsanlık tarihinin bir kara günü, Srebrenitsa soykırımıyla ilgili anma günü üzerine bu oturumda önemli konuşmalar yapıldı. Siyasi partilerin farklı görüşleri, olayların nasıl seyrettiği, sonuçları hakkında farklı görüşleri, önemi ve bundan sonra insanlığın böyle manzaralarla karşılaşmaması adına farklı görüşler ortaya konuldu. Ben de Cumhuriyet Halk Partisi adına ve şahsım adına bu olayları, bu soykırımı nasıl değerlendirdiğimizi ve bundan sonra yine insanlığın böyle sonuçlarla karşılaşmaması için neler yapılması gerektiği üzerine görüşler ortaya sunmak için huzurunuzdayım.

Değerli arkadaşlarım, tabii, Srebrenitsa soykırımı Bosna Savaşı içerisindeki katliamlar arasında en önemlilerinden bir tanesi. Ama unutmamak gerekir ki 1992 yılının ortalarından 1995 yılının sonuna kadar ki hatta daha sonra Kosova Savaşı da buna dâhil edilirse belki on yıllık bir dönem içerisinde, bu savaş içerisinde maalesef çok acı olaylar, çok acı insan dramlarıyla karşı karşıya kalındı. Ama tabii, Srebrenitsa soykırımını diğerlerinden ayıran en temel özellik maalesef Birleşmiş Milletlerin koruması altında, bir güvenli bölgede tutulan insanların ve tabii bu nedenle de aslında silahsızlandırılmış olan insanların böyle bir katliamla karşı karşıya kalması oldu. Aslında bütün bu Bosna Savaşı'nın özü, bölgeye uygulanan ambargo sebebiyle Bosna'daki Müslümanların silaha erişememesi, gerekli teçhizata sahip olamaması karşısında eski Yugoslavya ordusunun bütün altyapısını yüklenmiş olan Sırp paramiliter güçlerinin ve Sırp ordusunun Bosna'daki sivillere karşı uyguladığı katliamlardır. O nedenle, aslında orta yerde bir savaş olmadığını -çünkü savaş, malumunuz iki ordu arasında olur- bir ordu tarafından bir halka yönelik bir katliam, bir soykırım hareketinin yıllar boyunca yapıldığını belirtmek istiyorum. Tabii bunu hatırlatırken aslında şimdi hatırlıyorum, bu ifadeleri o dönemde Bosna Savaşı, Bosna katliamları sırasında Bosna Hersek'e giderek, Saraybosna'ya giderek oradaki Müslümanlar ile vatandaşlarımızın dayanışma hissiyatını ortaya koyan rahmetli Genel Başkanımız Deniz Baykal da söylemişti. Bir sohbette ben de kendisine sormuştum yani nasıl gitme kararı aldığını. "Bir yılbaşı gecesi Ankara'da evimde sıcak bir salonda çocuklarımla, eşimle yılbaşını kutlamayı kendime yediremedim, yakıştıramadım. Bunu yapamayacağımı düşündüm ve vatandaşlarımızın dayanışma hissiyatını orada ifade etmek için ve buradaki katliama dikkat çekmek için o ziyareti yaptım." demişti ve tabii o ziyaretinde de beyaz başörtüsü oradaki kadınlara götürüp verdiğini hatırlıyorum. Bunu da hem beyaz renk barışın sembolü olduğu için hem de orada -buradaki birçok konuşmada yine söylendi- türlü saldırılarla, tecavüzlerle karşı karşıya kalan kadınların aslında ne kadar temiz insanlar olduklarını gösteren bir sembol olarak o beyaz başörtüsünün getirdiğini de söylemişti.

İşte, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak ta o günlerden bugüne bu Bosna Savaşı'ndaki insani dramın farkındayız, dünyada bunu gündeme getirme gayreti içerisindeyiz ve bütün gücümüzle bu dayanışmanın içerisindeyiz ve yine bildiğiniz gibi, bugün de Sayın Genel Başkanımız Srebrenitsa'da bulunuyor, dün Saraybosna'daydı; bütün vatandaşlarımız adına, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün yurttaşları adına dayanışma hissiyatımızı orada Bosnalılarla paylaşmak için bulunuyor.

Değerli arkadaşlarım, tabii, az önce ifade ettim, çok acı gelişmeler olarak yaşanan bu olaylar karşısında gerçekten o dönem Hollandalı komutanla birlikte orada bulunan Hollanda güçlerinin bu soykırımın yaşanmasının önüne geçemediklerini, hatta bu olaydan önce katliamcılar ile Hollandalı komutan arasında hediye teatisinin bile olduğunu, bunun görüntülerinin paylaşıldığını biliyoruz. Hollanda devleti de aslında bu soykırım karşısında kendi sorumluluğunu da bir ölçüde kabul etmek durumunda kaldı uluslararası ortamda bu olayların paylaşılmasıyla birlikte.

Ancak tabii şunu belirtmek istiyorum yani şu hissiyatımı sizlerle paylaşmak istiyorum: Bizim Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşları olarak Anadolu'da önemli bir geleneğimiz var, ağıt kültürümüz var. Farklı kökenlerden olsak da ağıt kültürü bütün Anadolu'yu, bütün Rumeli'yi aslında birleştiren bir ortak geleneğimiz. Yine, divan edebiyatımızda mersiye türü var. Yani biz aslında ölümlerin arkasından ağıtlar yakmayı, onları anlatmayı aslında daha çok geleceğe o dersleri taşımak için yapan bir kültüre sahibiz. Bunu şu nedenle söylüyorum: Bütün bu acılardan geleceğe yönelik tabii ki düşmanlıklar, çatışmalar çıkarmak doğru değil. Gelecek için, bundan sonraki kuşaklar için böyle katliamların bir daha gerçekleşmeyeceği bir ortamı nasıl yaratabiliriz, bunun üzerinde durmak lazım.

Değerli arkadaşlarım, önemli bir İngiliz tarihçi ve Balkan tarihi uzmanı Mark Mazower 20'nci yüzyıl Avrupa tarihi üzerine yazdığı kitabına verdiği başlığı hatırlatmak istiyorum: "Karanlık Kıta" diyor yani Avrupa'nın 20'nci yüzyılına "Karanlık Kıta" ismini veriyor. Bunu da şu sebeple yapıyor: "Avrupa'da o kadar büyük katliamlar gerçekleşti, o kadar büyük insani dramlar yaşandı, savaşlar yaşandı, soykırımlar yaşandı ki 20'nci yüzyılda Avrupa bir karanlık kıta oldu." diyor. Tabii, Avrupa bu karanlık kıta tarihinden bir ölçüde kendisi de bir şeyler öğrenerek ve İkinci Dünya Savaşı'nda milyonlarca insanın hayatını kaybetmesiyle birlikte yaşam hakkının en önemli insan hakkı olduğunu görerek, öğrenerek kendisi için kendi coğrafyası bakımından insan hakları, hukukun üstünlüğü, demokrasi ilkelerini çok temel ilkeler olarak benimsedi kendisi için ama burada da önemli bir problem ve eksiklik var, o da maalesef bunu sadece kendisi bakımından Avrupalı olarak gördüğü kişiler, toplumlar için benimsedi. Şimdi, bu konuştuğumuz acı örnek de Saraybosna'da yaşanan bu katliam da bize aslında bu dersi gösteriyor. Yani demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları ilkelerinin evrensel olarak düşünülmeliği, insan haklarının sadece belli kişilere, belli toplumlara özgüymüş gibi değerlendirildiği bir ortamda böylesine acı sonuçların yenileriyle karşılaşmak kaçınılmaz. İşte, aylardır şu Meclis Genel Kurulunda Filistin'de yaşananları, Gazze'de yaşananları konuşuyoruz, oradaki büyük katliamı konuşuyoruz. Aslında orada da özü itibarıyla aynı şey yaşanıyor. Birilerinin başkalarını insan olarak görmediği ve en temel insan haklarını ortadan kaldıran, yaşam hakkını ortadan kaldıran girişimlerini görüyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bir ikinci konu olarak da yine dikkatinize sunmak istediğim bir husus var. Yeni katliamların önüne geçebilmek için tabii ki uluslararası dayanışma çok önemli. Yani böylesine tarihsel arka planı olan sorunlar ve katliamların belki de sadece bir devletin ya da bir bölgedeki devletlerin etkisiyle, gücüyle ortadan kaldırılamayacağı gibi bir gerçekle de karşı karşıyayız. O nedenle, bu katliam bize gösteriyor ki -ve Birleşmiş Milletlerin bu olaydaki sorumluluğunu da tekrar hatırlatarak söylemek istiyorum- uluslararası dayanışma çok önemli ve yine bütün devletlerin "Ya, benim egemenlik haklarım var." gibi birtakım gerekçelerle insan haklarını askıya alamayacaklarını ve bunun egemenlik haklarıyla ya da birtakım başka konularla hiç ilgisi olmadığını yine hatırlatmak istiyorum. Ve yine bu kapsamda, Türkiye için çok önemli bir dayanışma hissiyatının bütün toplum kesimlerinde bulunduğunu ben de büyük bir mutlulukla görüyorum. Bugün eminim ki, Türkiye'nin dört tarafında vatandaşlarımız bundan yirmi dokuz yıl önce yaşanan bu acı olay için, bu büyük katliam için büyük bir dayanışma hissiyatının içerisinde. Bu, bizim milletimizin tabii çok önemli, çok takdir edilesi bir özelliği; bunun da tekrar altını çizmek istiyorum.

Son olarak, tabii, değerli arkadaşlarım, Türkiye'nin bu bölgede yeni katliamlar yaşanmaması için aktif bir rol üstlenmesi gerektiğini biliyoruz ve maalesef Gazze savaşında uluslararası planda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS EMRE (Devamla) – Tamamıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

YUNUS EMRE (Devamla) – ...Türkiye -bunu üzülerek belirtmek istiyorum- üzerine düşeni yapamamıştır arkadaşlar. Bu Genel Kurul Salonu'nda çıkıp birbirimize İsrail'in yaptığı katliamları anlatmanın falan hiçbir faydası da bulunmuyor. Hepimiz bunları, bu gerçeği biliyoruz. Filistin'deki, Gazze'deki kardeşlerimizin gerçekten yararına dokunacak hiçbir şeyi Türkiye maalesef başaramamıştır. Hatta bu katliamın belli bir aşamasına kadar, çelik ticareti dâhil olmak üzere kimi kalemlerde ticaret maalesef devam etmiştir. Bunu da bu kürsüden gündeme getiren bir milletvekili arkadaşımız burada maalesef hayatını kaybetmiştir. O nedenle, bir şeyler yapmak durumundadır Türkiye bu katliamların önüne geçilmesi için. Bunu da bir uluslararası dayanışma anlayışıyla yapmak durumundadır.

Tekrar teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Emre.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir.

Süreniz on dakikadır Sayın Emir.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tam yirmi dokuz yıl önce bugün, Avrupa'nın ortasında, herkesin gözü önünde büyük bir katliam yaşandı. Katliam göstere göstere geldi, kimse bir şey yapmadı, yapmak istemedi, seyretti, seyirci kaldı ve İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra insanlığın gördüğü en acı, en trajik katliam maalesef gerçekleşmiş oldu.

Değerli arkadaşlar, bugün yirmi dokuz yıl geçmiş olmasına rağmen Bosna'da yaşanan acılar hâlâ taze, anılarını hâlâ yüreğimizde hissediyoruz ve bugün de ilk defa Birleşmiş Milletler kararından sonra, Birleşmiş Milletlerin kararı doğrultusunda 11 Temmuz Bosna Hersek'teki bu katliamı anma günü olarak ilk defa bu anma programlarını gerçekleştiriyoruz ve Sayın Genel Başkanımız da bu anma programına katılmak üzere bugün Saraybosna'da ve oradan hem oradaki kaybedilen, katliama maruz kalan insanların anısına orada etkinlikler yapıyor, anma törenleri yapıyor hem Bosna halkıyla dayanışmamızı gösteriyoruz hem de Türkiye olarak bir daha böyle soykırımlar yaşanmasın diye buradan, Meclisimizden hep birlikte bir genel görüşmeyle tepkimizi ortaya koyuyoruz. Türk insanının, bu ülkenin tüm vatandaşlarının ve Türkiye Cumhuriyeti'nin genel yaklaşımı da böylesine katliamlara karşı olmak ve uluslararası hukukun gereğini talep etmek, yerine getirmek noktasında olmuştur.

Değerli arkadaşlar, anımsayacağınız gibi -çünkü henüz daha tarih sayfaları son derece yeni- 1992 yılında Yugoslavya'nın bölünmesinden, parçalanmasından sonra olaylar başladı, etnik parçalanmalar yaşandı ve maalesef bir savaşa seyirci kaldı dünya. Orada özellikle Birleşmiş Milletler Barış Gücü'nün Boşnak askerlerin elinden silahlarını toplaması ve "Bizim güvencemiz altındasınız." demesi ve bundan sonra bu katliamın gerçekleşmiş olması Avrupa açısından büyük bir utanç kaynağıdır. Maalesef, bu utanç en azından Avrupa'nın bir bölümü bakımından da hâlâ diri durmaktadır.

Değerli arkadaşlar, burada, özellikle sonrasındaki süreçte dikkatinizi çekmek isterim çünkü Sırp bu katliamı, bu soykırımı yaparken, özellikle savaş suçu işlerken bir soruşturmayla maruz kalmamak, uluslararası bir mahkemenin cezasından kaçabilmek amacıyla çok dikkatli bir çalışma yürüttüler. Katliamı yaptıktan sonra cenazeleri çok uzaklara götürdüler, özel mezarlıklar, toplu mezarlar hazırladılar, fark edilmesin diye üstünü oranın doğal bitkisiyle örttüler. Sonrasında da ileride yapılacak toplu mezar arayışlarında manyetik değişim saptanmasın diye mezarlara, toplu mezarlara metal parçacıklar koymayı dahi ihmal etmediler.

Sonrasında, özellikle iki mahkeme kuruldu: Biri Yugoslavya sonrasındaki savaş suçlarını araştırmak üzere kurulan özel bir mahkeme; diğeri de Uluslararası Adalet Divanı. Her iki mahkemede de soykırım olduğu tespiti yapıldı "Soykırım yapılmıştır." denildi ama Sırp bu soykırımı sorumlu olarak gösterilmediler, sorumlu kabul edilmediler. Bu da orada yaşamını yitirenlerin yakınları, Boşnak halklar ve tüm dünyada insanlık vicdanını kaybetmeyenler bakımından da hâlâ bir mücadele konusudur, hâlâ kanayan bir yaradır. Sonrasında değerli arkadaşlar "Deliller yok, toplu mezarlar yok." denildiğinde bir araştırma gayreti başladı ve o zamanın Boşnak Hükûmeti ve sivil toplum, mezarları aramaya başladılar ama mezarlar bir türlü bulunamıyordu ve fark ettiler ki mavi kelekler belirli bölgelerde yoğunlaşıyorlar ve bu mavi keleklerin orada yoğunlaşma sebebinin -"Artemis çiçeği" diyorlar- oradaki çiçeklerden kaynaklandığı ve bu çiçeklerin de oradaki toplu mezarlardan dolayı orada bir flora hâline geldiği fark ediliyor. Bu çiçeklere "ölüm çiçekleri" deniliyor ve maalesef burada bu toplu mezarların bulunmasının da böylesine hazin bir hikâyesi var.

Değerli arkadaşlar "O zaman Türkiye'de ne olmuş?" diye baktık. Tabii, hafızamız henüz taze ama o yıllarda tabii, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti de muhalefetiyle, iktidar partisiyle ve sivil toplumla Bosna'da yapılan bu soykırımı, bu insanlık suçuna karşı durdu, elinden geleni yapmaya gayret etti. O sırada, özellikle bizim basınımızın etkin kâlemleri orada bir soykırım yaşanacağını tespit ettiler, söylediler, seslerini duyurmaya çalıştılar. Yaptığım bir araştırmada fark ettim ki özellikle kadın örgütleri, her türlü kadın örgütü, nereden olursa olsun "Orada bir soykırım yapılıyor, orada kadınlara tecavüz ediliyor." diye ayağa kalkmış. Bakınız, sizlere sadece Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneğinin yaptığı etkili bir eylem ve sonrasında rahmetli Başkanları Türkan Saylan'ın sözlerini aktarmak istiyorum: "Değişen ve bütünleşen dünyada sınırlar ortadan kalkarken ırkçı ve fanatik temellere dayanan Bosna Hersek katliamına karşı bütün dünya kadınlarını dayanışmaya çağırıyoruz." demiştir. Aynı zamanda feminist hareketler, aynı zamanda Türk kadın dernekleri temsilcileri 24 Ağustos 1992 tarihinde ortak bir basın bildirisi yaptılar. Şunu söylemeye çalışıyorum: O gün Türkiye bütünüyle ayağa kalkmıştı, etkili olamıyorlardı belki ama orada bir soykırımın adım adım geldiğini görüyorlardı. Yine, Bosna Hersek'e giden zamanın Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Deniz Baykal, burada bir katliam yaşanacağını, burada bir soykırım yaşanacağını, bütün dünyanın buraya dikkat etmesi gerektiğini, herkesin burada önlem alması gerektiğini söylemişti ama sesini Avrupa'ya duyuramamıştı.

Dolayısıyla değerli arkadaşlar, bu, Avrupa'nın ortasında yaşanmış, herkesin gözü önünde yaşanmış ve olmasına izin verilmiş katliam hâlâ hepimizin yüreğinde bir acı olarak varlığını korumaya devam ediyor. Bizler, Birleşmiş Milletlerin Mayıs ayında aldığı karardan son derece memnunuz. Bu karar 84 ülkenin onayıyla geçti ve bundan sonra 11 Temmuz anma günü olarak yaşanması ve anma günü olarak tespit edilmesini Birleşmiş Milletler karara bağladı. Sonrasında, bizler, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilleri olarak bir yasa tasarısı hazırladık ve bu yasa tasarısında talebimiz şuydu: Bu anma gününü Türkiye Büyük Millet Meclisi de bir kanunla anma gününe dönüştürsün ve Türkiye Cumhuriyeti de Türk milleti de Meclisiyle birlikte, Birleşmiş Milletlerin aldığı bu kararın arkasından gitsin, destek olsun. Bize bu yakıştırdı. Bu teklifle birlikte biz muhataplarımıza gittik, tüm parti Grup Başkan Vekillerini ziyaret ettik. Hatta şunu da söyledik: "Bu kararı birleştirelim çünkü bu bizim açımızdan millî bir meseledir. Her birimizin Bosna'da yaşananlarla ilgili yüreğimizin kanadığı konusunda en ufak bir tereddüdümüz yoktur. Türkiye Cumhuriyeti, Meclisiyle ve milletiyle bu soruna elbette sahip çıkacaktır. Bunu ortaklaştıralım ve bir kanun teklifine dönüştürelim." Ama bu yapılmadı. Sayın Grup Başkan Vekilinin sözlerinden de anlıyoruz ki bir Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle soykırımı anma günü olarak tespit edilmiş, ilan edilmiş. Oysa bunu bir Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle değil de yani bir kişinin iradesiyle değil de bu iradenin arkasına Türkiye Büyük Millet Meclisini ve 85 milyonu koysaydık çok daha anlamlı olurdu diyorum, Gazi Meclisimize çok daha yakıştırdı diyorum.

Son söz olarak, yine, orada katliama uğrayan 8 binden fazla Boşnak insanımızı, onların yakınlarını anıyorum ve bu acının bir daha yaşanmaması için tüm toplumların üstüne düşeni en iyi şekilde yapmasını diliyorum ve dünyanın hiçbir yerinde bir daha böyle bir insanlık suçunun, bir soykırımın, etnik arındırmanın olmamasını diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT EMİR (Devamla) – Herkesin, her bir acıyla empati yapacağı, başkasının acısını kendi acısı gibi hissedeceği güzel günlerin umuduyla Genel Kurulu en içten saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Emir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Zeynep Yıldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır Sayın Yıldız.

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Sayın Başkan değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden necip milletimiz; bugün burada Gazi Meclisimizin çatısı altında Srebrenitsa soykırımını hatırimızda tutmak, kararlı bir bilinç ve ortak bir iradeyle insanlık tarihini lekeleyen başka soykırımların işlenmesine karşı durabilmek adına 11 Temmuz Srebrenitsa katliamıyla ilgili genel görüşmesinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Konuşmama başlamadan evvel bugünü 11 Temmuz Srebrenitsa Soykırımını Uluslararası Düşünme ve Anma Günü olarak ilan eden Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a tüm Bosnalı hemşehrilerim ve Balkanlardaki soykırımların sızısını yüreğinde hissedenen herkes adına şükranlarımı arz ediyorum.

Bu genel görüşme önerisine destek veren tüm milletvekillerimize, Bosna soykırımının mağduru tüm Bosnalı Müslümanlar, hâlihazırda Filistin'de Gazze'de tüm dünya egemenlerinin gözü önünde İsrail'in kaba şiddetine maruz kalarak güncel bir soykırımın mağduru hâline gelen Filistinliler ve bütün bu sızıları yüreğinde hisseden vatandaşlarımız adına bu birlikte hareket edebilme şuurunu ve inisiyatifi dolayısıyla siz değerli milletvekillerimize de teşekkür ediyorum.

"Adı geçenlere ve kiliselerine hiç kimse engel olmayacak ve sıkıntı vermeyecektir. Onlar sakınmaksızın ülkemde yaşayacaklardır ve kaçıp gidenler bile güven içinde olacaklardır. Hiç kimse kendilerine ve canlarına ve mallarına ve kiliselerine ve dışarıdan ülkemize gelenlere dokunmayacak, saldırmaz incitmeyecektir." Fatih Sultan Mehmet Han 1463 yılında bu ahitnameyle Bosna'ya, Balkanlara emân, güven getirdi. Bu emândan yüzyıllar öncesinde, Kemal Karpat'ın da eserlerinde çok kere zikrettiği üzere, Sarı Saltuk'un ve nice alperenlerin ayak izlerinin değdiği Balkanlarda yaşayan herkes, bu güven ortamında kültürel çeşitliliklerini sürdürdüler ve yüzyıllar boyunca barış içerisinde yaşayabildiler; zira, Balkanların hakikati, gerçeği bu idi.

Küresel aklın, Avrupa'yı tek sesleştirme ve tek tipleştirme, çok kültürlülüğü negatif biçimde anlayarak yeni çatışma alanları oluşturma amaçları evvela Balkan Savaşlarıyla patlak verdi. Avrupa'yı Müslümanlaştırarak ve Türksüzleştirmek isteyenler, Srebrenitsa'dan çok daha öncesinde, Balkanların pek çok noktasında katliam ve soykırımlar yaptılar. Balkan Savaşlarından sonra, esas itibarıyla Balkanlar, adı konmamış nice soykırımlara şahitlik etti. Bilge Lider Aliya İzzetbegović'in işaret ettiği "Soykırımı unutmayın, unutulmuş soykırım tekrarlanır." uyarısı, esas itibarıyla, bu tarihsel okumadan neşet etmektedir.

1991 yılıyla başlayan süreçte ise Hırvatlar ve Sırlar arasında baş gösteren çatışmalar 1992 yılında Bosna Hersek'in bağımsızlığını ilan etmesinin akabinde Bosna Hersek'e de sıçradı. Ahmići'de Hırvat Savunma Konseyi'nin Boşnakları diri diri yakması, Sırp Çetniklerin Bijeljina'da, Foça'da, Visegrad'da, Prijedor'da ve şu an adını sayamayacağım pek çok şehirde kitlesel katliamlara sebep olması gerçekten durumun vahametini adım adım giderek artırdı ve açıkçası buna bir kitlesel katliam hüviyeti kazandırdı.

İkinci Dünya Savaşı'nın negatif tecrübesinin ardından "dünya barışını koruma" misyonuyla kurulan Birleşmiş Milletlerin ilk ve en önemli işlevsellik sınavında nasıl sınıfta kaldığının ve tüm insanlığın belleğinden yıllarca silinmeyecek bir güvensizlik duygusunun nasıl oluştuğunun ismidir Srebrenitsa. Srebrenitsa Birleşmiş Milletler tarafından "güvenli bölge" ilan edilmişti. Bağımsızlıklarını henüz ilan etmiş olmalarından dolayı Boşnaklar kendi ordularına sahip değildiler ve kendilerini korumak için güç bela edindikleri silahlarını Birleşmiş Milletlerin güvenlik gücüne teslim ederek, Barış Gücü'ne teslim ederek bu bölgeye sığınmışlardı. Çetniklerin bölgeye yaklaştığını haber alan Bosnalı Müslümanlar, Boşnaklar Hollandalı askerlerin bulunduğu Birleşmiş Milletler Barış Gücü'nden kendilerini savunmasını ve korumasını istediler. Bu talepleri kabul görmedi. Daha sonrasında, Bosnalı Müslümanlar evvelce teslim etmiş oldukları silahlarını geri istediler. Hollanda Barış Gücü Komutanı Tom Karremans Boşnakların bu taleplerini kabul etmedi. Birleşmiş Milletlerin Hollandalı Barış Gücü Srebrenitsa'dan çekildi ve kendi elleriyle Bosnalı Müslümanları, Boşnakları Sırp Çetniklere teslim etti. 8.372 Bosnalı Müslüman Çetnikler tarafından akıl almaz yöntemlerle şehit edildi. Her birinin mübarek naaşları parçalara ayrılarak farklı farklı toplu mezarlara götürüldü. Bugün dahi Srebrenitsa'nın basık atmosferinde Bosnalı Müslümanların ahi en derinden hissedilmekte, Potoçari akü fabrikasının duvarlarında o kesif koku hâlen duyulmaktadır. Srebrenitsa Şehitliği, toprağın vahşet kustuğu o yer, şehitlerin şehadetinin mübarekliliği eşliğinde beyaz bir lale bahçesi gibi sizi karşılar, ancak biz biliriz ki o mezar taşlarının her birinin altında her bir kemiği mavi kelebeklerin işaret ettiği farklı toplu mezarlardan çıkan, yıllar süren DNA testleri neticesinde aileleriyle buluşan şehitler vardır. Srebrenitsa annelerinin kimisi evlatlarının hiç olmazsa bir mezar taşı olsun diyerek hâlâ evlatlarını aramayı sürdürmektedir. Bugün 14 şehidin cenazesi defnedilecek ve anneleri hâlâ bu acıyı içlerinde en diri şekilde yaşıyor. Bizlerin de yakınlarımıza ilâştirdiğimiz bu çiçekler, Srebrenitsa çiçekleri, aslında Srebrenitsa annelerinin yakınlarına taktıkları çiçeklerini yani evlatlarını simgeliyor; yeşil bir tabutun içinde dahi olsa evladı onu şefkatle çevreleyen anneleri simgeliyor; bu çiçek, tekrarlanmaması için unutulmaması gereken soykırımları simgeliyor.

Tekrar etmekte fayda görüyorum değerli milletvekilleri: Bosna'daki soykırım Srebrenitsa'dan ibaret değil. Bosna'nın tamamında Sırp Çetnikler, Bosnalı Müslümanları, Boşnakları sistemli bir şekilde yok etmek amacıyla eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi statüsünün 4'üncü maddesinde yer alan tanımla gerçek bir soykırım suçu işledi. Srebrenitsa, esas itibarıyla Bosna soykırımının simgesidir. Srebrenitsa soykırımı, uluslararası kuruluşların ve uluslararası toplumun işlevsizlik simgesidir. Hollanda'da, Srebrenitsa'da Bosnalı Müslümanları Çetniklere teslim edenlere iadeitibar yapılırken Batılı kurumların ikiyüzlülüğü önümüzde hâlen buz gibi duran bir gerçektir. "Bosna'da soykırım gerçekleşirken dünyanın gözünün önünde böyle bir pervasızlığa nasıl müsaade edildi? Sesini çıkaran hiç kimse olmadı mı?" diye sorarken bizler, soykırımın nasıl olageldiğine bugünlerde de şahitlik ediyoruz. Saraybosna nasıl yıllar içinde kuşatma altında kaldıysa, bugün de Gazze kuşatma altındadır. O gün Aliyev ve aslanları nasıl Igman Dağı'nda kahramanca soykırıma direndiyse, bugün Gazzeli mücahitler Müslümanların izzetini korumakta ve soykırıma kahramanca direnmektedir. Çetnik komutan Karadić soykırım suçlusu olarak cezalandırılmıştır, evet, ancak onun cezalandırılmış olması Bosna Hersek'in tamamında soykırıma uğrayanları geri getirmemekte ve bu vahşete şahit olanların zihnini temizleyememektedir. Esas olan önceki soykırımları hatırdan tutarken bir soykırımı gerçekleşmeden engelleyebilmektir. Bugün Uluslararası Adalet Divanında İsrail yargılanmaktadır. Bu yargılanmanın ivedi bir biçimde nihayetlendirilmesi, İsrail'in Refah ve Gazze'nin tamamındaki saldırılarını sonlandırmasını diliyorum. Bizler de Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde bu noktada her türlü, her türlü imkânla girişimlerimizi sürdürüyoruz. Birleşmiş Milletlerin Gazze'ye insani yardım ulaştırılmasına ilişkin kararının yanı sıra varoluşunu işlevsel kılacak daha etkin yöntem ve yaptırımlarla iki devletli çözümün ivedi bir biçimde hayata geçirilmesini sağlayarak varlığını işlevselleştirmesi gerektiği kanaatini bir kere daha buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, 11 Temmuz 1995'te Srebrenitsa'ya giren Bosna kasabı Mladić "Nihayet bu topraklarda Türklerden intikam alma zamanı gelmiştir." diyerek esas itibarıyla kaosu ve parçalanmayı tanımlamak için kullanılan "Balkanizasyon" kavramını literatüre sokan küresellerin yıllarca esenlik ve refah içerisinde yaşayan Balkan topluluklarının zihin dünyalarını kirlilemek için yapageldikleri ince toplum mühendisliğini de açık etmektedir. Dolayısıyla esas olan millî birlik ve beraberliğimize, ortak tarih ve kültürümüze sahip çıkmak, küresel toplum mühendisliği çalışmalarına karşı uyanık ve farkında olmaktır. Sürecin başından beri tüm dünya liderleri susarken Gazzeli mücahitlerin yanında olduğunu yüksek sesle söyleyerek dünya liderlerinin pozisyonlarını gözden geçirmelerine vesile olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a Aliya'nın dediği gibi "Güçlü

olmak zorundayız çünkü onlar ancak güce saygı duyuyorlar.” sözünün ögüdünü tutarak bu zorlu coğrafyada bizleri güçlü kılabacak savunma sanayisindeki millîleşme adımlarını kararlılıkla attığı, Balkanlardaki bütün ülkelerle göz hizasından konuşarak konuşabilmeyi, anlaşabilmeyi, dostça ve kardeşçe iletişim kurmayı mümkün kılan bir diplomasiyi hayata geçirmesi dolayısıyla teşekkürlerimi sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayalım lütfen.

Buyurun.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) – Aliya İzzetbegović, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın şahsında iki gözümüzün çiçeği Bosna Hersek'i Türkiye'ye emanet etmiştir. Ben de 1924 yılında çok sevdikleri topraklarını, yüzyıllardır yaşadıkları topraklarını maruz kaldıkları katliamlar dolayısıyla terk etmek durumunda kalan bir ailenin, Sancaklı bir ailenin evladı olarak ve Türk milletinin bir temsilcisi olarak şu hususu bir kere de buradan ifade etmek isterim: Hırvatların Hırvatistan'ı, Sırpların Sırbistan'ı varsa Boşnakların Türkiye'si vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Srebrenitsa soykırımını unutmamak, unutmayacağız. Bütün Srebrenitsa şehitlerini rahmetle anıyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yıldız.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Bursa Milletvekili Sayın Ayhan Salman.

Buyurun Sayın Salman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AYHAN SALMAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Gazi Meclisimizde tarihi, çok hüznü hatıralar bırakmış, acıları hâlâ yüreklerimizde devam eden Srebrenitsa soykırımının 29'uncu yıl dönümüyle ilgili söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri, aziz milletimizi, Bosna Hersek'ten, Sancak'tan, Balkanlardan bizleri takip eden tüm kardeşlerimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Balkanların hatta döneminde Devlet-i Aliyye'nin en güzel şehirlerinden bir tanesi olan Bosna Hersek'te 1990'lı yılların başında başlayan bağımsızlık hareketleri ve sonrasında yapılan referandumun neticesiyle Müslümanların Bosna Hersek yönetiminde söz sahibi olmasını hazmedemeyen Sırp, Srebrenitsa'da 11 Temmuz 1995'te bir insanlık dramının yaşanmasına sebep oldular. Tam yirmi dokuz yıl önce insanlığın kanını donduran bir vahşetle dönemin Sırp komutanı Ratko Mladic ve emrindeki Sırp askerleri tarafından 8 binden fazla Boşnak sivil hunharca katledilmiş ve Avrupa'nın göbeğinde korkunç bir vahşet, soykırım gerçekleştirilmiştir. Bu soykırımda 2 milyon 200 bin kişi evlerinden, yurtlarından edilmiş, 100 binin üzerinde Boşnak işkence ve zulüm kamplarına atılmış, kadınlarımız ve kızlarımız tecavüze uğramış, inancımızın kutsalı olan 985 tane cami yıkılarak yok edilmiştir. Sırp kasabı katil Mladic “Türklerden intikam almanın vakti geldi.” sözünü Batı'nın Türk milletine olan asırlık kinini apaçık ortaya koymuştur. Osmanlı Devleti'nin yüzyıllarca adaletle yönetmiş olduğu bu topraklar Batı'nın ırkçı ve sömürgeci zihniyetiyle âdeta kana bulanmıştır. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'da ve tüm dünyanın gözü önünde bir asimilasyon ve soykırım gerçekleştirildi. Avrupa ülkeleri ve ABD, Birleşmiş Milletler tarafından o dönem güvenli bölge ilan edilen Srebrenitsa'daki bu insanlık dışı katliamı âdeta gözlerini kapatarak sessizce izlemeyi tercih etmişlerdir. Srebrenitsa soykırımı 20'nci yüzyılın acılarıyla dolu en büyük insanlık suçu olarak tarihte kapanması mümkün olmayan acılar ve derin izler bırakmıştır. Aradan geçen yirmi dokuz yıla rağmen yüreklerimizdeki acısı hâlâ yerini korumaktadır. Soykırım sonrasında Srebrenitsa ve çevresinde 85 adet toplu mezar bulunmuş ve bu toplu mezarlarda da ne yazık ki yaklaşık 7 bin soykırım kurbanının kemik kalıntılarına ulaşılmıştır. Toplu mezarlarda yapılan en son kazı çalışmalarıyla, yirmi yedi yıl sonra yani 2022 yılında kimlik tespitleri yapılan 50 soykırım kurbanı da Potoçari Anıt Mezarlığı'na dualarla defnedilmiştir. Aradan geçen onca yıla ve yapılan aramalara rağmen hâlâ binden fazla soykırım kurbanının cenazesine maalesef ki ulaşamamıştır. Soykırım kurbanlarının aileleri, kalan yakınları sevdiğilerine ait birkaç kemik parçasını toprağa vererek “En azından bir mezar taşı olsun.” düşüncesiyle hem hüznü hem de huzuru mezarlarının başında ağıtlarla yaşamaya çalışmaktadırlar. Oysaki Bosna Hersek bağımsızlık mücadelesinin millî kahramanı Aliya İzzetbegović “Geleceğimizi geçmişimizde aramayacağız, kin ve intikam peşinde koşmayacağız. Biz de zalimlerden olursak zulme karşı savaşmamızın ne anlamı kalır?” diyerek tüm dünyaya âdeta bir insanlık dersi vermiştir.

Bosna Hersek'teki vahşet ve soykırım Dayton Anlaşması'yla adil olmasa da sona ermiştir. Lahey'deki uluslararası mahkemeler tarafından Srebrenitsa soykırımı ve birçok savaş suçuna karışan Ratko Mladic müebbet hapis cezasına çarptırılmıştır. Sırp elebaşı Radovan Karadzic de Srebrenitsa soykırımı dâhil birçok suçtan müebbet hapse mahkûm olmuştur. Yine, bine yakın Boşnak sivilin katledilmesi suçundan Milorad Trbic otuz yıl hapisle cezalandırılmış, eski Sırbistan Cumhurbaşkanı Slobodan Milosevic de yargılanması sürerken cezaevinde ölmüştür. Ayrıca, Srebrenitsa davalarında soykırım suçlusu 45 Sırp'a yaklaşık yedi yüz yıl ceza verilmiştir. 2007 yılında Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanı. Srebrenitsa ve civarında yaşananları “soykırım” olarak nitelendirmiştir. Ancak verilen bu cezaların hiçbirisi yüreklerimizde kanayan bu acıları söndürmeye yeterli olmayacaktır.

Bu acı günün yıl dönümünde, yine, Bilge Kral Aliya'nın anlamlı bir sözünü paylaşmak istiyorum: “Ölmeye hazır olan insanlar ölmeye hazır olmayanlara karşı daima galip gelirler. Biz kin gütmeyeceğiz ama asla yapılanları da unutmayacağız ve her şey bittiğinde hatırlayacağımız tek şey düşmanlarımızın sözleri değil, dostlarımızın sessizliği olacaktır.” demiştir.

Srebrenitsa'da yaşanan vahşetin acısı yüreklerimizdeki tazeliğini korurken bugün dünyanın başka bölgelerinde süregelen çatışma ve insanlık dramlarına da dikkat çekmek istiyorum. 7 Ekimden bu yana, terör devleti İsrail'in Gazze'de masum sivilleri, Müslümanları sözüm ona medeni Avrupa ve dünyanın gözleri önünde katletmesi ve bu bölgede yaşanmakta olan insanlık dramı da Srebrenitsa'nın acı hatırasını bizlere yeniden hatırlatmaktadır. Ne diyor Aliya: “Ne yaparsanız yapın ama soykırımı unutmayın çünkü unutulmuş soykırım mutlaka tekrarlanır.”

Dün, etnik kimlikleri ve inançları sebebiyle Srebrenitsa'da yaşanan soykırım, bugün, Müslüman oldukları için Gazze'de, Filistin'de de tekrarlanmakta ve yüreklerimizi dağlamaktadırlar. İsrail 7 Ekimden bu yana Gazze Şeridi'ne düzenlediği saldırılarda çoğunluğu kadınlar ve çocuklar olmak üzere yaklaşık 40 bin masum Filistinliyi öldürdü, 100 bine yakın kişi de yaralandı. Masum sivillerin hayatını kaybettiği, çocukların geleceksiz bırakıldığı bu bölgede de uluslararası toplumun sorumluluğu çok büyüktür. Gazze'de yaşananlar bizlere adaletin ve barışın ne kadar kırılgan olduğunu bir kez daha göstermektedir. Srebrenitsa'da olduğu gibi Gazze'de de masum insanların hayatları uluslararası siyasetin ve çatışmaların kurbanı olmaktadır maalesef.

Bizler inancımızın gereği olarak adaleti, hoşgörüyü yaşayan ve yaşayan bir medeniyetin temsilcileriyiz. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, mazlumların hamisi bir ülke olarak dünya coğrafyasında bu tip acıların yaşanmaması, barış, hoşgörü ve insan haklarına dayalı daha adil bir dünya için mücadelemizi sürdürüyoruz, sürdürmeye de devam edeceğiz. Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak yürüttüğümüz bu diplomasi süreciyle Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 11 Temmuz Srebrenitsa Soykırımı Uluslararası Düşünme ve Anma Günü olarak kabul edilmiş ve üye ülkelere de gelecekte benzer olayların yaşanmaması için uygun görülecek programların eğitim müfredatına dâhil edilmesi tavsiye edilmiştir. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla da Resmî Gazete'de yayımlanan genelgeyle 11 Temmuzun, acıların paylaşılması, soykırımın ve insanlığa karşı işlenen suçların kınanması amacıyla ülkemizde Srebrenitsa Soykırımını Uluslararası

Düşünme ve Anma Günü olarak yâd edilmesi kararlaştırılmıştır. Bu karardan dolayı, yaklaşık yüz elli yıl önce yine Bosna Hersek'te yaşanan zulüm ve katliamlar sebebiyle göç etmek zorunda bırakılmış Boşnak bir ailenin evladı olarak, tüm Boşnaklar adına Sayın Cumhurbaşkanımıza en derin saygılarımı, şükranlarımı arz ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aliya İzzetbegović vefatından çok kısa bir süre önce Sayın Cumhurbaşkanımıza "Bosna'mı koru, Bosna'ma sahip çık. Buralar hep evladifatihandır; o, size emanettir." diyerek vasiyet etmiştir ve hamdolsun, Türkiye olarak, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Bosna Hersek'in bağımsızlığının, toprak bütünlüğünün savunulması, bölgedeki Müslümanların haklarının korunması adına gayretli çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Tarihî ve kültürel bağlarımızın mazinin derinliklerine uzanan evladifatihan Balkanlarda barışın ve istikrarın korunması adına uyguladığımız etkin diplomasiyle bölgedeki huzurun teminatı olmaya devam ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN SALMAN (Devamla) – Az bir şey kaldı Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun. Hemen selamlayın lütfen.

AYHAN SALMAN (Devamla) – Sözlerime son verirken, anma programlarına katılmak üzere Bosna Hersek'e giden heyetimizi, tüm dost ve akrabalarımızı, Boşnakların onurlu evlatlarını yürekten selamlıyorum. Bu vesileyle, başta, bağımsızlık mücadelesinin kahramanı Bilge Lider Aliya İzzetbegović'e, zulüm ve işkencelerle şehit edilen Müslüman soydaşlarıma Yüce Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Salman.

Değerli arkadaşlar, bir İç Tüzük gereği istisnalar getireceğimiz zaman söze "emsal olmamak kaydıyla" diye başlıyoruz ama Allah kalbimi biliyor ki emsal olmasını istiyorum. Yine de İç Tüzük gereğini yerine getirelim. Emsal olmaması kaydıyla, grubu olmayan sayın vekillere talepleri hâlinde söz vereceğimi belirtmiştim. 3 tane talep ulaştı Divana. Bunlara yerinden söz vermek gerekiyor, ona da kalbim razı değil, sizlerin de onayıyla kürsüden bu söz hakkını tanımak istiyorum. Böyle bir hiyerarşiye gerek yok.

İlk söz, Yeniden Refah Partisinden Sayın Ali Yüksel'e ait.

Buyurun Sayın Yüksel.

Beş dakikayla toparlayabilirsek bahtiyar oluruz.

ALİ YÜKSEL (Konya) – Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Yeniden Refah Partisi adına, Srebrenitsa katliamını, soykırım yapan taraflar için insanlık tarihinde silinmeyecek kara bir leke olarak niteliyor ve lanetliyorum.

Biz, haksızlık ve kötülük kimden gelirse gelsin ve kime yönelik olursa olsun karşı çıkar, engellemeye çalışırız. Doğruluk ve iyiliği kim yaparsa yapsın, dini, ırkı ve dünya görüşü ne olursa olsun destekler ve tebrik eder, ona omuz veriz.

Bugün, Gazze'de devam eden katliam da yapanlar için unutulmayacak bir cinayettir ve insanlık bunu hiçbir zaman unutmayacaktır. Beni sevindiren, Meclisimizin değerli üyeleri ve parti gruplarının bu cinayetlere hep beraber karşı çıkması ve lanetlemesidir. Bu hâl, geleceğimiz için ümit verici bir gelişmedir. Tebrik ediyor, hepinize saygılarımı sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yüksel.

Saygılar bizden.

İkinci söz, HÜDA PAR Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Sayın Zekeriya Yapıcıoğlu'na ait.

Buyurun Sayın Yapıcıoğlu.

ZEKERİYA YAPICIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Srebrenitsa katliamının 29'uncu yıl dönümü. Bosna'da 11 Temmuz 1995 tarihinde yaşanan ve 8 binden fazla silahsız, savunmasız insanın sadece Müslüman oldukları için çocuk, yaşlı demeden Sırp ordusu tarafından katledilişinin yıl dönümünde mazlum şehitlere Allah'tan rahmet diliyorum; soykırımcı, vahşi katilleri bir kez daha lanetliyorum.

11 Temmuz 1995'te Birleşmiş Milletler Koruma Gücü'nün Hollandalı askerleri önce Müslümanların kendilerini savunabilecekleri silahlarını ellerinden almış, ardından Sırpların önünden çekilerek şehri onlara teslim etmişlerdir. Sırp kuvvetleri, sözde "güvenli bölge" olan Srebrenitsa'yı işgal etmiş, Avrupa'nın göbeğinde, Birleşmiş Milletlerin sözde "güvenli bölge" ilan ettiği kamplarda bulunan bütün erkekler çocuk, genç, yaşlı demeden otobüslerle toplu infaz noktalarına taşınmış ve tüm dünyanın gözleri önünde büyük bir katliam gerçekleştirilmiştir. Srebrenitsa ve çevresinde, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'da en büyük soykırım gerçekleşmiştir. Srebrenitsa'da gerçekleşen bu soykırımın kurbanlarına ait bugüne kadar 300'den fazla toplu mezar ortaya çıkarılmış ve 13 binden fazla kişinin cesedi teşhis edilmiştir.

Merhum Aliya İzzetbegović "Soykırımı unutmayın çünkü unutilan soykırım tekrarlanır." demişti. Bugün Srebrenitsa katliamının üzerinden 29 yıl geçmişken tüm dünyanın gözleri önünde dokuz ay aşkın bir süredir Gazze'de siyonistlerin eliyle vahşi bir soykırım daha gerçekleştiriliyor. Srebrenitsa'da olduğu gibi, bugün Gazze'deki soykırım da seyrediliyor. Siyonistlerin Gazze'de Filistin halkına uyguladığı zulüm ve katliamlar modern çağın en büyük trajedilerinden biridir. Sivil yerleşim alanlarına yapılan saldırılar masum çocukların, kadınların ve yaşlıların şehadetine, on binlerce insanın yaralanmasına ve evsiz kalmasına neden olmaktadır. Uluslararası toplumun bu konuda gösterdiği kayıtsızlık ve çifte standart adalet ve insan hakları açısından büyük bir utançtır. Her iki katliam da Batı'nın ve uluslararası toplumun ikiyüzlü ve çifte standartlı tutumunu gözler önüne sermektedir. Srebrenitsa'da ve Gazze'de yaşananlar, Müslümanların sistematik olarak maruz kaldığı zulmün ve uluslararası toplumun bu zulme karşı sessiz kalmasının acı örnekleridir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 11 Temmuz 2024'te Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü olarak ilan etti. Ancak bugün Gazze'de yeni ve çok daha vahşi bir soykırım yaşandığı hâlde Birleşmiş Milletler ve uluslararası toplum bir kez daha soykırımı seyretmekle yetiniyor. Hatta Güvenlik Konseyinin daimî üyeleri olan ABD, İngiltere ve Fransa gibi ülkeler siyonist İsrail'e silah, asker ve para göndererek soykırıma fiilen destek veriyorlar. Srebrenitsa ve Gazze'de yaşanan vahşet bize bir kez daha şunu hatırlatmaktadır: Biz dinlerine tabi olmadığımız ve onlara boyun eğmediğimiz müddetçe ne Avrupa ne de Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Müslümanların lehine bir adım atmayacak, sözde medeni dünyalarında bizlere hayat hakkı tanımayacaklardır. Ukrayna konusunda Rusya'ya karşı gösterdikleri tepki ile Filistin konusunda siyonist İsrail'e karşı ortaya koydukları tavra bir bakın, aradaki fark hemen göze çarpar; bu iki farklı tutumun nedeni kurbanların inancından kaynaklanmaktadır.

Srebrenitsa'da yirmi dokuz yıl önce yaşanan soykırımın kurbanlarını rahmetle anarken şu anda Gazze'de devam etmekte olan soykırımın önüne geçilmesi için de elinde güç, imkân ve yetki bulunanlara bir kez daha somut ve caydırıcı adımlar atmaları çağrısında bulunuyorum. Siyonistlerin Gazze'de gerçekleştirdikleri soykırımın hesabını verecekleri günün çok uzakta olmadığı inanç ve temennisiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yapıcıoğlu.

Son söz, Kahramanmaraş Milletvekili Sayın İrfan Karatutlu'ya ait.

Buyurun Sayın Karatutlu. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekillerim; hepinizi DEVA Partisi ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Şüphesiz, acılar üzerine konuşma yapmak, acılar üzerine bir şey söylemek her zaman geçmişimiz bizlere hatırlatırken geleceğimizde neler yapacağımız, nelerle bunlara tedbir alacağımız, nelerle bunları engelleyebileceğimiz konusunda da muhakkak bize yol gösterirler. Bugün, yirmi dokuz yıl önce Bosna'da, Srebrenitsa'da yaşanan bu soykırım ve katliam da aynı şekilde insanlık tarihinin en utanç verici sayfalarından biridir. Aradan otuz yıl geçmesine rağmen aynı katliamın katbekatı bugün Gazze'de aynı şekilde tekrarlanmaktadır. Katbekatı diyorum -en son aldığımız bilgi- 38 bin insanımızın orada İsrail tarafından katledildiğini hepimiz biliyoruz. O gün Bosna'da 8.372 -bilinen rakam tabii ki- insanımız katledilirken bugün de aynı anlayış aynı şekilde -38 bin insanı- hemen Türkiye'nin, hemen ülkemizin dibinde bu katliamları yapabilmektedir. Allah'tan rahmet diliyoruz; Allah'tan rahmet dilemek, kınamak aslında güçsüzlüğümüzün ve acziyetimizin işareti. Niye? Çünkü eyleme dökemediğimiz bazı şeylerin olduğunu gösteriyor, onun için de sadece dilde kınıyoruz, sadece "Allah rahmet etsin." şeklinde temennilerde bulunuyoruz. Cenab-ı Allah'ın insanı göndermesindeki gayelerinden biri de adaleti sağlaması içindir. Muhakkak şu duayı da yapalım: İnşallah, Allah bize güç, kudret versin de çevremizde, ülkemizde adaleti sağlama görevini yerine getirelim.

Bütün bu katliamlar şunu gösteriyor: Aslında geleneksel bilgilerimizin bile tartışıldığını, tartışmaya açabileceğimizi gösteriyor. Geleneksel bilgilerimiz neydi? Canlılar üçe ayrılır; insanlar, hayvanlar, bitkiler. Bu tür katliamları gördüğünüz zaman, geçmişte Bosna'da yapılan, bugün Gazze'de yaşanan katliamları gördüğünüz zaman şunu düşünüyorsunuz: Acaba bunu yapan insanlar hangi gruptan? "İnsanlık adına" diyoruz, "insanlık soykırımı" diyoruz, "insanlık suçu" diyoruz ama bunu yapanları bu insan kategorisine sokalım mı yoksa dördüncü bir grup mu yapalım bunlar için? Çünkü yaptıkları temel insan değerlerine, temel insan davranışlarına gerçekten aykırı davranışlar. Dolayısıyla temel bilgilerimizi bile bu soykırımlar karşısında tekrardan gözden geçirmemiz lazım. Yani bunları kategorize ederken de bunlara tedbirler alırken de bu yapılanlara karşı acaba bunlar hangi gruptan diye düşünmemiz lazım. Zira, bu işi yapanlar, arka planda, onların insanı yaratıklar olduğunu belirtiyorlar. Öldürürken, katliam yaparken, soykırım yaparken bugün Gazze'de, oradaki Filistinlilere "insansı yaratıklar" deniyor. Dolayısıyla biz bunlarla mücadele ederken bunlara karşı tedbirlerimizi alacakken bizim de aynı şekilde, bunların farklı gruplar olduğunu düşünmemiz lazım.

Biz, çocuklarımızın ve insanlığın geleceği için bu soykırıma, bu katliama nerede olursa olsun rıza gösterenlere, sessiz kalanlara ve bunları onaylayanlara bunlarla ilişkilerimizde her zaman dikkatli olmamız lazım. Çünkü "en büyük katliamların yaşandığı İkinci Dünya Savaşı" diyoruz, aradan otuz-kırk yıl geçiyor, bir daha oluyor. Aradan yine yirmi dokuz-otuz yıl geçiyor, Gazze'de, dibimizde, yine aynı anlayış, aynı fikir, aynı düşünce bu katliamları yapabiliyor.

Bütün bunlara rağmen çaresizliğimiz, güçsüzlüğümüz, acziyetimiz ölenlere gerçekten rahmet dilemekten başka bir şey vermiyor. Dolayısıyla Srebrenitsa'da otuz yıl önce ve Gazze'de bütün şehit olanları, ölenleri saygıyla anıyor, Allah'tan rahmet diliyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

(8/35,36,37,38,39 ve 40) esas numaralı önergeler üzerinde birlikte yapılan genel görüşme tamamlanmıştır.

Genel Kurula ve Sayın Grup Başkan Vekillerine sağladıkları bu uzlaşi için biz de Divan olarak teşekkür ediyoruz.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Srebrenitsa katliamının acısını Divan olarak kalplerinde hissettiklerine ve duygularının bütün yakınlarıyla, acı çekenlerle birlikte olduğuna; Gazze'yi, Şengal'i ve tüm zulüm gören mazlumları da hep bu kantarda tartmak gerektiğini unutmayacakları bir feraset ve olgunluğu dilediklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Bu katliamın acısını yine, Divan olarak kalbimizde hissettiğimizi ve duygularımızın bütün yakınlarıyla, acı çekenlerle birlikte olduğunu, unutturmamaya cehdetmiş insanlardan olduğumuzu da kayda geçirmek istiyoruz.

Şimdi, Abdullah Sidran vardır, Boşnak sinemacı, senarist, şair. Öyle ki Bosna'da şiir kitabı çıktığı zaman bir kampanyaya dönüşür, ulusal bir şairleridir. Abdullah Sidran'la Sayın Aliya'yı, rahmetli Aliya'yı çok konuşmuştuk. Bursa'ya bir sinema festivaline gelmişti. Orada bizzat kendisinden dinleme şansına erişmişim. Sayın Hakan Albayrak'ın eşi hanımefendi tercümanlığımızı yapıyordu. Dedi ki: "Üstünlük ele geçtiğinde ve bu taciz, tecavüzlerin faileri yakalandığında misliyle mukabele etme talebi dillendirilince Aliya itiraz ediyor. 'Ama onlar bize yaptılar.' diyorlar." Belki de hayatta en etkilendiğim sözlerden biridir. "Sırlar bizim öğretmenimiz değildir." diyor. (AK PARTİ, CHP, DEM Parti, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Bu bir imbiktir, bir tarihselliğin hikmetli tarafını süzebilme kapasitesidir.

Hazreti Ali'nin Malik Bin Eşter'i Mısır'a vali olarak göndereceği zaman, çok kaotik, çok karmaşık bir yer ki kendi siyasi yolculuğunda onu cesaretlendiren, önünü açan, kuvvet veren bir insandır yani yâranlarındandır diyeyim, buna rağmen şu nasihatini ediyor: "Unutma." diyor Malik Bin Eşter'e. "Karşıdakiler ya hilkatte eşin ya dinen kardeşindir." diyor. Ya yaradılıştaki eşin -insan yani- ya da dinde kardeşin, bunun dışında bir kategori yok. "Dolayısıyla kimseye zulmetme." O mektup çok kıymetli bir mektuptur. Onda da iznimize sığınarak beni en çok etkileyen yeri söyleyip geçeyim. "Allah'a karşı da insafı ol." diyor çünkü bu ne demek? Çünkü sen Allah'ın yarattıklarına zulmedersen Allah'a da insafsızlık etmiş oluyorsun demek.

Dinleme nezaketiniz ve sabrınıza teşekkür ediyorum.(AK PARTİ, CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Başkanım, Hira Dağı kadar Müslüman'sınız Başkanım.

BAŞKAN – Gazze'yi ve Şengal'i de ve tüm zulüm gören mazlumları da hep bu kantarda tartmak gerektiğini unutmayacağımız bir feraset ve olgunluğu dileyerek bu faslı kapatıyorum.

Yediye kadar çalışalım arkadaşlar.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyör ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 100 Milletvekilinin Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 100 Milletvekilinin Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi (2/2239) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 143) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin

(*) 143 S. Sayılı Basmayazı 9/7/2024 tarihli 100'üncü Birleşim Tutanağı'na eklidir.

birinci bölümünde yer alan 6'ncı maddesi kabul edilmişti.

7'nci madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere dört önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Meral Danış Beştaş

Salihe Aydeniz

Perihan Koca

Erzurum

Mardin

Mersin

Özgül Saki

Zülfü Uçar

Sümeyye Boz Çakı

İstanbul

Van

Muş

Ceylan Akça Cupolo

Beritan Güneş Altın

Diyarbakır

Mardin

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahiplerini okutuyorum:

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Şerafettin Kılıç

İstanbul

Muğla

Antalya

Necmettin Çalışkan

Hasan Ekici

Mahmut Arıkan

Hatay

Konya

Kayseri

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelere Komisyon katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ LATİF SELVİ (Konya) – Katılamıyoruz Sayın

Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Erzurum Milletvekili Sayın Meral Danış Beştaş.

Süreniz beş dakikadır, uzatamıyoruz maalesef.

Buyurun Sayın Beştaş. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Öğretmenlik Kanunu'yla ilgili yapılan değişikliği konuşuyoruz.

Doğrusu, burada birçok mesele anlatıldı; ama şöyle bir tarihsel arka plana gidersek, bir ara aday öğretmen sistemi krizi vardı, bir ara Erkan Mumcu döneminde, Hüseyin Çelik döneminde 717 dersin program değişikliği vardı, Ömer Dinçer döneminde 4+4+4 krizi vardı, Nabi Avcı'yla gelen dersane krizi ve bu krizler, millî eğitim üzerindeki ameliyatlar, operasyonlar devam ediyor. Tabii ki bu değişiklikler yapılırken bu değişikliklerin milyonlarca yurttaşı etkilediği göz ardı ediliyor iktidar tarafından; milyonlarca öğrenci, yüz binlerce öğretmen, veliler, kardeşler bundan etkileniyor. Bir çocuğun bir sonraki yıl hangi sınava, hangi sistemle gireceğini bile bilmiyorlar. Öğretmenler bir sabah kalkıyorlar, "Başöğretmen olabilirsin, uzman öğretmen olabilirsin." diye bir ayrıştırma var. İşte, mülakat aldatmacasıyla yıllardır bekleyen hayal kırıklıkları var ve sözleşmeli öğretmenlere dayatılan hukuksuzluklar var.

Bu alandaki sorunlar çok fazla ama ben bir konuda konuşmak istiyorum, o da MESEM; çocukların işçileştirilmesi meselesi. Hakikaten benim uzmanlık alanım değil ama biraz çalıştım, hani ne oluyor burada, ne bitiyor diye. Şunu gördüm -ilk gördüğüm haberlerden biriydi, çok etkilenmişim- Arda Tonbul 14 yaşında bir iş kazasında yaşamını yitirmişti ve bu aynı zamanda öğrenciydi. Peki, MESEM nedir? Aslında 2016 ve 2021'de iki ayrı yasal düzenlemeyle geldi. Çıraklık eğitimi örgün ve zorunlu eğitim kapsamına alındı ve bu da yetmedi, 11'inci sınıf öğrencilerine ücretin yüzde 30'u; 12'nci sınıftaki kalfalara ise verilecek ücretin yüzde 50'sinin ödenmesine karar verildi yani bir teşvik hâli var; çocukların hem okuyup hem çalışma hâli, bir gün okula gidiyorlar, dört gün bu "eğitim" adı altındaki çıraklık ya da kalfalık işini yapıyorlar.

Şimdi, bir gün yaptığım araştırmada en azından bu teoriye çok devam edilmediğini gördüm çünkü çocuklar o kadar yorgun argın bir durumda, açıkçası teorik eğitime giremiyorlar, girmiyorlar değil. İşverene bir külfeti de yok çünkü zaten parayı İşsizlik Fonu'ndan ödüyorlar ve açıkçası bir patlama meydana geliyor. Bunu Millî Eğitim Bakanı bir ara açıkladı; 1,5 milyona yaklaştı, sonra 2 milyona kadar çıktı. Neden? Çünkü ülke yoksullaştırılıyor, çünkü ekonomik buhran velileri de öğrencileri de yoksullaştırıyor ve ne oluyor? Çocukları gerçek anlamda istedikleri bir eğitime yönlendiremedikleri için, okutamadıkları için "Hem çalışsın hem de para kazansın." gibi bir anlayışa mecbur bırakılıyorlar ve bu patlamanın anlamı da bu tabii ki.

Diğer yandan, 81 ilde her konuda bu kadar becerikli değil iktidar ama organize sanayi bölgesinin tamamında mesleki eğitim merkezleri açılmış ve öğrenci istihdamı konusunda bir denetim var mı? Hakikaten bu çocuklar ne iş yapıyor, ne kadar yemek yiyorlar, ücretlerini alıyorlar mı, iş kazalarının önlenmesi için hangi tedbirler alınıyor? Bunlara bakıyoruz, aktif bir denetim olmadığı gibi fiilî bir ucuz iş gücü olarak değerlendirildikleri konusunda bu alanda çalışan bütün uzmanlar hemen hemen birleşiyor. Çocuk yaşta işçileştiriliyor ve sömürülüyor aynı zamanda, emeği üzerinde ciddi bir sömürü oluyor, fiilen ucuz bir iş gücü yaşanmış oluyor. Tabii ki tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde de çalışabiliyorlar. Bu tehlikeli işlerde çalıştıkları için iş cinayetlerine aynı zamanda bir davetiye çıkarma hâli de var.

Yani bu Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'ni konuşurken MESEM'leri göz ardı etmemeliyiz. Yani çocukların o okulları tercih etmesinin özgür iradeye dayanmadığını, şartların dayatması olduğunu, ailelerin bu konuda başka bir seçeneklerinin olmadığını ve bırakılmadığını, mevcut düzen içinde çocuklarını işçileştirmek, iş cinayetlerine kurban gitme konusunda âdeta bir kabul oluştuğunu görüyoruz. Bu nedenle, bu sistemin bu yönüyle işlenmesini kesinlikle doğru bulmuyoruz. MESEM'ler konusunda partimizin aktif bir çalışması da var, çocuk komisyonumuz da var. Bu konudaki çalışmalarımıza, önerilerimize devam edeceğiz diyorum ve teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Beştaş.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Kayseri Milletvekili Sayın Mahmut Arıkan.

Süreniz beş dakikadır, uzatamıyoruz efendim.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, burada, milletvekillerimizle beraber Genel Kurulda kanun teklifi üzerinde çalışmaktayız. Birçoğumuzun çocuğu var. Kimimizin çocuğu henüz okul çağında, kimisi hayata hazırlanıyor, kimisi de yeni bir düzen kurma gayreti içerisinde. Ben size bir hikâye anlatmak istiyorum. Bu hikâyeyi kendi evlatlarımızı düşünerek, empati yaparak dinlemenizi istirham ediyorum. Bugün eğitim fakültesinden yeni mezun olan genç bir kardeşimiz 2016'da liseye girdi. 15 Temmuzlar, KHK'ler, ekonomik kriz gölgesinde genç liseyi bitirdi. Aynı genç 2020'de üniversiteye girdi, pandeminin ardından da Türkiye ekonomisinin patladığı bir dönemde üniversiteyi okudu. Bu süreçte üniversite öğrencilerinin nasıl bir dram yaşadığı konusuna girmek istemiyorum. 2024 yılında genç,

üniversiteden mezun oldu, şimdi bir sene KPSS'ye hazırlanacak, ardından Millî Eğitim Bakanlığı kadro ilan edecek, atanacak ama aslında atanmış olmayacak, sadece akademiye girmeye hak kazanacak, sonra iki sene de Millî Eğitim Akademisine gidecek. Bu arada sadece öğretmen olmak isteyen bu genç karnını doyurabilmek, okuluna devam edebilmek için çalışmak zorunda kalacak eğer bir de evlenmek isterse, yuva kurmak isterse -ki maliyetler hepimizin malumu- çok çok daha fazla çalışmak zorunda kalacak. Şimdi, şöyle bir alt alta toplama yapalım. Dört yıl lise, dört yıl üniversite, bir yıl KPSS, iki yıl da akademi olmak üzere toplam on bir yıl, gencimizin hayatından alınan on bir değerli yıl.

Eğitim fakültelerinde dört yılda yetiştiremediğimiz öğretmenleri iki yılda hem de Akademiyle yetiştireceğimizi iddia eden bir kanun teklifiyle Türkiye Büyük Millet Meclisimiz bugün karşı karşıya. Fecaat bunlarla sınırlı değil. Arkadaşlar, bu Akademi gençlerimizin her şeyini çalmakta, gelecekte çalışıyor çünkü sigortası yok, bugünden çalışıyor çünkü maaşı yok, aslında geçmişinden de çalışıyor. Niye? Çünkü yıllarca emek harcayarak kazandığı diplomasının kıymeti yok ve siz kalkıp bu gençten dünyanın en şerefli mesleğini layıkıyla yapmasını bekliyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, bu hikâye bizim çocuklarımızın, bu vatanın kıymetli evlatlarının hikâyesi. İktidar milletvekilleri, şimdi dinlemediğiniz bu olay, bu hikâye emin olun, yarın çok acı bir tablo şeklinde karşınıza gelecek. Peki, biz bu noktaya nasıl geldik? Millî eğitim şûralarını hepimiz biliyoruz. Bu kanun teklifinin de gerekçeleri bu şûralarda oluşturuluyor. O şûra kararlarında şu deniyor: "Öğretmenlerin yetişmesi ve niteliğin artırılması için Millî Eğitim Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu arasında koordinasyon artırılmalı ve iş birliği yapılmalıdır." Ama bu kanun teklifi bunların hiç yapılmadığını, hatta hiç denenmediğini, YÖK'ün aradan çıkarıldığını bizlere göstermekte. Meselenin özü şu arkadaşlar: Eğitim fakültelerindeki eksiklikleri gidermek için palyatif çözümler üretilmekte, en kolay da bir akademi kuruvermekte. En başta sırf işsizlik oranlarını düşürmek için, hatta kırsal kalkınma için ihtiyaçtan fazla eğitim fakülteleri açıldı. Şimdi de bu yığılmayı durdurmak için yeni bir şey ortaya atıldı. Kanun teklifi geçtikten sonraki ilk yıl KPSS'ye başvuru sayısı açıklandığında bu yığılmayı çözmüş olacağız. Millî Eğitim Bakanlığı da rahat bir şekilde "Bakın, KPSS'ye giren sayısı şu kadar, demek ki atama bekleyen öğretmen sayımız az." diyebilecek. Tebrik etmek lazım, kendileri açısından doğru bir yol takip ediliyor. Bu metotla atama bekleyen öğretmen sayısı azalacak fakat eğitim fakültesinden mezun olmuş ama artık evlenmiş, aile kurmuş gençlerimiz öğretmen olmaktan vazgeçecekler. Değerli milletvekilleri, bu hayalleri yıkanların bu hayalleri nasıl yıktığı elbette hatırlanacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT ARIKAN (Devamla) - Bu vesileyle, tüm öğretmen adayı kardeşlerimi canı gönülünden selamlıyor, Saadet Partisi olarak onların yanında olacağımızı tekrar ifade ediyor, saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Arıkan.

Aynı mahiyetteki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "öğretmenlik mesleğine kaynak teşkil eden en az lisans düzeyinde yükseköğretim programlarından" ibaresinin "ilgili fakültelerin öğretmenlik lisans programlarından" şeklinde ve (3)'üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"(3) Öğretmenlik mesleğine kaynak teşkil eden en az lisans düzeyinde yükseköğretim programlarına veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışı yükseköğretim programlarına; 2025 takvim yılından önce kayıt yaptıranlar ikinci fıkradaki haktan yararlanabilir."

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Hüsmen Kırkpınar

İzmir

Dursun Ataş

Kayseri

Şenol Sunat

Manisa

Yasin Öztürk

Denizli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU BAŞKANI MAHMUT ÖZER (Ordu) - Sayın Başkanım, katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Kayseri Milletvekili Sayın Dursun Ataş konuşacaklar.

Süreniz beş dakika, artırırsanız teşekkür ederiz.

Buyurun.

DURSUN ATAŞ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan, şehit öğretmenlerimiz Aybuke Yalçın, Necmettin Yılmaz, Neşe Altın, Fırat Yılmaz Çakıroğlu'nu ve ebediyete intikal etmiş tüm öğretmenlerimizi saygı, rahmet ve minnetle anıyorum.

Sayın milletvekilleri, eğitimin niteliği, kalitesi ve gücünü doğrudan etkileyen en önemli faktörlerden biri şüphesiz ki öğretmenlerimizdir. Nitekim öğretmenler, bir ülkenin eğitim politikalarını yaşama geçiren, toplumun geleceğini inşa eden kişilerdir. Başöğretmenimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi "Öğretmenlerimiz yeni neslin mimarlarıdır." Bu nedenle Öğretmenlik Mesleği Kanunu, sadece bir mesleğin giriş şartlarını, çalışma koşullarını, ücret ve sosyal haklarını değil, aynı zamanda bir milletin geleceğini de düzenlemektedir. Bu nedenle, öğretmenlerimize reva görülen bu meslek kanunu kabul edilemez. Nitekim, Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nun amacı, öğretmenliğe saygınlık kazandırmak, öğretmenlerimizin özlük haklarını iyileştirmek, öğretmenlerin mesleki gelişimini düzenlemek ve böylece nitelikli nesiller yetiştirmek olmalıyken tam tersine, öğretmenlik mesleğini tehdit edici, bilerek ve isteyerek sınırları belirlenmemiş, öğretmen atamalarını baskı altına alma hedefiyle hazırlanmış bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Bu kanun teklifi, meslek kanunu değil, mobbing kanunudur. Nitekim, 17 sayfalık teklifte mesleki gelişime ayrılan kısım 1 sayfanın üçte 1'i iken disiplin hükümlerine tam 4,5 sayfa ayrılmıştır. Siz, ülkenin en büyük meslek gurubuna meslek kanunu mu hazırladınız, yoksa ceza kanunu mu hazırladınız?

Değerli milletvekilleri, yine, Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi münasebetiyle, bu kürsüde 3/2/2022 tarihinde bir konuşma yapmıştım: "Teklif hiçbir meslek kanununa yakışmayacak şekilde eksiktir, tek adam sisteminin yansıması olarak her kanunda gördüğümüz 'Meclis üç beş madde çıkarsın, gerisini Cumhurbaşkanına, bakanlığa bırakalım.' anlayışı ne yazık ki bu meslek kanununda da görülmektedir." demiştim O teklifin yasalaşmasının üzerinden iki yıl dört ay geçti ama AKP iktidarının zihniyeti hiç değişmedi. Nitekim adaylık sürecinden emekliliğe, özlük haklarından disiplin hükümlerine kadar tüm süreçleri kapsamaması gereken teklif yine, yeniden ve birçok açıdan eksik kalmıştır. Yine, yeniden "Meclis üç beş madde çıkarsın, gerisini Cumhurbaşkanına, bakanlığa bırakalım." anlayışı bu teklifte de kendini göstermektedir. Bakınız, görüşülen kanun maddesi öğretmenlerin niteliklerini, seçim koşullarını ve öğretmenlik mesleğine kaynak teşkil eden fakülteleri düzenlemektedir. Daha doğrusu, düzenliyor gibi yapıp inisiyatifli Bakanlığa bırakmaktadır. Çünkü maddenin (2)'nci fıkrasında öğretmenlik mesleğine

kaynak teşkil eden yükseköğretim programları açıkça belirtilmemiştir. Hangi fakülte ve programlardan mezun olan kişilerin belirleneceği Bakanlığın, daha doğrusu cemaatlerin ve tarikatların kararına bırakılmıştır. Yani AKP iktidarı az gitti, uz gitti, dere tepe düz gitti ama bir arpa boyu yol gidemedi. Bu bozuk zihniyetiyle de dünyanın en saygın mesleği olan öğretmenliği ülkemizde sürekli olarak geriye götürmüştür. Geline nokta, öğretmen maaşı 2002'de asgari ücretin 3,5 katı iken bugün 2,5 katına düşmüştür. Bugün öğretmenlerin yüzde 95'i kredi kartı borçlusu, yüzde 90'ı bankaya borçlu, üçte 1'i de ek iş yapmaktadır. Yirmi iki yıllık AKP iktidarında öğretmenlerin alım gücündeki düşüş yüzde 46 oranındadır. Sözleşmeli, vekil öğretmenlik gibi uygulamalarla sosyal ve özlük hakları ellerinden alınmıştır. Atanamayan öğretmenlerin sayısı 1 milyonu aşmış durumdadır. Bu teklifin, bu sorunların bir tanesine bile çözüm getirmedeği görülmektedir.

Sonuç olarak, bu kanun teklifiyle öğretmenlik mesleğinin itibarını yeniden yükseltmek, hak ettiği değeri kazandırmak, yeni nesillerin inşasına yol katetmek gibi önemli fırsatlar değerlendirilememiştir. Bu nedenle, bu özensizce hazırlanmış kanun teklifi geri çekilerek, tüm paydaşlarından görüş alınarak öğretmenlerimize yakışır şekilde sorunları çözecek kapsamlı bir meslek kanunu hazırlanmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Ataş.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“(1) Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine, Atatürk ilke ve inkılaplarına, Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı ve uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.”

Suat Özçağdaş	Sibel Suiçmez	Hikmet Yalım Halıcı
İstanbul	Trabzon	Isparta
Nurten Yontar	Kadim Durmaz	İsmet Güneşhan
Tekirdağ	Tokat	Çanakkale
Mustafa Adıgüzel	Fethi Açıkel	Murat Çan
Ordu	İstanbul	Samsun
Mahmut Tanal		Umut Akdoğan
Şanlıurfa		Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU BAŞKANI MAHMUT ÖZER (Ordu) – Sayın Başkanım, katılamıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan.

Süreniz beş dakikadır, uzatamıyoruz Sayın Çan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

“Dünyada her şey için, maddiyat için, hayat için, muvaffakiyet için en hakiki mürşit ilimdir, fendir. Fennin dışında yol gösterici aramak gaffettir, cehalettir, dalalettir.” Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk 22 Eylül 1924'te cumhuriyetin birinci yılında, Samsun İstiklal Ticaret Mektebinde bu sözleri söylemiş, fotoğrafı da buradadır ve birinci yılda, eğitim politikasıyla cumhuriyetin cehaletle savaşını başlatmıştır; rahmetle anıyorum. Sizler ise cumhuriyetin 100'üncü yılında, bu kanun teklifiyle, 100'üncü yıl Maarif Modeliyle, cumhuriyetin eğitim politikalarına karşı hamlenizi yapıyorsunuz ama başaramayacaksınız. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren kırsaldan başlayarak hızla okullaşma, harf inkılabı ve sonrasında köy enstitüleriyle çok kısa zamanda büyük bir başarı elde edilmiştir. Bu köy enstitüleri nedir? Sadece bir eğitim politikası değil, aynı zamanda ekonomik, sosyal ve kültürel bir kalkınmanın temeliydi. Dünyanın bir kısmı örnek alırken diğer bir kısmı ve içerideki iş birlikçileri ise bir korkuya kapılmıştı. Köy enstitülerinin örneği, altmış yedi yıllık bu köy okulundan çıkan defterdir. Ben saklıyorum, babamın öğrencisi Mustafa Demirci bu defteri bana emanet etti; hem babama hem de öğrencisi Demirci'ye rahmet diliyorum. Altmış yedi yıl önceki eğitim modelinden bugün gelinen nokta ise bu fotoğraftır değerli milletvekilleri, yirmi iki yılda 9 Millî Eğitim Bakanı, onlarca kez değiştirilen eğitim politikası, sınav sistemleri ve okul modelleri. Geline nokta ÇEDES, 100'üncü yıl Maarif Modeli; getirdiğiniz model, kafasına vurarak çocuğun hizaya getirildiği eğitim modelidir. Şimdi son viraj, Öğretmenlik Mesleği Kanunu'yla Millî Eğitim Akademisinin kurulmasıdır.

Getirmeye çalıştığınız kanunda neler yok, önce onu anlatalım. Atatürk ilke ve devrimleri yok; Anayasa'nın başlangıcında yer alan demokratik, laik, sosyal hukuk devletine atfen Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlı bireyler olan yurttaş yetiştirme görevi yok; özel sektör öğretmenlerinin özlük hakları yok; emekli öğretmenler hiç yok; eğitimde nitelik artırmaya dönük hiçbir hüküm yok; Getirmeye çalıştığınız kanunda ne var? Yeni bir paralel yapılanma sayılabilecek Millî Eğitim Akademisi var; çok sayıda maddede disiplin cezası var; öğretmene gerek görüldüğünde ek görev var; korku var, yandaşa kadro var, ayırma var, kayırma var, aile birliğinin bozulması var, mağduriyetler var; eğitim ve öğretime tarikatla müdahale, öğretmene ise barikatla müdahale var.

Akademi hakkında söylemek istediklerim ise kurulmak istenen akademiyle üniversitelerin eğitim fakültelerine aslında fiilen meslek lisesi muamelesi yapılıyor. Fakültelere “Siz öğretmen yetiştiremiyorsunuz, öğretmeni bu akademiler yetiştirecek.” deniliyor. Akademi kurmak demek, öğretmen yetiştiren üniversite programlarında verilen öğretmenlik eğitimi ve uygulamalarının yok sayılması demek; eğitim emekçilerinin mesleğiyle ilgili birikimlerinin, deneyimlerinin, bu programlarda okuyan öğrencilerin ve mezun olanların haklarının, emeklerinin yok sayılması demek; katakulliyile işsizliği düşürmek demek. Akademi kuruyorsunuz, bir kurnazlık yapıyorsunuz, eğitim fakültelerinden mezun olan gençlerin iş gücü piyasasına girmeleri iki yıl daha geciktirilerek işsizlik oranını kâğıt üzerinde düşürmek istiyorsunuz. İktidarın derdi öğretmenlik mesleği değil, itaatçi, biatçı memur yetiştirmek. Belli ki bu iktidar kurmak istediği Millî Eğitim Akademisi eylem siyasal yünden kendisine biat ve itaat edecek memurlar yetiştirme peşinde. Böyle bir yaklaşım eğitimin millî niteliğine hizmet etmez, eğitimi siyasileştirir. Bu metin bir meslek kanunu değildir değerli arkadaşlar çünkü bir mevzuatın meslek kanunu hüviyeti taşıyabilmesi için metinde mesleği icra edecek olan kişilerin görev, sorumluluk ve hakları yazılmalı; bunların hiçbirisi yok, disiplin hükümleri var, cezalar yazılıyor, hiçbir hak kanunda yer almıyor.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, afet yaşayan iki kentimiz var. Bu kentlerle ilgili il vekillerine birer dakika söz vereceğim dile getirmek ve bizim adımıza da geçmiş olsun demek için.

İlk söz, Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç Bey'e ait.

Buyurun Sayın Kılıç.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Temmuz 2021'deki yangın felaketinde evleri tamamen yanan Alanya'nın Bayır köyündeki vatandaşlar için yapımına başlanan afet konutlarının hâlâ tamamlanmadığına ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Temmuz 2021'de, Antalya'mızın Alanya ve Gündoğmuş ilçelerinde ülkemizin ciğerlerini yakan büyük bir yangın felaketi yaşadık. Bu yangında Alanya'nın Bayır köyü de tamamen yandı. 2022 yılının Ocak ayında yangında evleri kül olan vatandaşlarımız için afet konutlarının yapımına başlandı ama aradan geçen yirmi yedi aya rağmen konutlar tamamlanmadı. Bitme oranı yüzde 70 civarında ama çalışmalar ilerlemiyor. Vatandaşlarımız hâlâ konteynerlerde ve kendi imkânlarıyla yaptıkları barakalarda yaşıyorlar. Bu şartlarda tam üç kış iki yaz geçirdiler; kışın soğuktan, yazın sıcaktan perişan oldular. Kimse sadaka istemiyor, hakkı olan ve bitince ödemesini de yapacakları konutların bir an önce tamamlanmasını bekliyor. Torosların tepesinde tüten ocaklarımızı yalnızlığa terk etmeyin, bir an önce gereğini yapın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kılıç.

Sivas Milletvekilimiz Sayın Ahmet Özyürek...

Buyurun Sayın Özyürek.

28.- Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'in, Sivas'ın bazı ilçelerinde dolu ve yağmur felaketinden etkilenen çiftçilerin yaşadığı sıkıntıların giderilmesi için acil çözümler talep ettiklerine ilişkin açıklaması

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sivas'ımızın bazı ilçelerinde dolu ve yağmur felaketi yaşanırken bu afetten etkilenen çiftçi kardeşlerimizin yaşadığı sıkıntıların giderilmesi için acil çözümler talep ediyoruz. Yaşanan bu afet, tarım arazilerinde büyük hasara yol açarak çiftçilerimizin geçim kaynaklarını tehlikeye almıştır. Bu zor zamanda hemşehrilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi için yetkililerden buradan talep ediyoruz.

Teşekkürler Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özyürek.

Arkadaşlar, birleşime kırk dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.13

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Muhammed ADAK (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 100 Milletvekilinin Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi (2/2239) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 143) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

8'nci madde üzerinde hepsi aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge vardır, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Salihe Aydeniz

Perihan Koca

Özgül Saki

Mardin

Mersin

İstanbul

Zülküf Uçar

Sinan Çiftçiyürek

Beritan Güneş Altın

Van

Van

Mardin

Ceylan Akça Cupolo

Diyarbakır

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Şerafettin Kılıç

İstanbul

Muğla

Antalya

Hasan Ekici

Necmettin Çalışkan

Konya

Hatay

Aynı mahiyetteki 3'üncü önergenin imza sahipleri:

Suat Özçağdaş

Kadim Durmaz

Mustafa Adıgüzel

İstanbul

Tokat

Ordu

Hikmet Yalım Halıcı

Nurten Yontar

İsmet Güneşhan

Isparta

Tekirdağ

Çanakkale

Mahmut Tanal

Orhan Sarıbal

Fethi Açıkel

Şanlıurfa

Bursa

İstanbul

Sibel Suiçmez

Umut Akdoğan

Trabzon

Ankara

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?
MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU BAŞKANI MAHMUT ÖZER (Ordu) - Sayın Başkanım, katılamıyoruz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Van Milletvekili Sayın Sinan Çiftiyürek. Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Çiftiyürek.

SİNAN ÇİFTİYÜREK (Van) – Artısı yok değil mi?

BAŞKAN – Maalesef bugün yok, bugün beni başışlayın.

SİNAN ÇİFTİYÜREK (Van) - Sayın Başkan, sayın vekiller; saygıyla selamlıyorum sizi.

29'uncu yıl dönümünde Srebrenitsa katliamını, daha doğrusu soykırımını lanetliyorum; yaşamını yitirenlerin hepsini saygıyla anıyorum.

Şimdi, özelleştirme üzerinde, ben daha çok maddenin özelleştirme boyutu üzerinde duracağım ama önce çerçeveye ilişkin olarak bir şeyler söylemek istiyorum: Malumunuzdur, gerek özel okullarda çalışan gerek ücretli çalışan gerekse sözleşmeli olan... İşsiz olan toplam 1 milyon civarında bir öğretmenden söz ediyoruz yani atanmama durumları söz konusu.

Şimdi, madem bunlar atanmayacaktı -1 milyon civarında öğretmen- e niye her yıl 40-50 bin öğretmen adayına alan açılıyor üniversitede, onlar için bir umut ışığı yakılıyor? Sınava girmek bir dert, sınavı kazanıp üniversiteye başlamak, üniversiteyi bitirmek ikinci dert, üçüncü dert ise üniversiteyi bitiriyor, tam da bir ekmek yiyecek, işsiz kalıyor. Dolayısıyla bu politika kökten sorunludur, AK PARTİ'nin izlediği biraz limon politikasına benziyor; kışın bahçede limonun kilosu 2 lira, üretici satmıyor ama yazın biz limonu 50-60-90 liraya kadar ne yapabiliyoruz? Almak zorunda kalıyoruz. Bu, planlama adına izlenen plansızlığın, "serbest piyasa" adı altındaki politikanın gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, bu özelleştirme meselesi, özel mülkiyetin kökeni on bin yıl öncesine dayanıyor, kapitalizmin kökeni ise dört yüz yıl öncesine dayanıyor. Peki, dünyada ve Türkiye'de niye özelleştirme son elli yıldır gündeme geldi? Daha önce böyle bir şey söz konusu değildi çünkü temelinde iki tane faktör yatıyor; biri, devletin küresel planda -üretimle bağlantılı olarak- nasıl üretim kalıpları küçülüyorsa devletin de küçülmesi söz konusuydu, dolayısıyla küçülen devlet önce ekonomiden el çektilirdi başta kamu iktisadi teşekkülleri olmak üzere.

İkincisi, şimdi, ekonomik sektörler içerisinde hizmet sektörü büyüdü; Avrupa'da yüzde 70-80, Türkiye'de bile yüzde 60 civarında. Dolayısıyla sömürü alanı için, sermaye için çok büyük, devasa bir alan açıldı, özelleştirme meselesi sadece KİT'lerle sınırlı kalmadı, sağlık ve eğitim başta olmak üzere ne yapıldı? Hizmet sektörü özelleştirme kapsamına alındı. Bir anlık düşünmek gerekir: Sağlık ve ticaret, eğitim ve ticaret, ya, kusura bakmayın da bunlar mide bulandırıcı ya. Sağlık ve ticaret bir arada olur mu? Eğitim ve ticaret bir arada olur mu? Bunun üzerinde düşünülmesi gerektiğine inanıyorum. Türkiye'de de zaten özelleştirme esas itibarıyla 1986'da başladı. Bakın, dikkat edin, 1986 ile 2001 arasında toplam 7,5 milyar özelleştirme yapıldı, AK PARTİ iktidarında 2001 ile 2017 arasında -aynı yine- on altı yıl içerisinde 61 milyar dolar özelleştirme yapıldı yani ne bulduysanız sattınız, satılacak bir şey de kalmadı zaten.

Şimdi, bu, özelleştirmeye ilgili, özelleştirmenin sonuçları konusunda özellikle birkaç vurgu yapacağım. Birincisi, Türkiye'deki üniversitelerin yüzde 80'i Fransa'daki liselere bile denk değil. Bunu ben söylemiyorum, maalesef bu acı gerçektir, bunun üzerine düşünün, yüzde 80'i Fransa'daki liselere denktir ya da değildir. İkincisi, ya, devlet kendi eliyle başta hizmet sektörü olmak üzere doğrudan doğruya kölecilik, köleliğe dayalı özel sistemini hâkim kılmaya çalışıyor. Bunun üzerine düşünülmesi gerekir. Üçüncüsü, 1 milyon civarında insan manevi olarak yıkıma uğratılıyor. Her gün bunların içerisinde intiharların gündeme geldiğini biliyorsunuz. Dördüncüsü, Millî Eğitim Akademisi bir yana, AK PARTİ'li vekiller, sayın vekiller, isterseniz AK PARTİ akademisini kurun, değişen sosyolojiye yeniliyorsunuz, yenileceksiniz. Benden önceki hatipler bunu gündeme getirdi. AK PARTİ iktidarı zamanında deizm ve ateizm güçleniyorsa bunun değişen sosyolojisi üzerinde düşünmenizi istiyorum.

Ayrıca bir şeyin altını çizip bitireceğim. Bir anlık hepinizi düşünmeye çağırıyorum. Bakın, İran, Suriye, Lübnan, Irak ve benzeri ülkelerde hemen hemen, bırakın üniversiteyi, liseyi bitirenler bile İngilizce ya da Fransızca, 2'nci dili konuşuyor. Bizde öğretmen olmuş, bizde diyelim ki doktor olmuş insanlarımızın bile büyük bir çoğunluğu 2'nci dili bilmez.

Teşekkür ederim, sağ olun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çiftiyürek.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır, uzatamıyoruz bugün.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Tamam efendim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kanunu görüşüyoruz. Kanunun paydaşlarıyla çok fazla istişare yapılmadığı inancı içerisindeyiz. Paydaşlar kimler? Paydaşlar; öğretmenler, emekli öğretmenler ve aynı zamanda mevcut öğretmenler, "academia" ve aynı zamanda sendikalar ve bu konu üzerine çalışma yapmakta olan yazarlar, çizerler, konuşanlar ve siyaset kurumu. Peki, bu paydaşlarla bu konuşuldu mu? Yok. Üstünkörü konuşuldu. Anayasa Mahkemesi geçen sene çıkarmış olduğunuz bu meslek kanununu iptal etti birkaç maddesiyle beraber. İşte, bundan dolayı Anayasa Mahkemesine kızıyorsunuz, şöyle diyorsunuz: "Kararnamemize karışmayın; tekrar, yeniden Parlamente'ya göndermeyin Parlamente'nin konusu olduğu hâlde." İkinci olarak da şunu söylüyorsunuz siz Anayasa Mahkemesi üyeleri ilgili de: "Bu Anayasa Mahkemesi kapatılmalı." Ve Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında da çeşitli ilzamlarda bulunuyorsunuz.

Bir öğrenci düşünün... Şimdi, kırk iki yıl önce Millî Eğitim Bakanlığı öğretmen yetiştirme konusuyla ilgileniyordu; kırk iki yıl sonra tekrar, yeniden Millî Eğitim Bakanlığına veriyorsunuz bunu. Ne güzel, büyük ilerleme, çok ciddi şekilde ilerleme ve demokratik bir ilerleme, bilimsel bir ilerleme, teknolojik bir ilerleme ve zamanın ruhunu yakalama gibi bir şey. Ardından, bakıyorsunuz, eğitim fakültelerini çoğaltıyorsunuz, sayılarını çoğaltıyorsunuz, ardından da öğrenciler ÖSYM sınavına girerek geliyorlar buraya, üniversiteye, eğitim fakültelerini kazanıyorlar, dört ila beş yıl civarında okuyorlar, ardından da KPSS'ye giriyorlar, KPSS'den sonra da mülakata giriyorlardı öğretmen olabilmek için. Biz mülakatların kaldırılmasını istemiştik, ardından Sayın Cumhurbaşkanını da mülakatların kaldırılmasını söylemişti, "Mülakatları kaldıracağız." demişti ama seçimlerden sonra da "2 bakanımla konuşacağım; İçişleri Bakanımı ve aynı zamanda Millî Eğitim Bakanımı konuşacağım, eğer böyle bir şey söylemişsek bununla ilgili düzenleme yapacağız." demişlerdi. Millî Eğitim Bakanı cevap verdi: "Biz mülakat gibi mülakat yapacağız." ifadesini kullandı. Şimdi, gelinen kanununda, bakıyoruz, mülakat gibi mülakat yapıyorsunuz. Ya, ne gerek var Allah aşkına Millî Eğitim Akademilerine, ne gerek var? Şimdi, iki yıl boyunca bu insanları bulundukları yerlerden taşıyacaksınız; kaç tane akademi açacaksınız, belli mi? Belli değil; 30, 40, 50... Buralarda kaç bin kişi okutacaksınız? 20 bin, 30 bin, 40 bin... Şimdi, düşünebiliyor musunuz? Burada iki yıl boyunca böyle işler yapacağınıza bir yandan mekânlarıyla ilgili, bir yandan "academia"yla ilgili, eğitimcileriyle ilgili, bir diğer yandan buranın tefrişleriyle ilgili, bir diğer yandan makam araçlarıyla ilgili bu kadar masrafa gerek var

mi? Bu öğrencileri bulundukları yerlerden alıp götürmek, başka yerlerde tekrar, yeniden oraya adapte etmek için çalışma var mı? Yok ki. Gelin, bir yıl daha uzatın; bu dört yılı beş yıl yapın, beş yılı altı yapın ve de eğitim fakültelerinde, burada daha mükemmel bir şekilde öğrenciler yetiştirin. Allah aşkına, eğitim fakültelerinde öğretmediğiniz dersin hangisini öğreteceksiniz burada? Ben akademisyenim, ben iki öğretmenim aynı zamanda, yirmi yıl üniversitelerde hocalık yaptım. Neyi yapacaksınız? Bir şey yapamayacaksınız ki. Bu, şu demektir: "Ben devlete bir kez daha yük olacağım." demektir; aynı zamanda da KPSS'ye girmiş, kazanmış olan bir öğrenciye bir kez daha "Ben devletimin okullarına güvenmiyorum, eğitim fakültelerine güvenmiyorum, "academia"daki üniversite öğretim üyelerine ve öğretim görevlilerine güvenmiyorum; o zaman ben buradaki öğretmenlerle yapacağım." demektir. Peki, bu öğretmenleri kim tayin edecek? Hangi kriterlerle tayin edeceksiniz; profesörleri, doçentleri, öğretim üyelerini mi getireceksiniz? Uzaydan getirmeyeceğinize göre, bunlar aynı Türkiye'nin öğretim elemanları, mademki bunlar burada ders verecekler, e, veriyorlar zaten, niye değiştiriyorsunuz? O nedenle, ben diyorum ki burada: Bu, doğru bir şey değildir; maddi olarak doğru değildir, manevi olarak doğru değildir, bilimsel olarak doğru değildir, zamanın ruhunu okumak açısından da doğru değildir. O nedenle, gelin, bu kanun teklifini geri çekin. Bu Türkiye'ye büyük bir yük getiriyorsunuz. "Mülakat gibi mülakat yapmak istiyoruz." diyorsunuz. Aynı zamanda davranış notları var burada. Birinci dönem, ikinci dönem, üçüncü dönem, dördüncü dönem... Ben aynı zamanda bir akademi mezunuyum. Dört dönem, altı dönem, sekiz dönem okuyacaklar. Her dönem için davranış notlarınız var; doğru değil ki bunlar. Bu davranış notlarıyla subjektif değerlendirmeler... Öğretim elemanları subjektif, değerlendirmeler subjektif... Ardından diyeceksiniz ki "Biz burada kul hakkı yemeyeceğiz." Yiyeceksiniz.

Bakın, mevcut öğretmenlerle ilgili de ciddi bir problem var. Nedir öğretmen? Bunlar zaten var, kanun teklifinde de var. "Ben öğretmenlik yapmak istemiyorum, idari personel olmak istiyorum." diyenler geçebiliyorlar veyahut da zaman zaman müfettişlerin raporlarıyla bu insanlar öğretim elemanı olmaktan ziyade, öğretmen olmaktan ziyade idari personel olarak değerlendirilebiliyor. Şimdi, burada gelecek bir müfettiş, şunu söyleyecek, diyecek ki: "Sizi pedagojik formasyon olarak, öğretmen olarak görmüyorum. Nereye gideceksin? Akademiye gideceksin, orada eğitim alacaksın. Sonra ne yapacağız? Başka müfettişler gelip tekrar seni değerlendirecekler." Bunların hepsi subjektif değerlendirmeler. Ne olur... Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir akademi yok. Şimdi, gelip paralel devlet kurmaya, paralel yollar açmaya gerek yok diyorum ben. Bu kanun teklifi baştan sona kadar yanlış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Peki, Öğretmenlik Mesleği Kanunu olmamalı mı? Olmalıdır ve bu kanun da doğru yapılmalıdır. O nedenle, bu kanun teklifi baştan sona kadar sakattır, sakim olmalıdır, ortadan kaldırılmalıdır. Bunu da yüce milletimin takdirine sunuyorum. Kaldırmayacağınızı da biliyorum ama göreceksiniz Anayasa Mahkemesi bu konuda da tavrını koyacak, bir kez daha Meclise gönderecek. Yazık değil mi zamanımıza, yazık değil mi vaktimize ve nakdimize?

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özdağ.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Bursa Milletvekili Sayın Orhan Sarıbal. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır, uzatamıyoruz bugün.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğer sorunun adını doğru koyarsak çözüm de üretebiliriz. Sorunun adı: İktidar. İktidarın yapmak istediği bu ülkeye, maalesef siyasal İslam'a dayalı bir eğitim modeli. Bunun için önce 4+4'ü getirdi. Bunun karşılığında öğrencilerin temel eğitimin bütününe alma zorunluluğunu kaldırdı. Çocuk işçiden tutun da çocuk geline kadar bir model ortaya koydu. Hemen arkasından imam-hatip liselerini getirdi. Yeterli müşteri bulamayınca -çünkü kendileri anonim şirket gibi yönetiyorlar ya eğitimi- bu defa "Olmadı." dediler, müfredat getirdiler; müfredat da bu işi çözmez, o zaman geriye bir şey kaldı "Şu öğretmenleri de bir elden geçirelim..." Aslında, 2016 FETÖ darbesi sürecinde bir ayıklama yaptılar. Demokrat, çağdaş, ilerici, solcu, aydınlıktan yana olan bütün öğretmenleri FETÖ kapsamı içerisine alıp âdeta açlığa, yoksulluğa mahkûm ettiler. Yani o yüzden, kafa sallıyorsunuz da suçunuz o kadar fazla ki o suçun altından nasıl kalkacağınızı ben bilmiyorum.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Ondan değil.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Şimdi de üniversiteler tarafından verilen öğretmenlik nosyonu, öğretmenlik diploması yeterli gelmiyor. Ne yapmak lazım? "Buradan eleyemezsek, terör örgütü üzerinden başka gerekçelerle öğretmenleri temizleyemiyoruz, şimdi akademi kurarak temizleyelim..." Hangi akademi? Öğretmenin öğretmen olup olmayacağına karar verecek akademi, ünvan alıp almayacağına karar verecek, ceza alıp almayacağına karar verecek.

Sevgili halkım, zaten 14 Mayıs öncesinden suçlu değil mi bu iktidar? "Biz mülakatı kaldıracağız, sözlüyü kaldıracağız." demedi mi? Kaldırdılar mı? Kaldırmadılar. Şimdi ne yapıyorlar? İstedikleri rejime istedikleri öğretmeni seçebilmek için açık bir şekilde yeni bir mülakat ve sözlü yöntemi getiriyorlar. Terbiye edecekler, kendi sistemlerine göre öğretmen belirleyecekler, Demokles'in kılıcı gibi, öğretmenleri istedikleri gibi baskı altına alacaklar. "Ya bizim istediğimiz öğretmen olacaksınız ya da biz er geç üç dönem ya da dört dönem eğitimden geçireceğiz sizi, ona göre sizi öğretmen yapacağız." diyecekler. Peki, buna kim karar veriyor, detaylar nerede, bu eğitimi kim verecek, nasıl bir eğitim olacak? "E, onu da yönetmeliklerle belirleriz. Hele bir kanunu çıkaralım, hele bir kanun çıksın, gerisini nasıl olsa biz hallederiz..." Ya, memleketin her tarafına 207 üniversite açtınız, 460'ın üzerinde fakülte var, 700 binin üzerinde öğretmen yetiştiren okul var. Şimdi, 1 milyonun üzerinde birikmiş öğretmen adayı var. Bunları da işsizlik üzerinden bir süre daha oyalamak, işsiz sayısını azaltmak için burada da onu kullanıyorsunuz. İnsana sorarlar: Vicdan nerede, ahlak nerede, bilim nerede, irade nerede, Bakanlık nerede? Âdeta kevgire çevirdiniz, 9 bakan değiştirdi, hâlâ her gelen kendine göre bir model belirliyor; ortada bir şey yok. Nedir bu öfke? Bu öfke, cumhuriyet değerlerine olan bir öfke; bu öfke, laikliğe olan bir öfke; bu öfke, demokrasiye olan bir öfke; bu öfke, çok net, çok açık söylemek gerekir ki demokratik, laik hukuk devletine karşı olan bir öfke. Nedir bu öfkeniz, nedir bu hinciniz? Ne istiyorsunuz bu öğretmenlerden? Bir düşünün, Bakan yetkililerisiniz, Bakanlar yok, önceki Bakan da gitti, şimdiki Bakan da hak getire, yok. Şöyle düşünün: Bir Bakan olup, bir Bakanlık olup, o Bakanlığın öğretmenleri direniyorlarsa, dışarıda direniyorlarsa...

MESUT BOZATLI (Gaziantep) – Genel Kurula hitap edin.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Buraya, buraya...

ORHAN SARIBAL (Devamla) – ...İsrarla kapıların önünde direniyorlarsa, uyguladığınız polis şiddetine karşı, bütün baskılara karşı, her türlü zulme karşı direniyorlarsa, bünyenizdeki öğretmenler direniyorlarsa hiç mi vicdanınız sızlamıyor, hiç mi kendinizi sorgulamıyorsunuz, hiç mi demiyorsunuz "Benim öğretmenim bana karşı niye direniyor?" Sizin çocuklarınızı öğretmenler okutuyor. Cumhurbaşkanının çocuğunu da okuttu ama onlar Harvard'a gidiyorlar, Amerikan okullarında yine bilimsel, yine çağdaş bire bir eğitim alıyorlar.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Ne alakası var?

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Yani siz niye bunları düşünmüyorsunuz, neden böyle bakmıyorsunuz?

NAZIM ELMAS (Giresun) – Bu tarafa bakın.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Buraya, buraya...

ORHAN SARIBAL (Devamla) - Size bakayım, siz niye düşünmüyorsunuz? Siz niye bu öğretmenlerin haklarını korumuyorsunuz?

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Onların hepsi sizin asılsız iddialarınız.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Sizin çocuğunuzu okutmadılar mı? Kaç tanenizin çocuğu imam-hatip liselerinde okuyor; bir el kaldırın, görelim, kaç tanenizin?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NAZIM ELMAS (Giresun) – Niye okula almadınız?

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Kaç tanenizin çocuğu imam-hatip liselerinde okuyor?

MESUT BOZATLI (Gaziantep) – Ben mezunum, ben. İmam-hatip mezunuyum.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Kanun üzerinde konuş Sayın Vekilim.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Sen mezunsun ama uyanıksın. Uyanık mezunsun sen. Sen uyanık mezunsun. Diyanet üzerinden kamunun, devletin bütün organlarına rahat rahat gidebiliyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Saribal.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Ne yaptığınızı biliyoruz, ne etmek istediğinizi de biliyoruz. Biz sizin neye karşılık iş yaptığınızı da biliyoruz. O yüzden, bu topraklarda demokrasi, özgürlük, adalet, çağdaş eğitim süreci devam edecek.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Ediyor zaten.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Ve siz şeriatçı, gerici, siyasi İslamcı yapınızı bu topraklara koyamayacaksınız. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Bravo sana, bravo(!)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Saribal.

Aynı mahiyetteki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Salihe Aydeniz

Perihan Koca

Özgül Saki

Mardin

Mersin

İstanbul

Zülküf Uçar

Sümeyye Boz Çakı

Ceylan Akça Cupolo

Van

Muş

Diyarbakır

Beritan Güneş Altın

Mardin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Şerafettin Kılıç

İstanbul

Muğla

Antalya

Hasan Ekici

Biröl Aydın

Necmettin Çalışkan

Konya

İstanbul

Hatay

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ LATİF SELVİ (Konya) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Muş Milletvekili Sayın Sümeyye Boz Çakı.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır, uzatamıyoruz Sayın Çakı.

SÜMEYYE BOZ ÇAKI (Muş) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle ekranları başlarında bizi izleyen değerli halklarımızı ve cezaevlerinde bizi yakından takip eden değerli siyasi tutsak yoldaşlarımızı selamlıyorum.

Şimdi, iktidarın politikalarına baktığımızda eğitim kadar içdiş edilen, altının üstüne, üstünün altına getirildiği başka bir alan yoktur muhtemelen. İktidarlara süresince eğitim politikalarında da herhangi bir dikiş tutturamadıkları gibi bakanlarda da bir dikiş tutturamadılar. Bu süre boyunca neredeyse 9 Bakan değişti ama bu 9 Bakanın hiçbirisi ana dilde demokratik, bilimsel, toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetken, ilerici ve yenilikçi hiçbir eğitime dair icraata ne yazık ki muktedir olmadı. Niçin muktedir olamadılar? Çünkü yapmak istemediler. Neden yapmak istemediler? Çünkü yaratmak istedikleri bir ideoloji vardı ve bu ideolojiyi üretecekleri insanlar vardı ve bu insanları mümkün olduğunca ana dilde, demokratik, bilimsel, toplumsal, cinsiyet eşitlikçi yaklaşımdan uzak tutmaları gerekiyordu ki istedikleri tahayyülü yaratabilsinler, istedikleri şekli ortaya çıkarabilsinler.

Şimdi, ana dilde eğitimdeki yaklaşımın da zaten ne kadar ikiyüzlü olduğunu biliyoruz. Bunu Kürdolojiye yaklaşımlarından biliyoruz. Örneğin, Kürt dili ve edebiyatı mezunları öğretmen olmayı bekliyor. Bu konuyla ilgili 8 maddeden oluşan bir soru önergesi verdik 28/11/2023 tarihinde ancak buna 2024 yılının Haziran ayında geri dönüş yaptılar ve sadece 1 maddeyi cevapladılar. Ancak Kürt dili ve edebiyatı mezunlarının, öğretmen olarak bekleyenlerin staj sorunlarına, onların stajlarını kabul etmeyen okullara, bu okullarla ilgili herhangi bir işlem yapıp yapılmadığına dair hiçbir sorumuza geri dönüş yapmadılar. Samimiyetlerini ya da samimiysizliklerini aslında biz buradan görüyoruz.

Şimdi, iktidarın eğitim politikaları ve Millî Eğitim Akademisi kanunu taslağına gelince, başından sonuna kadar bütün hatiplerin ifade ettiği şey buydu: Herhangi bir çözüm sunmuyor, hatta çözüm sunmaktan öte âdeta bunları derinleştirmek için hazırlanmış. Çünkü hep söylüyoruz; hiçbir meslek örgütünün, sendikanın, öğretmenlerin görüşü alınmadı. Hatta değil topyekûn tamamı üzerine, herhangi bir madde için bile birisine danışılmadı. Biz Kürtçede bunun için bir deyim kullanıyoruz: "... (*) Yani "Siz istediğiniz kadar söyleyin, istediğinizi söyleyin, ben bilirim." mealindeki bir yaklaşım içerisinde iktidar. Şimdi, böyle bir meselede aslında bir konuya değinmek istiyorum: Bir dönem formasyon aldım ancak formasyonun yarısında bunu yapabilecek sabra ve

(*)) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

metanete sahip olmadığımı karar verdim ve formasyonu yarıda bıraktım ancak hani bunu ifade ederken neyi demek istiyorum? Bunu yapabilecek insanlar var ve bu önlerine konulacak olan engelleri bilerek, bunların farkında olarak bu mesleğe kendilerini adanmışlar, bu adanmışlıkla yola çıkmışlar, önlerine binlerce engel konulduğunu bile bile bunu yapıyorlar ancak iktidar onların bu engelli koşusuna yenilerini eklemeye devam ediyor. Bu insanlar lisans hayatları boyunca defalarca sınavlara girdiler, rüştlerini ispat etmeye çalıştılar ancak bunun sonrasında staja gittiler, yetmedi KPSS sınavına girdiler, yetmedi zaten daha önceden sonucu ve kararı belirlenmiş olan mülakatlara takıldılar; şimdi de onlara hazırlık eğitimini şart koşuyorsunuz, bu hazırlık eğitimi yetmiyormuş gibi, üzerine bir de Bakanlığın kıstaslarını belirlemiş olduğu, kendince değerlendirmelerini yapabileceği başka bir engel veriyorsunuz. Hatta bu hazırlık eğitiminde ise onları asgari ücretin altında Genel Kurula değil şu anda gözü kulağı bizde olan öğretmenler için yapmak istiyorum çünkü anlaşılmadıklarını hissediyorum, onların burada söylediklerinin havada kaldığını düşünüyorum. Bu yüzden de size değil onlara hitaben bunu söylemiş olayım. Bu anlamda başından sonuna kadar öğretmenlerin hakları, özlük hakları, gelecekleri ve içerisinde bulundukları meslek, uzmanlık konumları için herhangi bir çözüm sunmayan bu yasa teklifine kesinlikle "hayır" diyoruz, kabul etmiyoruz. Onların sesinin en azından bizim tarafımızdan duyulduğunu buradan açıklamak istiyorum, kendilerini de saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Birol Aydın.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süremiz beş dakika, uzatamıyoruz.

BİROL AYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

"Mesleği bilgi öğretmek olan kimse" diye tanımlanıyor Türk Dil Kurumunun sözlüğünde öğretmen; şüphesiz, öğretmen bundan daha fazlası, hepimizin üzerinde öğretmenlerimizin derin izleri vardır. Dil kurallarını öğretmenlerimiz bize öğretmiştir, kitap sevgisini onlar öğretmiştir, 2 kere 2'nin 4 ettiğini öğretmenlerimiz bize öğretmiştir, emeğin kıymetini bize öğretmenlerimiz öğretmiştir; coğrafyamızı, vatanımızı, ülkemizi sevmeyi de öğretmenlerimiz öğretmiştir, bugün bunu konuşuyoruz, öğretmenlerimizi.

Tabii, sözlerimin başında ben hemen şunu ifade etmek istiyorum: Hem Millî Eğitim Bakanımız Sayın Yusuf Tekin'in hem Komisyon'daki ilgili milletvekili arkadaşlarımızın hem de bürokratlarımızın iyi niyetli olduklarını düşünüyorum yani bu kanun teklifini bu Meclise getirirken iyi niyetli olduklarını düşünüyorum ama düşünmediklerini de düşünüyorum; akıl bir şeyin sonunu düşünmektir. Zira bugün sayısal çoğunluk kendi ellerinde olduğu için düşünmeden bu kanun teklifini getirip süratle kanunlaştırma çabası, sonunda hem kendilerinin hem de bu ülkenin gençlerinin ayağına dolanacak, bunu görmemek mümkün değil. Düşünmek dediğimiz ameliye çok önemlidir "Efradını cami, ağyarını mâni" derler büyüklerimiz, eskilerimiz. Neden bütün bileşenlerle daha geniş bir uzlaş, daha tartışmalı ve mayalanmaya yönelik bir olgunluk sürecini arzu etmediler, düşünmediler sendikalarla, yakın ya da uzak sendika fark etmez? Neden muhalefetin kaygılarının, endişelerinin azıcık da olsa bu kanunun içerisine dercedilme çabası olmadı? Bu gidişat, gidişat değil, emin olunuz, biz bugünden görüyoruz. "Öğretmenlik Meslek Kanunu" diyoruz, öznesi öğretmen ama öğretmen yok, öğretmenin itibarı burada yok, öğretmenin özlük hakları yok, yıllardır terennüm edilen, itiraz edilen, sizin, iktidar partisinin, muhalefet partilerinin, bütün vatandaşlarımızın, bütün gençlerimizin itiraz ettiği şu mülakat meselesi burada yok. Bilakis mülakatı perdeleyerek bir süreç yürütülecek. Bugün güç birlerinin elinde olabilir, bu keyfice kullanılabilir ama yarın iktidar gücü başkalarının eline geçtiği zaman bu sıralarda başka nümayişler yapmak durumunda kalırız. Biz adil olalım, hukuk devletini gereği gibi icra edelim, bu ülkedeki bütün farklı kesimlerin dikkatini kanunlarımızın ruhuna dercedelim. Evet, kanunlarımızın ruhunda da özünde de bir kısım eksiklikler olabilir, bundan önce oldu ama bugün yaşadıklarımız kanunlarımızın, yasalarımızın eksikliği ve noksanlığı değil, bilakis anlayış noksanlığımızdır, uygulama eksikliklerimizdir, tarafgirliklerimizdir. Biz hep beraber iyi nedir, doğru nedir, güzel nedir, faydalı nedir, gençlerimiz için uygun olan nedir, Türkiye'yi kalkındıracak, ilerletecek olan nedir; bunu biliyoruz ama bunu yapma hususunda güçlü bir irade ortaya koymuyoruz. Bu açıdan, değerli arkadaşlar, mutlaka bazı şeylerin gözden geçirilmesi lazım. Yani bunu hızlıca bu Meclisten geçirmeniz sizin ayağınızı yerden kesebilir ama başınızı göğe erdirmez. Emin olunuz, bugün bu hızlıca geçirdiğimiz kanunların sorunlarını, tortularını yaşayarak göreceğiz. O nedenle zannediyorum, öncelikle iyi düşünmemiz ve her şeyin aynı kalması için her şeyi değiştiren anlayıştan ülkemizi kurtarmak gerekiyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Aydın.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına.

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasının (f) bendinde geçen "yapılan" ibaresinden sonra gelmek üzere "yazılı" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Suat Özçağdaş	Sibel Suiçmez	Hikmet Yalım Halıcı
İstanbul	Trabzon	İsparta
Nurten Yontar	Kadim Durmaz	İsmet Güneşhan
Tekirdağ	Tokat	Çanakkale
Kayıhan Pala	Mustafa Adıgüzel	Fethi Açıkel
Bursa	Ordu	İstanbul
Mahmut Tanal		Umut Akdoğan
Şanlıurfa		Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Sayın Kayıhan Pala. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biliyorsunuz, öğretmenlerin hayatımızda çok büyük önemi var. En başta rahmetli hocam İfakat Aksoy olmak üzere - ilkokul 1'inci sınıf öğretmenim- bütün öğretmenlerimizi saygıyla anıyorum. Hem ilkokul hem Bursa Erkek Lisesinde bana emek veren bütün öğretmenlerimin önünde saygıyla eğiliyorum.

Şimdi, ben 9'uncu madde üzerine söz aldım. Bu madde "Hazırlık eğitime alınacakların belirlenmesi" başlığını taşıyor. Bu maddeye ilişkin özelliklere geçmeden önce şunu söylemek zorundayım ki karşımızda aslında adı "Öğretmenlik Mesleği

Kanunu Teklif" olmasına rağmen, öğretmenlikle ilgili bir kanun teklifi söz konusu değil. Neden böyle söylüyorum? Bakın, her şeyden önce bu kanun teklifi öğretmeni tanımlamıyor; ayrıca, öğretmenlere ilişkin -Komisyonda da uzun uzun tartışıldığı gibi- herhangi bir haklar manzumesine de yer vermiş değil. Şunu söylemek zorundayız, Anayasa'yı inceleyen arkadaşlarımız da sanıyorum bizimle aynı fikirde olacaklar: Hazırlık eğitimi uygulaması Anayasa'ya aykırı; 130'uncu maddeye aykırı, 128'inci maddeye aykırı ve 55'inci maddeye aykırı.

Ayrıca, burada çok şiddetle itiraz etmemiz gereken bir kavram var. Bu kanun teklifiyle Yükseköğretimin görevi olan öğretmen adayına öğretmen yeterliliği kazandırma işlevi, maalesef, üniversite bu ünvanı vermiş olduğu hâlde ortadan kaldırılıyor ve Bakanlığa devrediliyor. Bir kez daha söylüyorum: Tıp fakültesinden "doktor" ünvanlı çıkanlara "Bu 'doktor' ünvanını biz tanımıyoruz." demek gibi, eğitim fakültesinden çıkanlara da "öğretmen" ünvanı aldıkları hâlde "Bu ünvanı biz tanımıyoruz." diyecek bir düzenleme yapılıyor; gerçekten de bu kabul edilemez. Bu hâliyle gerçekten anlamakta zorlanıyorum, Yükseköğretim Kurulunun burada da ciddi bir tepki göstermesi gerektiğini vurgulamak isterim yani dört yıl boyunca bir eğitime aldığınız, üniversite sınavından sonra değişik sınavlarla ölçme değerlendirmesini yapıp o alanda "öğretmen" ünvanını verdiğiniz bir kişiye tekrar "Sen öğretmen değilsin, öğretmen adayısın." demek, bizi buradan izleyen, sayılarının 1 milyona yaklaştığı söylenen atanmayan öğretmenlere de büyük haksızlık. Bu haksızlığın giderilmesi için biz hem burada itirazımızı sürdüreceğiz hem Anayasa Mahkemesine götüreceğiz ama bu kanun teklifi oylanırken lütfen, bu haksızlık konusunda vicdanlarımıza da biraz danışalım diye söylemeyi buradan bir görev biliyorum çünkü öğretmen yeterliliğini yeniden kazandırmayı hedeflemek yalnızca öğretmenleri değil bu ülkede lisans eğitimi almış herkesi yakından ilgilendirecek bir kapının da aralanması anlamına gelebilir; bu, bizim yükseköğretim yeterlilikleri konusunda ciddi bir sorun yaşamamız anlamına da gelebilir.

Ayrıca, bu maddede çok önemli bir düzenleme var, deniyor ki: "Hazırlık eğitimi alacaklara güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapacağız." Biliyorsunuz, bu konuda 7315 sayılı Kanun var, bu kanuna aykırı bir düzenleme yapıyorsunuz çünkü arşiv araştırması ilk defa ya da yeniden memuriyete atanacaklara yapılır oysa burada bir hazırlık sürecine alınanların göreve atanmasıyla ilgili bir durum söz konusu değil, ayrıca bu eğitimin yapıldığı yer de gizlilik derecesi olan bir kurum değil. Dolayısıyla devlet memurluğuna atanma işlemi olmayan ve gizlilik içermeyen kurumdaki bir hazırlık eğitimi için bunların her ikisinin de geçersiz olduğunu söylemem gerekir.

Değerli milletvekilleri, bu kanun maalesef eğitimdeki sorunları çözmeye katkı sağlayacak bir kanun değil. Bakın, size OECD'nin son yayınladığı bir veriyi göstermek isterim -asıl bunları tartışmamız lazım- bu veriye göre OECD'de vatandaş memnuniyeti ortalaması yüzde 68 olan eğitimden memnuniyet bizim ülkemizde 2010 yılında yüzde 61 iken 2020 yılında yüzde 27'ye düşmüş. OECD ortalamasının yarısından daha düşük düzeyde bu ülkede eğitimden bir memnuniyet var. Bu kadar yüksek memnuniyetsizliğin olduğu PISA sonuçlarında -özellikle, 2022 yılı okuduğunu anlama bölümüne vurgu yaparak söylüyorum- bu kadar gerileme varken, eğitimde çok ciddi eşitsizlikler varken, okullaşma oranında, sınıf başına düşen öğrenci sayısında, öğretmen başına düşen öğrenci sayısında bu kadar büyük eşitsizlikler varken bunları düzeltmek yerine öğretmenleri yok saymayı kabul etmiyoruz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Pala.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "belirlenir" ibaresinin "tespit edilir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüsmen Kırkpınar

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Şenol Sunat

İzmir

Bursa

Manisa

Yasin Öztürk

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Burhanettin Kocamaz

Denizli

İstanbul

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Katılmıyoruz Sayın

Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Burhanettin Kocamaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 143 sıra sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu maddeyle, kurulması planlanan Millî Eğitim Akademisinde hazırlık eğitimine alınacak öğretmenlerde aranacak şartlar düzenlenmektedir. Değerli milletvekilleri, böylece, eğitim fakültelerinden mezun olmuş, hâlihazırda formasyon ve alan eğitimiyle mezun olmuş diploma sahibi öğretmenlere Millî Eğitim Akademisinde yeniden 3-4 dönemlik hazırlık eğitimi verilmek istenmektedir. Bu durum, eğitim fakültelerini itibarsızlaştırmakta, aynı zamanda yükseköğretim kurumlarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili görevlerini Millî Eğitim Akademisine devretmektedir.

Nitelikli öğretmen yetiştirmenin yolu öğretmen liselerinin yeniden açılmasından geçmeli, eğitim fakültelerinin kontenjanları da ülkemizin öğretmen ihtiyacı dikkate alınarak yeniden planlanmalıdır. Eğitim fakültelerinin taban puanları yükseltilerek cazip hâle getirilmeli, bu programları başarılı öğrencilerin tercih etmesi sağlanmalıdır. Eğitim fakültelerinin bölümleri eğitim politikalarına ve çağın gerektirdiği yeniliklere uygun olarak yeniden yapılandırılmalı, böylece öğretmen yetiştirme programlarının niteliği artırılmalıdır. Millî Eğitim Akademisinde yalnızca görevdeki mevcut öğretmenlere mesleki gelişim, akredite, sertifika programları, dijital beceri, uzaktan eğitim teknolojilerinin etkin kullanımı ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili konularda hizmet içi eğitimler verilmeli, ayrıca, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğretmen olmak isteyenlere başvuru kriterlerine uygun adayların pedagojik formasyon almaları sağlanmalıdır. Kadrolu öğretmenlik kurumsallaşmalı, sözleşmeli ve ücretli öğretmen uygulamaları kaldırılarak çalışma barışı sağlanmalıdır. Öğretmen atamalarında aile bütünlüğü mutlaka göz önünde bulundurulmalı, kalkınmada öncelikli bölgelerde görev yapan öğretmenlerimiz ek ödeme başta olmak üzere çeşitli imkânlarla desteklenmelidir.

Öğretmenlik Mesleği Kanunu bu hâliyle eğitim sistemi ve öğretmenlik mesleğinin karşı karşıya olduğu sorunlara kapsamlı ve kalıcı çözümler getirmekten çok çok uzak bir konumda hazırlanmıştır. Bu teklif, eğitim camiasının beklentilerini karşılamamakta, öğretmenlerin haklarını korumamakta ve Türkiye'nin eğitim alanındaki temel sorunlarına çözüm getirememektedir. Bu düzenlemeye o nedenle sendikalar ve öğretmenler de karşı çıkmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim çalışanlarına yönelik şiddet, ülkemizde artık toplumsal bir soruna

dönüşmüştür. Doktorları ve kadınları evlerinde, iş yerlerinde ve sokakta koruyamayan Hükümet maalesef öğretmenlerimizi de koruyamamaktadır. Okul yöneticileri ve öğretmenler acımasız bir şekilde şiddete uğramakta ve görevleri başında hunharca katledilmektedir. Hükümet bu konuda hiçbir düzenlemeye gitmeyerek okullarımızı, öğrencilerimizi ve eğitim çalışanlarımızı kendi sorunlarıyla baş başa bırakmıştır. Öğretmenlik mesleğinin itibarı, geçmişte öğretmenlik yapan birisi olarak üzülerken belirtmeliyim ki AK PARTİ Hükümeti döneminde iki paralık olmuş, birçok meslek grubunda olduğu gibi bilerek ve isteyerek bilinçli bir şekilde itibar kaybına uğratılmıştır.

Bu tasarıda öğretmenlerin yer değiştirme, tayin ve nakil işlemlerine yönelik herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiş, yıllarca ayrı illerde görev yapmak zorunda kalan eşlerin aile birliklikleri bir türlü sağlanamamıştır. Eş durumu tayinlerinde yaşanan sorunlar hâlâ kesin bir çözüme kavuşturulamamıştır.

Öğretmenlerin özlük haklarına yönelik bir iyileştirme yapılmadığı gibi, Sayın Bakan tarafından söz verilmesine rağmen özel eğitim kurumlarında asgari ücret ve altında bir maaşla görev yapan özel okul öğretmenlerinin taban maaş konusunda yaşadıkları sorunlara yönelik de herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Sendikalarımızın ve öğretmenlerimizin karşı oldukları ve büyük bir tepki gösterdikleri bu kanun teklifine İYİ Parti olarak bizler de karşı olduğumuzu ve karşı oy kullanacağımızı belirtiyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kocamaz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Salihe Aydeniz

Perihan Koca

Özgül Saki

Mardin

Mersin

İstanbul

Zülküf Uçar

Ceylan Akça Cupolo

Beritan Güneş Altın

Van

Diyarbakır

Mardin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Kadim Durmaz

Suat Özçağdaş

Nurten Yontar

Tokat

İstanbul

Tekirdağ

İsmet Güneşhan

Sibel Suiçmez

Mustafa Adıgüzel

Çanakkale

Trabzon

Ordu

Mahmut Tanal

Hikmet Yalın Halıcı

Umut Akdoğan

Şanlıurfa

Isparta

Ankara

Fethi Açıkel

Gülcan Kış

İstanbul

Mersin

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Perihan Koca.

Sayın Koca, buyurun.(DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

PERİHAN KOCA (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Mücadele dersi veren tüm eğitim emekçilerini, ekmek ve onur mücadelesi veren tüm öğretmen arkadaşlarımızı ve Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli hazırun, ben bu maddede özel olarak bu kanun teklifinin siyasal muhtevasına ve niteliğine dair söz kurmak istiyorum. Zira, Millî Eğitim Bakanlığı, bu kanun teklifiyle iktidarın çıkarları doğrultusunda Maarif Modeli müfredatının Millî Eğitim Akademisiyle tamamlayıcısı olacak olan son derece kritik bir ideolojik dönüşümü hedefliyor çünkü iktidara geldiği ilk günden beri eğitim sistemi üzerinden toplum mühendisliğine soyunmuş bir siyasi iktidar var ne yazık ki bizim karşımızda. Bu açıdan AKP, eğitimi ideolojik olarak aslında, 2 boyutlu araçsallaştırıyor hem milliyetçilik, muhafazakârlık, dincilik ekseninde hem de neoliberal politikalar ekseninde eğitimi kendi ihtiyaçlarına, kendi çıkarlarına göre yeniden ve yeniden müdahalelerle şekillendirdiğini görüyoruz.

Adı bile AKP'nin seçim kampanyası sloganından devşirilmiş olan yeni bir müfredatla karşı karşıyayız: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli. Bu yeni müfredatla ve devamında gelen bu kanun teklifiyle birlikte, aslında faşist rejimin inşasında kapı kulu öğretmen modelini hayata geçirmeye çalışıyorlar; aynı şekilde, her türlü bilimsel, eleştirel yetisini yitirmiş itaatkâr bir nesil modelini hayata geçirmeye çalışıyorlar; insan haklarını ve çocuğun üstün yararını değil, saray rejiminin makbul gördüğü vatandaşı muazzam bir toplum mühendisliğiyle yine, hayata geçirmek istiyorlar. Dolayısıyla, pedagojik değil, ideolojik bir kanun teklifiyle ve hatta daha da ötesinde, bir parti programı niteliği taşıyan bir eğitim müfredatıyla ve bu eğitim müfredatını donatacak, uygulayacak olan bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız.

Değerli hazırun, ne yazık ki yirmi iki yıldır eğitimi oyun hamuru gibi evirmiş çevirmiş ve eğitim sistemini yazboz tahtasına dönüştürmüş bir siyasi iktidar pratiğiyle karşı karşıyayız. Dile kolay, 2002 yılından bu yana -birçok hatip de ifade etti- 9 farklı isim Millî Eğitim Bakanlığının başına getirilmiş ve bu süre içerisinde -gerçekten dile kolay- 17 kez müfredat değiştirilmiş, 17 kez müfredatla ve aslında toplumla, çocukların geleceğiyle oynanmış. Dışarıdan bakıldığında, aslında gelen her Bakanın kafasına göre müfredat değişikliği yaptığı bir tablo varmış gibi görünüyor ama değişen aslında isimlerin keyfilikleriyle ya da sadece istikrarsızlıkla, sadece çelişkilerle açıklanamayacak bir tabloyla karşı karşıyayız. Bu açıdan, yapılmak istenen şey faşist rejimin inşasında bir toplumsal mühendisliğin ta kendisidir. Bu toplumsal mühendisliği aslında hepimiz yirmi iki yıl içerisinde yaşayarak gördük değerli hazırun. Toplumsal mühendisliğin dozu yıldan yıla arttı. Dinci, milliyetçi, ırkçı, cinsiyetçi, piyasacı ideolojinin dozajı yine yıldan yıla arttı ve geline aşamada yeni müfredat bu ideolojik hedefin, bu yürüyüşün, AKP'nin yürüyüşünün aslında zirvesi mahiyetinde. Zorunlu din derslerinden çarpıtılmış tarih derslerine, 4+4+4 sistemine, ÇEDES'e, MESEM'lere hepsinin birbirini

kovaladığı, hepsinin birbirini izlediği ve bu müdahalelerle çocuklara gerici, ırkçı, tekçi, cinsiyetçi ideolojinin aşılandığını hepimiz yaşayarak gördük. Yeni Maarif Modeli'ni de aslında tam da bu bağlamda değerlendirmek gerekiyor değerli hazırun çünkü modelin ders içeriklerine baktığımız zaman; yeni müfredatta yurttaşlık yok, yeni müfredatta temel insan hakları yok, bilim yok, laiklik yok, kadın hakları yok, kültürel, etnik, inançsal çoğulluk yok; eleştirel düşünce zaten yok. "Ne var?" diye baktığımızda: Nesilcilik var, bilim karşıtı inanış ve düşünce sistemi var, inkârcı, tekçi, işte asimilasyoncu politikalar var, kadın düşmanlığı var; var da var. Biçimsel olarak baktığımızda bile, din eğitime 572 sayfalık bir yer verilmiş ama mesela felsefeye 67 sayfa ayrılmış. Bu bile aslında nasıl bir ideolojik dönüşümün hesaplandığını, hedeflendiğini bize gösteriyor. Yine, AKP'nin aile temelli patriarkal zihniyetinin yansıması olarak bu yeni müfredat ve devamındaki kanun teklifiyle beraber cinsiyetçilik derinleştirilmek isteniyor, erkek egemenliği tahkim edilmek isteniyor. Burada özel olarak şunu ifade edeyim: Bu, aslında kitlesel bir çocuk istismarıdır. Topyekûn bu gerici anlayışın anlamı çocuk istismarının ta kendisidir. Bu çocuk istismarı suçundan vazgeçilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Koca.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Gülcan Kış.

Buyurun Sayın Kış. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır ve uzatamıyoruz.

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milyonlarca öğretmenimizin gözü kulağı üç gündür görüşmekte olduğumuz, cumhuriyet tarihinin en büyük kıyımına hizmet edecek Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'ndedir. Bu düzenleme "ben yaptım, oldu" anlayışının hâkim olduğu bir kanun teklifidir. Teklif, esastan ve maddeler bakımından Anayasa'ya aykırılıklarla dolu olup mevcut kanunun da çok çok gerisindedir. Eğitimcilerin, sendikaların tüm itiraz ve eleştirileri yok sayılmıştır. Burada bizler Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nu görüşürken Meclisin hemen ilerisinde Millî Eğitim Parkı'nda milyonlarca öğretmeni temsilen, haklarını, mesleki itibarlarını, demokratik, laik eğitim sistemini savunmak üzere öğretmenlerimiz bu yasaya karşı meslek nöbetindeler. Sınıfta, ders başında olması gereken öğretmenler hak ve hukuk mücadelesi için meydandalar. Bu onurlu mücadelelerinde, geleceğimizi emanet ettiğimiz değerli öğretmenlerimize selam olsun. (CHP sıralarından alkışlar) Cumhuriyet Halk Partisi olarak yanlarında olduğumuzu bir kez daha Meclis kürsüsünden tekrar etmiş olalım.

Bugün, öğretmenlerimizin sesi olarak bu kürsüdeyim. Şimdi teklifin içerisine bakıyoruz: Öğretmenlerin iş güvencesi yok, sözleşmeli atamalar devam edecek. Millî Eğitim Akademisiyle, öğretmenler tekrar bir eğitime ve sınava tabi tutulacak. Kanunda, günlerdir, taban maaş ve güvenceli çalışma talep eden özel sektör öğretmenleri yok. Görev ve sorumluluklar, disiplin hükümleri, cezalar ayrıntılı biçimde sayılırken öğretmenin haklarına dair tek bir hüküm yer almamaktadır. Teklifin her bir maddesi öğretmenleri meslekten uzaklaştırıcı, atanmalarını zorlaştıran hükümler içermektedir. Peki, sorarım sizlere: Mesleki hakları dahi korunamayan bir öğretmenlik mesleği yasalı böyle mi olur? Millî Eğitim Bakanlığı koridorlarında hazırlanan bu yasanın özeti, öğretmenlik mesleğinin itibarını yok edip Akademi ve ceza dayatmasıyla öğretmen atamalarının kontrol altına alınmasından ibarettir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu lideri Gazi Mustafa Kemal Atatürk, söylev ve demeçlerinde, cumhuriyetin en önemli hedeflerinden birinin eğitim kalitesini yükseltmek olduğunu söylemiştir. Yüz yıl sonra bakıyoruz, mevcut iktidar yirmi iki yıldır, laik, demokratik, bilimsel, çağdaş eğitim anlayışıyla sürekli kavga hâlindedir. Millî Eğitim Akademisi teklifteki hâliyle de kurulduğunda öğretmen yetiştirmenin üniversitelerden alınarak fiilen Millî Eğitime devredilmesine neden olacaktır, oysaki öğretmen yetiştirmek üniversitelerin görevidir. Diplomalara geçersiz kılacak, eğitim fakültelerini yok sayacak bu Akademi neye hizmet edecektir? İktidarın kendi onayladığı öğretmen modelini yaratacaktır. Bu kanun teklifine "evet" oyu verecek her bir milletvekili; millete, devlete, çocuğuna ve onları yetiştiren öğretmenlere karşı hesap vermek zorundadır. Neden mi? Buraya dikkatinizi çekmek isterim: Teklifte Atatürk ve devrimleri yok sayılıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Teklifi hazırlayanlar Atatürk ilke ve inkılaplarını, Anayasa'da ifade edilen Atatürk milliyetçiliğini millî eğitimden çıkarmışlardır. Bilinçli olarak bu düzenlemeyi yapanların niyeti o kadar açık ki grup olarak "Atatürk ilkeleri ve inkılapları" ifadesinin fıkraya eklenmesi için Komisyona verdiğimiz değişiklik önergesi AKP oylarıyla reddedildi. Sormak istiyorum: Sizin Atatürk'le sorunuz nedir? (CHP sıralarından alkışlar) Neden bunu kanundan çıkarmak istiyorsunuz, amacınız nedir? Teklifin ana gündemi öğretmenler değildir, topyekûn cumhuriyet kazanımlarına bir saldırı söz konusudur. Cumhuriyet Halk Partisi Mersin Milletvekili olarak şunun altını çizerek belirtmek isterim ki karanlık zihniyetlerin elinden çıkmış böyle bir kanun teklifine "hayır" oyu vereceğim. Bu ülkenin gelecek nesillerine, onları yetiştirecek olan öğretmenlerine, her şeyden önce Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu lideri Başöğretmenimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e ve devrimlerine olan inancım, sorumluluğum gereği bunu bir görev sayıyorum. Cumhuriyet Halk Partisinin hiçbir milletvekili, hukukun üstünlüğüne ve demokrasiye inanan hiçbir milletvekili de gerici, çağ dışılığı barındıran bu kanun teklifine "evet" oyu vermeyecektir. Unutmayın ki toplumun düşmanı cehalettir, cehaletin düşmanı da öğretmenlerdir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kış.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasının beşinci ve altıncı cümlesinin madde metninden çıkarılmasını ve (3)'üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"(3) Hazırlık eğitiminin sonunda, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı tarafından yapılan sınavlardan alanlara göre Bakanlıkça belirlenecek sınav puan türlerinden elde edilen puanın %40'ı, teorik derslerin başarı notlarının aritmetik ortalamasının %30'u, uygulamalı derslerin başarı notlarının aritmetik ortalamasının %30'u toplanarak atamaya esas başarı puanı belirlenir. Esas başarı puanı 60'ın altında olanların akademi ile ilişkisi kesilir."

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Hüsmen Kırkpınar

Şenol Sunat

Bursa

İzmir

Manisa

Yasin Öztürk

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Denizli

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, emeklilere, asgari ücrete zam beklediklerine ama zam haberini alamadıklarına, her akşam saat dokuzda ışıklarını yakıp söndürdüklerine ve buradan duymayanlara, görmeyenlere milyonlar adına seslerini yükselttiklerine ilişkin açıklaması

(CHP milletvekillerinin ayağa kalkarak cep telefonlarının ışıklarını açıp kapatmaları)

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, hatibi kürsüye çağırmadan ifade etmek istiyoruz ki ülkemizde asgari ücretliler,

emekliler ağır bir yoksulluk içerisinde. Emeklilere, asgari ücrete zam bekliyoruz ama zam haberini alamıyoruz. Biz de her akşam saat dokuzda "Türkiye ayağa kalk." diyoruz, ışıklarımızı yakıp söndürüyoruz ve buradan duymayanlara, görmeyenlere milyonlar adına sesimizi yükseltiyoruz.

MESUT BOZATLI (Gaziantep) – Başkanım, madde 65'i hatırlatıyoruz size.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 100 Milletvekilinin Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi (2/2239) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 143) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RUKİYE TOY (Sivas) – Katılamıyoruz Başkanım.

MESUT BOZATLI (Gaziantep) – Başkanım, madde 65'i hatırlatıyoruz.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.59

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.17

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Muhammed ADAK (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum. 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Önerge üzerinde Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu konuşacaktır.

Süreniz beş dakika.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; bu kanunun öğretmenlik mesleğinin idam fermanı olduğunu samimiyetle, bu meslekte olan, öğretmen olan, yıllarca öğretmenlerin hak ve menfaatleri için sendikacılık yapan bir milletvekili olarak ifade etmek isterim. Bugün öğle Çankaya Kapısı'nın önünde uzun süredir eylem yapan sendikacı arkadaşlar vardı ve Hürriyetçi Eğitim Sendikası'nın da bir eylemi vardı, oraya gittim. Sendikanın Sayın Genel Başkanı bir cümle söyledi, dedi ki: "Herhâlde 'Öğretmenlik mesleğine düşmanlık yapmak istesek ne yapardık?' diye sorsak ancak böyle bir kanun yapardık, böyle bir teklif getirirdik."

Peki, bu neden böyle? Yani devlet okullarında fiilen görev yapan 1 milyondan fazla öğretmenimiz, 1 milyona yakın atama bekleyen öğretmen nüfusu varken bu kanunu, kimsenin istemediği bu kanunu bu pervasızlıkla buraya iktidar nasıl getiriyor? Yusuf Tekin getirir çünkü görevi o, Millî Eğitim Bakanlığı'nda Müsteşar olduğu günden beri öğretmene bu konudaki hasmane tutumunu değiştirmeyen istikrarlı Bakandır o fakat bu da yeterli değil yani AK PARTİ ve MHP'nin oylarıyla nasıl olsa her gelen tasarı geçecek, her kanun geçecek diye de bu pervasızlık yapılmaz.

Bence başka bir şey daha var. Efendim, ben buradan onurlu, şerefli, haysiyetli öğretmenlerimize, sayıları 2 milyonu aşan öğretmenlerimize seslenmek istiyorum çünkü öğretmen gerçekten el açmaz, boyun eğmez, "eyvallah" demez, öğretmen ders verir. Kıymetli meslektaşlarım, neden böyle oluyor biliyor musunuz? Ben size nedenini söyleyeyim. 1 milyonun üzerinde kamuda öğretmen meslektaşımız görev yapıyor ve bunların yüzde 90'ı sendikalı, biliyor musunuz? 900 binin üzerinde sendikalı öğretmen var ve bu sendikalı öğretmenlerin sendikaları, özellikle yetkili sendika bakın bu süreçle ilgili ne yapmış? EĞİTİM-BİR-SEN yetkili sendika ve 400 bin üyesi var, en son sayfalarında var, demiş ki: "ÖMK'deki eksiklikler TBMM Genel Kurulunda tamamlanmalıdır." Tasarıya karşı çıkmamış, bu idam fermanına "Dur!" dememiş, "Bu kabul edilemez." dememiş ya da "Bu istediklerimiz yapılmazsa biz buna direniriz. Bir sendikanın yapması gereken ne varsa onu yaparız." dememiş. Ne demiş? Ricacı olmuş, ricacı. Böyle sendikacılık mı olur ya! Peki, ikinci büyük sendika var, TÜRK EĞİTİM-SEN, benim de yıllarca Bursa'da başkanlığını yaptığım -biz yaparken sendikacılığı hakkı tutup kaldırmak düsturuyla yapardık- onlar ne demiş, ona baktım. Mecliste, komisyonda görüşülürken TÜRK EĞİTİM-SEN'in temsilcisi aynen şöyle diyor: "Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla birlikte öğretmenlik mesleğinin muhatap olduğu mevzuat parçalı olmaktan kurtarılacaktır." Desteklemiş, yetinmemiş, "Öğretmenlerimizin -işte birkaç talep var- talep ve beklentilerinin kanun düzenlemesinde yer alması hususunda hassasiyet ve destekleriniz için şimdiden tüm meslektaşlarımız adına teşekkür ediyor, hazırunu saygıyla selamlıyorum." demiş. Yazıklar olsun! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sana yazıklar olsun!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Kurumların içini böyle çökertemezsiniz, çökertmemelisiniz. Öğretmen arkadaşlarıma, meslektaşlarıma sesleniyorum: Temsilcilerinizi uyarın, haklarınızı savunmayacaklarsa eğer o koltukları da işgal etmesinler.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkoğlu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2239) esas numaralı Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasından sonra gelmek üzere "Uygulama sınavları, daha sonra talep ve ihtiyaç olması durumunda incelenebilmesi için ses ve görüntü kaydı alan cihazlarla kayıt altına alınır ve Akademik bitiş tarihinden asgari iki yıl sonrasına kadar saklanır." fıkrasının eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

İstanbul

Hasan Ekici

Konya

Selçuk Özdağ

Muğla

Necmettin Çalışkan

Hatay

Şerafettin Kılıç

Antalya

Ali Fazıl Kasap

Kütahya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ LATİF SELVİ (Konya) – Sayın Başkanım, katılamıyoruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – “Katılmıyoruz.” derken...

BAŞKAN – Önerge...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – “Aslında katılmak istiyoruz da, katılmıyoruz.” gibi.

BAŞKAN – Arkadaşlar, karar yeter sayısına sahip olmadığınız zaman katılmıyorsunuz, karar yeter sayısına sahip olup istişare ettiğinizde o zaman diğer “Katılmıyoruz.”u diyebilirsiniz, bir nünadır ama nüans da önemlidir.

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Önemli bir nüans.

BAŞKAN – Evet.

Önerge üzerinde söz isteyen Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir yıl vekil öğretmenlik yapmış bir milletvekili arkadaşınız olarak öğretmenlik konusunda çok fazla konuşma yetkim yoktur ama yaşadığım bir olayı, Türkiye’de yaşanmış ama şehri olmayan gerçek bir hikâyeyi anekdot olarak anlatmak istiyorum. İlin birine Millî Eğitim müdürü atanır ve Millî Eğitim müdürü lojmanını neyle donatır? Biliyorsunuz, lojmanlar kamuda boş teslim edilir, boş alınır. Millî Eğitim müdürü okul aile birliğinin paralarıyla kendi lojmanına bir buzdolabı, bir çamaşır makinesi, bir bulaşık makinesi ve bir de dev ekran televizyon monte ettirir. O ilin valisine bu şikâyet gider. Vali olayı kapatır. Maarif müfettişleri gelir “Monte edilen bu malzemeler, aletler Millî Eğitim lojmanında değil, Millî Eğitim müdürlüğündedir.” diye bir tutanak tutarlar ve olayı kapatırlar. Sonra, olayı takip edenler o zamanın Millî Eğitim Bakanına gider, hatta Millî Eğitim Bakanının masasında, sehpa kahveyi içerken o dosya vardır. Ama valilik, maarif müfettişleri olayı kapatırken bir hata yapmışlardır, montaj tutanağı yoktur, verilmemiştir onlara. O da bir turmusol kâğıdıdır. İdekiler bu hatayı yapmışlardır, örtbas etmişlerdir. O zamanki Millî Eğitim Bakanının kendisine giden vekile söylediği söz şu şekildedir. Adı geçen Millî Eğitim müdürü için önce “Bu, ahlaksızlık. Bu, namussuzluk. Bu, şerefsizliktir.” der, kahveyi yudumlarken sonra da der ki: “Ya, sayın vekil, bunu basına versenize.” der. Neden? Çünkü arkasında dev bir sendika vardır; sarı sendika, dışarıda olmayan sendika şu anda, öğretmenlerin hakkını savunmayan sendika. Şimdi öğretmenlik mesleğinde, tabii, tüm mesleklerde olduğu gibi, öncelikle ahlak olmalıydı, adalet olmalıydı ama maalesef burada adaleti Bakanınız da çiğnedi.

Liyakatsiz, ahlaksız, sadece sendika desteğiyle ayakta tutulmak istenilen yöneticilerle Millî Eğitimi bu hâle getirdiniz. Ne getirdiniz? Özel eğitim kurumlarında çok berbat şartlarda çalışan öğretmenler, sizin şu getirmeye çalıştığınız hiçbir kriter sağlanmadığı hâlde çalışan öğretmenler var, mağdur edilen öğretmenler var, asgari ücret hatta asgari ücretin altında maaş alanlar var. Ona karşı bir şey yapabildiniz mi? Yapamadınız. Kadro-statü ayrışmasıyla ilgili sıkıntılar var mı? Var. Ücretli öğretmenlik... Ben vekil öğretmenlik yaptım Burdur’un bir köyünde; doktorken yaptım, dokuz saat derse girdim ama aynı şekilde, ücretli öğretmenlik hâlâ devam ediyor. Emin olun çay, kahve parasıdır, artı özlük hakları yoktur, dokuz ay veya sekiz ay kadrolu görünürsünüz, sosyal güvenliğiniz vesaire yoktur. Yazın öğretmenler genel sağlık sigortası yatırır. Başka hiçbir meslek grubunda yok. Ayrıca, daha önce de bu konuşulmuştu, işte yüzde 60, yüzde 40; mülakatı kaldırılıyorsunuz ama mülakatı -diğer tüm arkadaşlar da hemen hemen aynı şeyi söylediler- dolaylı olarak getiriyorsunuz. Ne olacak? Sarı sendikanın önerdiği torpilli, liyakatsiz öğretmenleri almaya çalışacaksınız. Millî Eğitimden beklentiniz... Millî bir yönü falan da yok bunun. Ya, ben onu anlayamıyorum, başka hiçbir meslek grubunda olmayan akademi kuruyorsunuz. Mühendislik fakültesi mezunlarında akademi yok, tıp fakültesi mezunlarında akademi yok, bilakis mecburi hizmet var, hani “Gitsinler.” demiştiniz ya o grup... Ya, bu tezat neden? Böyle bir kanun teklifi getiriyorsunuz, önce ahlak ve sendika baskısı altında olmayan, mülakatın olmadığı, yüzde 60, yüzde 40 kriterleri... İşte, öğretmen yüzde 100 puan kazansa siz onu mülakatta ya da bu uygulamalı sınav dediğiniz o sınavda eliyorsunuz. Peki, bir şey söyleyeceğim, bu eğitim fakültelerinden mezun olan arkadaşlar liyakatli değil mi, liyakatli mi? Yeterli oldukları için diploma almıyorlar mı? Eğer siz eğitim fakültelerini, eğer mühendislik fakültelerini, hukuk fakültelerini yetersiz görüyorsanız bu fakülteleri kapatın, eğitim fakültelerini kapatın. Ama bu şekilde, liyakatli bir şekilde sınavda puanını alan arkadaş diplomada yeterliliğini almış zaten. Sınavda KPSS puanı yüksek olana göre alın ve adaletli davranın. Adalet mülkün temelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kasap.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir.

11’inci madde üzerinde 3’ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Salihe Aydeniz

Perihan Koca

Özgül Saki

Mardin

Mersin

İstanbul

Zülküf Uçar

Ceylan Akça Cupolo

Beritan Güneş Altın

Van

Diyarbakır

Mardin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Kadim Durmaz

Sibel Suiçmez

Hikmet Yalım Halıcı

Tokat

Trabzon

Isparta

Ömer Fethi Gürer

Umut Akdoğan

Mustafa Adıgüzel

Niğde

Ankara

Ordu

Mahmut Tanal

İsmet Güneşhan

Suat Özçağdaş

Şanlıurfa

Çanakkale

İstanbul

Fethi Açıkel

Nurten Yontar

İstanbul

Tekirdağ

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İsa Mesih Şahin

Bülent Kaya

Mehmet Atmaca

İstanbul

İstanbul

Bursa

Mustafa Kaya

Hasan Ekici

Birol Aydın

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ LATİF SELVİ (Konya) – Katılamıyoruz Sayın

Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Mardin Milletvekili Sayın Salihe Aydeniz.

Süreniz beş dakikadır Sayın Aydeniz.

Buyurun lütfen.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Evet, bir Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'ni konuşuyoruz ama gönül isterdi ki bu teklifi konuşmadan önce kapsamlı bir ön çalışma yapılsaydı. Yine bu teklifle ilgili öğretmenler, yine bilim emekçileri, sendikalar, yine meslek örgütleri bunun hazırlık aşamasında bunların görüşleri alınsaydı, çalışmalar keşke gizli yapılmıyaydı. Yine, bu kanun teklifinde özel kurumlarda çalışanlar, yine özel ders verenler bu kapsama dâhil edilselerdi ama getirilmek istenen bu kanun teklifiyle zaten Türkiye'de demokratik olmayan, çoğulcu olmayan, ana dilinde olmayan eğitim sisteminin meşrulaştırılmaya çalışıldığını görüyoruz. Yine, 2016'dan bu yana keyfi bir şekilde sürdürülen KHK'lerin arasında sürekleştirilmeye çalışıldığını, yine yasallaştırılmaya çalışıldığını çok net görüyoruz. Yani sözün özü, aslında iktidarın zihniyetinin yanında durmuyorsan ya da iktidarın yanında hizalanmıyorsan ne olursa olsun öğretmen olamıyorsanız yani ya iktidarın yanında olacaksınız ya onun zihniyetini taşıyacaksınız ya da öğretmen olamayacaksınız. Bu kanun teklifiyle bu söyleniyor.

Evet, öğretmenleri konuşurken bu ülkedeki eğitim sisteminin de aslında dizayn edilmek istendiğini görmek gerekiyor. Şöyle ki: Eğitimin niteliği, öğretebilme yeterliliği, yine bu koşulların maalesef hiçbir önemi yok. Çocukların yeterliliği ve ilgi duydukları konulara ilişkin bunları yönlendirmeye ilgili bir kaygı yok. Yine, diller ve inançlara yönelik herhangi bir hassasiyet yok. Yani, eğitim tek millet, tek devlet, tek bayrak, tek din ve faşizmle sürdürülmek isteniliyor. Dolayısıyla bu ülkede yaşayan Kürtler, Ermeniler, Rumlar, Çerkezler, Lazlar, Araplar, Süryaniler, Aleviler bu kanunda yok, yine kadınlar yok. Kısacası, Türk, erkek ve Sünni olmayan hiç kimse bu sistemin içinde yer alamıyor. Evet, Türkiye'de 46 dil konuşuluyor ve yine bu ülkeler arasında sıralamada 48'inci sırada Türkiye ama soruyoruz: Bu diller nerede? Bu diller için sanal medya operasyonları ve sanal medya şeylerinde hedef göstermek dışında başka ne yapılıyor, onu da bilmiyoruz. Evet, ana dil dışında bir dille eğitim verdiğiniz, yine kendilerini tanımlamadıkları tarihle büyüttüğünüz bu çocuklardan, bu gençlerden ne bekliyorsunuz? Bu eğitim sistemiyle gerçekten öğretmenlerden nasıl idealist olmasını bekleyebiliriz? Ana dilde eğitim gören çocukların sınıf içinde aktivitelerinin arttığı, daha öz güvenli oldukları gibi pedagojik farkındalıklarının daha üst düzeyde olduğunu defalarca söyledik ve yine bilimsel olarak da bu kanıtlanmış bir şekilde. Yine ana dil bireyin kimliğinin, kültürünün, mirasının en önemli taşıyıcısıdır. Çocuklarımızın kendi ana dilinde eğitim almaları onların daha sağlıklı bir şekilde kendilerini ifade etmelerini, kültürel kimliklerini korumaları ve geliştirmelerini sağlar. Bu durum toplumsal barış ve uyumunun güçlenmesine de katkıda bulunur ki bu, bir insanlık hakkıdır aynı zamanda. Bunun dışında dünya hukuk sisteminde 14 Eylül 1990'da Türkiye'nin de içinde olduğu 196 ülke bir çocuk hakları sözleşmesi imzaladı ancak Türkiye, bu sözleşmede yer alan iktidarı değil, toplumun kültürel farklılıklarını esas alan 17'nci, 29'uncu ve 30'uncu maddeye çekince koymuştur. Bu da açıkça göstermektedir ki ülkemizde eğitim sistemi iktidarın anlayışını, çıkarını gözetken, tekçi, cinsiyetçi ve milliyetçi bir sistemdir. Hatta Türkiye, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde yer alan ve çekince koymadığı bazı maddeleri de toplumun ihtiyaçlarına göre düzenlenmemiştir. Mesela, 23'üncü maddede olduğu gibi, engelli çocuklara ilişkin fırsat eşitliğini yaratmak üzerinden düzenlemeler yapılmamıştır. Çoğu okulda engelli rampası olmadığı gibi, yine çoğu okulda görme engelli çocuklara ilişkin altyapı hazırlıkları yapılmaması gibi diyebiliriz.

Yani sonuç itibarıyla, gelin, hep beraber öğretmenlik yasasına ilişkin, aslında bu kanun teklifinde coğrafi koşulları, yine ihtiyaçları, kentin ekonomik düzeyini ve ana dilini, kültürünü gören ve gözetken bir yasa yapalım. Onun dışında, bu yasaya bizim onayımız yoktur diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Aydeniz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır, uzatamıyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2,5 milyon doğrudan, en az 5 milyon dolaylı insanı ilgilendiren bir kanun teklifi görüşüyoruz. Öğretmenlerin hepsi buna karşı. Öğretmenlerle ilgili ne kadar dernek var, sendika var, onlar da karşı. Onların karşı olduğu kanun teklifini burada kanunlaştırmak için uğraşıyoruz. Bunu niye yapıyoruz? Kanun niye yapılır? Talep doğrultusunda Meclis gelen önerileri değerlendirir ve kanunu yaparak sorun çözer. Bu kanun teklifi sorun üreten bir kanun teklifi. Türkiye'de eğitim sisteminin canına okundu, kuşaklararası kopuş yaratıldı; yetmedi, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda idareci, hizmetli ve öğretmenlerin bütününe kapsayan bir düzenleme de Meclise getirilmedi. İdareci konumunda olup şube müdürü, Millî Eğitim il müdür yardımcısı, müfettiş gibi konumda olanlar bu kanunla özlük haklarından da kaybettiklerini alacaklarını umuyorlardı, o sağlanmadı. Öğretmenin çalışanına da emekli olanına da düzenleme beklentisi vardı, o da gerçekleştirilmedi. Bir de okullarımızda Toplum Yararına Program kapsamında çalıştırılan ya da on ay çalıştırılıp iki ay işsiz bırakılanlar var; onlar da kadro alacağını umuyordu, o da olmadı. "PIKTES öğretmenleri" dediğimiz, Avrupa Birliği projesi kapsamında 657'ye tabi kılınıp proje elemanı olarak değerlendirdiklerimiz öğretmenlik kadrosu bekliyordu, bu kanun teklifinde o da yok. Usta öğreticiler, eğitim verenler, onlar kadro bekliyordu, onlar da yok. Kanunda ne var? Öğretmen olarak görevlendirilmeyi bekleyen en az 1 milyon kişinin Akademide yeniden bir eğitime tabi tutulup orada başarılı olmazsa hak ettiği öğretmenlik diplomasının da elinden alınması var.

Peki, başka ne var? 657 sayılı Kanun'da devlet memurlarına uygulanan disiplinle ilgili düzenlemeler yerine yeni disiplin uygulamaları var. 657 sayılı Kanun neyinize yetmedi de yeni düzenlemeler getiriyorsunuz? Örneğin, buradaki maddede diyor ki: "Sosyal medyada orada verilen eğitimi kullanırsan sen uyarı, kınama gibi cezalar alacaksın." Ya, kamuya açık yerde aldıkları eğitime yönelik bilgi paylaşımlarının ceza gerektirecek neyi olabilir? Onun için, yapılan bu kanun teklifi, amaca hizmet eden değil "Yaptım, oldu." anlayışıyla Meclisin önüne getirilen bir kanun teklifi. Kanun çıktıktan sonra çoğu maddesi Anayasa Mahkemesinde iptal olacak. Meclise gelen kanun tekliflerine bir bakın, çoğunda Anayasa Mahkemesi iptal ettiği için yeniden düzenleme var. Ya, sürekli bu şekilde Anayasa Mahkemesinin iptal edeceği düzenlemelerle niye Meclisin zamanını öldürüyorsunuz? Asgari ücretin artışı bekleyen var, taşeronda kadro bekleyen var, çıraklık ve staj mağduru olarak düzenleme bekleyenler var; gelin bunlarla ilgili kanun düzenlemeleri yapalım. Emeklinin en düşük aylığını asgari ücret seviyesine çıkaralım, bayram ikramiyeleri asgari ücret seviyesinde olsun. Hiçbir öğretmen yoksulluk sınırının altında maaş almasın, özlük haklarını iyileştirici düzenlemeler gerçekleştirilim. (CHP sıralarından alkışlar) Onları yapmak varken, ülke genelinde sosyal anlamda insanlar arasında dengesizlik yaratan konuları çözmek varken öğretmenin karşı olduğu, idarecinin karşı olduğu, "hizmetli'nin adının geçmediği ve mesleğe dönük fayda sağlamayacak bir kanunu çıkarmaya niye inat ediyoruz?

Bu anlamda, kanunun teklif olarak burada görüşölme sürecinde, daha oylamaya girmeden geri çekilmesi en hayırlı iş olacak.

Onun için, bugün görüştüğümüz bu kanun teklifine ret oyu vereceğimizi belirtiyor, Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Güner.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Hasan Ekici. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

HASAN EKİCİ (Konya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde, Konya'mızın şirin ilçelerinden Seydişehir'de çok vahim bir hadise yaşanmıştır. Bir türlü açıklanmayan muamma bir sebepten dolayı ishal, karın ağrısı, mide bulantısı, hâlsizlik ve baş ağrısı şikâyetleriyle binlerce Seydişehirli hastanelere başvurmuştur.

Seydişehir Devlet Hastanesi tedaviye kapasite olarak cevap verememiş, Beyşehir, Konya, Bozkır, Manavgat ve civar ilçelerdeki hastaneler Seydişehirli hastalarla dolmuş taşmıştır. Bazı hastalar evlerinde doğal yöntemlerle hastalığı atlattırken bazı hastaların durumu ağır seyretmiştir. İşin daha vahim yanıysa, dün bana ulaşan bazı Seydişehirliler, özellikle çocuklarda benzer şikâyetlerle hastanelere başvuruların devam ettiğini ifade ettiler.

Binlerce Seydişehirliyi âdeta ölüme burun buruna getiren bu vahim olayla ilgili yetkili devlet kurumlarından, Seydişehirli tatmin eden, ikna edici bir açıklama hâlâ yapılmamıştır. Şikâyetlerin sebebinin içme suyu kaynaklı olduğuna dair iddialara cevap veren KOSKİ, içme suyu sistemlerinin periyodik bakımlarının ve incelemelerin yapıldığını, hastalığın sebebinin içme suyu kaynaklı olmadığını açıkladı. KOSKİ'nin bu açıklamasının doğru olduğunu varsayarsak binlerce insanın aynı şikâyetlerde bulunmasının sebebi nedir? Laboratuvar sonuçları İl Sağlık Müdürlüğüne neden açıklanmıyor? Seydişehirli vatandaşlarımız bu sorunun cevabını aradan geçen zamana rağmen hâlâ bulabilmiş değildir. Bu nedenle Sağlık Bakanlığı acil olarak bir inceleme komisyonu kurarak binlerce kişinin hastalanmasına sebep olan bu vahim olayın nedenlerini araştırmalı; hastalığın nedeninin yetkililerin görevlerini ihmalinden ya da kusurlarından kaynaklandığının tespit edilmesi durumunda sorumluların idari ve cezai yaptırımlara muhatap kılınması hususunda soruşturma açmalı; araştırma ve soruşturma sonucu kamuoyuyla paylaşarak bu olay muamma olmaktan çıkarmalıdır; Sağlık Bakanlığını bu konuda göreve davet ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin kara yolu ağındaki önemli geçitlerinden bir tanesi Seydişehir-Manavgat Yolu üzerindeki Alacabel Geçidi'dir. Alacabel Geçidi Karadeniz'i, Marmara'yı, Güneydoğu'yu ve İç Anadolu'yu Akdeniz'e en kısa mesafede bağlayan önemli geçitlerden bir tanesidir; her yıl 4-5 milyon aracın geçtiği kritik bir geçittir. Bu geçit kış aylarında aşırı kar yağışı, buzlanma, fırtına ve çığ düşmesi gibi nedenlerle sık sık ulaşım kapanmaktadır; ölümlü trafik kazalarının da çok sık meydana geldiği bir geçittir. Alacabel Geçidi'nde ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla 2016 yılında gidiş-geliş olarak 14 bin 600 metre uzunluğunda Alacabel Tüneli'nin yapımına başlanmıştı. İktidar yetkilileri yaptıkları birçok açıklamada Alacabel Tüneli'nin 2019 yılında biteceğini duyurmuşlardı. Yıl 2024 oldu ve Alacabel Tüneli hâlâ bitmedi, sekiz yıldır bitirilemeyen bir tünel. İktidar yetkilileri sürekli tarihler açıklıyorlar. "Tünel yok şu tarihte açılacak, yok bu tarihte açılacak." Tarihler havada uçuşuyor ama tünel bir türlü açılmıyor. Şu anda da Bakan dâhil hiçbir iktidar yetkilisi "Tüneli şu tarihte açacağız." diymiyor artık.

İktidar yetkililerine soruyoruz: Ülke ulaşımı ve turizmi açısından böyle kritik bir tünel neden yıllardır bitirilmiyor? Sorun kaynaksa, ödenek yetersizliğiye diğer projelere, yollara ve tünellere kaynak ayrılıyor da Alacabel Tüneline neden ayrılmıyor?

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir Uraloğlu en son Seydişehir ziyaretinde "Ben bundan sonra bu tünelin daha yakın takipçisi olacağım. En kısa sürede bu tüneli bitirip Seydişehir'in gündeminden çıkaracağım." demişti ancak kesin bir tarih de vermemişti. Şimdi, buradan Sayın Bakanın sözünü tekrar hatırlatıyor ve diyorum ki: Sayın Bakan, siz takip makamı değil icra makamısınız. Bizler milletvekilleri olarak icraatlarınızı takip ederiz ama siz takip etmezsiniz, siz ödenek ayırır, talimat verir, tarih verir ve sonuçlandırırınız. Seydişehirlinin sizden beklediği takip değil icraattır, sonuçtur. Alacabel Tüneli'ni ve bağlantı yolunu bir an önce açın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ekici.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşölmekte olan Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (a) bendinde yer alan "anlaşılanların" ibaresinin "tespit edilenlerin" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Hüsmen Kırkpınar

Şenol Sunat

Bursa

İzmir

Manisa

Yasin Öztürk

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Denizli

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ LATİF SELVİ (Konya) - Katılmıyoruz Sayın

Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Srebrenitsa katliamının 29'uncu yılı. İnsanlığın vicdanında derin bir yara olarak kalacak bu soykırımı şiddetle lanetliyoruz.

Aynı şekilde, Filistin'de ve Gazze'de olan soykırımı da unutmayacağız, unutturmayacağız.

Sayın milletvekilleri, diyoruz ki: Çekin bu teklifinizi, her maddesi problemlî; kimse memnun değil, ne öğretmen memnun... Benim öğrencilerim var öğretmenlik yapan, emin olun onları ayrı ayrı aradım, herkes "Bu, öğretmenlikle ilgili bir yasa değil." diyor. Sendikaları bugün ziyaret ettik, sendikalar kan ağlıyor. Kimsenin memnun olmadığı, eğitim uzmanlarının görüş bildirdiği ve memnuniyetsizliğin had safhada olduğu bu teklifi niye ısrarla bu Mecliste tartışıyoruz, ısrarla geçirmeye çalışıyorsunuz?

Bakın, her maddesi problemlî; Akademi, başlı başına problemlî. Giriş, hazırlık eğitime alınacakların belirlenmesi, gerçekten çok problemlî. Kalış problemlî; kalış süresi yani bir kısım üç dönem, bir kısım dört dönem eğitim alacak burada. Bunların tayinlerinde bile sıkıntı var. Yine, ücret problemlî, başarı ölçütü problemlî, Akademik görev alanı problemlî, neresi düzelir ki bu kanun teklifinin? Düzeltmek için de zaman zaman önergeler verdik, İYİ Parti olarak 18 önerge verdik ama Millî Eğitim Akademisi

için vermedik açık söyleyeyim çünkü düzelmesi mümkün değil. Evet, amaç başka, sunulan başka, kanun teklifi veren Sayın Komisyon üyeleri, tabii ki Bakanlık ince ince hesap yapmış.

Evet, 11'inci maddeden söz ediyoruz, Akademiyle ilişkinin kesilmesi. İki ana madde var, öğretmen adaylarının disiplin soruşturması sonucunda Akademiden çıkarılması, hazırlık eğitimi sonucunda başarısız olanlar. İki ana madde üzerinde durmamız lazım. Birincisi, hazırlık eğitimi alınırken bir maddede sıkıntı varsa ilişkisi kesiliyor ama disiplin cezaları ve disiplin gerektiren fiil ve davranışlarında "uyarı" diye bir şey yok, kınamayla başlıyor 7 madde, ödeme kesintisi 7 madde, akademiden çıkartma 13 madde; sıralanmış bunlar ve açıkça yazılmış ama esas mesele... Bir de ne var biliyor musunuz sayın milletvekilleri? (2)'nci fıkradaki ifade çok enteresan, diyor ki: "Birinci fıkrada sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve davranışlara nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunanlara da aynı neviden disiplin cezaları verilir." Ya, suçta ve cezada kanunilik ilkesi -kanunda suç olmayan fiillerden dolayı kişiler cezalandırılıyor- evrensel hukuk ilkesidir. Ya, bu cümle nedir, neyin nesidir? Hukuk devletin temel ilkelerinden en önemlisi belirlilik ilkesi değil midir sayın milletvekilleri?

Madde 10'a bakıyorsunuz, başarıyla ilgili "Başarısız olursa ilişkisi kesilir." deniliyor "Teorik ders ortalaması yüzde 60 ve üzeri, uygulamalardan da yüzde 70 ve üstü olmazsa ilişkilere kesilecek." deniliyor yani KPSS'yle giren ve çok yüksek puanlarla giren kişilerden istediğinizin, özellikle uygulamalarda yüzde 70 almazsa ilişkisini kesin yani disiplinle atamadığınızı başarısızlıkla atın. Birçok teklif verdik size yani başarı sıralamasının bu şekilde olmasının doğru olmadığını... Uygulamalarda her eğitim ve uygulama merkezinde bunların değişeceği göz önüne alındığında, emin olun, bu çok sıkıntılı. Amaç belli, başarı puanıyla elemek isteyip eleyemediklerinizi disiplin cezasıyla eleyeceksiniz ve istediğiniz profile öğretmen adaylarını Millî Eğitim Akademisinde buluşturacaksınız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Sunat.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde hepsi aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Salihe Aydeniz

Perihan Koca

Özgül Saki

Mardin

Mersin

İstanbul

Zülküf Uçar

Ceylan Akça Cupolo

Beritan Güneş Altın

Van

Diyarbakır

Mardin

Onur Düşünmez

Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Hüsmen Kırkpınar

Şenol Sunat

Bursa

İzmir

Manisa

Yasin Öztürk

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Lütfü Türkkan

Denizli

İstanbul

Kocaeli

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Kadim Durmaz

Suat Özçağdaş

Nurten Yontar

Tokat

İstanbul

Tekirdağ

İsmet Güneşhan

Sibel Suiçmez

Mustafa Adıgüzel

Çanakkale

Trabzon

Ordu

Mahmut Tanal

Hikmet Yalım Halıcı

Umut Akdoğan

Şanlıurfa

Isparta

Ankara

Fethi Açıklı

Harun Özgür Yıldızlı

Ömer Fethi Gürer

İstanbul

Kocaeli

Niğde

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

İsa Mesih Şahin

Mehmet Atmaca

İstanbul

İstanbul

Bursa

Birol Aydın

Mustafa Kaya

Necmettin Çalışkan

İstanbul

İstanbul

Hatay

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ LATİF SELVİ (Konya) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Hakkâri Milletvekili Sayın Onur Düşünmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve bu saatte dahi burayı takip eden değerli yurttaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Öğretmenlik Mesleği Kanunu diye bir kanun getirmişsiniz ama bunun meslek kanunu olmadığı çok aşikâr. Bütün milletvekili arkadaşlarımız bu konuya ilişkin itirazlarını dile getirdiler, ben de buradan tekrarlamak istiyorum. Bu getirdiğiniz meslek kanunu öğretmenlikle bağdaşır bir yanı bulunmayan bir kanun. Bu kanunu düzenlemek için eğer bir uygulamaya gitmiş idiyse niye öğretmenlerin hak ve yükümlülüklerini, atanamayan öğretmenlerin ülkedeki durumunu, özel sektörde çalışan öğretmenlerin ekonomik durumlarını, geçinemedikleri için itihhar eden öğretmenleri, öğrencilerine daha iyi hizmet verebilmek için kendilerini siper eden öğretmenleri bu meslek kanununa eklemediniz de bu meslek kanununa aslında kendi sendikanızın bile itiraz ettiği düzenlemeleri getirdiniz sadece? Biz bu meslek kanununun bütün sivil toplum kuruluşlarından bilgi edinilerek ortaya konulması

gerektiğini defaaten belirttik, yine belirtmiş olalım. EĞİTİM SEN ve emekçileri Mecliste bir protesto eylemi gerçekleştiriyorlar ve maalesef ki 11 öğretmenimiz burada işkenceyle darbedilerek gözaltına alındı. Niye biz bu görüşmelere onların sözü, onların söylemi, onların teklifleri, onların kendi meslek gelecekleri üzerinde tasarruflarını eklemeyip sadece burada bir yasayı oldubittiye getirmek için düzenleme getiriyoruz; bunu anlamakta gerçekten güçlük çekiyoruz.

Şimdi, 12'nci maddede disiplin cezaları düzenlenmiş ama -az önceki milletvekilimizin de değindiği üzere- disiplin cezaları uyarımadan başlamıyor, direkt kınamadan başlıyor ve çok güçlü yaptırımlarla karşı karşıyayız. Buradaki düzenlemenin amacını, az önceki vekilimiz söyledi, ben de tekrarlayayım: Burada, sizin öğretmenleri dizayn etmenizin altındaki neden yatıyor. Siz eğer "Mülakatla eleyemiyoruz." diyorsanız "Mülakatı kaldırmadık ama mülakatlarda kimseyi elemedik." dediniz, bununla övündünüz ama "Mülakattan eleyemiyorsak disiplin cezalarıyla eleriz." mantığıyla bir düzenleme yapıyorsunuz.

Teklifte, öğretmen adaylarına ve öğretmenlere yönelik disiplin cezalarını ve bu cezaları gerektiren fiil ve davranışları detaylı bir şekilde düzenlemiştiniz ancak bu davranışların hangilerinin disiplin cezası gerektireceği mevzuu tamamen göreceli ve uygulayıcıların kriterlerine tabi tutulmuş. Özellikle bazı disiplin cezalarının tamamen subjektif bir değerlendirmeye belirlenecek olmasını öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının iş güvencesine yönelik açık bir tehdit olarak kullanılabileceğini biz öngörebiliyoruz, eminim, sizler de bu amacı görüyorsunuzdur.

Biz, burada eylemde bulunan öğretmenlerin sesine ses vermenizi bekliyoruz. Bu yasa teklifinin özellikle disiplin cezasını düzenleyen 12'nci maddesinin tekliften çıkarılmasını talep ediyoruz. Öğretmenlerin sesine kulak verin, öğretmenlerin sesini duyun diyoruz çünkü hepimizi bu hayata hazırlayan yegâne meslek öğretmenliktir, en kutsal mesleklerin başında öğretmenlik mesleği gelir. Hepimizin hayatına yön veren, hepimizin hayatına değen bir öğretmenimiz muhakkak vardır. Biz bugün bu meslek kanununu o öğretmenlerimize vefa borcunu yerine getirecek şekilde, çağdaş, kendilerini meslek kanununda görebilecekleri şekilde, kendi çocuklarının güvencesini sağlayabilecek şekilde, ekonomik olarak da darboğaza girmeyecekleri şekilde bir düzenlemeyi yapmamız gerekirken maalesef hak ve yükümlülüklerini sınırlandırıyoruz. Bu yönüyle, bu kanunun tamamına muhalefet ediyoruz. Özellikle de disiplin cezasını düzenleyen 12'nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını talep ediyoruz.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Düşünmez.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle bu teklifin hazırlanmasında emeği geçen başta Komisyon Başkanımız ve eski Bakanımız ve Komisyon üyelerinin hepsine teşekkür ediyorum. Kanuna her şeyi koymuşlar, en ince noktasına kadar düşünmüşler, ufak bir şey atlamışlar, bir tek öğretmen yok. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Öğretmen de olsa tamam olacak yani teklif hakikaten çok muhteşem bir şekilde hazırlanmış.

Burada bu kanunun görüşülmesi için, bir an önce çıkması için çok ciddi bir efor sarf ediyor iktidar, hatta görüşülmemesi için bazı maddelerin de geri çekilmesi konusunda gruplardan ricada bulunuyorlar(!) Arkadaşlar, dışarıda bu teklif çıkmasını diye dayak yiyen, sopa yiyen öğretmenlerin ahi hepimizi tutar, onu buradan söylemek istiyorum.

Bu teklif bir an önce çıkacak da ne olacak, öğretmenlerin hayatını mı düzeltecek, özlük haklarını mı düzeltecek, öğretmenlere saygınlık mı gelecek? Öğretmenlik saygın bir meslekti yahu! Bizim dönemimizde üç meslek vardı; bir adam, adam olacaksa ya öğretmen ya mühendis ya doktor olacak, öyle derlerdi. Anadolu'da bir laf var, çocuk evlenirken sorarlar: "Ne iş yapıyorsun?" "Ağabeyi öğretmen." Yeterli, ağabeyi öğretmense o çocuğa kız verilir, öyle önemli bir işti. Geldiğimiz bu nokta nasıl bir nokta? Öğretmenliğin saygınlığı yerlerde sürünüyor, öğretmenlik mesleği âdeta tardedilmiş toplumda, öğretmenin özlük hakları, saygınlığı yok edilmiş. Şimdi, biz, burada "Mevcut öğretmenleri öğretmenlikten nasıl atarız?" diye onun uğraşısını veriyoruz. Bunları nasıl bu öğretmenlik mesleğinden yok ederiz, dışarı atarız ki yerine cemaat mensubu olan, cemaate mürit olan öğretmenleri getiririz! Bu çocukların yetişmesi için büyük emeği olan bu öğretmenleri, bu noktaya getirirseniz bundan sonraki nesillerden hayır beklemeyin; o nesillere yazık edersiniz, bunun da vebalini taşıyamazsınız, taşıyamayız. O yüzden, sonuna kadar direnmeye devam. "Öyle çıkması..." yok. "Bugün çıkacak." yok "Cuma günü sizin kampınız var." Evet, bizim kampımız var cuma günü, o yüzden çalışmayalım dedik. Sizin hiç kampınız olmadı mı? Hiç ricanız olmadı mı? Karşısında en ufak bir yaptırım getirdik mi? Biz, kampınız var veyahut toplantınız var, karşısında bunu istiyoruz dedik mi? Hayır. "Kampınız var, biz çabuk bitirelim, siz de gidin." Arkadaşlar, evet, kampımız var ve cuma günü biz gidiyoruz, bu kanun teklifine de sonuna kadar muhalefet etmeye devam edeceğiz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Kocaeli Milletvekili Sayın Harun Özgür Yıldızlı. (CHP sıralarından alkışlar)

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Günlerdir Millî Eğitim Komisyonunda önerilerde bulunuyoruz, burada konuşuyoruz ama sağ olsun, Sayın Bakan Yardımcımızın kulakları tıkalı, Komisyonun kulakları tıkalı, diyorlar ki: "Bir an önce şu iş bitse de eve gitsek."

Malum, konularda birçok öneride bulunduk, hiçbirini duymadınız fakat ben kentimde gelişen bir olayla ilgili size ufak bir bilgi vereceğim: Diyarbakır'dan bir vatandaş e-devlete giriyor, Kocaeli'de bir mesleki eğitim kursuna kaydedildiğini görüyor, bunun ardından CİMER'e yazı yazıyor; CİMER'e edilen şikâyet dosyası İl Millî Eğitim Müdürlüğüne düşüyor, Müdürlük soruşturmayı başlatıyor, bakıyor ki konu mühim ve derin, bunun üzerine devreye savcılık giriyor. İşte, vurgun şebekesinin ayyuka çıkması Diyarbakır'dan yapılan şikâyetle meydana geliyor; Allah razı olsun. Bütün vatandaşlarımız e-devlet şifresiyle mutlaka bir girsın, belki bir mesleki eğitim kursuna dâhil olmuş olabilirler, başka yolsuzluklar da bu şekilde meydana çıkabilir.

Eski Millî Eğitim Bakanımız Sayın Mahmut Özer döneminde ara eleman açığının kapatılması için Mesleki Eğitim Merkezi Projesi (MESEM) başlatılmıştı. Bakanlık tarafından bu projeye dâhil olan firmalara çırak başına asgari ücretin üçte 2'si kadar ödeme yapıldı. Mart ayında Kocaeli'deki yerel basında "Millî Eğitimde 500 milyonluk vurgun." adı altında basında çokça yer aldı bu konu. Birkaç gündür de Kocaeli'deki yerel gazetelerde bu konu yeniden işlenilmeye başladı ve haberlerde diyorlar ki: "MESEM Projesi kapsamında İzmit Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdüresi R.Ş. aynı zamanda Kent Konseyi Kadın Meclisi Başkanlığı görevini yürütüyor, müdür yardımcısı ile müdür açığa alınıyor. Neden açığa alınıyor biliyor musunuz? İddialara göre, sekiz buçuk aylık Ustalık Telafi Eğitim Programı'na 22 bin çırak kaydedildiği ortaya çıkıyor. Bu iddia ediliyor, bu iddiayla ilgili de en ufak bir yalanlama, tezip yayınlanmıyor. Kilit nokta burada dernekler. Dernekler aracılığıyla derneklere üye yapıyor insanlar, bu üyelikler sayesinde para aktarılıyor, daha sonra dernekler kapatılıyor. Bu soruşturma kapsamında, medyada yer aldığı gibi 22 bin hayali çırak sisteme kaydedilmiş, para alınmışsa burada dehşet bir sıkıntı var, bu sadece bir müdür ve müdürenin yapabileceği bir iş değil. Bu işin derinden araştırılması gerekiyor, arkasında kim var, mutlaka bakılması gerekiyor. R.Ş. isimli kadın ile irtibatlı olduğu tüm siyasetçiler, bürokratlar, bu yapıya monte edilen kim varsa mutlaka araştırılması gerekiyor. Kocaeli'deki bu vurgun şebekesinin mutlaka çökertilmesi gerekiyor. Bu iddialar ortada, mart ayından beri ortada Sayın Bakan Yardımcım ama bu

konuyla ilgili en ufak bir tekzip yok, en ufak bir şey yok. Bu, gerçekten doğruysa biz tasarruf tedbirleri yayınıyoruz, sadece Kocaeli'de 250 milyonluk vurgundan bahsediyoruz, bizim kamu personelimizin, hastane çalışanlarımızın servisleri ortadan kaldırılıyor, bir sürü sıkıntı çekiliyor, Maliye Bakanı kötü insan ilan ediliyor ama tasarruf tedbiri yaparken öbür taraftan buralarda paralarımız hortumlanıyor.

Süremiz de bitti. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Yıldızlı.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son konuşmacı Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesindeyiz. Biliyoruz ki bu teklif bir hayal kırıklığı; bu teklifin özü, eğitim fakültelerini beş yıldan yedi yıla çıkarmak; biliyoruz ki bu teklifin özü, adı konmamış yeni bir KHK çıkarmak; bu teklifin özü, öğretmenleri açlığa, sefaletle mahkûm etmek. Bugün belki toplumda çok aşırı bir tepki görülüyor çünkü baskı yaparak, cop kullanılarak toplum sindirildiği için tepkiler ulaşmayınca da sanki her şey düzgün zannediliyor. Zannediyor musunuz ki bu Gaziantep'te, Kayseri'de yaşananlar sadece sığınmacı meselesi. Ülkede problemler birikti, insanlar patlama noktasına geldi, bunun sonucunda da bu yaşadıklarımız görülüyor. Mesele şu: Toplumu susturunca problemler yok zannediliyor, hâlbuki, dalga dalga, derin bir şekilde büyüyor.

Değerli milletvekilleri, ilginçtir, teklif, Ceza Muhakemeleri Kanunu gibi, Grup Başkanımızın ifade ettiği gibi disiplin, yönetmelik, ihraç vesaire üzerine kurulu. Daha, yakın bir zamanda TSK Personel Yasası çıkarıldı. Şimdiye kadar YAŞ kararıyla personel ihraç edilirken şimdi, yasal bir şekilde ihraç başladı. İşte, bu teklifle de yeni bir disiplin getirilerek siyasi propaganda yapan ihraç edilecek. Burada en büyük sorun, AK PARTİ'li arkadaşların ilelebet, kıyamet sabahına kadar bu görevlerde, bu makamda kalacaklarını sanıyor olmaları. Âdeta gizli bir el kendilerini maşa olarak kullanarak kendilerinden sonraki sürecin hazırlığını yapıyor, bütün her şey kendi tabanlarını yok etmeye, perişan etmeye yönelik ama bunu görmüyorlar, görmekten maalesef uzaklar.

Siyasi propaganda nedir? 2 öğretmen kantinde mazot zammını konuşursa siyasi propaganda mıdır? 2 öğretmen ücret talebinde bulunsa, sendikal bir eyleme kalkışsa bu siyasi propaganda mıdır? Ucu açık, belli değil. Bunu, buradaki milletvekilleri de bilmiyor. Bir personeli ihraç edecek olan müfettiş ya da müdür, o anki hâletiruhiyesine göre imzayı atacağı zaman bu insanın hain olup olmadığına, siyasi propaganda yapıp yapmadığına karar verecek. Onun için, isteniyor ki hiç kimse konuşmasın, düşünmesin, yorum yapmasın, herkesin ağzına biber sürelim, fişleyelim. Aslında ilginç olan şu: 28 Şubat döneminde görülmeyen zulümlerin kat kat fazlası yasal bir şekilde şu anda yapılır hâle geldi ki bunu anlamak mümkün değil. O dönemde baskıyla ihraç vardı, şimdi kanunen ihraç; işte daha yakın zamanda KHK'leri yaşadık, biliyorsunuz ki yaşla kuru yandı, suçlularla beraber binlerce, on binlerce insan mağdur edildi, siz de pişman oldunuz ama geri dönüşü olmuyor, geri dönüş yapamıyorsunuz. Bugün de bu yasalardan sonra bir süre sonra "Ah, vah!" denilecek ama hiçbir şey kalmayacak.

Değerli milletvekilleri, burada sorun aslında belki de Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişte. Hani şirket mantığıyla devlet yönetimi düşünüldüğünden, her şeye mali imkânlar olarak bakıldığından okullar da birer işletme gibi görülüyor, bu işletmelere nasıl daha ucuz eleman temin ederiz, bundan bahsediliyor. Burada şunu önermek isterim ki anayasal olarak şu anda eğitim fakültelerindeki öğrencilerin tümü müktesep bir hak olarak bu teklifin kapsamı dışında bırakılmalıdır çünkü aileleri onları okula gönderdi, mezun olup iş bulacak zannediyor. Cinsiyetçi bir yorum olmasın ama evlenme vaadiyle kandırılan genç kızlar gibi bir durum ortaya çıkacak değerli milletvekilleri. Bu açıdan ahlaki, vicdani ve değerlerimiz açısından bu teklifin çok büyük bir bölümünü haksız, insafsız bulduğumuzu belirtiyor, saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler, sağ olun.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.15

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Muhammed ADAK (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

13'üncü madde üzerinde hepsi aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge vardır. Bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Salihe Aydeniz

Mardin

Zülküf Uçar

Van

Perihan Koca

Mersin

Dilan Kunt Ayan

Şanlıurfa

Ceylan Akça Cupolo

Diyarbakır

Özgül Saki

İstanbul

Beritan Güneş Altın

Mardin

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:

Sibel Suiçmez

Trabzon

Süreyya Öneş Derici

Muğla

Kadim Durmaz

Tokat

Hikmet Yalın Halıcı

Isparta

Umut Akdoğan

Ankara

Suat Özçağdaş

İstanbul

Nurten Yontar	Mustafa Adıgüzel	İsmet Güneşhan
Tekirdağ	Ordu	Çanakale
Fethi Açıkel	Ömer Fethi Gürer	Mahmut Tanal
İstanbul	Niğde	Şanlıurfa
Aynı mahiyetteki 3'üncü önergenin imza sahipleri:		
Bülent Kaya	İsa Mesih Şahin	Mehmet Atmaca
İstanbul	İstanbul	Bursa
Birol Aydın	Mustafa Kaya	Sema Silkin Ün
İstanbul	İstanbul	Denizli

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelere Komisyon katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Konuşmacıyı davet etmeden önce, yine bir doğal afet... Doğal mı diyelim? Doğal değil aslında, doğayla oynadığımız için bunlar böyle oluyor. Sayın Gergerlioğlu'na da bir söz verelim.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Çayırova Çağdaşkent Blokları 2'nci etapta bugün millet bahçesi inşaatı ve yağmur dolayısıyla bir felaket yaşandığına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kocaeli Çayırova'da Çağdaşkent Blokları 2'nci etap C1 ve C2 Blok'ta, gördüğünüz gibi, bugün bir felaket yaşandı millet bahçesi inşaatı ve yağmur dolayısıyla. Daha öncesinde de site sakinlerinin defalarca, 7-8 kez uyarmasına rağmen düzeltilmeyen durumdan dolayı bugün yine bir felaket yaşadılar; giriş daireleri ve oradaki araçlar perişan oldu, su altında kaldı ve büyük bir zarar yaşadılar. İSU Genel Müdürlüğünü, Kocaeli Büyükşehir Belediyesini, Çayırova Belediyesini ve Çayırova Kaymakamlığını kınıyorum çünkü vatandaşlarımız mağdur olmuştur ve bu konuda şu ana kadar bir önlem almamışlardır; bundan sonrasında vatandaşlarımızın mağdur olmaması için, böyle afetlere maruz kalmaması için bir an evvel gereken tedbirleri almaları gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gergerlioğlu.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 100 Milletvekilinin Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi (2/2239) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 143) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Şanlıurfa Milletvekili Sayın Dilan Kunt Ayan.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Ayan.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle sözlerime öğretmenlik mesleğini layıkıyla yerine getirmeye çalışan; demokratik, özgür yarınlar yaratmak için emek veren bütün öğretmenlerimizi selamlayarak başlamak istiyorum.

Bir insan öğretmen olabilmek için en az on beş yıl eğitim görüyor, dersanelere gidiyor, KPSS'ye hazırlanıyor ve bir umut atanırım diye hayatının en güzel yıllarını sınav için harcıyor. Mülakat sistemi varken geçebilen şanslı sayılıp mesleğe başlıyordu, tabii AKP il, ilçe teşkilatlarında tanıdığı varsa. "Mülakatı kaldırdık." deyip sözde müjdeli haberi verdiniz ama meğerse "Bizden olmayanı nasıl eleriz?" politikasını araştırıyormuşsunuz bu kanun maddesiyle ve bu yasa teklifini sanki öğretmenler için hazırlıyormuşsunuz gibi yapıp yine "Kendi sistemimizi nasıl yürütürüz?"ün derdine düşmüşsünüz. Üzerine konuştuğum madde 13'üncü madde, tam da bu maddeden bahsediyor. Öğretmen adaylarına "Mülakatı kaldırdık, sen hele gel, bir işe başla, gözümüz seni tutmazsa, eğer kılık kıyafetin hoşumuza gitmezse kafamıza göre bir disiplin suçu oluşturup bütün hayatını mahvederiz." diyorsunuz çünkü disiplin cezaları tamamen bu yasa teklifinde subjektif bir şekilde ele alınmış ve üstüne üstlük bu disiplin kurulu üyeleri arasında sendika temsilcileri dahi yer almayacak ve öğretmeni koruyacak olan, haklarını savunacak olan hiçbir mekanizma maalesef ki yer almayor. Kazanılmış hakları yok sayıyorsunuz, bununla da kalmıyorsunuz, bu kanun teklifiyle, herhangi bir soruşturma durumunda ise Akademi Başkanını muhakkik görevlendiriyorsunuz. Yine, soruşturmayı araştıran kişi de bu muhakkikin ta kendisi. Ama bu kişi hangi kurumda olacak, kim olacak, nasıl gelişecek; yasa teklifinde buna dair hiçbir şey belli değil ama belli olan bir şey var, kapı arkasında, Sayın Tekin bunların tamamını belirleyecek durumda. Tabii ki iktidarın pratiği ortada. Devlet kurumlarının hepsi tamamen AKP'nin işgali altında. Muhafızseniz, Kürt'seniz, Alevi'seniz, sosyalist demokratsanız "pat" diye görevinize bu teklifle son verilebilecek. Halkın yıllardır yaşadığı tam da bu değil mi? Mülakatı kaldırıp yerine disiplin soruşturması aparatıyla âdeta mülakat elemesi yapmanın bir yolunu da bu şekilde bu teklifle bulmuşsunuz.

Sayın milletvekilleri, balık baştan kokar. Saray, bir Bakan atamış, gerçekten akıllara ziyan bir Bakan. Liyakatsiz, torpile dayanan, usulsüz işlemlerle eğitim sistemini yönetemezsiniz; bu çok net. Ama Bakan Yusuf Tekin almış bu duruma. Kendisi Bakan olmadan önce nasıl bir sözde eğitim politikası işletiyorsa aynıyla bütün ülkenin eğitim sistemini âdeta işletmeye adanmış kendini. Mevcut Bakanın eğitim anlayışı "tekçi", Bakanın eğitim anlayışı "milliyetçi", Bakanın eğitim anlayışı "cinsiyetçi", Bakanın eğitim anlayışı "liyakatsiz". Ve bu teklifte de hepsini bir maddede yerleştirmişler. Sayın Bakan 2018-2023 yılları arasında Hacı Bayram Veli Üniversitesine tam beş yıl boyunca rektörlük yapmış. Allah rızası için ya, bu üniversitede beş yıl boyunca neredeyse tek iyi bir mesele yok. Gelmeden baktım, yazın siz de bir Google'layın hemen. Üniversitede rektör olduğu dönemde yolsuzluk çıkıyor, usulsüzlük çıkıyor, liyakatsizlik çıkıyor ve bu haberler hâlen sitede yazıyor. Biz söylesek hemen buradan başlayacaksınız "Yalan, yalan, yalan." diye, açın, bakın. Bunu biz söylemiyoruz, Sayıştay raporunda açık açık yazıyor, diyor ki Sayıştay: "Bakan üniversitedeyken 15 kişinin şube müdürlüğünün sınavsız ataması yapıldı." Şaşırarak mı? Tabii ki hayır. Bu kanun maddesi de zaten buna benzer yöntemlerle yapılıyor. Yine, şube müdürlüğü kadrolarına eşitlik, liyakatli ve kariyer ilkeleri çerçevesinde atama yapılması gerekirken bu ilkeler gözetilmeden, mevzuatta belirtilen şartlar dikkate alınmadan atamalar gerçekleştiği Sayıştay raporuyla sabit. Bununla bitse iyi, yine usulsüzlük, usulsüz ihaleler de girila. Bakın, yine 2021 yılında yine Sayıştay raporunda yazıyor bu da, açık açık söylüyor. Yahu, böylesi işleri yapan bir rektör şu an koskoca ülkenin Eğitim Bakanı ya, böyle bir şey olabilir mi? Yine, adrese teslim kadrolar. Yine aynı dönemde, yine Yusuf Tekin döneminde. Güya akademisyenler için ilana

çıkılmış üniversitede, bir tek kaş, göz yazmamış yani hani sarı saç, mavi göz; bu yazılmamış. Direkt adrese teslim bir şekilde kadrolar yapılmış. Üstelik YÖK'ün bununla ilgili kararı olmasına rağmen.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ne çare... Tutanaklara geçer, siz sözünüzü bitirin ama mikrofon açamıyoruz.

DİLAN KUNT AYAN (Devamla) – Hemem tamamlayacağım.

Biz de isterdik şaibesiz bir Millî Eğitim Bakanı olsun ama maalesef ki bu teklifle bir kez daha görüyoruz ki hiçbir şekilde çocukların hakkını, eğitimini gözetken bir teklif değil. O yüzden, bu teklifi hiçbir şekilde kabul etmiyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kunt Ayan.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Muğla Milletvekili Sayın Süreyya Öneş Derici. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen kıymetli vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yirmi dokuz yıl önce Bosna Hersek'te uluslararası toplumun gözleri önünde, onların sessizliğinde yaşanan, yüzlerce Boşnak'ın canını yitirdiği katliamdaki insanları, kardeşlerimizi saygıyla anıyorum. Daha az vahşi olmayan bir katliam Filistin'de sürüyor. Yine uluslararası toplum sessiz. Bir de bu kürsüden tekrar tekrar sessiz kalan herkesi şiddetle kınıyorum.

Değerli milletvekilleri, uzun saatler süren Millî Eğitim Komisyonu görüşmelerinin ardından Genel Kurulda Teklifi'yle ilgili son görüşmeleri yapıyoruz. Gerek Komisyonda gerekse burada neden bu teklifin eksik olduğunu, neden uygun olmadığını, neden Anayasa'ya aykırı olduğunu söyledik durduk. Şöyle dedik: Öğretmenlerimizin sorunları büyük, öğretmenlerimizin sorunları derin. Biz "laik eğitim" dedik, siz "ÇEDES" dediniz; biz "cumhuriyet değerleri" dedik, siz "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" dediniz ki bugün Danıştaya yürütmeyi durdurma kararı için başvurduk, bunu da bilgilerinize sunuyorum. Velhasıl biz dedik, siz bunların tam tersini yaptınız. Bu önümüze getirdiğiniz kanun teklifinde öğretmenlerin hiçbir sorunundan bahsedilmiyor, atanmayan öğretmenlerin adı geçmiyor. Özel okul öğretmenleri, ücretli öğretmen, özel sektör öğretmenin hiçbir sorununa hiçbir çözüm getirilmiyor. Kanun teklifinin adı "Öğretmenlik Kanunu" ama içinde öğretmenin hâline dair gerçek olan bir madde bile yok. Değerli arkadaşlar, bu teklifi hazırlayan kim, bilmiyoruz. Tek bildiğimiz, hazırlayanın millî eğitimden anlamadığı, hazırlarken bir tek öğretmene bile danışmadığı "Senin derdin nedir?" diye sormadığı. (CHP sıralarından alkışlar) Hepimizin ailesinde, eşinde dostunda, arkadaş grubunda bir öğretmen var, bir tane olsun vardır. Hazırlayana soruyorum: Hadi sendikalara sormadın, senin ailede öğretmen yok mu; senin akrabalarında öğretmen yok mu; senin eşin dostunda öğretmen yok mu? Hepiniz bilmiyor musunuz ki öğretmen geçinemiyor, taban maaş sorunu var, özlük hakkı sorunu var. En kıymetlimiz olmasına gereken öğretmenlerimiz bugün sonsuza kadar atanamayacaklarını düşündükleri için başka meslekler seçmek zorunda ve sizin yücelteceğinizi söylediğiniz kanun teklifinde sadece ve sadece yine sizin ideolojik kadrolaşmanız için zemin hazırlanmış. Mülakat var, "Olmayacak." dediniz. Millî Eğitim Akademisine ne kadar uyum sağladığınızı gözlemleyeceksiniz. Keyfi olarak cezalandıracaksınız. Sizin belirlediğiniz disiplin yürütme kurulu üyeleri canları istediği şekilde cezalandıracak. Yani, Akademiye lütfedip alacaksınız, Akademiden lütfedip atacaksınız. Siz kimi işe alıyorsunuz, kimi işten atıyorsunuz; bizim en kıymetlilerimizi, öğretmenlerimizi. Öğretmen olmak için ömrünü vermiş, anası babası zorla okutmuş, öğretmen olmuş. Bu kanun teklifi diyor ki: "Öğretmen aday" Ne münasebet? "Öğretmen aday" ne demek? Öğreten olmuş, okumuş, okulunu bitirmiş. Ne münasebet sayın beyler?

Sayın milletvekilleri, bu kanun teklifinde Atatürk ilke ve devrimlerini bizim zorumuzla koymaya karar verdiniz. Bunu da çok şuaursuzca buluyorum. Atatürk ilke ve devrimlerinin olmadığı, millî eğitime dair herhangi bir belge düşünülemez çünkü varlık sebebiniz ülkemizin kurucusu Atatürk'tür. Dolayısıyla siz bunu unuttuğunuz her seferinde karşınızda bizleri bulacaksınız.

Bakınız, millî eğitim kanunları, müfredatı bir milletin geleceğini korumak için düzenlenir. "1 milyon atanamayan öğretmen var." dedik -"atanamayan" pardon- ama aileleriyle sayalım çünkü belki de o ücrete o aileler tümüyle muhtaç. Yani eşi olsun, 2 çocuğu olsun; yok saydığınız 1 milyon değil, 4 milyon atanamayan öğretmen ailesi. Tamam, Akademiye aldınız 20 bin kişi, geriye kaldı 980 bin, aileleriyle birlikte 3 milyon 920 bin kişinin haklarını hiçe sayıyorsunuz, haklarını gasbediyorsunuz ve aslında onlardan bahsetmiyorsunuz bile, yine yok sayıyorsunuz, her zamanki gibi yok sayıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi olarak sizden talebimiz, öğretmenler bir nebze umurunuzdaysa teklifinizi geri çeker ve ilgili paydaşlarla ortaklaşarak doğrusunu yaparsınız. İki seçenek var: Ya öğretmenlerin sesini duyarsınız ya da sesini duymadığınız emekçiler, asgari ücretle çalışanlar, çiftçiler, işçiler kategorisine koyarsınız; millet de sesini size ilk genel seçimlerde çok net bir şekilde duyurur.

Teşekkür ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Öneş Derici.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Denizli Milletvekili Sayın Sema Silkin Ün.

Buyurun Sayın Ün. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken yirmi dokuz yıl sonra bile hâlâ cesetlerin çıktığı, bütün bir insanlığın vebalı altında olduğu Srebrenitsa katliamının yıl dönümü nedeniyle Boşnak kardeşlerimizle dayanışma duygularımı ifade ediyor, şehitlerimize rahmet diliyorum.

Meclisimiz soykırımlara, insanlık suçlarına karşı ortaya koyduğu ortak iradeyi hain darbe girişimine karşı da koymuştu. 15 Temmuz, bu iradenin ortaya konduğu en önemli tarihlerden biriydi. Adı "Demokrasi ve Millî Birlik Günü" ilan edilen 15 Temmuz etkinlikleri başladı. Bu etkinliklerden bir tanesi de bahçemizde, Meclis bahçemizin duvarlarına yerleştirilen fotoğraf sergisinde. 12 fotoğraf var Meclis bahçemizde. Fotoğraflar, bombaların neden olduğu tahribata ve sonrasında iktidar milletvekillerinin Meclisteki görsellerine ilişkin.

Değerli milletvekilleri, o gece darbe girişiminin ilk dakikalarında bu Mecliste iktidarıyla, muhalefetiyle bir olmuş, darbeye karşı hep birlikte direnç göstermiştiniz. Fotoğraflarda tek bir muhalefet milletvekilinin görseline yer verilmemesi, o gece ortaya koyduğunuz iradeye de o iradenin gerçek sahibi milletimize de saygısızlıktır. Konuyu ilettiğim iktidar milletvekilleri de rahatsızlıklarını söylediler.

Sayın Başkanım, gereğini yapmak size mi düşer, emin değilim ama en azından kendimin ahmak bir davacı, sizin de mübaşir olmadığınızdan eminim.

Değerli milletvekilleri, konumuza dönersek yeni dönemin favori girişimi akademi kurma işine Millî Eğitim Bakanlığımız da katılmış. Millî Eğitim Akademisi kurulması fikri uzun yıllardır Bakanlık içerisinde tartışılan bir konuydu ancak tartışma, Akademinin hizmet içi eğitimlerinin düzenlenmesine yönelikti, anlamlı bir işleve karşılık geliyordu: Öğretmen adaylarını yetiştirme rolünü üstlenmesi ise birtakım sorunlar barındırıyor. Öğretmen adayları, üniversite eğitim ve KPSS başarısı sonrasında iki yıl daha eğitim görecekler. İnsan merak ediyor, ülkemizin dört bir tarafında 97 eğitim birimiyle ve binlerce akademisyenle öğretmen adaylarına dört yıl süreyle sağlayamadığı hangi bilgiyi, hangi beceriyi bu Akademi sağlayacak? Bu kanun, eğitim fakültelerinin üzerini çizip

önemsiz ve işlevsiz hâle getirmiş olmayacak mı? Öğretmen adaylarının aldığı eğitimlerin iyileştirilmesi, niteliklerinin artırılması isteniyorsa bunun çözümü Yükseköğretim Kuruluyla yapılacak müfredat iş birliği değil midir? Uygulama, eğitim fakültelerini, üniversiteleri boşa çıkaran bir yatırım olmayacak mı? Buna aslında hepimizden önce YÖK Başkanının itiraz etmesi gerekmez mi? Yönettiği kurumun, yetiştirdiği insan kaynağının niteliğine güvenmeyen bakanlıklar sırasıyla kendi akademilerini kuruyor, bir açıdan kendi üniversitelerini kuruyorlar; bu uygulama Yükseköğretim Kurulunun itibarını zedelemiyor mu? “Öğretmen adaylarına dört yıl süreyle bizim öğretmediğimiz ne öğreteceksiniz bu Akademide?” sorusuna bir kez de YÖK Başkanının cevap araması gerekmez mi? Ayrıca, akademi kurma çok maliyetli bir iş, elbette eğitim için, eğitimcilerimiz için bu maliyetleri göze alacağız ama sürdürülemezliği ve öngörülemezliği ortada olan bu girişimden endişe ediyoruz; yeni tesislerin, yeni binaların yükselişini de işte bu endişeyle izleyeceğiz. Kamuoyunun talebi, muhalefetin ısrarlı tazyiki Akademiden yapılacak alımlarda “mülakat” ifadesinin yer almamasına imkân verdi ancak bu ifadenin yer almaması uygulamalı sınavlarda yapılacak puanlamanın subjektifliği endişesini ortadan kaldırmıyor maalesef. Bu husustaki tereddütleri azaltmak adına adayların performanslarının puanlanacağı sınav derslerinin videoyla mutlaka kayıt altına alınmasını talep ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu, öğretmenlik meslek kanunu olmaktan uzak olan “öğretmenlik meslek kariyeri” anlamını ifade eden bir kanun. 18 sayfasının 4 sayfasını disiplin cezalarına ayıran, cezalandırmanın merkeze oturduğu bir kanun teklifi bu kutlu mesleğin de itibarını zedeliyor.

Muallimimaarif davamızı ana konusu gören, dün de vefat yıl dönümü olan Nurettin Topçu her türlü otoriteden, çıkar ilişkisinden kurtulmuş bir Rönesans ihtiyacına işaret etmişti. Hür olma vasfını göremediğimiz bu kanunu bu hâliyle kabul edemeyeceğimizi belirtiyor, isyanın ve ahlakın filozofunun rönesansına giden bir kanun yapma beklentisiyle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Ün.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder’in, Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün’ün 143 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın Ün, bir talepte bulundunuz, size aczimi ifade edecek bir örnek vermek istiyorum, belki teselli bulursunuz. Sayın Grup Başkanınızın da içinde olduğu bir hadise.

Efendim, benim Ulucanlar Müzesi’nde “Bu adam burada hapis yattı.” diye resmim vardı, plaket vardı. Ben tekrar cezaevine girince benim o plaketi kaldırdılar, yerine Sayın Özdağ’ın plaketine koydular. O zaman AK PARTİ milletvekiliydi, sonra istifa etti; ne yaptılar bilmiyorum o plaketi. Dolayısıyla artık hapishaneyi Nobel Ödülü şeyi mi zannediyorlar, nedir yani, şeref listesi mi?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, benim de AK PARTİ’den ayrıldıktan sonra, orada “24, 25, 26’ncı Dönem Manisa Milletvekili” yazıyordu, onu kaldırdılar efendim.

BAŞKAN – Onu kaldırdılar, iyi, tamam.

Dolayısıyla, hal, vaziyet böyle. Ne diyecekler? “Hayır, bu adam burada yatmadı.” Ama daha vahimi var: Ben 2011’de BDP üyesi ve milletvekili adayı oldum. Orada Sayın Leyla Zana, Sayın Ahmet Türk, Sayın Selim Sadak ve daha birçok arkadaşımız on yıla yakın -on yılın üzerinde- hapis yattılar, onları baştan koymadılar, hiç koymadılar onları hani, “Sonradan çıkarmak zorunda kalmayalım.” diye. Artık bu, Altındağ Belediyesinin bal yemesi midir, yoksa Adalet Bakanlığının hüneri midir, bilmiyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Belediye Başkanının tasarrufu.

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekili, hak ettiğimiz zindanlara bizi atmayı biliyorlar, adımızı yazmaya şey ediyorlar, özleri baymıyor ya. Umarım cevap olmuştur Sayın Ün. (CHP, DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, mahkûmun bile AK PARTİ’li olanı lazım.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 100 Milletvekilinin Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi (2/2239) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 143) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13’üncü madde kabul edilmiştir.

14’üncü madde üzerinde 2’si aynı mahiyette olmak üzere 5 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Salihe Aydeniz

Mardin

Zülküf Uçar

Van

Perihan Koca

Mersin

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Van

Beritan Güneş Altın

Mardin

Özgül Saki

İstanbul

Ceylan Akça Cupolo

Diyarbakır

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sibel Suiçmez

Trabzon

Mustafa Adıgüzel

Ordu

Hikmet Yalım Halıcı

Isparta

Kadim Durmaz

Tokat

Evrin Karakoz

Aydın

Umut Akdoğan

Ankara

İsmet Güneşhan

Çanakkale

Suat Özçağdaş

İstanbul

Mahmut Tanal

Şanlıurfa

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Van Milletvekili Sayın Gülcan Kaçmaz Sayyigit. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Sayyigit.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

“...” (* Zilan tam doksan dört yıl önce büyük bir katliama sahne oldu. İnkâr, ret, asimilasyon politikaları Kürt halkının itirazıyla karşılaştı, barışçıl talepleri yok sayıldı. Bu süreçte haklı taleplerin şiddetle bastırılması yoluna gidildi. Kürt halkının payına yine her zamanki gibi katliam ve sürgünler düştü. Van’ın Erciş ilçesi ve çevresinde 13 Temmuz 1930 yılında on binlerce insanın katledildiği Zilan katliamı da bunların en trajik olanıdır çünkü en az 44 köy yakılıp yıkıldı, çoluk çocuk, kadın-erkek, genç-yaşlı demeden acımasızca bir katliam orada açığa çıkarıldı. Katliamda yaşamını yitirenleri saygıyla anarken devlet aklını bununla yüzleşmeye davet ediyoruz. Zilan Deresi’ni HES’lerle yok edeceğinize acının kalan izlerine saygı duyun, orayı yüzleşme ve hafıza merkezi ilan edin. Bu vesileyle tüm katliamları da kınıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi gelelim öğretmen kıyım kanununa. Öğretmenlik mesleğinin onurunu korumak amacıyla sokaklara çıkan ve Meclisin önünde günlerdir nöbet tutan eğitim emekçilerini saygıyla selamlıyorum, onların direnişini selamlıyorum.

Öğretmenlik Meslek Kanunu düzenlemesinde sorumluluklar hatırlatılıyor ama öğretmenlerin hakları burada pas geçiliyor, öğretmenler odasında hiyerarşi kuruluyor, öğretmenliğin itibarı biraz daha yara alıyor. Mülakatla siyasi etki artırılırken bununla da yetinmeyen iktidar, akademilerle ikinci bir eleme sistemi açığa çıkarıyor. Dolayısıyla üzerinde konuştuğumuz tasarıda eğitim emekçileri yok ama ne var? Hükümetin kültürel ve sosyal iktidarını kurma gayreti var. Bu amaçla da eğitimin araçsallaştırılması tam gaz devam ediyor. AKP’nin yirmi iki yıldaki eğitim serencamına bakıldığında, öğrencilerin eğitim hakkı ve eğitim emekçilerinin mesleki itibarının nasıl bir saldırı altında olduğu rahatlıkla görülebilir.

Bugün öğretmen açığı 140 bini aşmış durumda, atanmayı bekleyen öğretmen sayısı 500 binin üzerinde, tablo böyleyken Hükümet ne yaptı? On binlerce öğretmeni kanun hükmünde karamelerle işsiz bıraktı, ekmeğinden etti. KHK’leri bir çekiç, eğitimi bir çivi gören anlayış, eğitim ve yükseköğretimden 41.705 kişiyi ihraç etti; buna sürgünler de eklendi, idari cezalar peşi sıra geldi. Çünkü siyasi iktidarın gözünde muhalif olan, sakıncalı olandı.

15 Temmuz darbe girişimi yüzleşme ve yeni bir sayfa açmak için bir fırsat olabileceken lütf olarak görülmüş, OHAL ilan edilerek toplum bir cendereye sokulmuştur. OHAL koşullarında kararlar yargıya götürülemedi, iptali için Anayasa Mahkemesine başvuru yolları kapatılmış, geriye OHAL işlemleri inceleme Komisyonu kalmış, en az 29 eğitim emekçisi KHK’yle ihraç sonrası göreve iade edilmeyi beklerken yaşamını yitirmiştir. KHK’yle öğretmenlere dayatılan “sivil ölüm” dediğimiz şey de tam olarak buydu.

Bakin, size sadece bir örnek vereceğim: Aslan Durman, bir eğitim emekçisiydi, KHK’yle ihraç edildi, Urfa’da inşaatla çalışırken iş cinayetine kurban gitti. Komisyon “görevine iade” kararı verdiğinde, Aslan Durman artık maalesef hayatta değildi. O kadar çok hikâye var ki bu şekilde anlatacağımız, AKP’nin aldığı ahları dile getirmeye çalışsak yerküre ortasından çatlar herhâlde çünkü öyle bir düzen inşa ettiniz ki KHK’lileri vebalı olarak gördünüz. Özel sektörde iş bulmaları, banka hesabı açmaları, sosyal yardım almaları, yurt dışına gitmeleri engellenmiş, kendilerine “Aç, susuz kal, açaç kabuğu ye.” denmiştir. Aileler parçalanmış, çocuklar perişan olmuş, stres ve ekonomik nedenlerle birçok insan ağır hastalıklara yakalanmıştır. Hangi vicdan, hangi kanun, hangi inanç bunu kabul eder, size soruyorum sayın AKP’liler? 15 Temmuzun ardından başlayan OHAL korkunç bir dehlizdir. Dehlizin içindeki KHK’lilerin ardında saklı politik emeller de söz konusu. İktidarın 15 Temmuzdan sonraki rejiminin duvarı OHAL, tuğlaları KHK’ler olmuştur. Bu amaçla makul personel yapısı oluşturulmak istenmiş; mülakatla ve sözleşmeli tarzı güvencesiz atamalarla bunu kalıcılaştırdınız. Öyle ki, Cumhurbaşkanı Erdoğan ne dedi? “OHAL’i grevleri yasaklamak için getirdik.” diye ifade etti. Şimdi, dolayısıyla ülkenin geldiği noktayı doğru okumak zorundayız. Emekçinin ekmeğiyle oynadınız, emeğini çaldınız, KHK’lerle on binlerce insanı ihraç ettiniz. Ama ne oldu? Samsun’da Urfa’ya, Van’dan Denizli’ye, Edirne’den Kars’a KHK’liler omuz omuza direndiler. KHK’ler gidecek, biz kalacağız diyoruz, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Sayyigit.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Aydın Milletvekili Evrim Karakoz. (CHP sıralarından alkışlar)

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Öğretmenlik Mesleği Kanunu’nun 14’üncü maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan metin, öğretmenlerin sorunlarını çözmekten daha ziyade “Sorunlarını nasıl çözmeyiz?” mantığıyla hazırlanmış bir yasadır. Gerek Komisyonunda gerekse Komisyon öncesinde partimizin, sendikaların ve diğer bileşenlerin çözüm önerilerine AKP iktidarı her zaman olduğu gibi “ben yaptım oldu” anlayışıyla kulak tıkamıştır. Metin bir bütün olarak Anayasa’ya aykırı olduğu gibi, muhtemelen Anayasa Mahkemesi tarafından da iptal edecektir. İktidar son zamanlarda Anayasa’yı ve Anayasa Mahkemesinin kararlarını tanımaz bir tutum içine girmiştir.

Öncelikle şunu söylemek istiyorum: Ben bir ilkökul öğretmeninin çocuğuyum, kendim de öğretmen lisesi mezunuyum ve arkadaşlarımla pek çoğu öğretmenlikle iştigal ediyor. Yirmi iki yıldan beri iktidardasınız, yol haritanız gereğince bilimsel, laik ve parasız eğitimi, maalesef, sona erdirdiniz; eğitim politikalarını deneme tahtasına çevirdiniz, eğitimin kalitesini düşürdünüz, öğrencileri aşırı kalabalık sınıflara mahkûm ettiniz; köy okullarını kapattınız, çocuklarımız eğitime ulaşabilmek için her gün onlarca kilometre yol katediyor. Atanmayı başaramamış öğretmenlerimiz mutsuz, atanmayı başaramamış öğretmenlerimizin hâli de zaten ortada; bu yasayla “öğretmen” ünvanını da ellerinden alıyorsunuz. Bugün, yüz binlercesine ihtiyaç duyulmasına rağmen atanmayan öğretmenlerimiz çiftçilikle uğraşüyor, hayvancılıkla uğraşıyor, bazısı kuryelik yapıyor, inşaatlarda çalışıyor. Tüm bu tespitleri sizin de biliyor olmanıza rağmen bu görüştüğümüz yasayla atanmayan öğretmen ayıbını çözüyor muyuz? Ülkenin öğretmen açığını kapatıyor muyuz? Ücretli öğretmen saçmalığına son veriyor muyuz? Özel kurumlarda çalışan öğretmenlerimizin problemlerini çözüyor muyuz? Öğretmenlerimizin özlük haklarını iyileştiriyor muyuz? Hayır. Metin bu hâliyle öğretmenlerimizin ve öğretmen adaylarımızın sorunlarını çözmekten fersah fersah uzaktadır.

Bir başka konu da 28 Aralık 2023 tarihinde Millî Eğitim Bakanımıza okullara ÇEDES Projesi kapsamında manevi danışman atanıp atanmadığı yönünde bir soru sordum. Sayın Bakan sağ olsun, lütfedip üç buçuk ay sonra soruma cevap verdi ve

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

dedi ki: "Okullarda manevi danışman görevlendirmesi yapılmamıştır." Evet, burada, resmî yazıyla Aydın ilinin Efeler ilçesindeki bütün okullara manevi danışman atıldığı ortadadır.

Sayın milletvekilleri, bu yasa teklifinin 5'inci maddesinde "Öğretmenler; öğrencilerinin içinde yaşadığı topluma ve insanlığa karşı sorumluluk hisseden erdemli insanlar olarak yetiştirir." denmektedir. Şimdi, açık bir şekilde şu soruyu sormak istiyorum: Gerçeğe aykırı olarak beyanda bulunan bir bakanın, şartlarını taşımadığı hâlde hülleyle rektör yapılan bir bakanın; Sayıştay kararlarında, görev yaptığı üniversitede liyakatsiz atamalar yapan, hülle yapan bir bakanın önderliğinde biz erdemli insan yetiştirebilir miyiz? Hayır, maalesef yetiştiremeyiz. (CHP sıralarından alkışlar) Gazi Mustafa Kemal Atatürk öğretmenlerimizden şunu istiyor: Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştirmek. İşte, Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarında öğretmenlerimizin bütün sorunlarını çözeceğiz ve fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştirmelerini sağlayacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Sayın Kamil Aydın, sanırım sizin de bir talebiniz var.

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, Srebrenitsa ve Gazze katliamını lanetlediğine, geçen hafta itibarıyla Erzurum'un da içinde olduğu Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaşanan sel felaketlerine ilişkin açıklaması

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Teşekkür ederim Başkan.

Şimdi, tabii, bugün 29'uncu matem yılını idrak ettiğimiz Srebrenitsa katliamını ve Gazze katliamını ben de lanetleyerek sözlerime başlarken sizin de ifade ettiğiniz gibi, doğal olmayan, ani ve şiddetli yağışlar maalesef küresel birtakım yansımalarla neden olduğu gibi -felaket anlamında ifade ediyorum- ülkemiz genelinde de bugünlerde gerçekten büyük felaketler neticesinde kayıplarımız oluyor. Geçen hafta itibarıyla Erzurum'un da içinde olduğu, seçim bölgem kadim şehrimin de içinde olduğu Doğu Anadolu Bölgesi'nde de benzer sel felaketlerine tanıklık ettik ve bugün hâlâ yaraları sarılmaya devam edilmektedir. Özellikle, İspir, Oltu, Horasan, Tekman, Karayazı ve Yakutiye ilçelerimizdeki bu felaketlerden dolayı hem mal kayıplarımız var hem 1 canımızı kaybettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirin lütfen Sayın Aydın.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Teşekkür ediyorum.

Ben, bütün kayıpları yaşayan şehrimize buradan geçmiş olsun dileklerimi ifade ediyorum. AFAD'ın Sayın Başkanı da orada incelemelerde bulunuyor. İnşallah, bir daha aynı şeyleri yaşamayız diye temenni ediyorum.

Geçmiş olsun dileklerimi ifade etmek istedim.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkürler, sağ olun.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 100 Milletvekilinin Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi (2/2239) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 143) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2239) esas numaralı Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasında bulunan "(18.650)" ibaresinin "(40.000)" olarak değiştirilmesini, aynı maddenin (3)'üncü fıkrasından sonra gelmek üzere "Hazırlık eğitimi başarıyla tamamlayan adayların emekliliğe esas prim hesaplanırken hazırlık eğitiminde geçirdiği süreler hesaba katılır." fıkrasının eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Karaman

Bülent Kaya

İsa Mesih Şahin

Samsun

İstanbul

İstanbul

Mehmet Atmaca

Biröl Aydın

Mustafa Kaya

Bursa

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Samsun Milletvekili Sayın Mehmet Karaman konuşacaklar.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Karaman.

MEHMET KARAMAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Kıymetli milletvekilleri, hepinizi hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Millî Eğitim Komisyonumuzun 27 üyesi var; bunların 15'i iktidarın, 12'si muhalefetin. Bu kanun teklifi Komisyonunda görüşülmeye başladığı zaman bir teklifte bulunmuştum çünkü komisyonlara sivil toplum örgütleri de çağrılıp bilgi alınabiliyor; Sayın Başkan bazı sivil toplum örgütlerini çağırdı, onları da orada dinledik. Aslında daha fazla dinlenilmesi gereken taraflar, paydaşlar vardı, biz, tabii, bu fırsatı orada bulamadık. Genel Kurulda bu konu daha geniş konuşulur düşüncesiyle burada bazı maddeleri birleştirerek anlatmak zorunda kalıyoruz çünkü mecburen bazı önergeler bugün geri çekilmek zorunda kaldı.

Aslında Komisyonunda bir kanunun kırk beş gün süresi var yani kırk beş gün içerisinde Meclise indirilmezse... Hiç olmazsa, komisyonlarda beş altı günlük bir süre verilirse bütün partiler kendi arasında uyum içerisinde bu kanunları yapar ve Genel Kurulda bu kadar fazla zamanını almayabilir. Bu konuda bir tavsiyemi bildirmek istiyorum.

Kanunu hazırlayanlar zaten üç beş aydır değişik kuruluşlardan bilgiler alarak bu kanunları hazırladılar. Bazı kurumlardan belki bilgi alamadılar ama muhalefet olarak bu bilgileri biz temin edemedik. Bir de önemli bir şey olarak görüyorum, bu kanun teklifindeki imzalara baktığımda iktidar partisinin Millî Eğitim Komisyonu üyelerinden yani AK PARTİ'nin bazı milletvekillerinin imzalarının bulunmadığını görmüş oldum.

Şimdi, burada önemli olan; Akademi için gerekçede "eğitim fakültelerinde eğitimin yetersiz olduğu" iddia ediliyor. Doğrudur. Eksikliği gidermek için Millî Eğitim Bakanlığı veya ilgililer bir çalışma yapmış mıdır? Örneğin, YÖK ile üniversitelerle,

egitim fakülteleriyle bu işi düzeltmek için bir görüşme yapmış mıdır? Yapmışsa, acaba bu görüşmelerde üniversiteler ve fakülteler müspet cevap vermediği için mi Akademiyi kurmak mecburiyetinde kalmışlardır? Bunu merak ediyoruz.

Diğer bir konu; Akademideki süre emekliliğe sayılmıyor yani orada iki yıl bir süre içerisinde öğretmenler uygulamalı dersler görüyorlar ama sadece bu süre emekliliğe sayılmıyor. Bunun emekliliğe sayılması lazım. Bu konuda Türkiye'de bir sürü staj mağduru var, sizleri de Mecliste gelip ziyaret ediyorlar. Askerlik, Akademi sürecinde erteleniyor, doğru bir karar. Akademide ücret (18.650) göstergeyle yapılıyor, bunun için 14 bin lira para geçiyor. Sayın iktidar mensupları bir önerge vermişler, bu konuda bilgimiz var. Bunu biz (40.000) istemiştik, onlar (23.310)'a liraya çıkarmışlar. Bugün itibarıyla 17.735 lira, 15 Temmuzdan sonra da 21.160 lira Akademi okuyan, çalışan öğretmen adayları para alacaklar; güzel bir gelişme.

Özel okuldan kamuya geçmek isteyen öğretmenlerle ilgili burada bir kolaylık yok. Özel okullar da dört yılı bitiren öğretmeni alıyor ve ders verebiliyor ama bu insanlar kamuda yapamıyor. Beş yıl özel okulda çalışan bir öğretmen kamuya geçmek isterse ne yapacak? Şimdi, bu arkadaşımız bir yıl KPSS'ye çalışacak, ondan sonra iki yıl Akademide eğitim görecektir, ondan sonra üç yıl sözleşmeli öğretmenlik yapacak. Bunu beklemeyen öğretmenler -beklemek istemeyecek çünkü- bu şekilde özel okulların elinde ucuz öğretmen olarak çalışmak mecburiyetinde kalacak. Burada da bir sıkıntı var, bunun da düzeltilmesi lazım.

Şimdi, özel okullara ucuz öğretmenlik yolu açılıyor. Niye? Özel okullarda asgari ücret var. Hâlbuki üniversitelerde asgari ücret değil belirlenen bir taban fiyat var. Özel okullar için de bu kanun teklifinin içerisinde bir taban fiyatın belirlenmesini arzu etmiştik, bu da maalesef gerçekleştirilemedi ama edindiğimiz bilgiye göre de okullarda denetimlerin daha iyi yapılmasını arzu ediyoruz.

Üç adımlı kariyer basamağı var; il, ilçe Millî Eğitim şube müdürleri, eğitim uzmanları, müfettişler bu kademelerden istifade edemiyor. Düşünün, bir müfettiş bir okula teftişe gidiyor, teftiş ettiği öğretmenin altında maaş alıyor. Nasıl etkili olacak? Yani "Paran kadar konuş." diye bir laf var insanlarda, hakikaten bunun düzeltilmesi lazım, bu kardeşlerimizin maaşlarının da en azından onların düzeyine getirilme mecburiyeti var. Bunu da önemli bir eksiklik olarak görüyorum.

Şimdi -konuşma sürem de bitiyor- uzmanlık ve başöğretmenlikte Akademide bir eğitim var. O hâlde, bunun süresini sekiz ila beş yıla düşürelim diye bir teklifimiz var, onun da kabul edilmesini arzu ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Karaman.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "(18.650) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda" ibaresinin "9/1 derece öğretmen için yapılan ödemeler toplamı kadar" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Hüsmen Kırkpınar

Şenol Sunat

Bursa

İzmir

Manisa

Yasin Öztürk

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Denizli

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden genç misafire "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, siz başlamadan, balkonda bizi izleyen genç bir misafirimiz var, ona da bir alkış gönderelim. Hoş geldiniz. (Alkışlar)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 100 Milletvekilinin Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi (2/2239) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 143) (Devam)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türkoğlu.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; yine, mesleğin intiharıdır demiştik ve eğer bu yasa teklifini öğretmen düşmanları hazırlasaydı, emin olun ancak böyle bir yasa teklifi yapabilirlerdi.

Yasa teklifinin hazırlanma sürecinde -çok ilginç- Sayın Mahmut Özer'in de ifade ettiği gibi, sadece 1 sendikayla istişare edildiği de ne yazık ki itiraf edildi. Toplumun her kesimini yetiştiren öğretmenlerin itibarını, haysiyetini ayaklar altına alan bu ÖMK'yi reddetmek samimiyetle bizleri yetiştiren öğretmenlere karşı borcumuzdur. Allah aşkına, çevrenizde tanıdığınız eşiniz dostunuz, akrabanız, komşunuz bir öğretmene telefon edip de "Bu yasaya ben nasıl oy kullanayım?" diye sordunuz mu? Sorun, rica ediyorum; "Hayır." diyecek. Madem öyleyse sorun öğretmenlere -teknoloji çok gelişti bir tıka bakar- 1 milyon öğretmen var, eğer yüzde 1'i geçerse ben de geleyim "evet" vereyim, bu kadar iddialı söylüyorum. Böylesine kötü bir kanun getirdiniz ya, hiç vicdan yok mu! Hiç insaf yok mu! Okudunuz mu Allah aşkına ya?

Efendim, devam edelim. Yeni ÖMK'de yer alan 39 maddeden hiçbirinin eğitim çalışanlarını tatmin etmediği ortadadır. Özellikle 25 ve 34'üncü maddenin Anayasa'ya aykırı olduğu, bu maddelerle öğretmenlik mesleğinde hem görevden atılmanın hem de 2 müfettiş raporuyla geri hizmete çekilmenin önü açılmıştır. İkinci ÖMK'dir bu biliyorsunuz, öğretmenin itibarını kazanması açısından tarihî bir fırsatken maalesef, öğretmenlerin itibarı bir kez daha Bakanlık tarafından yerle bir edilmiştir. Sayın Bakan sadece bu kanun taslağında değil tüm çalışmalarda öğretmen neyi istemiyorsa onu yapmaktadır. Öğretmenler için "fonlanan" "eleman" gibi ifadeler kullanan bir Bakandan da aksi yönde davranışı zaten kimse beklemiyor. Millî Eğitim Bakanlığının Diyanete özenerek ÖMK'ye koyduğu Eğitim Akademisi kadrolaşma anlamında yapılmış bir hamledir. Eğitim fakültelerinde öğretmen yetiştiren aynı hocalarla Akademide nasıl başarılı olunacağını anlamıyoruz. 14.190 TL'yle öğretmen çalıştırılması gerçekten akıl tutulmasıdır. Akademi uygulaması eğitim fakültesinin verdiği diplomayı anlamsız hâle getirmekte dolayısıyla tüm öğretmenlerin itibarının toplum önünde rencide edilmesidir. "Öğretmenlik Mesleği Kanunu düzenlemesi mesleğimiz için samimiyetle ikinci bir şans olabilirdi." diyor öğretmenler. Fakat kanunun büyük kısmı cezalarla dolu. Ayrıca, meslek kanunu bu, kanun şunu demiyor

mesela: "Türkiye'de eğitim öğretmen eliyle verilir." Niye bunu demiyorsunuz? Kimin eliyle vereceksiniz eğitimleri? Bu kanunun içerisinde çok fazla ceza var ve neredeyse Akademiye ve cezalara ayrılmış. Cezaların birinde "ahlaksızlık" diye genel bir ifade var, göreceli bir kavram. Diyelim kabul ettik, ahlaksızlık Akademiden çıkarmanın gerekçesi olsun. Bana göre, ahlaksızlık, kendine mahsus yasa çıkarıp üç günlük profesörken rektör olmaktır; bu, ahlaksızlıktır, kul hakkıdır, hırsızlıktır! Bana göre ahlaksızlık, seçim meydanlarında "Mülakatı kaldıracağım." diye söz verip, söz verdirip sonra sözünden caymaktır; ahlaksızlık budur! Bana göre ahlaksızlık, 2013-2014'te "Benim gibi düşünmüyor." diye, "ülkücü" diye, "Atatürkçü" diye, "Türk milliyetçisi" diye ne kadar idareci varsa -50 bine yakın- haklarını gasbetmektir. O nedenle, şimdiden, Sayın Yusuf Tekin'in Akademi aracılığıyla geri hizmete alınması gerekir.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkoğlu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "(18.650)" ibaresinin "(23.310)" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdulhamit Gül

Mesut Bozathı

Seda Gören Bölük

Gaziantep

Gaziantep

İstanbul

Abdülrahim Dusak

Murat Alparslan

Hüseyin Altınsoy

Şanlıurfa

Ankara

Aksaray

Osman Sağlam

Karaman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Takdire bırakıyoruz

Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen? Yok.

Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, Millî Eğitim Akademisinde öğretmenlik mesleğine hazırlık eğitime alınanlara eğitim süresi boyunca yapılacak ödemenin artırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önce mi konuşmak istersiniz, sonra mı?

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sonra Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Gül.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve bu gece bir televizyon programında Yeniden Refah Partisi Genel Başkan Yardımcısı Doğan Aydal'ın Cumhurbaşkanına yönelik ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkanım, az önce hatip hem Bakanımıza yönelik hem birtakım örnekler vererek bazı beyanatlarda bulundu ve "Ahlaksızlar." diye bir ifadede bulundu; bu tür ifadeleri asla kabul etmiyoruz, hem de bu vesileyle Sayın Bakanımıza yönelik, Hükûmetimize yönelik tüm bu süreçler içerisinde şahsileştirilerek ve gerçekten kabul etmeyeceğimiz ithamları da asla kabul etmediğimizi, bunlara katılmadığımızı, bunları aynen iade ettiğimizi ifade ediyoruz. Kanunla ilgili, içerikle ilgili, teklifle ilgili her şey söylenebilir ama kişilerin hukukuna ve yapılan fiillerle ilgili AK PARTİ hükûmetleri, tüm bakanlarımıza, tüm milletvekillerimize yönelik ifade edilecek, genelleştirerek de özelleştirerek de kullanılan "ahlaksız" gibi ifadeyi kabul etmediğimizi, bunu kamuoyuna ve Genel Kurulun bilgilerine sunuyorum.

Diğer bir konu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Söz almışken Başkanım, onu da müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Bu gece bir televizyon programında Yeniden Refah Partisi Genel Başkan Yardımcısı Doğan Aydal'ın Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik ifadeleri olmuştur, "Cumhurbaşkanı seçimini ya da Anayasa'yı değiştiremezse bir başka ülkeye gider, ülkeyi terk eder, Amerika'ya gider." gibi bir açıklamada bulunmuştur. Sayın Doğan Aydal nereye bağlı, nereye ait, onu bilemiyoruz ama demek ki kendi bilinçaltında gideceği yer Amerika. Kim nereye giderse gitsin, Recep Tayyip Erdoğan bu ülkenin bağrında yetişmiş bu milletin adamıdır, bu milletin topraklarında, bu ülkenin topraklarında yetişmiştir, Pınarhisar'a gitmiştir, vesayetle mücadele etmiştir, tankın karşısında durmuştur, her zaman milletin yanında durmuştur. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Cumhurbaşkanımıza ve ailesine yönelik yapılan bu sistematik saldırıları, özellikle FETÖ'ye karşı da tek başına başlatmış olduğu mücadelede ta ilk başlardan itibaren bu anlamda ailesine ve kendisine yönelik bu saldırıları çok iyi biliyoruz ama yine milletimizin bildiği bir şey var ki 15 Temmuzda hepimiz de buradaydık, 15 Temmuz darbelerine de F-16'larına da tanklarına da karşı duran, bu topraklarda doğmuş, bu topraklarda ölünceye kadar kalacak, mücadele edecek bir dava adamıdır Cumhurbaşkanımızdır. Bu konudaki Doğan Aydal'ın ifadelerini de aynen iade ediyoruz. Yerli ve millî olmayan bir anlayışı kınadığımı ifade ediyorum, bunu da kamuoyuyla paylaşıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 100 Milletvekilinin Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi (2/2239) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 143) (Devam)

BAŞKAN – 15'inci madde üzerinde 4'ü aynı mahiyette olmak üzere 5 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Yasin Öztürk

Denizli

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:

Salihe Aydeniz

Mardin

Zülküf Uçar

Van

Hüsmen Kırkpınar

İzmir

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Perihan Koca

Mersin

Ceylan Akça Cupolo

Diyarbakır

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Kocaeli

Şenol Sunat

Manisa

Dursun Ataş

Kayseri

Özgül Saki

İstanbul

Beritan Güneş Altın

Mardin

Aynı mahiyetteki 3'üncü önergenin imza sahipleri:

Sibel Suiçmez

Trabzon

Nurten Yontar

Tekirdağ

Hikmet Yalım Halıcı

Isparta

Mahmut Tanal

Şanlıurfa

Aynı mahiyetteki 4'üncü önergenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

İstanbul

Birol Aydın

İstanbul

Kadim Durmaz

Tokat

Mühip Kanko

Kocaeli

Umut Akdoğan

Ankara

Fethi Açıklak

İstanbul

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Sadullah Kısacık

Adana

Mustafa Adıgüzel

Ordu

Suat Özçağdaş

İstanbul

İsmet Güneşhan

Çanakkale

Ömer Fethi Gürer

Niğde

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Kayseri Milletvekili Sayın Dursun Ataş.

Buyurun Sayın Ataş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, geri çekilmesi gerektiğini defalarca dile getirdiğimiz, eksik ve sakıncalı pek çok yönünün bulunduğunu belirttiğimiz Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz. Üstelik, bu sakıncaları sadece biz değil, bu kanunun doğrudan ve asıl muhatapları olan öğretmenler de Meclisimizin önünde ve yurt genelinde yaptığı eylemlerle dile getirmeye çalışıyorlar; kimse sırf muhalefet olsun diye bunları yapmıyor. İtiraz ediyoruz çünkü açıkça görüyoruz ki bu teklif öğretmenlerin yararına değildir. Sesimizi yükseltiyoruz çünkü bu teklif kutsal öğretmenlik mesleğinin saygınlığının artırılmasına yönelik hazırlanmamıştır. İtham ediyoruz çünkü bu teklif öğretmenlik mesleğini tehditle baskı altına alma hedefiyle hazırlanmıştır. İtiraz ediyoruz çünkü bu teklif “meslek kanunu” adı altında akademi dayatmasıdır, ceza dayatmasıdır, öğretmen atamalarını tamamen kontrol altına alma girişimidir. Bu teklife karşı çıkıyoruz çünkü bu teklif öğretmen atamalarının kontrolünü cemaatlara ve tarikatlara verme girişimidir.

Değerli milletvekilleri, can güvenliği dahi kalmamış öğretmenlerimizin dağ gibi birikmiş sorunlarına karşı kör, sağır, dilsiz bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Sayın Bakan farkında mı acaba, bilmiyorum, bugün özel okul öğretmenleri açlık sınırının altında çalışıyor; birçoğu ticarethane mantığında çalışan özel okullarda öğretmenlerimiz asgari ücretle çalışıyor; haklı olarak, yıllardır taban maaşı istekleri var. Ayrıca, bu öğretmenlerimizin özlük haklarının iyileştirilmesi, resmî ve özel okul öğretmenleri arasındaki vergi farkının giderilmesi, özel okul öğretmenlerine de yeşil pasaport verilmesi, toplu taşıma sorunlarının çözülmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi gibi konularda talepleri bulunmaktadır. Öğretmenlerimize vad edilen kadrolu istihdam ne yazık ki bu kanun teklifinde de yer almamıştır ve “sözleşmeli öğretmenlik” uygulaması devam ettirilmiştir; bununla da kalmamış, sıkıntıları da görmezden gelinmiştir. Nitekim, teklifle sözleşmeli öğretmenlere gelen düzenleme öğretmenlerimize yeni sorumluluk ve sorunlar getiren bir düzenlemedir; oysa, bunun yerine, gerçekten çözümler üretecek düzenlemeler yapılması gerekirdi. Teklife bakıldığında, aile bütünlüğünün sağlanması için üç yıl sözleşmeli çalışma şartı bulunmaktadır; sözleşmeli bir öğretmen üç yıl eşinden, çocuğundan uzak yaşamak zorunda kalmaktadır. Bu uygulama öğretmenlerimizin huzurunu ve motivasyonunu ciddi şekilde etkilemektedir ve etkileyecektir. Yani görüştüğümüz teklif öğretmenlerimizin aile bütünlüğünü bozmakta, onları güvencesiz çalışma koşullarına mahkûm etmektedir.

Sayın milletvekilleri, soruyorum size: Öğretmenlerin huzurlu olmadığı, aile bütünlüğünün olmadığı, devletine inanmadığı ve itibar görmediği bir ülkenin eğitim sisteminin iyi olma ihtimali var mıdır? Sizce sözleşmeli öğretmenlerimiz üç yıl boyunca ailelerinden uzakta, güvencesiz koşullarda çalışırken onlardan nasıl yüksek bir performans bekleyebiliriz? Özlük hakları iyileştirilmeden, öğretmenlerimize hak ettikleri maaş zamları verilmeden onların motivasyonlarını nasıl artırabiliriz? Kalkınmada öncelikli bölgelerde görev yapan öğretmenlerimize ek destekler sağlamadan eğitimde eşitliği ve kaliteyi nasıl sağlayabiliriz? Bu

soruların cevapları nettir: Öğretmenlerimizin huzurlu olmadığı, aile bütünlüğünün sağlanmadığı, devletine inanmadığı ve itibar görmediği bir ülkenin eğitim sistemi asla iyi olamaz.

Değerli milletvekilleri, sonuç olarak, bu kanun teklifi öğretmenlerimize vaat edilen saygı, itibar ve desteği sunmamakta, aksine, onların sorunlarını daha da derinleştirmektedir. Eğitim sistemimizin ve öğretmenlerimizin geleceği için bu teklif reddedilmeli ve daha kapsamlı, gerçekçi çözümler üretilmelidir.

Öğretmenlerimize verdiğimiz sözleri tutmalı, onların haklarını ve çalışma koşullarını iyileştirmeli, eğitim sistemimizi daha güçlü bir hâle getirmeliyiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ataş.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz, burada, Öğretmenlik Yasası'yla ilgili eleştirilerde bulunduğumuz zaman AK PARTİ'li vekiller 28 Şubatı hatırlatıyor. 28 Şubat günlerinden farklı değil ki, bu da zorba, dayatmacı, tek tipçi bir yasa. Allah'a şükürler olsun ki 28 Şubata da bu, şu andaki politikanıza da karşıyız. Bunu yapmayı niye denemiyorsunuz? Bakın, bir kere de bunu deneyin, eski hikâyeleri anlatmayın, demokrasi kriterlerine uyun.

Şimdi, bakın, cumhur zulüm ittifakıyla çok adaletsizlikler oluşturuyorsunuz. Az evvel Komisyondaydık, dokuzuncu yargı paketi Komisyon görüşmeleri vardı. O kadar içi boş, adaletsiz, Anayasa'yı çiğneyen bir yargı paketi ki ama böyle olmaması mümkün mü arkadaşlar? Bakın, bir cinayet var ortada ve bu cinayet örtbas edilmeye çalışılıyor. Herkes biliyor ama söyleyemiyor, şu Mecliste olan herkes de biliyor, kral çıplak, Sinan Ateş cinayeti siyasi bir cinayet. Böyle bir cinayetin karartılmaya çalışıldığı bir yerde dokuzuncu yargı paketinin bir anlamı var mı arkadaşlar? Öylesine karartılmaya çalışılıyor. Bakın şu görüntülere, tetikçi Eray Özyağcı kırk yedi dakika beklemiş; kimse ona bir şey demiyor. Tetikçi Eray Özyağcı, Sinan Ateş'i vuruyor, "Ayaklarından vurdum." diyor, görüntüler hayatı organlarından vurduğunu gösteriyor; mahkeme bunu umursamıyor. Yine, Vedat Balkaya tetikçi Eray Özyağcı'yı taşıyor, Konya yolunda, Haymana yoluna girmeden kenarda, öncesinde Tolgahan Demirbaş'ın attığı konum üzere buluşuyorlar Tolgahan Demirbaş'la ve oradan bir çiftliğe gidiyor. "Şahin Ali Baba Çiftliği" diyor. Tolgahan Demirbaş tetikçiye götürüyor ve ardından Ahmet Yiğit Yıldırım'ın özel aracıyla, Ülkü Ocakları Genel Başkanının özel aracıyla Emre Yüksel ve Tolgahan Demirbaş, tetikçiye kaçırıyor. Nereye? İstanbul tarafına.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Sen yanında mıydın? Beraber mi gittin, yanında mıydın?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bolu'da PTS'ye yakalanıyor, arkada Bolu MHP İl Başkanının aracı da var. Böyle gidiyor değerli arkadaşlar. Peki, sonra ne oluyor? Bakın, çok vahim. Tolgahan Demirbaş, öncesinde, biliyorsunuz, Emniyet Cinayet Büro Amirliğini arıyor "Reis" diyor, "Kalemini kırmışlar Sinan Ateş'in, telefonu bu. Bir ikamet adresini alabilir miyiz?" Veriyor, bitmiyor olay. Bakın, Tolgahan Demirbaş daha sonra MHP eski milletvekili Olcay Kılavuz'un evinde çıkıyor. Ankara Emniyet eski Asayiş Şube Müdür Yardımcısı Kerem Gökay Öner gidip ikisini de buluyor, tutanak tutuyor ve o tutanak yok ediliyor. Buna nasıl susuyorsunuz? Devletin resmî evrakı yok ediliyor ve sonra iktidar eliyle sahte bir evrak oluşturuluyor ve Kerem Gökay Öner mahkemeye suç duyurusu yapıyor, bu evrak giremiyor. Neden? İktidar, küçük ortağını korumaya çalışıyor, başka neden olabilir?

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Elinde belge, bilgi varsa götür versene sen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Herkes bunu biliyor, herkes bunu biliyor. Bir cinayet dosyasında iki dosya olur mu arkadaşlar? İkinci dosyayla ilgili hiçbir gelişme yok. 17 kişilik dosyayla ilgili hiçbir gelişme yok, 17 kişilik dosyayla ilgili hiçbir gelişme yok. Bu konuda kimse adım atmıyor. Olcay Kılavuz, Ahmet Yiğit Yıldırım ve Sinan Ateş'in evini gözleyenlerle ilgili tek bir soru sorulmamış. Bakın, kimse bu kişilere bir soru sormuyor. Tolgahan Demirbaş, Ülkü Ocakları ve MHP ilişkisi araştırılmıyor. Bir şekilde siyasi bağlantı göz ardı edilmeye çalışılıyor. Resmî evrak, devletin resmî evrakı yok edilmeye çalışılıyor.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – O kumpas yıkılacak, altında kalacaksınız hepiniz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Arkadaşlar, siz neden bahsediyorsunuz ya? Allah aşkına, 28 Şubat edebiyatını nereden yapıyorsunuz? Şu anda adaletsizliğin dibindesiniz. "Bir insanın ölümü insanlığın ölümüdür." kelamıkabarcını bilmez misiniz? Gerektiği zaman hep bunu söylersiniz. Bir insan öldürülmüş ve bu cinayeti örtbas etmeye çalışıyorsunuz. Nasıl olur böyle bir şey! Bu cinayeti örtbas ettirmeyeceğiz, vicdan ölmedi arkadaşlar, vicdan ölmedi. Kim olursa olsun zalime karşı, kim olursa olsun mazlumdan yana demeye de devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Hepsi palavra.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gergerlioğlu.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Kocaeli Milletvekili Sayın Mühip Kanko. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Mahkeme süreci devam ederken kimin elinde belge varsa götürsün versinler Başkanım.

MÜHİP KANKO (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Öğretmenlik Mesleği Kanunu üzerine konuşuyoruz. Tabii, bugün bu aşamada bizim bugüne kadar gelmemizi sağlayan tüm öğretmenlerimize öncelikle saygılarımı sunuyorum. Bu kanun görüşüleceği zaman günlerdir şurada 400 metre ileride öğretmenler ve sendikalar bir aradalar ve bunlar bu yasanın çıkmaması için bu kanunun çıkmaması için günlerdir eylem yapıyorlar ama hiç kimse bu öğretmenleri dinlemiyor ve duymuyor. Niçin duymuyor biliyor musunuz? Grup konuşmaları... Özellikle Komisyon görüşmelerinde 11 tane sendika geldi ve 11 sendika -bu sendikalardan bazılarına biz yandaş sendika da diyoruz- bunlar bile buna karşı duruşlarını gösterdiler ama maalesef Hükûmet, maalesef iktidar bu yasayı, bu kanunu çıkarma konusunda çok kararlı görünüyor. Atatürk'ün bir sözü var: "Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir." Biz bunu diyoruz, Atatürk bunu demiş ama yirmi iki yıllık AK PARTİ iktidarları döneminde maalesef öğretmenlik gittikçe itibarsız duruma getirilmiş.

Ana sınıfında öğrencilere verilen bir öğün yemek kesilmiş. Üniversite öğrencilerimiz yurt bulamadıkları için intihara sürüklenmişler. Öğretmenlerimiz maalesef o kadar asgari bir şartta yaşıyorlar ki bu öğretmenlerimiz âdeta asgari şartların altında yaşadıkları için mevsimlik işçi gibi çalışmaya başladılar. Bugüne kadar 9 tane Millî Eğitim Bakanı değişti, 9 Millî Eğitim Bakanından bazı inciler sunmak istiyorum size. Mesela bir Bakanımız atanmayan öğretmenlere seslenirken diyor ki: "Ya, biz mühendisleri de atamıyoruz, sizin kadar ağlamıyorlar." Başka bir Bakan çıkıyor "Atadığımız öğretmenler gitmezlerse terör örgütünün atadıkları gelir." diyor. Bir diğeri "AK PARTİ'ye vereceğiniz oy kıyamet günü kurtuluşunuz olacaktır." diyor. Dolayısıyla baktığınız zaman işte bugün eğitimin deforme olmasına neden olan kişiler bu Millî Eğitim Bakanlarıdır. Bu Öğretmenlik Mesleği Kanunu çok basite alınacak bir kanun değil. Niçin, biliyor musunuz? Çünkü biraz önce söylediğim gibi, kanun yapma tekniği hatalı olduğu için toplumun hiçbir kesimine kulak vermiyorsunuz. Özellikle bakıyoruz, öğrenci başına 500 bin lira, 1 milyon lira hesap çıkaran özel

okullarda çalışan öğretmenler hâlâ asgari ücretle çalışmak zorunda kalıyorlar, asgari ücretle çalışıyorlar ama ne yapıyorlar? Yaz mevsimlerinde, özellikle tatil dönemlerindeyse çıkıp sanki mevsimlik işçiymiş gibi garsonluk, pazarda pazarcılık yapıyorlar. Dolayısıyla, geçinmek zorundalar, bunu yapmak zorunda kalıyorlar. Eğer siz öğretmenlere bir statü kazandırmak istiyorsanız onları “başöğretmen”, “yardımcı öğretmen”, “uzman öğretmen” diye sınıflandırmayın, onlara asgari şartları sağlayacakları bir statüyü sağlayın ki, ekonomik durumlarını düzeltin ki bu öğretmenlerimiz toplum içinde itibarlı duruma gelebilsinler. (CHP sıralarından alkışlar)

Öte yandan, bu sorunlar yokmuş gibi bir de ciddi güvenlik sorunu var, eğitimde ciddi güvenlik sorunu var. Son günlerde çok görüyoruz, bazı okullarda öğrenciler ve veliler ellerine silah alarak bir okula giriyorlar ve öğretmenlere şiddet uyguluyorlar. Fakat buradan hiçbir ceza almadıkları için işte bu şiddet, özendirici duruma geliyor. Hükümetin hekimlere “Gidiyorsa gitsinler.” dediği gibi, işte bu hem ekonomik şiddet hem de fiziksel şiddet, öğretmenlerin gözden çıkarıldığının göstergesi mi acaba? Bunu Hükümete sormak istiyorum.

Sekiz yıl önce 15 Temmuz'u yaşadık. O gün Türkiye'yi cemaatlara, tarikatlara teslim ettiğiniz için, eğitimi teslim ettiğiniz için bir 15 Temmuz yaşandı ve siz burada 15 Temmuz'u bir destan olarak ilan ettiniz. Bugün anlıyoruz ki bu getirdiğiniz yasayla yine tarikatlar, cemaatler ön plana çıkacak. Yani yazdığınız destana eğer inanmak istiyorsanız, sekiz yıl sonra getirdiğiniz bu yasa teklifinde bunları göz önüne alarak bu yasa teklifini geri çekmenizi öneriyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kanko.

Aynı mahiyetteki öneriler üzerinde son konuşmacı Adana Milletvekili Sayın Sadullah Kısacık. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SADULLAH KISACIK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu şahsım ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Bugün Genel Kurulumuzda Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'ni görüşüyoruz. Üç gündür Millî Eğitim Bakanından, millî eğitim politikasından bahsediyoruz ama bir de işin asli unsuru var, öğrenciler. Şu durumun farkında mıyız bilmiyorum: Özellikle son yıllarda yaşanan hayat pahalılığının ardından çocuklarımızın çok ciddi bir kısmı yeterli beslenemiyor ve okula aç gidiyor. Peki, şunu sormak istiyorum şimdi: Sınıfa aç gelen, yeterli ve sağlıklı beslenemeyen öğrenciye öğretmenlerimiz ne kadar eğitim ve öğretim verebilir? Bakın, OECD raporuna göre, Türkiye'de 5 öğrenciden en az 1'i yeterli maddi imkânı olmadığı için haftada bir gün yemek yiyemiyor. Öğrencilerin maddi imkânsızlık nedeniyle aç kalmasında OECD ortalaması yüzde 8,2; Türkiye ise yüzde 19,3'le 1'inci sırada. Bakın, her olumsuz göstergede 1'inci sıradayız ama olumlu göstergelerde ise son sıralardayız. Yine aynı, eğitimde de aynısını yaşıyoruz. Sabah okulların önünde öğrencilerin beslenme çantalarına bir bakın, çoğu öğrencinin beslenme çantasında bir dilim ekmek, birkaç dilim peynir görüyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, öğrencilerin karınlarının guruldadığı bir ülkede eğitim ve öğretimden bahsedemeyiz. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde birçok ekonomik kriz yaşanmıştır ama hiçbir kriz çocuklarımızın küçük omuzlarına bu kadar ağır bir yük yüklememiştir. Çocuklarımızın üzerindeki bu yükü kaldırmak ve en azından hafifletmek sosyal devlet olmanın gereğidir.

Bakın, iktidar olmak güçlü olmaktır, güzel şeydir ama her gücün de bir vebali vardır. Okula aç giden çocuklarımızın vebali iktidarın üzerindedir, beslenme çantası boş olan öğrencilerimizin vebali iktidarın üzerindedir, yanındaki arkadaşı daha güzel yemek yerken utandığı için beslenme çantasını biraz daha uzağa götürüp تنها bir köşede yemek yiyen öğrencilerimizin vebali iktidarın üzerindedir, parası olmadığı için okul kantininin önünden geçemeyen öğrencilerin vebali iktidarın üzerindedir; tüm bunlardan dolayı çocuklarını okullara buruk gönderen anne babaların vebali iktidarın üzerindedir. Bunların hepsini yaşıyor muyuz? Hepsini yaşıyoruz.

Bu nedenle, buradan, yüce Meclisimize ve Bakanlık yetkililerine de çağrıda bulunmak istiyorum: Gelin, en azından ilköğretim öğrencilerine okullarda bir öğün sağlıklı ve kaliteli yemek verelim, bunu verelim, şu eşitsizliği ortadan kaldıralım; çocukların sosyal eşitsizlikten dolayı o burkulmalarını önleyelim.

Bakın, diğer bir konu ise şu anda okullarımızda sunulan yemeklerin kalitesi, biraz önce Başkanımız söyledi. Benim kızım geçen yıl ilkokul birinci sınıfa başladı; devlet okuluna yazdırdık, dediler ki: “Yemekhane için de özel kayıt yaptıracağız.” bir şahıs işletiyor yemekhaneyi. Kayıt da yaptırdık, sonra bir baktım, çocukların yemekleri toplu yemekçilik şirketinden geliyor. Arkadaşlar, bakın, şunu net olarak söyleyeyim: Düğünlerde, cenazelerde, mevlitlerde toplu yemekçilik firmalarından yemekler sunulabilir ama bu çocuklara haftanın beş günü toplu yemekçilikten, bu firmalardan yemek yedirmemeliyiz, bunlar bizim geleceğimiz; o kalitenin nasıl olduğunu biliyorsunuz. Bakın, ticari kaygıyla üretilen yemekleri biz çocuklara yediremeyiz; bunun için Millî Eğitim Bakanlığımız bir çalışma yapmak zorunda. Ben bu konuyla ilgili bayağı bir çalışma yaptım, dünyada bunu başaran birçok ülke var, hatta şunu da söyleyeyim: Bu işe geçmiş, daha sonra yemekten vazgeçmiş hiçbir ülke yok, hatta çoğu yerde güzel bir sosyal politika olmuş, eğer istenirse bunu Bakanlık yetkililerine de sunabiliriz. Bu, sosyal devletin gereğidir diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kısacık.

Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde yer alan “üç” ibaresinin “bir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdulhamit Gül

Mesut Bozatlı

Osman Sağlam

Gaziantep

Gaziantep

Karaman

Seda Gören Bölük

Murat Alparslan

Hüseyin Altınsoy

İstanbul

Ankara

Aksaray

Abdülrahim Dusak

Şanlıurfa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen? Yok.

Gereğini okutuyorum:

Gereke:

Önergeyle, yerleştirildikleri eğitim kurumlarında mazeretsiz olarak göreve başlamayanlar ile göreve başladığı hâlde mazeretsiz olarak görevlerinden ayrılanların hazırlık eğitimine yeniden alınmaları için geçmesi gereken sürenin eğitim kurumuna yerleştirildikleri tarih itibarıyla üç yıl yerine bir yıl olması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 143 sıra sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Suat Özçağdaş

Hikmet Yalım Halıcı

Nurten Yontar

İstanbul

Isparta

Tekirdağ

İsmet Güneşhan

Sibel Suiçmez

Mustafa Adıgüzel

Çanakkale

Trabzon

Ordu

Kadim Durmaz

Umut Akdoğan

Mahmut Tanal

Tokat

Ankara

Şanlıurfa

Ömer Fethi Gürer

Fethi Açıkel

Nermin Yıldırım Kara

Niğde

İstanbul

Hatay

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Hatay Milletvekili Sayın Nermin Yıldırım Kara.

Buyurun Sayın Kara. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; son iki haftadır tüm toplumu derinden etkileyen Öğretmenlik Mesleği Kanunu'yla ilgili bugün ben de 16'ncı madde üzerinde söz aldım.

Toplunun hiçbir kesiminin üzerinde bir görüş birliğine varamadığı bu Öğretmenlik Mesleği Kanunu, maalesef, tüm itirazlarımıza rağmen buradan geçmemeli. Bunu bir sosyal sorumluluk olarak ve Türkiye Cumhuriyeti devletine, Atatürk'ün gençlere emanet ettiği bu topraklara olan borcumuz sebebiyle bu teklifi geri çekmelisiniz.

EĞİTİM SEN, EĞİTİM-İŞ, TÜRK EĞİTİM-SEN, EĞİTİM-BİR-SEN, gidin hepiniz sahada sorun, bu kanun maddesiyle ilgili, maddeleri hakkında, hiçbir şekilde ortak bir kanı yok. Niye olsun ki? “Öğretmenleri ayıran, ayrıştıran, öğretmen odalarını bölen bu Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nda ne var?” diye soruyoruz. Yirmi altı yıllık bir öğretmenin 41 bin liraya hayatını idame ettirmeye çalışması sizin için ne kadar gerçeklik taşır, bunu lütfen düşünün. “Eşit ücret” ilkesine aykırı olan, “eşit işe eşit ücret” ilkesine aykırı olan, öğretmenleri birbirinden ayıran bu kanun teklifi bu topluma büyük bir zarar verir.

Şimdi, ben Hatay Milletvekili olarak her kürsü konuşmamda mutlaka Hatay'la ilgili birkaç cümle etmişimdir. Bakın, ben size şunu öneriyim; bu kanuna şunları ekleyediniz keşke: Deprem illerinde şu ana kadar güçlendirme işlemi yapılmayan kaç tane okul var? Ben bir önerge verdim, umarım Bakan bana cevap verir. Hatay'da kaç tane okul var, kaç tane hizmetli sayısı var? Okul başına düşen ilçe ve il Millî Eğitim müdürlükleri dışındaki okulların sayısı nedir, hizmetlinin sayısı nedir? Bunu bilmek istiyoruz. Konteyner kentler ile okullar yani ikili, birleştirilmiş okullar birbirinden çok uzaktaydı. Ben şunu söylemek istiyorum, bunu Komisyon'da da söyledim, her fırsatta da söylüyorum: Bakın, biz deprem illerinde bir nesli kaybedebiliriz. Bir nesli niye kaybederiz biliyor musunuz? Çünkü çocuklar sağlıklı barınmadı, sağlıklı bir şekilde derslerine çalışmadı. Size buradan tavsiyem, deprem illerindeki öğretmenlerin özlük haklarını iyileştirin, onlara yıpranma payı verin ki daha sağlıklı koşullarda yaşlılık aylığı alabilmeye hak kazanabilsinler.

Son iki dakikamda şunu söylemek isterim: Selçuk Pehlivanoğlu, Türk Eğitim Derneği Genel Başkanı, TED Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı, Cumhurbaşkanlığı Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu üyesi; kanun teklifine ilişkin değerlendirmelerde bulunmuş, Millî Eğitim Akademisinin kurulmasına ilişkin değerlendirmelerde bulunmuş. Ne demiş biliyor musunuz? “Bu kanun teklifi, mevcut hâliyle öğretmenlik mesleğinin toplumsal algısını yüceltecek bir bakıştan yoksundur. Öğretmenlerin haklarının açık bir biçimde tanımlanmasına ihtiyaç vardır. Kanun teklifinde öğretmenlik mesleğinin etik standartlarına yer verilmemiştir. Öğretmenlik kariyer basamakları, asıl odaklanılması gereken alanlardan biri olan öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerine hizmet etmemektedir.” Akademiyi ilgili ne demiş? “Çeşitli kamu kurumları bünyesinde yer alan akademiler bir meslek diplomasına sahip kişileri yeniden yetiştirme iddiasında maalesef değildir.” demiş. “Millî Eğitim Akademisi kurulmasına ihtiyaç duymak, MEB ve YÖK arasındaki koordinasyon eksikliğinin en büyük göstergesidir.” demiş. “Millî Eğitim Akademisinin işleyişine yönelik pek çok belirsiz alan vardır.” demiş. “Millî Eğitim Akademisinin getireceği ek maliyetleri planlamamışsınız, uygulanabilirliğine yönelik de herhangi bir emare yok.” demiş. Bunu kim söylemiş? Tekrar ediyorum, Cumhurbaşkanlığı Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu üyesi Selçuk Pehlivanoğlu söylemiş. Dolayısıyla bilimsel ve laik eğitimden uzak durmayın, Öğretmenlik Mesleği Kanunu'yla ilgili bu teklifi Genel Kuruldan çekin. Buna karşı duracağımızı da buradan ifade ediyoruz.

Saygı ve sevgilerimle, iyi akşamlar diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kara.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.53

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Muhammed ADAK (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Komisyon oradan kalkacak, niye oturmuş oraya?

BAŞKAN – Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

IV.- ÖNERİLER (Devam)

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun daha önce haftalık çalışma günlerinin dışında çalışılmasına karar verilen 12/7/2024 Cuma günü toplanmamasına ilişkin önerisi

No: 32

11/7/2024

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 11/7/2024 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantıda, Genel Kurulun daha önce haftalık çalışma günlerinin dışında çalışılmasına karar verilen 12/7/2024 Cuma günü toplanmaması önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Abdulhamit Gül
Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu
Başkan Vekili

Murat Emir
Cumhuriyet Halk Partisi Grubu
Başkan Vekili

Gülistan Kılıç Koçyiğit
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu
Başkan Vekili

Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi Grubu
Başkan Vekili

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İYİ Parti Grubu
Başkan Vekili

Bülent Kaya
Saadet Partisi Grubu
Başkan Vekili

BAŞKAN - Danışma Kurulu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Danışma Kurulu önerisi kabul edilmiştir.

Sayın Fethi Gürer, ne dediniz? Komisyonla ilgili bir şey dediniz, "Komisyon yerinde mi diye sormadınız." dediniz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Başkanım, işte Komisyon terk etmemişti.

BAŞKAN – O yüzden siz oradasınız, ben Başkan Vekiliyim. Danışma Kurulu önerisi önce okunur. Şimdi soruyorum, bu soruyu da size ithaf ediyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 100 Milletvekilinin Öğretmenlik Mesleği Kanunu Teklifi (2/2239) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 143) (Devam)

BAŞKAN – 143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.06

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Muhammed ADAK (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102'nci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

143 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 16 Temmuz 2024 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.07